

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ
ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΠΡΩΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ**

Μαρία Κορκίδη

**Διδακτορική διατριβή που υποβλήθηκε στο Τμήμα Οργάνωσης & Διαχείρισης
Αθλητισμού για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος**

Σπάρτη, 2020

UNIVERSITY OF PELOPONNESE

FACULTY OF HUMAN MOVEMENT AND QUALITY OF LIFE

DEPARTMENT OF SPORTS MANAGEMENT

**ASSESSMENT OF THE CONTRIBUTION OF MUNICIPAL LIBRARIES TO THE
DEVELOPMENT AND GROWTH OF THE ATHLETIC AND CULTURAL ACTIVITY
CONCERNING FIRST DEGREE LOCAL AUTHORITY ORGANISATIONS**

Maria Korkidi

**A Thesis submitted to the Department of Sports Management of University of
Peloponnese in Partial Fulfilment of Requirements for the Degree of Doctor of
Philosophy**

Sparta, 2020

Copyright © Κορκίδη Μαρία 2020

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού.

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Επιβλέπον Μέλος:

Καθηγητής **Κυπραίος, Γεώργιος** Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μέλη συμβουλευτικής επιτροπής:

Καθηγητής **Παπαλουκάς Μάριος - Δανιήλ**, Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Αναπλ. Καθηγήτρια **Αντωνοπούλου Παναγιώτα**, Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Επταμελής Επιτροπή

1. **Κυπραίος Γεώργιος**, Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Παν/μιο Πελοποννήσου, Επιβλέπων
2. **Παπαλουκάς Μάριος - Δανιήλ**, Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Παν/μιο Πελοποννήσου
3. **Αντωνοπούλου Παναγιώτα**, Αναπλ. Καθηγήτρια Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Παν/μιο Πελοποννήσου
4. **Αλεξόπουλος Παναγιώτης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Παν/μιο Πελοποννήσου
5. **Στρίγκας Αθανάσιος**, Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Παν/μιο Πελοποννήσου
6. **Γδοντέλη Κρινάνθη**, Επίκουρη καθηγήτρια Τ.Ο.Δ.Α. Σπάρτης, Παν/μιο Πελοποννήσου
7. **Πανουτσόπουλος Γεώργιος**, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήμα Νοσηλευτικής, Παν/μιο Πελοποννήσου

**Στον γιο μου Γιώργο και τον σύζυγό μου Μπάμπη, για την αμέριστη
συμπάραση, εμπύχωση και υπομονή τους.**

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα της εργασίας μου καθηγητή κ. Γιώργο Κυπραίο, για τη διαρκή υποστήριξη και ενθάρρυνσή του, καθώς και για την εμπιστοσύνη που έδειξε στο πρόσωπό μου.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους συναδέλφους Τίνα Πανταζή και Στέλιο Καπρίνη για την πολύτιμη βοήθειά τους.

Πολλές ευχαριστίες οφείλω και στους συναδέλφους των δημοτικών βιβλιοθηκών, οι οποίοι με μεγάλη προθυμία απάντησαν στο ερωτηματολόγιο της έρευνας, καθώς και στους υπευθύνους των αθλητικών οργανισμών.

Τέλος, στον φίλο και συνάδελφο Μιχάλη Σμυρνιώτη, που με βοήθησε να πάρω την απόφαση αυτού του δύσκολου εγχειρήματος, ένα μεγάλο ευχαριστώ από καρδιάς.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μαρία Κορκίδη: Αξιολόγηση της συνεισφοράς του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών στην ανάπτυξη και εξέλιξη του αθλητικού και πολιτιστικού γίνεσθαι των Οργανισμών

Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού.

(Με την επίβλεψη του κ. Κυπραίου Γιώργου, Καθηγητή).

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση και η αξιολόγηση των υπηρεσιών και δράσεων των βιβλιοθηκών τόσο σε θέματα αναγνωστικής πολιτικής, όσο και αθλητικού περιεχομένου. Επιχειρήθηκε για πρώτη φορά η συλλογή πληροφοριών και απόψεων και από τις δύο δημιουργικές δομές των δήμων: του αθλητισμού και των βιβλιοθηκών, της άσκησης και της γνώσης, της σωματικής αλλά και της πνευματικής ευεξίας. Η συνεισφορά των δημοτικών βιβλιοθηκών στο πολιτιστικό γίνεσθαι και την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας, θεωρείται σχεδόν αυταπόδεικτη. Αντίθετα, ο ρόλος τους στο αθλητικό γίνεσθαι, φαίνεται αρχικά ξένος ως προς τις αρμοδιότητες των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς δεν υπάρχει εμφανής σχέση μεταξύ τους. Η παρούσα διατριβή ευελπιστεί να «φωτίσει» και άλλες πλευρές των δημοτικών βιβλιοθηκών. Να αναδείξει νέες δυνατότητές τους μέσω καινοτόμων υπηρεσιών και δράσεων προς το κοινό τους. Προγράμματα τα οποία βασίζονται στην κίνηση και την άθληση σε συνεργασία με τους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς εκτός, αλλά και εντός των χώρων των βιβλιοθηκών, με σκοπό μια πιο υγιή και ποιοτική ζωή των χρηστών τους. Η έρευνα εστίασε στις δημοτικές βιβλιοθήκες, καθώς και στους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς της Περιφέρειας Αττικής που λειτουργούν σε αυτήν. Έλαβε χώρα τους μήνες Ιανουάριο έως και Ιούνιο του 2018. Στόχος των ερωτηματολογίων ήταν να διερευνηθούν κατά πόσο οι εργαζόμενοι, τόσο στις δημοτικές βιβλιοθήκες όσο και στους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς, είναι έτοιμοι για μία φαινομενικά «αταίριαστη» συνεργασία και αν μπορούν μελλοντικά να υποστηρίξουν ενεργά ένα τέτοιο ενδεχόμενο, ώστε να υπάρξουν τα ευεργετικά αποτελέσματα του ρητού: «νους υγιής εν σώματι υγιεί». Για πρώτη φορά, στο πλαίσιο της παρούσας διδακτορικής διατριβής, επιχειρείται ο συσχετισμός των δημοτικών βιβλιοθηκών των Ο.Τ.Α., με δράσεις αθλητισμού, αλλά και με πιθανές συνεργασίες με αθλητικούς οργανισμούς. Η καινοτομία της συγκεκριμένης έρευνας έγκειται στο ότι ερωτώνται όχι μόνο οι υπεύθυνοι των δημοτικών βιβλιοθηκών, αλλά και οι υπεύθυνοι των δημοτικών αθλητικών οργανισμών, που έως τώρα δεν είχαν εμπλακεί. Για τις ανάγκες της έρευνας δημιουργήθηκαν δύο ερωτηματολόγια. Ένα για τους υπευθύνους των δημοτικών

βιβλιοθηκών και ένα για τους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς στην Περιφέρεια Αττικής. Προηγήθηκε πιλοτική εφαρμογή για την αξιολόγηση του ερωτηματολογίου. Επιλέχθηκε η περιγραφική μέθοδος, η οποία χρησιμοποιείται ευρύτατα στην επίλυση προβλημάτων εκπαίδευσης και βελτίωσης πρακτικών. Η επιλογή του δείγματος της παρούσας έρευνας βασίσθηκε στη στρωσιγενή αναλογική δειγματοληψία καθώς και στη σταδιακή δειγματοληψία. Επιδιώχθηκε η όσο το δυνατόν, μεγαλύτερη συγκέντρωση ικανού μεγέθους δείγματος, ώστε να ικανοποιείται και να διασφαλίζεται τόσο η αξιοπιστία της μεθόδου, όσο και η στατιστική ανάλυση. Στην έρευνα συμμετείχαν 46 δημοτικές βιβλιοθήκες και 26 δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί. Για τον έλεγχο των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε έλεγχος KR-20 με τον υπολογισμό του δείκτη Cronbach's Alpha. Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS. Η παρούσα μελέτη συνεισφέρει στη βιβλιογραφία επικυρώνοντας με την θεωρητική τεκμηρίωση, τις θετικές επιδράσεις της συνεργασίας των αθλητικών οργανισμών με τις βιβλιοθήκες. Με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας επιβεβαιώνεται η επιθυμία των υπευθύνων των δημοτικών βιβλιοθηκών και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών για μελλοντικές συνεργασίες, με ποσοστό 97,8%, και 92,3% αντίστοιχα. Συμπερασματικά, η μελέτη υποστηρίζει την άποψη ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες πέραν της καθοριστικής τους συμβολή στο πολιτιστικό γίνεσθαι, μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά και στο αθλητικό γίνεσθαι, σε συνεργασία με δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς. Μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην υιοθέτηση ενός δραστήριου τρόπου ζωής μέσα από ρηξικέλευθες δράσεις, βασισμένες στην κίνηση και την άθληση, λειτουργώντας ως δημόσιοι, κοινοτικοί πόροι αναβάθμισης και βελτίωσης της υγείας και ευζωίας των πολιτών.

Λέξεις-κλειδιά: Δημοτικές Βιβλιοθήκες, Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί, Αξιολόγηση Δημοτικών Βιβλιοθηκών, Προγράμματα Κίνησης και Άθλησης στις Βιβλιοθήκες.

ABSTRACT

Maria Korkidi: Assessment of the contribution of municipal libraries to the development and growth of the athletic and cultural activity concerning first degree Local Authority Organizations

(With the supervision of Dr. George Kypraiou, Professor).

The purpose of this study was to investigate and assess the services as well as the activities related to libraries, concerning issues of both readership policy and athletic content. For the first time, there was an effort to collect information and opinions, which was made by the two creative infrastructures of the municipalities: sports and libraries, exercising and knowledge, physical and spiritual well-being. The contribution of municipal libraries to the cultural evolution and the cultivation of the love for reading is considered almost self-evident. On the contrary, the role they play in the athletic development seems to be irrelevant to the domain of municipal libraries as there is no apparent connection between them. This thesis hopes to cast light on other aspects of municipal libraries and to point out their new capacities through innovative services and actions concerning their citizens. For example, schemes which are based on physical activity and sports in conjunction with the municipality's sports organisations both outside and inside the libraries for a healthier life with more quality for their users. The study focused on municipal libraries as well as the municipality's sports organisations operating in the Administrative District of Attica. It was conducted from January to June 2018. The aim of the questionnaires was to investigate to what extent the people employed both in municipal libraries and sports organisations are ready for a seemingly incompatible cooperation and if they can actively support such a potential in the future so that the beneficial effects of the motto "a healthy mind in a healthy body" can be achieved. For the first time, in the context of the present doctoral thesis, there is an attempt to correlate the municipal libraries of Local Authority Organisations with athletic activities as well as possible cooperation with sports organisations. The novelty of this particular study lies in the fact that not only the people in charge of municipal libraries have been questioned but also those in charge of public sports organisations which have not got involved so far. In order to meet the requirements of the study, two questionnaires were created. A questionnaire for those in charge of public libraries in the Administrative District of Attica and a questionnaire for those in charge of public sports organisations in the Administrative

District of Attica. A pilot program preceded the assessment of the questionnaire. A descriptive method was selected, which is widely used for the solution to problems in education and the improvement of practices. The selection of the sample for this study was based on the proportional sampling of population layers and the progressive sampling. The biggest possible concentration of a reasonable sample was sought so that both the reliability of the method and the statistical analysis could be ensured. There were 46 municipal libraries that were involved in this study, as well as 26 sports organisations. For the inspection of the questionnaires, a KR-20 inspection was conducted with the calculation of the indicator Cronbach's Alpha. For the analysis, the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) was used. This study contributes to bibliography validating the positive effects of the cooperation between sports organisations and municipal libraries with a theoretical documentation. The results of this study confirm the desire that municipal libraries authorities and municipal sports organisations demonstrate for a future cooperation at a percentage of 97.8% and 92.3 respectively. In conclusion, the study maintains that municipal libraries, apart from their decisive contribution to the cultural growth, can contribute a lot to the athletic development in conjunction with municipal sports organisations. They can play an important part in promoting a more active lifestyle through innovative activities based on motion and exercising, functioning as public communal resources for upgrading and improving the citizens' health and well-being.

Key words: Municipal Libraries, Municipal Sports Organisations, Assessment of Municipal Libraries, Programs of Motion and Exercising at the Libraries.

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα εργασία αποτελείται από δύο μέρη και τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο Μέρος και στο Κεφάλαιο 1, οριοθετείται η έρευνα, δίνονται οι σκοποί και οι στόχοι και αναφέρεται η σημαντικότητα της διατριβής. Επίσης οριοθετούνται οι μηδενικές υποθέσεις, διευκρινίζονται οι όροι των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών. Ακόμα, εξετάζονται οι εξελίξεις που διαδραματίζονται στις δημοτικές βιβλιοθήκες. Η εικόνα τους έχει αλλάξει, με βασικό συντελεστή αυτής της αλλαγής, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν εξαιτίας των τεχνολογικών εξελίξεων και των μεταβαλλόμενων κοινωνικών αναγκών. Στο Κεφάλαιο 2, πραγματοποιείται μία ενδελεχής βιβλιογραφική ανασκόπηση που αφορά αθλητικά προγράμματα σε Βιβλιοθήκες του εξωτερικού (Αμερική, Ευρώπη, Ασία).

Στο δεύτερο Μέρος και στο Κεφάλαιο 3, ξεκινά η μεθοδολογία. Αναφέρονται το δείγμα, η διαδικασία επιλογής αυτού, τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων, ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας, τα μέσα συλλογής των δεδομένων και τα εργαλεία. Στην πορεία γίνεται η Ανάλυση Αξιοπιστίας (Reliability Analysis) των ερωτηματολογίων. Στο Κεφάλαιο 4, ξεκινά η στατιστική ανάλυση και η περιγραφική στατιστική των αποτελεσμάτων. Τέλος, ακολουθεί συζήτηση και αποτυπώνονται τα συμπεράσματα.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Αφιέρωση.....	viii
Ευχαριστίες.....	ix
Περίληψη.....	x
Abstract.....	xii
Δομή της εργασίας	xiv
Κατάλογος περιεχομένων.....	xv
Κατάλογος Εικόνων.....	xxiii
Κατάλογος Πινάκων.....	xxv
Κατάλογος Γραφημάτων.....	xxxiv
Κατάλογος Παραρτημάτων	xxxvi

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ 1.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	1
Εισαγωγή	1
Αναγκαιότητα της έρευνας.....	1
Σκοπός της έρευνας.....	2
Στόχοι της έρευνας.....	2

Μηδενικές – Ερευνητικές Υποθέσεις	3
1. Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί Περιφέρειας Αττικής.....	3
1.1. Ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία.....	3
2. Δημοτικές βιβλιοθήκες Περιφέρειας Αττικής.....	5
2.1 Ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία	5
2.2 Ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση.....	8
Οριοθέτηση της έρευνας	11
Σημαντικότητα της έρευνας.....	12
Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί.....	12
Βιβλιοθήκες	16
Δημοτικές Βιβλιοθήκες	17
Οι Βιβλιοθήκες αλλάζουν	22
Οι Βιβλιοθήκες ως «Τρίτοι Χώροι».....	27
Οι υπηρεσίες των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και η συμβολή τους σε υγιέστερες κοινότητες, μέσω αθλητικών προγραμμάτων.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	38
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	38
Ιστορική αναδρομή της αξιολόγησης και ο ρόλος της στους δημόσιους φορείς	38
Προαγωγή φυσικής δραστηριότητας μέσω των βιβλιοθηκών: Η διεθνής εμπειρία..	40
Προγράμματα βιβλιοθηκών στην Ασία	40
Ο τέλειος συνδυασμός ανάγνωσης και αθλημάτων στη Βιβλιοθήκη Hangzhou στην Κίνα.....	40

Η Βιβλιοθήκη Singapore Sports Hub Library στην Σιγκαπούρη	43
Το πρόγραμμα “Read more, read widely and read together with TeamSG athletes” στην Εθνική βιβλιοθήκη Σιγκαπούρης.....	46
Προγράμματα βιβλιοθηκών στην Αμερική	49
Το πρόγραμμα “Athletes as Readers and Leaders” στη Βιβλιοθήκη Napa Valley, στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α.	49
Ομάδες πεζοπορίας και τρεξίματος στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Woodstock, N.B., του Καναδά	50
Γιόγκα για μωρά και γονείς στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Woodstock, του Καναδά.....	52
Το πρόγραμμα “Sports Heroes Who Read” στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Woodstock, New Brunswick, του Καναδά	53
Το πρόγραμμα “Kinetic Literacy” στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, του Καναδά	55
Το πρόγραμμα “Active Kids” στη Βιβλιοθήκη TwinFalls, Idaho Public Library, των Η.Π.Α.	56
Το πρόγραμμα “Read to Swim” στη Βιβλιοθήκης Yukon Public Library, του Καναδά	57
Το πρόγραμμα “Chair Yoga” στη Βιβλιοθήκη Walton & Tipton Township Public Library, Indiana, των Η.Π.Α.....	58
Το πρόγραμμα “Senior Chair Yoga” στη Βιβλιοθήκη Rye Public Library, New Hampshire, των Η.Π.Α.	58
Οι Βιβλιοθήκες στην πολιτεία Kansas, των Η.Π.Α.....	59
Η ομάδα τρεξίματος της Βιβλιοθήκης Rye Public Library, New Hampshire, των Η.Π.Α.	60

Το πρόγραμμα “Music and Movement” στη Fayetteville Free Library, στη Νέα Υόρκη των Η.Π.Α	61
Αύξηση προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση στη Βιβλιοθήκη Hampton, στη Βιρτζίνια, των Η.Π.Α.....	62
Το πρόγραμμα “Xbox Μπόουλινγκ” για ηλικιωμένα άτομα στη Βιβλιοθήκη Macon Branch Library στο Brooklyn, των Η.Π.Α.	62
Το πρόγραμμα “Simple Steps to Better Health” στη Βιβλιοθήκη Stillwater Public Library, στην Οκλαχόμα των Η.Π.Α.....	63
Το πρόγραμμα “Healthy Living at Your Library” στις Βιβλιοθήκες Sonoma Country στη Santa Rosa, στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α.....	64
Το πρόγραμμα “Get fit”, στη βιβλιοθήκη San Antonio Public Library, των Η.Π.Α.	65
Το πρόγραμμα “Learn to Skateboard” στη Βιβλιοθήκη Saratoga Springs New York Public Library, των Η.Π.Α.....	66
Το πρόγραμμα “Wise Walk” στη Βιβλιοθήκη Sewickley Public Library, Pennsylvania, των Η.Π.Α.	67
Το πρόγραμμα “Get Walking at Your Library” στη Βιβλιοθήκη Farmville, της Βόρειας Καρολίνας, των Η.Π.Α.....	68
Το πρόγραμμα “Take a walk” στη Βιβλιοθήκη Winnipeg Public Library, του Καναδά	71
Μαθήματα γιόγκα στις Βιβλιοθήκες της Νέας Υόρκης, των Η.Π.Α.	72
Μαθήματα γιόγκα και τάι τσι στις Βιβλιοθήκες Taylor County Public Library, στο Κεντάκι, των Η.Π.Α.....	73
Προγράμματα τάι τσι στη Βιβλιοθήκη Mead Public Library, στο Wisconsin των Η.Π.Α.	74
Προγράμματα δωρεάν δανεισμού ποδηλάτων σε αμερικανικές βιβλιοθήκες.	74

Το πρόγραμμα “Check out a bike” στη Βιβλιοθήκη Mansfield/Richland County Public Library, στο Οχάιο των Η.Π.Α.	75
Το πρόγραμμα “Book-a-Bike” στη Βιβλιοθήκη Athens County Public Libraries στο Οχάιο των Η.Π.Α.	76
Το πρόγραμμα “Book-a-Bike” στις Βιβλιοθήκες Meridian Library District, στο Αϊντάχο, των Η.Π.Α.	77
Το πρόγραμμα “Free Bike Share Program” στις Βιβλιοθήκες Montgomery County Public Libraries, στην Πενσυλβάνια, των Η.Π.Α.	77
Το πρόγραμμα “Take a spin with a KDL Cruiser”, στις Βιβλιοθήκες Kent District Library, στο Μίσιγκαν, των Η.Π.Α.	78
Το πρόγραμμα “Healthy Life style series @ your library”, στη Βιβλιοθήκη του Κολοράντο, Vail Public Library, των Η.Π.Α.	79
Πρόγραμμα προπόνησης για την προετοιμασία αγώνων ταχύτητας, στη Βιβλιοθήκη Estherville, στην Iowa, των Η.Π.Α.	80
Προγράμματα γυμναστικής και σεμινάρια υγιεινής διατροφής στο Μητροπολιτικό Σύστημα Βιβλιοθηκών της Oklahoma, των Η.Π.Α.	81
Ανάπτυξη σωματικών δεξιοτήτων στη Βιβλιοθήκη Lethbridge, OldMan River Valley, του Καναδά	82
Το πρόγραμμα “LET’S MOVE IN LIBRARIES” στην Αμερική	83
Το πρόγραμμα “Let’s move in Libraries” στη βιβλιοθήκη Fulton County Library, στην Atlanta, Georgia, των Η.Π.Α.	88
Το πρόγραμμα “Couch to 5K” στη βιβλιοθήκη Shrewsbury Public Library, Massachusetts, των Η.Π.Α.	88
Το πρόγραμμα "Monday Movement at May Memorial" στη Βιβλιοθήκη Alamance County Public Library, North Carolina, των Η.Π.Α.	89

"Βγείτε έξω" προτείνει η Βιβλιοθήκη Lawrence Public Library, στο Κάνσας, των Η.Π.Α.....	89
Διάσημοι αθλητές προωθούν τη φιλαναγνωσία	90
Προγράμματα βιβλιοθηκών στην Ευρώπη	92
Το πρόγραμμα «Active Life Active Mind», στο δίκτυο Βιβλιοθηκών του Devon, της Αγγλίας.....	92
Χρησιμοποιώντας τις Βιβλιοθήκες για την προώθηση ενός υγιούς τρόπου ζωής στις Βιβλιοθήκες Norfolk County, στην Αγγλία.	93
Το πρόγραμμα "Family Story walks, στις βιβλιοθήκες Kirklees, West Yorkshire, στο Ηνωμένο Βασίλειο.....	94
Προγράμματα για τον αθλητισμό και την υγεία στην Παιδική Βιβλιοθήκη Brasov, στη Ρουμανία.....	96
Το πρόγραμμα "Libraries meet sport" στις Βιβλιοθήκες της Ρωσίας	99
Το πρόγραμμα "Be Fit, not Fat" στη Βιβλιοθήκη Pietrari, στη Ρουμανία	101
Το πρόγραμμα "Hattrick" στις Βιβλιοθήκες της Νορβηγίας.....	104
Το πρόγραμμα "Sport and Reading" στις Βιβλιοθήκες της Νορβηγίας.....	105
"Bookball", το παιχνίδι της ανάγνωσης στις Βιβλιοθήκες της Κροατίας	105
ΜΕΡΟΣ II.....	108
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	108
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	108
Εισαγωγή	108
Δείγμα	112
Διαδικασία επιλογής.....	115

Δημοτικές βιβλιοθήκες.....	116
Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί.....	118
Μέσα συλλογής δεδομένων.....	120
Ερωτηματολόγια	120
Κατασκευή - ανάπτυξη ερωτηματολογίου προσαρμοσμένου στις απαιτήσεις της παρούσας έρευνας.....	121
Δομή ερωτηματολογίου	122
Πιλοτική έρευνα για τον έλεγχο του περιεχομένου των ερωτηματολογίων	123
Τρόπος προσέλευσης- οδηγίες που δόθηκαν.....	125
Ανάλυση αξιοπιστίας (Reliability Analysis) - Εγκυρότητα των δύο ερωτηματολογίων	125
Στατιστικός έλεγχος αξιοπιστίας εγκυρότητας ερωτηματολογίου (υπολογισμός του δείκτη <i>Cronbach's Alpha</i>) για το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στις βιβλιοθήκες των Δήμων.....	129
Στατιστικός έλεγχος αξιοπιστίας εγκυρότητας ερωτηματολογίου (υπολογισμός του δείκτη <i>Cronbach's Alpha</i>) για το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς.....	131
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	132
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	132
Στατιστική Ανάλυση.....	132
Περιγραφική Στατιστική	132
Ερωτηματολόγιο Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών στην Περιφέρεια Αττικής ...	133
Μη Παραμετρικοί Έλεγχοι-Έλεγχος χ^2	159

Χ ² Στατιστική Ανάλυση για το Ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς.....	160
Ηλικιακή ομάδα και στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων	160
Ερωτηματολόγιο Δημοτικών Βιβλιοθηκών στην Περιφέρεια Αττικής.....	168
Περιγραφική Στατιστική.....	168
Δημογραφικά Στοιχεία.....	168
Χ ² Στατιστική Ανάλυση για το Ερωτηματολόγιο που δόθηκε στις δημοτικές βιβλιοθήκες	191
<i>Ηλικιακή ομάδα και στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων .....</i>	<i>191</i>
Χ ² Στατιστική Ανάλυση Για το Ερωτηματολόγιο που δόθηκε στις δημοτικές	232
<i>Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων.....</i>	<i>232</i>
ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	279
Συζήτηση.....	279
Παραδείγματα ελληνικών δημοτικών βιβλιοθηκών, οι οποίες έχουν υλοποιήσει αθλητικές δράσεις και προγράμματα βασισμένα στην κίνηση	281
Η μοναδική περίπτωση του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος	285
Συμπεράσματα.....	289
Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί.....	289
Δημοτικές Βιβλιοθήκες	290
Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες	294
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	296

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Huntington City-Township Public Library’s 2017 Fun Palace	25
Εικόνα 2: Οι Βιβλιοθήκες γίνονται πιο «θορυβώδεις»	26
Εικόνα 3: Βιβλιοθήκη Hangzhou στην Κίνα	41
Εικόνα 4: Βιβλιοθήκη Hangzhou στην Κίνα	42
Εικόνα 5: Singarore Sports Hub Library, Σιγκαπούρη.....	44
Εικόνα 6: Singarore Sports Hub Library, Σιγκαπούρη.....	45
Εικόνα 7: Βιβλιοθήκη Singarore Sports Hub Library, Σιγκαπούρη	46
Εικόνα 8: Εθνική βιβλιοθήκη Σιγκαπούρης	47
Εικόνα 9: Εθνική βιβλιοθήκη Σιγκαπούρης	48
Εικόνα 10: Βιβλιοθήκη Napa Valley, Καλιφόρνια, Η.Π.Α.	50
Εικόνα 11: Ομάδες πεζοπορίας, Fisher Public Library, Καναδάς	51
Εικόνα 12: Γιόγκα για μωρά, Fisher Public Library, Καναδάς	52
Εικόνα 13: Το πρόγραμμα “Sports Heroes Who Read” στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Καναδάς	54
Εικόνα 14: Το πρόγραμμα “Sports Heroes Who Read” στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Καναδάς	54
Εικόνα 15: Το πρόγραμμα “Senior Chair Yoga” στη Βιβλιοθήκη Rye Public Library, Η.Π.Α.	59
Εικόνα 16: Η ομάδα τρεξίματος της Βιβλιοθήκης Rye Public Library, Η.Π.Α.	60
Εικόνα 17: Το πρόγραμμα “Music and Movement” στη Fayetteville Free Library, Η.Π.Α.	61

Εικόνα 18: “Xbox Μπούουλινγκ” για ηλικιωμένα άτομα στη Βιβλιοθήκη Macon Branch Library, Η.Π.Α.....	63
Εικόνα 19: Το πρόγραμμα “Get fit” στη βιβλιοθήκη San Antonio Public Library, Η.Π.Α.	66
Εικόνα 20: Πρόγραμμα δανεισμού βηματομετρητών στη Βιβλιοθήκη Farmville, Βόρεια Καρολίνα, Η.Π.Α.	70
Εικόνα 21: Μαθήματα γιόγκα στις βιβλιοθήκες της Νέας Υόρκης, Η.Π.Α.....	72
Εικόνα 22: Το πρόγραμμα “Check out a bike” στη Βιβλιοθήκη Mansfield/Richland County Public Library, Η.Π.Α.	76
Εικόνα 23: Το πρόγραμμα “Book-a-Bike” στη Βιβλιοθήκη Athens County Public Libraries, Η.Π.Α.....	77
Εικόνα 24: Το πρόγραμμα “Take a spin with a KDL Cruiser” στις Βιβλιοθήκες Kent District Library, Η.Π.Α.	78
Εικόνα 25: Πρόγραμμα προπόνησης για την προετοιμασία αγώνων ταχύτητας, Βιβλιοθήκη Estherville, Η.Π.Α.....	80
Εικόνα 26: Προγράμματα γυμναστικής στο Μητροπολιτικό Σύστημα Βιβλιοθηκών της Oklahoma, Η.Π.Α.....	82
Εικόνα 27: Βιβλιοθήκες της Αμερικής που παρείχαν δράσεις βασισμένες στην κίνηση .	87
Εικόνα 28: Ο LeBron James διαβάζει πριν από αγώνα	90
Εικόνα 29: Ο LeBron James διαβάζει πριν από αγώνα	91
Εικόνα 30: Αθλητές προτείνουν βιβλία	92
Εικόνα 31: Το πρόγραμμα «Family Story walks», στις βιβλιοθήκες Kirklees, West Yorkshire, Αγγλία.....	95
Εικόνα 32: Το πρόγραμμα «Family Story walks», στις βιβλιοθήκες Kirklees, West Yorkshire, Αγγλία.....	96
Εικόνα 33: Παιδική Βιβλιοθήκη Brasov, Ρουμανία	98

Εικόνα 34: Βιβλιοθήκη Pietrari, Ρουμανία.....	102
Εικόνα 35: Το πρόγραμμα “Hattrick” στις Βιβλιοθήκες της Νορβηγίας	104
Εικόνα 36: Bookball, το παιχνίδι της ανάγνωσης στις Βιβλιοθήκες της Κροατίας	106
Εικόνα 37: Bookball, το παιχνίδι της ανάγνωσης στις Βιβλιοθήκες της Κροατίας	107
Εικόνα 38: Γιόγκα για παιδιά στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου	283
Εικόνα 39: Γιόγκα στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου.....	284
Εικόνα 40: Γιόγκα στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου.....	284

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Επίδραση βιβλιοθηκών στις τοπικές κοινότητες των Η.Π.Α.	85
Πίνακας 2: Πρωτοποριακά προγράμματα σε βιβλιοθήκες των Η.Π.Α.....	86
Πίνακας 3: Κλίμακα εκτίμησης εγκυρότητας, αξιοπιστίας.....	128
Πίνακας 4: Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενων στους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς	133
Πίνακας 5: Που υπάγεται διοικητικά ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός.....	135
Πίνακας 6: Ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού....	137
Πίνακας 7: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού.....	139
Πίνακας 8: Νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών	141
Πίνακας 9: Συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών.....	143
Πίνακας 10: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα βιβλιοθηκών	145
Πίνακας 11: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα βιβλιοθηκών	147

Πίνακας 12: Συγκεκριμένες δράσεις σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών	149
Πίνακας 13: Συμβολή δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών	151
Πίνακας 14: Συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών, συνδυάζοντας σωματική και πνευματική δραστηριότητα	153
Πίνακας 15: Το πρόγραμμα BookBall της Κροατίας στην Ελλάδα	155
Πίνακας 16: Καμπάνια υπέρ της φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές	157
Πίνακας 17: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με την ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού	161
Πίνακας 18: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών	162
Πίνακας 19: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών	163
Πίνακας 20: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχουν κοινές δράσεις με το τμήμα βιβλιοθηκών	164
Πίνακας 21: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν οι αθλητικοί οργανισμοί προωθούν υγιεινούς τρόπους ζωής σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών	165
Πίνακας 22: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το πρόγραμμα BookBall της Κροατίας στην Ελλάδα	166
Πίνακας 23: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, υπέρ καμπάνιας φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές	167
Πίνακας 24: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων για το ποια είναι η θέση τους στη Βιβλιοθήκη	168

Πίνακας 25: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με την ηλικία τους.....	169
Πίνακας 26: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με το που υπάγεται διοικητικά η Βιβλιοθήκη.....	169
Πίνακας 27: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τον αριθμό της συλλογής της Βιβλιοθήκης.....	170
Πίνακας 28: Λόγοι που επισκέπτεται το κοινό τη Βιβλιοθήκη.....	171
Πίνακας 29: Τρόποι συμβολής στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής.....	172
Πίνακας 30: Συμβολή Βιβλιοθηκών στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής	173
Πίνακας 31: Τρόποι συμβολής των Βιβλιοθηκών στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής	174
Πίνακας 32: Ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης.....	175
Πίνακας 33: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης	175
Πίνακας 34: Νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού	176
Πίνακας 35: Συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού	176
Πίνακας 36: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού	177
Πίνακας 37: Συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού, συνδυάζοντας σωματική και πνευματική δραστηριότητα	178
Πίνακας 38: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα αθλητισμού.....	179
Πίνακας 39: Συγκεκριμένες δράσεις σε συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού	180
Πίνακας 40: Καμπάνια υπέρ της φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές.....	181
Πίνακας 41: Παροχή από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση	182

Πίνακας 42: Λόγοι μη παροχής από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση.....	183
Πίνακας 43: Έχουν εκφράσει οι χρήστες επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση.....	184
Πίνακας 44: Επιθυμία για ένταξη προγραμμάτων κίνησης στη Βιβλιοθήκη	185
Πίνακας 45: Υλοποίηση δανεισμού αθλητικών ειδών από τη Βιβλιοθήκη, προκειμένου να ενθαρρύνει τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής	186
Πίνακας 46: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τους λόγους που το κοινό επισκέπτεται τις βιβλιοθήκες	191
Πίνακας 47: Λόγοι για τους οποίους το κοινό επισκέπτεται τις βιβλιοθήκες.....	192
Πίνακας 48: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τη συμβολή της Βιβλιοθήκης στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής.....	193
Πίνακας 49: Τρόποι που η Βιβλιοθήκη συμβάλλει στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής.....	194
Πίνακας 50: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με τη συμβολή των βιβλιοθηκών σε υγιεινούς τρόπους ζωής...	195
Πίνακας 51: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για τους τρόπους συμβολής των βιβλιοθηκών σε υγιεινούς τρόπους ζωής	196
Πίνακας 52: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής	197
Πίνακας 53: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με την ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης	199

Πίνακας 54: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τους λόγους μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης.....	200
Πίνακας 55: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης.....	201
Πίνακας 56: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού.....	202
Πίνακας 57: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού.....	203
Πίνακας 58: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τους λόγους μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού.....	204
Πίνακας 59: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού.....	205
Πίνακας 60: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν συμφωνούν στην υλοποίηση δράσεων που βασίζονται στην κίνηση, σε συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού.....	207
Πίνακας 61: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν διοργανώνονται κοινές δράσεις με το τμήμα αθλητισμού.....	208
Πίνακας 62: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, ποιες δράσεις διοργανώνονται από κοινού με το τμήμα αθλητισμού.....	209
Πίνακας 63: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα αθλητισμού.....	210
Πίνακας 64: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, υπέρ καμπάνιας φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές.....	212

Πίνακας 65: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν παρέχει η Βιβλιοθήκη κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση	214
Πίνακας 66: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, ποιοι είναι οι λόγοι που δεν παρέχει η Βιβλιοθήκη κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση	215
Πίνακας 67: Λόγοι μη παροχής από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση.....	216
Πίνακας 68: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν οι χρήστες της Βιβλιοθήκης έχουν εκφράσει την επιθυμία για διοργάνωση προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση;	217
Πίνακας 69: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν στο μέλλον προγραμματίζει η Βιβλιοθήκη να εντάξει προγράμματα βασισμένα στην κίνηση.....	218
Πίνακας 70: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, υλοποίησης δανεισμού αθλητικού υλικού από τη Βιβλιοθήκη, προκειμένου να ενθαρρύνει τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής.....	219
Πίνακας 71: Απαντήσεις στο ερώτημα, αν μπορούν οι Βιβλιοθήκες να δανείζουν αθλητικό υλικό, προκειμένου να ενθαρρύνουν τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής.....	220
Πίνακας 72: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας	222
Πίνακας 73: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, με ποιους τρόπους μπορεί η Βιβλιοθήκη να συμβάλλει στη μείωση της παχυσαρκίας.....	223
Πίνακας 74: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της παχυσαρκίας	224

Πίνακας 75: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, υλοποίησης προγραμμάτων όπως το “Let’s Move in Libraries”.....	225
Πίνακας 76: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν οι Βιβλιοθήκες σε ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, οφείλουν να γίνουν πιο εξωστρεφείς.....	227
Πίνακας 77: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν ο βιβλιοθηκονόμος παύει να είναι αυτός που μόνο δανείζει βιβλία, αλλά γίνεται εμπυχωτής και εμπνέει το κοινό.....	228
Πίνακας 78: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, ποια χαρακτηριστικά ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης	229
Πίνακας 79: Χαρακτηριστικά που ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης	230
Πίνακας 80: Διοίκηση Δημοτικών Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με τους λόγους που το κοινό επισκέπτεται τις βιβλιοθήκες.....	233
Πίνακας 81: Λόγοι για τους οποίους το κοινό επισκέπτεται τη Βιβλιοθήκη	234
Πίνακας 82: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, πώς συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής.....	235
Πίνακας 83: Δράσεις με τις οποίες συμβάλλει η Βιβλιοθήκη στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής.....	236
Πίνακας 84: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση σχετικά με τη συμβολή των βιβλιοθηκών σε υγιεινούς τρόπους ζωής.....	238
Πίνακας 85: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για τις δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής	240

Πίνακας 86: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής	241
Πίνακας 87: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με την ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης	243
Πίνακας 88: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με τους λόγους μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης.....	245
Πίνακας 89: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης	246
Πίνακας 90: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού	247
Πίνακας 91: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού	249
Πίνακας 92: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με τους λόγους μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού	251
Πίνακας 93: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού	252
Πίνακας 94: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, αν συμφωνούν στην υλοποίηση δράσεων που βασίζονται στην κίνηση	253
Πίνακας 95: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση αν διοργανώνονται κοινές δράσεις με το τμήμα αθλητισμού	255
Πίνακας 96: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, ποιες δράσεις διοργανώνονται από κοινού με το τμήμα αθλητισμού	257
Πίνακας 97: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα αθλητισμού.....	258

Πίνακας 98: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση υπέρ καμπάνιας φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές.....	259
Πίνακας 99: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση, αν παρέχει η Βιβλιοθήκη κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση	261
Πίνακας 100: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση ποιοι είναι οι λόγοι που δεν παρέχει η Βιβλιοθήκη κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση.....	263
Πίνακας 101: Λόγοι μη παροχής από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση.....	264
Πίνακας 102: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση αν οι χρήστες της Βιβλιοθήκης έχουν εκφράσει την επιθυμία για διοργάνωση προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση	266
Πίνακας 103: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση αν στο μέλλον προγραμματίζει η Βιβλιοθήκη να εντάξει προγράμματα βασισμένα στην κίνηση.....	268
Πίνακας 104: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση υλοποίησης δανεισμού αθλητικού υλικού από τη Βιβλιοθήκη, προκειμένου να ενθαρρύνει τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής.....	270
Πίνακας 105: Απαντήσεις στο ερώτημα, αν μπορούν να δανείζουν αθλητικό υλικό, προκειμένου να ενθαρρύνουν τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής προγραμμάτων	271
Πίνακας 106: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση αν μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας	272

Πίνακας 107: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση με ποιους τρόπους μπορεί η Βιβλιοθήκη να συμβάλλει στη μείωση της παχυσαρκίας	274
Πίνακας 108: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της παχυσαρκίας	275
Πίνακας 109: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση ποια χαρακτηριστικά ταιριάζουν στο προφίλ του υπευθύνου της Βιβλιοθήκης	277
Πίνακας 110: Χαρακτηριστικά που ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης	278

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενων στους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς.....	134
Γράφημα 2: Που υπάγεται διοικητικά ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός.....	136
Γράφημα 3: Ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού....	138
Γράφημα 4: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού.....	140
Γράφημα 5: Νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών.....	142
Γράφημα 6: Συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών.....	144
Γράφημα 7: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα βιβλιοθηκών.....	146
Γράφημα 8: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα βιβλιοθηκών.....	148

Γράφημα 9: Συγκεκριμένες δράσεις σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών.....	150
Γράφημα 10: Συμβολή δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών.....	152
Γράφημα 11: Συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών, συνδυάζοντας σωματική και πνευματική δραστηριότητα.....	154
Γράφημα 12: Το πρόγραμμα BookBall της Κροατίας στην Ελλάδα.....	156
Γράφημα 13: Καμπάνια υπέρ της φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές.....	158
Γράφημα 14: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής.....	198
Γράφημα 15: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού.....	206
Γράφημα 16: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα αθλητισμού.....	211
Γράφημα 17: Καμπάνιας φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές.....	213
Γράφημα 18: Μπορούν οι Βιβλιοθήκες να δανείζουν αθλητικό υλικό, προκειμένου να ενθαρρύνουν τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής.....	221
Γράφημα 19: Χαρακτηριστικά που ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης.....	231
Γράφημα 20: Δράσεις με τις οποίες συμβάλλει η Βιβλιοθήκη στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής.....	237
Γράφημα 21: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής.....	242
Γράφημα 22: Συνεργασία Βιβλιοθήκης με το τμήμα αθλητισμού.....	250
Γράφημα 23: Κοινές δράσεις Βιβλιοθήκης με το τμήμα αθλητισμού.....	256

Γράφημα 24: Καμπάνια φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές	260
--	-----

Γράφημα 25: Λόγοι μη παροχής από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση.....	265
--	-----

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κατάλογος Βιβλιοθηκών οι οποίες απάντησαν στο ερωτηματολόγιο που διακινήθηκε στην Περιφέρεια Αττικής.....	318
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Κατάλογος Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών οι οποίοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο που διακινήθηκε στην Περιφέρεια Αττικής.....	320
---	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Ερωτηματολόγιο που διακινήθηκε στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες στην Περιφέρεια Αττικής.....	322
---	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

Ερωτηματολόγιο που διακινήθηκε στους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς στην Περιφέρεια Αττικής.....	330
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Σχόλια ερωτώμενων.....	335
------------------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Πρόγραμμα Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κερατσινίου - Δραπετσώνας στο πλαίσιο της Καλοκαιρινής Εκστρατείας Ανάγνωσης και Δημιουργικότητας.....	338
--	-----

ΜΕΡΟΣ 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Εισαγωγή

Αναγκαιότητα της έρευνας

Είναι προφανής η χρησιμότητα των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου βαθμού. Τα ευεργετικά οφέλη τους στο σώμα και στο πνεύμα είναι σημαντικά. Ο συσχετισμός όμως μεταξύ τους δεν έχει αποσαφηνιστεί, ούτε έχει διερευνηθεί βιβλιογραφικά. Η αξιολόγηση της συνεισφοράς του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών στο αθλητικό γίνεσθαι, δεν έχει προσελκύσει μέχρι σήμερα το ενδιαφέρον των ερευνητών. Το ρητό “νους υγιής εν σώματι υγιεί” είναι απαραίτητο να συνδεθεί και ερευνητικά στις δύο αυτές δημιουργικές δομές των δήμων: του αθλητισμού και των βιβλιοθηκών, της άσκησης και της γνώσης, της σωματικής αλλά και της πνευματικής ευεξίας. Και αν η συνεισφορά του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών στο πολιτιστικό γίνεσθαι θεωρείται σχεδόν αυταπόδεικτος, ο ρόλος τους στο αθλητικό δεν είναι σαφώς διευκρινισμένο.

Παρόλο που το Πρόγραμμα «Καλλικράτης», η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (νόμος 3852/2010), συνδέει άρρηκτα τον πολιτισμό με τον αθλητισμό δημιουργώντας «Διευθύνσεις Πολιτισμού και Αθλητισμού», εντούτοις, δε προκύπτει σαφής ύπαρξη συνεργασίας μεταξύ δημοτικών αθλητικών οργανισμών και δημοτικών βιβλιοθηκών, αλλά ούτε πρόδηλη σχέση μεταξύ τους.

Στις μέρες μας, έχει αρχίσει να γίνεται πλέον αποδεκτό ότι οι βιβλιοθήκες δεν αποτελούν απλά έναν χώρο «αποθήκευσης» της κερτημένης γνώσης, αλλά δύνανται και οφείλουν να δράσουν ως διαδραστικοί χώροι συνάντησης, διαλόγου και επικοινωνίας της τοπικής κοινότητας. Στους χώρους των βιβλιοθηκών υλοποιούνται πλέον, πρωτοποριακά προγράμματα. Ιδιαίτερα σε βιβλιοθήκες του εξωτερικού, οι δράσεις που αφορούν στη σωματική άσκηση και τον αθλητισμό αποτελούν μέρος της καθημερινότητάς τους, έχοντας αναγνωριστεί ως ζωτικής σημασίας συντελεστές υγείας και ευεξίας (Correal, 2018). Λαμβάνοντας υπόψη ότι η σωματική αδράνεια είναι πανδημία και τέταρτη κύρια

αιτία θανάτου παγκοσμίως (Kohl et al, 2012), ο ρόλος της φυσικής δραστηριότητας κρίνεται απαραίτητο να επαναπροσδιοριστεί. Οι βιβλιοθήκες οι οποίες λειτουργούν ως φορείς καινοτομίας, δημιουργικότητας και έρευνας, οφείλουν να ενθαρρύνουν τα μέλη τους να πειραματιστούν και να υιοθετήσουν θετικά πρότυπα ζωής μέσα από προγράμματα υγιεινής διατροφής και άθλησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 5.2 του Διεθνούς Καταστατικού Χάρτη Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού της UNESCO (1978), επιβάλλεται η κυβέρνηση, οι δημόσιες υπηρεσίες, τα σχολεία και οι ανάλογες ιδιωτικές επιχειρήσεις σε κάθε επίπεδο, να σχεδιάζουν από κοινού, ώστε να γίνεται ιδανική χρήση των εγκαταστάσεων, των μέσων και των οργάνων για τη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό. Αντίστοιχα, σύμφωνα με την UNESCO (1994), χωρίς την υποστήριξη της δημόσιας βιβλιοθήκης, δεν μπορεί να υπάρξει αληθινή δημοκρατία και πραγματική ελευθερία του πνεύματος ή του σώματος.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των υπηρεσιών και δράσεων των δημοτικών βιβλιοθηκών τόσο σε θέματα αναγνωστικής πολιτικής, όσο και δράσεων αθλητικού περιεχομένου, καθώς και η αξιολόγησή τους.

Στόχοι της έρευνας

Σύμφωνα με τη Διακήρυξη της UNESCO, οι δημοτικές βιβλιοθήκες παρέχουν προγράμματα φιλιαναγνωσίας στους χρήστες τους, δημιουργώντας και ενισχύοντας τις συνθήκες της ανάγνωσης στα παιδιά από μικρή ηλικία. Καλύπτουν τις πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών τους, αποτελώντας εν γένει, μία τοπική πύλη της γνώσης.

Κατά πόσο όμως, οι βιβλιοθήκες είναι πρόθυμες ή έτοιμες, να παρέχουν δράσεις που δεν άπτονται των παραδοσιακών τους αρμοδιοτήτων, όπως προγράμματα βασισμένων στην κίνηση και στη σωματική άσκηση; Έχει ο αθλητισμός θέση σε μία δημοτική βιβλιοθήκη; Μπορούν οι βιβλιοθήκες να γίνουν πιο «θορυβώδεις», «αγκαλιάζοντας» τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων τους; Αποτελεί θέμα ταμπού για τους υπευθύνους των βιβλιοθηκών, η ύπαρξη αθλητικών προγραμμάτων στους χώρους τους; Συνδυάζεται η άσκηση του σώματος με αυτή του πνεύματος μέσα στους χώρους των βιβλιοθηκών; Η στερεοτυπική εικόνα του αυστηρού βιβλιοθηκονόμου που επιβάλλει τη σιγή, μπορεί να

δώσει τη θέση της σε κάποιον που εμπυχώνει και παροτρύνει τους χρήστες του να αθλούνται, στους συνήθως ήσυχους χώρους της βιβλιοθήκης;

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τόσο σε δημοτικές βιβλιοθήκες, όσο και σε δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς. Στόχος των ερωτηματολογίων ήταν να διαφανεί κατά πόσο οι εργαζόμενοι είναι έτοιμοι για μία φαινομενικά «αταίριαστη» συνεργασία και αν μπορούν μελλοντικά να εξετάσουν θετικά ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί αν είναι εφικτή μία συνεργασία δημοτικών αθλητικών οργανισμών και δημοτικών βιβλιοθηκών, ώστε να υπάρξουν τα ευεργετικά αποτελέσματα του «νους υγιής εν σώματι υγιεί». Τους τυχόν λόγους που αποτελούν τροχοπέδη σε αυτές τις συνέργειες. Κατά πόσο οι μειωμένοι οικονομικοί πόροι και το συνήθως, ανεπαρκές προσωπικό, μπορούν αποτελέσουν ανυπέρβλητα εμπόδια στη δημιουργία συνεργασιών. Αν οι καλές πρακτικές των βιβλιοθηκών του εξωτερικού που υλοποιούν αθλητικά προγράμματα, θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και στη χώρα μας. Αν οι δράσεις που υλοποιούνται στο εξωτερικό με σκοπό την αύξηση της φιλιαναγνωσίας από δημοφιλείς αθλητές θα μπορούσαν να έχουν θετικά αποτελέσματα και στις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες.

Μηδενικές – Ερευνητικές Υποθέσεις

1. Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί Περιφέρειας Αττικής

1.1. Ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία

1. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών.

2. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχουν βιβλία στα γραφεία ή στους χώρους αναμονής των αθλητικών οργανισμών, που να αφορούν αθλητικά θέματα (προπονητική, αθλητική ψυχολογία, υγιεινή διατροφή κ.ά.).

3. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ του τμήματος των βιβλιοθηκών και του τμήματος του αθλητισμού.
4. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιοι είναι οι λόγοι, σε περίπτωση απουσίας συνεργασίας, μεταξύ του τμήματος των βιβλιοθηκών και αυτού του αθλητισμού.
5. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν διοργανώνονται δράσεις από το τμήμα βιβλιοθηκών και αυτό του αθλητισμού, από κοινού.
6. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιες είναι οι δράσεις που υλοποιούνται στην περίπτωση συνεργασίας μεταξύ των τμημάτων βιβλιοθηκών και αθλητισμού.
7. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν τα αθλητικά τμήματα μπορούν, σε συνεργασία με τα τμήματα των βιβλιοθηκών, να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «νους υγιής εν σώματι υγείη».
8. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν θα τους έβρισκε σύμφωνους μία πρωτοβουλία συνεργασίας μεταξύ των τμημάτων αθλητισμού και βιβλιοθηκών.
9. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν μία πρωτοβουλία, σαν αυτήν της Κροατίας, όπου βιβλιοθήκη στο πλαίσιο ενός προγράμματος φιλιαναγνωσίας, εγκατέστησε δανειστική βιβλιοθήκη μέσα στο στάδιο της πόλης, με σκοπό να δημιουργήσει ένα "σημείο πολιτισμού" σε ένα κατεχοχόν αθλητικό χώρο, μπορεί να πραγματοποιηθεί και την Ελλάδα.
10. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν μία καμπάνια υπέρ της

φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές, θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα, όπως στο εξωτερικό.

2. Δημοτικές Βιβλιοθήκες Περιφέρειας Αττικής

2.1 Ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία

1. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν πιστεύουν ότι το κοινό της βιβλιοθήκης, την επισκέπτεται για κάποιους συγκεκριμένους λόγους.

2. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν η βιβλιοθήκη τους, συμβάλλει στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής.

3. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν πιστεύουν ότι η βιβλιοθήκη τους μπορεί να συμβάλλει στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «νους υγιής εν σώματι υγεί».

4. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, με ποιους τρόπους μπορεί να συμβάλλει η βιβλιοθήκη τους, στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «νους υγιής εν σώματι υγεί».

5. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει τμήμα στη συλλογή της βιβλιοθήκης τους, με βιβλία αθλητικού περιεχομένου, υγιεινής διατροφής και γενικότερα βελτίωσης της ποιότητας ζωής.

6. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, σχετικά με τους λόγους που δεν υπάρχουν βιβλία αθλητικού περιεχομένου στη βιβλιοθήκη τους.

7. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού.
8. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ του τμήματος βιβλιοθηκών, με αυτό του αθλητισμού και αν διοργανώνονται από κοινού δράσεις.
9. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιοι είναι οι λόγοι απουσίας της συνεργασίας μεταξύ τμημάτων βιβλιοθηκών και αθλητισμού.
10. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, σχετικά με το αν θα τους έβρισκε σύμφωνους μία πρωτοβουλία συνεργασίας μεταξύ των τμημάτων αθλητισμού και βιβλιοθηκών.
11. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ των τμημάτων βιβλιοθηκών και αθλητισμού.
12. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιες κοινές δράσεις έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού.
13. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν πιστεύουν ότι μία καμπάνια υπέρ της φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές, θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα, όπως στο εξωτερικό.
14. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν η βιβλιοθήκη τους παρέχει κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση και στην άθληση.

15. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιοι είναι οι λόγοι της μη υλοποίησης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση και στην άθληση.

16. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν οι χρήστες της βιβλιοθήκης τους, έχουν εκφράσει επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της βιβλιοθήκης, προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση και την άθληση.

17. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν στο μέλλον σκέφτονται να εντάξουν στον προγραμματισμό της βιβλιοθήκης, δράσεις βασισμένες στην κίνηση και στον αθλητισμό.

18. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν τους βρίσκει σύμφωνους το πρόγραμμα πολλών βιβλιοθηκών του εξωτερικού, οι οποίες δανείζουν βηματομετρητές, ποδήλατα κ.ά. προκειμένου να ενθαρρύνουν τους χρήστες τους σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής.

19. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας.

20. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιοι είναι οι τρόποι που μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας.

21. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν συμφωνούν ότι θα μπορούσε να υλοποιηθεί στις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες, μία πρωτοβουλία σαν αυτή, στις βιβλιοθήκες της Αμερικής, «Let's Move in Libraries», με σκοπό την αύξηση της σωματικής δραστηριότητας, την καταπολέμηση της παχυσαρκίας και εν γένει μιας πιο υγιούς ζωής.

22. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν συμφωνούν με την άποψη, ότι σε ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, οφείλουν οι βιβλιοθήκες να γίνουν πιο εξωστρεφείς και να αναλάβουν καινοτόμες και πρωτοπόρες δράσεις.

23. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν συμφωνούν ότι στις μέρες μας, ο βιβλιοθηκονόμος παύει να είναι αυτός που μόνο δανείζει βιβλία, και ότι πρέπει να γίνει ο εμπυχωτής και αυτός που θα εμπνεύσει, δίνοντας ώθηση στη γνώση.

24. Η ανεξάρτητη μεταβλητή ηλικία, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποια εικόνα τούς ταιριάζει, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές και τις δράσεις τους.

2.2 Ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση

1. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν πιστεύουν ότι το κοινό της βιβλιοθήκης, την επισκέπτεται για κάποιους συγκεκριμένους λόγους.

2. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν η βιβλιοθήκη τους, συμβάλλει στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής.

3. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν πιστεύουν ότι η βιβλιοθήκη τους μπορεί να συμβάλλει στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «νους υγιής εν σώματι υγεί».

4. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, με ποιους τρόπους μπορεί να συμβάλλει η βιβλιοθήκη τους, στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «νους υγιής εν σώματι υγεί».

5. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει τμήμα στη συλλογή της βιβλιοθήκης τους, με βιβλία αθλητικού περιεχομένου, υγιεινής διατροφής και γενικότερα βελτίωσης της ποιότητας ζωής.
6. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, σχετικά με τους λόγους που δεν υπάρχουν βιβλία αθλητικού περιεχομένου στη βιβλιοθήκη τους.
7. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού.
8. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ του τμήματος βιβλιοθηκών, με αυτό του αθλητισμού.
9. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιοι είναι οι λόγοι απουσίας της συνεργασίας μεταξύ τμημάτων βιβλιοθηκών και αθλητισμού.
10. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, σχετικά με το αν θα τους έβρισκε σύμφωνους μία πρωτοβουλία συνεργασίας μεταξύ των τμημάτων αθλητισμού και βιβλιοθηκών.
11. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ των τμημάτων βιβλιοθηκών και αθλητισμού και αν διοργανώνονται από κοινού δράσεις.
12. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιες κοινές δράσεις έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού.
13. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν πιστεύουν ότι μία καμπάνια υπέρ

της φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές, θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα, όπως στο εξωτερικό.

14. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν η βιβλιοθήκη τους παρέχει κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση και στην άθληση.

15. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιοι είναι οι λόγοι της μη υλοποίησης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση και στην άθληση.

16. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν οι χρήστες της βιβλιοθήκης τους, έχουν εκφράσει επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της βιβλιοθήκης, προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση και την άθληση.

17. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν στο μέλλον σκέφτονται να εντάξουν στον προγραμματισμό της βιβλιοθήκης, δράσεις βασισμένες στην κίνηση και στον αθλητισμό.

18. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν τους βρίσκει σύμφωνους το πρόγραμμα πολλών βιβλιοθηκών του εξωτερικού, οι οποίες δανείζουν βηματομετρητές, ποδήλατα κ.ά. προκειμένου να ενθαρρύνουν τους χρήστες τους σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής.

19. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας.

20. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποιοι είναι οι τρόποι που μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας.

21. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν συμφωνούν ότι θα μπορούσε να υλοποιηθεί στις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες, μία πρωτοβουλία σαν αυτή, στις βιβλιοθήκες της Αμερικής, “Let’s Move in Libraries”, με σκοπό την αύξηση της σωματικής δραστηριότητας, την καταπολέμηση της παχυσαρκίας και εν γένει μιας πιο υγιούς ζωής.

22. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν συμφωνούν με την άποψη, ότι σε ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, οφείλουν οι βιβλιοθήκες να γίνουν πιο εξωστρεφείς και να αναλάβουν καινοτόμες και πρωτοπόρες δράσεις.

23. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το αν συμφωνούν ότι στις μέρες μας, ο βιβλιοθηκονόμος παύει να είναι αυτός που μόνο δανείζει βιβλία, και ότι πρέπει να γίνει ο εμπυχωτής και αυτός που θα εμπνεύσει, δίνοντας ώθηση στη γνώση.

24. Η ανεξάρτητη μεταβλητή διοίκηση, δεν επηρεάζει τις απαντήσεις των υπευθύνων, αναφορικά με τις απαντήσεις στο ερώτημα, για το ποια εικόνα τους ταιριάζει, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές και τις δράσεις τους.

Οριοθέτηση της έρευνας

Οι παρακάτω οριοθετήσεις δημιουργήθηκαν για την έρευνα:

Η έρευνα εστίασε σε μία συγκεκριμένη περιοχή, στην Περιφέρεια Αττικής, και στις δημοτικές βιβλιοθήκες που λειτουργούν σε αυτήν.

Η έρευνα εστίασε σε μία συγκεκριμένη περιοχή, στην Περιφέρεια Αττικής, και στους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς που λειτουργούν σε αυτήν.

Η έρευνα έλαβε χώρα τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο, Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο του 2018.

Σημαντικότητα της έρευνας

Για πρώτη φορά, στο πλαίσιο της παρούσας διδακτορικής διατριβής, επιχειρείται βιβλιογραφικά, ο συσχετισμός των δημοτικών βιβλιοθηκών των Ο.Τ.Α., με δράσεις αθλητισμού, αλλά και με πιθανές συνεργασίες με αθλητικούς οργανισμούς. Η καινοτομία της συγκεκριμένης έρευνας έγκειται στο ότι ερωτώνται για πρώτη φορά όχι μόνο οι υπεύθυνοι των δημοτικών βιβλιοθηκών, αλλά και οι υπεύθυνοι των δημοτικών αθλητικών οργανισμών, που έως τώρα δεν είχαν εμπλακεί. Δεν έχουν καταγραφεί στο παρελθόν οι απόψεις των υπευθύνων των δημοτικών αθλητικών οργανισμών σχετικά με τα προγράμματα φιλαναγνωσίας, και γενικότερα με τις δράσεις των δημοτικών βιβλιοθηκών. Δεν έχουν καταγραφεί οι λόγοι της έλλειψης συνεργασίας μεταξύ τους, όπου αυτοί υπάρχουν, ούτε οι πιθανές κοινές μελλοντικές δράσεις τους.

Η συνεισφορά των δημοτικών βιβλιοθηκών μέχρι σήμερα, αφορούσε κατά κύριο λόγο πολιτιστικές δράσεις, προγράμματα σχετικά με την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας και εν γένει υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η παρούσα ερευνητική εργασία, ευελπιστεί να εξετάσει και άλλες πλευρές των δημοτικών βιβλιοθηκών. Να αναδείξει νέες δυνατότητές τους, μέσω καινοτόμων και ρηξικέλευθων υπηρεσιών και δράσεων προς το κοινό τους. Προγράμματα τα οποία βασίζονται στην κίνηση και την άθληση σε συνεργασία με τους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς, που αποσκοπούν σε μια πιο υγιή και ποιοτική καθημερινότητα των χρηστών τους.

Δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί

Ο αθλητισμός είναι η συστηματική σωματική καλλιέργεια και δράση με συγκεκριμένο τρόπο, ειδική μεθοδολογία και παιδαγωγική, με σκοπό την ύψιστη σωματική απόδοση, ως επίδοση σε αθλητικούς αγώνες, στο αθλητικό και κοινωνικό γίγνεσθαι (Ζέρβας, 1993). Παράλληλα, ο αθλητισμός είναι ένας κοινωνικός θεσμός ο οποίος αντικατοπτρίζει τη δεδομένη κοινωνία και τον πολιτισμό της. Ο αθλητισμός μπορεί να αποτυπωθεί με τη μορφή του ερασιτεχνικού, του μαζικού, με τη μορφή των παιχνιδιών και με τη μορφή των φυσικών δραστηριοτήτων. Είναι απαραίτητη η διάκριση της έννοιας της άθλησης από την

έννοια της άσκησης. Η άσκηση γίνεται άθληση, όταν αποκτά ανταγωνιστικό χαρακτήρα. Επίσης, πρέπει να προστεθεί και η έννοια, της κίνησης.

Η θεωρία της κίνησης απασχόλησε ιδιαίτερα τους Έλληνες φιλοσόφους, με πρώτο τον Ηράκλειτο (τα πάντα ρει), τον Πλάτωνα (κίνηση σημαίνει γίνεσθαι, διαδικασία, ζωή, φύση, δύναμη, ενέργεια, αλλαγή, μετάβαση), τον Αριστοτέλη (γένεση, φθορά, αύξηση, μείωση, αλλοίωση, κατά τόπον μεταβολή) Μουρατίδης (1990). Σύμφωνα με τον Κλεισούρα (1997), ο ανθρώπινος οργανισμός είναι σχεδιασμένος σαν μία βιολογική μηχανή, για να παρέχει χημική ενέργεια και να την μετατρέπει σε μηχανικό έργο και κίνηση. Η κίνηση αποτελεί θεμελιώδη ιδιότητα της ζωής και γενεσιουργό στοιχείο της εξέλιξης και επιλογής του είδους.

Η φυσική δραστηριότητα, είναι ο ευρύτερος όρος στον οποίο περιλαμβάνονται όλες οι μορφές της κίνησης του ανθρώπινου σώματος, κάθε σωματική άσκηση και σπορ, που ενεργοποιούν τους μύες του σώματος και απαιτούν αυξημένη κατανάλωση ενέργειας. Με τον όρο αθλητισμός, εννοείται κάθε αυστηρά δομημένη φυσική δραστηριότητα, με αυστηρούς κανόνες, υψηλό ανταγωνισμό και εξειδίκευση, με βασικό σκοπό τη μεγιστοποίηση της απόδοσης. Αντίθετα, με το όρο άσκηση εννοούμε κάθε συστηματική κίνηση του σώματος ή συμμετοχή του ατόμου σε φυσικές δραστηριότητες, η οποία έχει κάποια χρονική διάρκεια, χαμηλότερα επίπεδα ανταγωνισμού, και στην οποία εμπλέκονται, κυρίως, μεγάλες μυϊκές ομάδες του σώματος (Berger, Pargman, & Weinberg, 2007).

Η καθημερινότητα, ειδικά στις αστικές περιοχές, αποδεικνύει την εκφυλιστική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει το ανθρώπινο σώμα. Η αύξηση του επιπέδου μόρφωσης και η μεταστροφή της εργασίας περισσότερο σε πνευματική, έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των απαιτήσεων για σωματική δραστηριότητα. Η οργανωμένη άσκηση σε ένα περιβάλλον όμορφο και ποιοτικό, είναι το μοναδικό μέσο για επέλθει ισορροπία μεταξύ του σώματος που υπολειτουργεί και του πνεύματος που γίνεται όλο και πιο ενεργό. Ο τρόπος ζωής και η φυσική δραστηριότητα συνδέονται άρρηκτα με την ψυχοσωματική υγεία και την κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και των ενηλίκων (Berger, 1996). Τα αθλητικά προγράμματα παρέχουν βελτίωση της κατάστασης της υγείας και

ευκαιρίες για αναψυχή και διασκέδαση. Η άθληση αποτελεί για τον σύγχρονο άνθρωπο, μοναδικό μέσο διασφάλισης ενός ισορροπημένου τρόπου ζωής.

Οι Υπουργοί Αθλητισμού των κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις Βρυξέλλες το 1975, τόνισαν ότι: «ο αθλητισμός για όλους σημαίνει πρόσκληση και ταυτόχρονα δικαίωμα άθλησης για όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από φύλο, ηλικία, προέλευση, σωματική διάπλαση, μόρφωση και οικονομική δύναμη» Η θεμελιακή αυτή διακήρυξη έδινε το δικαίωμα για ίση συμμετοχή των πολιτών όλου του κόσμου στον αθλητισμό. Ο Διεθνής Χάρτης της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού της UNESCO (1978), αναφέρει ότι η πρακτική της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού είναι ένα θεμελιώδες δικαίωμα όλων των ανθρώπων (Νικολαΐδου, 2015).

Ο Αυθίνος (1998) υποστηρίζει ότι για να υλοποιηθεί σωστά ένα αθλητικό πρόγραμμα, ο εκάστοτε φορέας υλοποίησης θα πρέπει να διαπνέεται από μία φιλοσοφία. Η βασική φιλοσοφία που διέπει τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), είναι ότι η άθληση ως κοινωνικό αγαθό αποτελεί δικαίωμα του πολίτη και ότι ο αθλητισμός είναι τρόπος ζωής. Σκοπός τους, είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των δημοτών (Τσιότσου, 2000). Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών αναψυχής είναι σημαντικός, καθώς ο στόχος της είναι η ικανοποίηση των ενδιαφερόντων του κοινού. Τα αθλητικά προγράμματα ως δημοτικές υπηρεσίες ποικίλουν από φορέα σε φορέα στην έκτασή τους, στο περιεχόμενο και τη μορφή τους.

Η πλειονότητα των δήμων παρέχει προγράμματα άθλησης για τους δημότες, δωρεάν ή με μικρή οικονομική συνδρομή. Οι δήμοι προσπαθούν να καλύψουν όλες τις ανάγκες και τις προτιμήσεις των πολιτών και έτσι να συμβάλουν στην αύξηση της αθλητικής συμμετοχής. Η ποιότητα αυτών των υπηρεσιών διαφέρει ανά δήμο και χρησιμοποιείται για να διαφοροποιήσει και να προσθέσει αξία στις παρεχόμενες υπηρεσίες, ως μέσο για την απόκτηση στρατηγικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος (Burton, 2002).

Ως τα τέλη του 2010, στην τοπική αυτοδιοίκηση δημιουργούνται δύο είδη μη κερδοσκοπικών αθλητικών οργανισμών, οι οποίοι διακρίνονται ως προς τον τρόπο λειτουργίας τους σε δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς ή σε δημοτικές αθλητικές επιχειρήσεις. Εν συνεχεία, με τον νόμο 3852 (ΦΕΚ Α 87/7-6-2010), τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα «Καλλικράτης», με κύριο σκοπό τη σημαντική μείωση του αριθμού των

φορέων (Νικολαΐδου, 2015). Οι αθλητικοί δημοτικοί οργανισμοί, στην πλειονότητά τους επιχορηγούνται κατά ένα μεγάλο ποσοστό από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.). Η χρήση γίνεται από τις δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις κάθε δήμου, με σκοπό την αναψυχή και την άθληση για τους πολίτες κάθε ηλικίας, συμβάλλοντας στην αύξηση της αθλητικής συμμετοχής και στην εν γένει βελτίωση της υγείας των δημοτών με έναν ποιοτικότερο τρόπο ζωής.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αποτελώντας προνομιακούς φορείς ανάπτυξης αθλητικής νοοτροπίας και συμπεριφοράς, οργανώνουν και υλοποιούν από το 1983 μέχρι και σήμερα. Τα Προγράμματα Άθλησης για Όλους (Π.Α.γ.Ο) υλοποιούνται υπό την καθοδήγηση και με τη συγχρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού (Κουστέλιος, 2013). Σύμφωνα με το Οργανωτικό Πλαίσιο Προγραμμάτων «Άθληση για όλους», η άσκηση με τη συστηματική καθοδήγησή της, αποτελεί ουσιαστική κοινωνική επένδυση καθώς βελτιώνει την ποιότητα ζωής, τα επίπεδα υγείας και παραγωγικότητας των πολιτών, συμβάλλει στην πρόληψη χρόνιων παθήσεων, ενισχύει την ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων και βοηθά θετικά σε μία καλύτερη επαφή των ανθρώπων με το φυσικό περιβάλλον μέσα από δραστηριότητες αναψυχής. Επίσης, τα προγράμματα «Π.Α.γ.Ο.», αξιοποιούν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο χιλιάδων πολιτών και διαμορφώνουν αθλητική συνείδηση, καλώντας όλους τους πολίτες ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και ικανότητας να συμμετέχουν ελεύθερα σε ποικίλες αθλητικές δραστηριότητες. Ο σχεδιασμός, η οργάνωση, η καθοδήγηση και ο έλεγχος αθλητικών προγραμμάτων, αποτελούν ορισμένες από τις σημαντικότερες λειτουργίες των αθλητικών υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών.

Ο μαζικός αθλητισμός έχει προωθηθεί τα τελευταία χρόνια και στο εξωτερικό. Στη Μ. Βρετανία, την Ολλανδία και τη Γαλλία έχουν αυξηθεί τα ποσοστά άθλησης συμμετοχής των πολιτών σε τοπικό επίπεδο. Η ανάγκη για άθληση έχει οδηγήσει τις κυβερνήσεις των χωρών να προχωρήσουν σε συνεργασίες δημοτικών αθλητικών οργανισμών με άλλους οργανισμούς, για την παροχή βελτιωμένων αθλητικών υπηρεσιών στους πολίτες (Thibault et al. 1999). Αδιαμφισβήτητα, υπάρχει έντονη ανάγκη για αναθεώρηση του πλαισίου των υπηρεσιών των δημοτικών αθλητικών οργανισμών προς μία περισσότερο κοινωνική διάσταση (Νικολαΐδου, 2015). Είναι φανερό ότι οι δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί, αποτελούν αφενός τη βάση πάνω στην οποία χτίζεται ο αθλητισμός και

αφετέρου, η ύπαρξή τους δηλώνει την προτεραιότητα που δίνεται από την εκάστοτε τοπική αρχή στη σωματική άσκηση των δημοτών (Αυθίνος, 2001).

Βιβλιοθήκες

Η λέξη βιβλιοθήκη έχει ποικίλες σημασιολογικές χρήσεις. Πρωταρχικά, δηλώνει την οργανωμένη συλλογή βιβλίων. Οι βιβλιοθήκες δημιουργήθηκαν για να συγκεντρώσουν, να διατηρήσουν και να μεταδώσουν στις επόμενες γενιές την προηγούμενη γνώση. Η βιβλιοθήκη όμως, δεν αποτελεί μόνο μια συλλογή βιβλίων ταξινομημένων, είναι κάτι περισσότερο. Είναι ο χώρος της οικουμενικής μνήμης¹, ο υπαρξιακός καθρέφτης μιας κοινωνίας στη δεδομένη ιστορική στιγμή. Ένα ευδιάκριτο αποτύπωμα του παρελθόντος. Οι βιβλιοθήκες ακολουθούν την πολιτιστική εξέλιξη των λαών τους οποίους υπηρετούν, ενώ ταυτόχρονα στηρίζουν τη δημοκρατική κοινωνία, προστατεύοντας την ελευθερία της έκφρασης. Διαθέτουν υλικό στο οποίο αντιπροσωπεύονται όλες οι απόψεις, προσφέροντας πληροφορίες σε άτομα ή οργανισμούς σε διάφορα επίπεδα.

Η πληροφορία, στη σημερινή κοινωνία, αποτελεί κοινωνικό αγαθό² και είναι πρωταρχικής σημασίας για την ευημερία και την ποιότητα ζωής του κοινωνικού συνόλου. Η εξέλιξη, η ποικιλία, η διαφοροποίηση και η ανάγκη για εξειδίκευση των διαφόρων κατηγοριών του κοινού, οδήγησαν σε αντίστοιχη διαφοροποίηση και εξειδίκευση των βιβλιοθηκών. Δημιουργούνται, κατ' αυτό τον τρόπο, διάφορα είδη βιβλιοθηκών. Σύμφωνα με το πρότυπο ISO 2789-1991 (International Library Statistics)³, σχετικά με την τυπολογία των βιβλιοθηκών, αυτές ταξινομούνται σε:

---

¹Καπλάνι, Γκάζμεντ (2007). *Βιβλιοκλάστες, βιβλιομανείς, βιβλιόφιλοι*. Εφημερίδα: ΤΑ ΝΕΑ, 19-20/5/2007

² Σύνταγμα της Ελλάδας Άρθρο - 5Α Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως ο νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο, μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19.

³<http://www.iso.org/iso/en/CatalogueDetailPage.CatalogueDetail?CSNUMBER=39181&ICS1=1&ICS2=140&ICS3=20>

- Λαϊκές: δημόσιες, δημοτικές, ιδιωτικές, παιδικές, κινητές, βιβλιοθήκες συλλόγων κλπ.
- Ακαδημαϊκές: ΑΕΙ ή ΤΕΙ, κεντρικές, Σχολών, Τμημάτων, Σπουδαστηρίων/Εργαστηρίων.
- Σχολικές: πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δημόσιες, ιδιωτικές.
- Ειδικές: ερευνητικών κέντρων, νοσοκομείων, οργανισμών, επιχειρήσεων, δημόσιου τομέα, τραπεζών, πολιτιστικών ιδρυμάτων, εκκλησιαστικές, φυλακών.

Δημοτικές Βιβλιοθήκες

Σύμφωνα με τον ορισμό που έχει δοθεί από τη Διεθνή Ομοσπονδία Ενώσεων και Ινστιτούτων Βιβλιοθηκών (IFLA)⁴, λαϊκή βιβλιοθήκη (public library) είναι η βιβλιοθήκη που έχει ιδρυθεί και χρηματοδοτηθεί από μια τοπική αρχή - Δήμο ή Κοινότητα - ή, σε μερικές περιπτώσεις, από ένα κεντρικό κυβερνητικό σώμα ή από κάποιον άλλο οργανισμό, εντεταλμένη να ενεργεί για λογαριασμό του, στη διάθεση όλων όσοι επιθυμούν να τη χρησιμοποιήσουν χωρίς καμία προκατάληψη ή διάκριση. Σύμφωνα με την UNESCO⁵, μια λαϊκή βιβλιοθήκη είναι το τοπικό κέντρο πληροφοριών, που διαθέτει στους χρήστες γνώσεις και πληροφορίες κάθε είδους. Οι υπηρεσίες αυτών των βιβλιοθηκών παρέχονται με βάση την ισότητα στην πρόσβαση, ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο, θρησκεία, εθνικότητα, γλώσσα ή κοινωνική τάξη. Θα πρέπει, επίσης, να παρέχονται ειδικές υπηρεσίες και υλικό στους χρήστες εκείνους που δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες και το υλικό της βιβλιοθήκης, όπως γλωσσικές μειονότητες, άτομα με αναπηρίες κ.λπ.

Οι στόχοι των λαϊκών βιβλιοθηκών είναι οι εξής⁶:

---

⁴<http://www.ifla.org/VII/s8/proj/publ97.pdf>

⁵ http://portal.unesco.org/ci/en/files/4638/10322529270public_library_manifesto_english.rtf/public_library_manifesto_english.rtf

⁶ Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων - IFLA (2000). Λαϊκές βιβλιοθήκες. Σπάρτη: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων - Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης.

- Δημιουργία και ενίσχυση της συνήθειας του διαβάσματος στα παιδιά από μικρή ηλικία.
- Ενίσχυση της ατομικής εκπαίδευσης, είτε αυτή γίνεται με προσωπική πρωτοβουλία, είτε πρόκειται για τη θεσμοθετημένη εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα.
- Προώθηση της ενημέρωσης για την πολιτιστική κληρονομιά.
- Εξασφάλιση για πρόσβαση στις πληροφορίες κάθε είδους για όλους τους πολίτες.
- Διευκόλυνση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων όσον αφορά στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Ενίσχυση και συμμετοχή σε δραστηριότητες και προγράμματα αλφαριθμητισμού για όλες τις ομάδες ηλικιών.

Η UNESCO (1994)⁷, με τη διακήρυξη για τις λαϊκές βιβλιοθήκες, υποστηρίζει ότι η λαϊκή (δημοτική) βιβλιοθήκη είναι ζωτική δύναμη για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό και την πληροφόρηση, αλλά και ουσιαστικός παράγοντας για την εδραίωση της ειρήνης και της κατανόησης μεταξύ των λαών και των εθνών. Η λαϊκή βιβλιοθήκη είναι μια έμπρακτη απόδειξη της δημοκρατίας στην καθολική εκπαίδευση, που αποτελεί συνεχή και δια βίου διαδικασία για την εκτίμηση των επιτευγμάτων της ανθρωπότητας στον τομέα της γνώσης και του πολιτισμού. Είναι το κύριο μέσο, με το οποίο η καταγραφή των σκέψεων και των ιδεών του ανθρώπου και η έκφραση της δημιουργικής του φαντασίας γίνονται προσιτές σε όλους, δίχως περιορισμούς. Το μανιφέστο της UNESCO ακολουθεί αυτό της Αλεξάνδρειας (2005)⁸, το οποίο έρχεται να προσδώσει καινούργιες διαστάσεις στις υπηρεσίες των λαϊκών βιβλιοθηκών, λόγω της εισαγωγής των νέων τεχνολογιών της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Χαρακτηριστικά, το μανιφέστο της Αλεξάνδρειας αναφέρει: «Οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες πληροφόρησης συμβάλλουν στην ισχυρή λειτουργία της περιεκτικής Κοινωνίας της Πληροφορίας, είναι η βάση για μια καλώς πληροφορημένη κοινωνία και διάφανη διακυβέρνηση, καθώς επίσης και για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Οικοδομούν την ικανότητα προώθησης της πληροφοριακής παιδείας και παρέχουν την

---

⁷<http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/eng.htm>

⁸<http://www.ifla.org/III/wsis/AlexandriaManifesto-gr.pdf>

υποστήριξη και την εξάσκηση για την αποτελεσματική χρήση των πηγών πληροφόρησης, περιλαμβανομένων των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας. Αυτό είναι ιδιαίτερος κρίσιμος για την προώθηση της ανάπτυξης, επειδή οι άνθρωποι πόροι είναι κεντρικοί στην οικονομική πρόοδο. Με αυτούς τους τρόπους, οι βιβλιοθήκες συμβάλλουν σημαντικά στην ανάδειξη της ψηφιακής διαίρεσης και της πληροφοριακής ανισότητας που εκπορεύεται από αυτήν». Το μανιφέστο της Αλεξάνδρειας ουσιαστικά παροτρύνει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις, καθώς και τους διεθνείς οργανισμούς να:

- επενδύσουν στις βιβλιοθήκες και στις υπηρεσίες πληροφόρησης, ως ζωτικά στοιχεία των στρατηγικών, των πολιτικών και των προϋπολογισμών της Κοινωνίας της Πληροφορίας,
- εκσυγχρονίσουν και να επεκτείνουν τα υπάρχοντα δίκτυα βιβλιοθηκών, ώστε να αποκτήσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη για τους πολίτες και τις κοινότητές τους,
- υποστηρίξουν την απεριόριστη πρόσβαση στην πληροφορία και την ελευθερία έκφρασης,
- προωθήσουν την ανοιχτή πρόσβαση στην πληροφορία και να εξαλείψουν τα διάφορα εμπόδια στην πρόσβαση,
- αναγνωρίσουν τη σπουδαιότητα της πληροφοριακής παιδείας,
- υποστηρίξουν με δυναμισμό τις στρατηγικές για τη δημιουργία εκπαιδευμένου πληροφορικά και εξασκημένου πληθυσμού, που μπορεί να εξελίσσεται και να ωφελείται παγκοσμίως από την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Κρίνεται απαραίτητη η επεξήγηση των όρων «λαϊκή», «δημόσια» και «δημοτική» βιβλιοθήκη. Ο όρος «λαϊκή βιβλιοθήκη» ουσιαστικά περιλαμβάνει τόσο τις δημόσιες, όσο και τις δημοτικές βιβλιοθήκες. Οι «δημόσιες βιβλιοθήκες» εποπτεύονται από το Τμήμα Βιβλιοθηκών, το οποίο υπάγεται στον Ενιαίο Διοικητικό Τομέα Θεμάτων Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας, Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης, Βιβλιοθηκών και Ιστορικών Αρχείων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι «δημοτικές βιβλιοθήκες» ιδρύονται και λειτουργούν με την ευθύνη των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του

Υπουργείου Εσωτερικών. Κάθε δημοτική βιβλιοθήκη πρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, που έχουν διαμορφωθεί από την IFLA. Η προτυποποίηση αφορά σε:

- Ίδρυση: Η ίδρυση μιας λαϊκής βιβλιοθήκης, στα πλαίσια της τοπικής αυτοδιοίκησης, θα πρέπει να έχει τη μορφή ενός ανεξάρτητου φορέα.

- Συλλογή: Το μέγεθος της συλλογής, ο ρυθμός αύξησής της και το είδος του υλικού θα πρέπει να είναι ανάλογο με τον πληθυσμό του Δήμου ή της Κοινότητας.

- Προσωπικό: Το προσωπικό απαιτείται να είναι επιστημονικά καταρτισμένο και ανάλογο με τον πληθυσμό, το μέγεθος της συλλογής και τις γενικότερες δραστηριότητες της βιβλιοθήκης.

- Κτιριακή υποδομή: Η βασική λειτουργία ενός κτιρίου βιβλιοθήκης είναι να παρέχει στο χρήστη ένα λειτουργικό, προσιτό και ευχάριστο χώρο, και να εξασφαλίζει στον εργαζόμενο ένα δημιουργικό και παραγωγικό περιβάλλον. Η δημιουργία ενός επαρκούς, λειτουργικού και καλά εξοπλισμένου κτιρίου, με ιδιαίτερη βαρύτητα στην αισθητική, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα της βιβλιοθήκης και, ως εκ τούτου, απαιτούνται ορισμένες νομοθετημένες βασικές προδιαγραφές (IFLA/1973⁹, ΥΠΕΠΘ/2004¹⁰).

Νομική μορφή των δημοτικών βιβλιοθηκών

Το 1998, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Καταγραφής και Κωδικοποίησης των Ελληνικών Βιβλιοθηκών¹¹, οι δημοτικές βιβλιοθήκες παρουσιάζουν ποσοστιαία υπεροχή έναντι των άλλων ειδών βιβλιοθηκών. Συγκεκριμένα, υπάρχουν 686 δημοτικές και κοινοτικές βιβλιοθήκες, οι οποίες αποτελούν το 71,3% του συνόλου των βιβλιοθηκών. Η αριθμητική

---

⁹IFLA (1973) "Standardsforpubliclibraries"

¹⁰ Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (2004). Κατευθυντήριες οδηγίες για κτίρια λαϊκών βιβλιοθηκών. Αθήνα: ΕΚΤ/ΕΥΕ

¹¹ Εθνικό Κέντρο Βιβλίου & Ιόνιο Πανεπιστήμιο (1998). (Τμήμα Αρχιτεκτονικής-Βιβλιοθηκονομίας). Πρόγραμμα καταγραφής και κωδικοποίησης ελληνικών βιβλιοθηκών. Αθήνα: Ε.ΚΕ.ΒΙ.

αυτή υπεροχή είναι προφανής και οφείλεται στον αντίστοιχα μεγάλο αριθμό των διοικητικών μονάδων, των δήμων, που δημιουργούν αυτές τις βιβλιοθήκες.

Σύμφωνα με πιο πρόσφατη πανελλαδική έρευνα το 2007, στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας με θέμα: «Δημοτικές Βιβλιοθήκες & επιχειρησιακός σχεδιασμός»¹², οι δημοτικές βιβλιοθήκες της Ελλάδας ανέρχονταν στις 286, εκ των οποίων οι 194 ήταν ενεργές, οι υπόλοιπες 92 ήταν ανενεργές¹³. Στην Περιφέρεια της Αττικής, σύμφωνα με την ανωτέρω έρευνα, λειτουργούν 46 δημοτικές βιβλιοθήκες ανέρχονταν στις 46.

Πιο πρόσφατα στοιχεία, μπορεί κάποιος να αντλήσει από την ιστοσελίδα του δικτύου των ελληνικών βιβλιοθηκών της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας (<https://network.nlg.gr/>), όπου εκεί σύμφωνα με τον Φίλιππο Τσιμπόγλου, Γενικό Διευθυντή της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος: το Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος συγκροτείται για να βοηθήσει τις Ακαδημαϊκές, Ερευνητικές, Δημόσιες, Δημοτικές, και σχολικές βιβλιοθήκες να αναπτύξουν και να εξελίξουν τις υπηρεσίες που προσφέρουν στο κοινό τους.

Οι δημοτικές βιβλιοθήκες μπορεί να λειτουργούν στα οργανωτικά πλαίσια ενός Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μιας Διεύθυνσης ενός δήμου, ως τμήμα μιας δημοτικής επιχείρησης, ενός πνευματικού κέντρου ή ενός κληροδοτήματος. Αντίστοιχα, μπορεί να διοικούνται από δήμαρχο, αντιδήμαρχο, πρόεδρο, διευθυντή κ.λπ. Η λειτουργία τους διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ. 410/95) και του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Ν. 1188/81). Από το 2006 διέπονται από τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης¹⁴, και συγκεκριμένα από το άρθρο 240, που αναφέρεται στη «Διοίκηση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» μαζί με τα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα.

---

¹² Κορκίδη, Μαρία (2007): Επιχειρησιακός σχεδιασμός στις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες-υπηρεσίες πληροφόρησης. Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Τμήμα Αρχαιονομίας-Βιβλιοθηκονομίας.

¹³ Με τον όρο ανενεργές, ουσιαστικά εννοούνται οι βιβλιοθήκες χωρίς κτίριο, προσωπικό και προϋπολογισμό. Κατ'εμφημισμόν βιβλιοθήκες, οι οποίες υπάρχουν μόνο στα χαρτιά.

¹⁴ Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας Ν.3463/206 (ΦΕΚ Α' 114)

Το 2010 με τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα «Καλλικράτης», ο αυτοδιοικητικός χάρτης της χώρας αλλάζει, επηρεάζοντας το σύνολο της δομής και λειτουργίας των Ο.Τ.Α. Μαζί τους επηρεάζεται η δράση και λειτουργία των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι των Ο.Τ.Α. «Ο Καλλικράτης» συνένωσε πάνω από 1.000 παλαιούς δήμους και κοινότητες, σε 325 νέους δήμους. Σύμφωνα με τον νέο Νόμο, μία από τις Υπηρεσιακές Μονάδες των δήμων αποτελεί και αυτή της Παιδείας, του Πολιτισμού, του Αθλητισμού και της Νέας Γενιάς.

Οι Βιβλιοθήκες αλλάζουν

Στις μέρες μας, η εικόνα των δημόσιων βιβλιοθηκών έχει αλλάξει. Σε αυτές τις αλλαγές έχουν συμβάλει σημαντικά οι προκλήσεις των τεχνολογικών εξελίξεων και των μεταβαλλόμενων κοινωνικών αναγκών. Οι βιβλιοθήκες δεν αποτελούν πλέον σκοτεινούς χώρους γεμάτους σκονισμένα βιβλία όπου επικρατεί απόλυτη σιγή. Σύμφωνα με τον Watson (2007), οι βιβλιοθήκες είναι κάτι παραπάνω από αριθμούς, πληροφορίες ή συλλογές. Είναι πιο πολύ χώροι, που ενώνουν ανθρώπους και ιδέες στις τοπικές κοινωνίες. Αποτελούν σημεία αναφοράς όπου οι άνθρωποι ανταλλάσσουν γνώση, σοφία, σκέψεις και πάνω από όλα, ανθρώπινη αξιοπρέπεια και αλληλεγγύη.

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες επομένως, δεν αφορούν πλέον μόνο βιβλία. Κατά τον Doherty (2014) οι βιβλιοθήκες «μιας άλλης εποχής» δημιουργούν συλλογές, ενώ οι σύγχρονες βιβλιοθήκες προσφέρουν υπηρεσίες. Το «άνοιγμα» των βιβλιοθηκών σε υπηρεσίες, πέραν αυτών του δανεισμού βιβλίων, δε μειώνει στο ελάχιστο τον ρόλο που διαδραματίζουν στην παροχή παιδείας στην κοινωνία. Αντίθετα, ενισχύει τη συνοχή των κοινοτήτων, έχοντας εξελιχθεί σε χώρους συνάντησης, όπου «χτίζονται» σχέσεις (Vestergaard, 2017).

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες κατά βάση, αφορούν στην κοινωνική δικαιοσύνη. Όταν τεράστιες εκτάσεις των πόλεων ελέγχονται από ιδιωτικούς εμπορικούς φορείς, μία δημόσια βιβλιοθήκη προσφέρει έναν σπάνιο, ουδέτερο χώρο, όπου οι άνθρωποι μπορούν να συναντηθούν (Heath, 2019). Αποτελούν «άγκυρες» για τις κοινότητες τις

οποίες εξυπηρετούν. Έχουν βαθιές ρίζες σε αυτές, και επηρεάζουν σημαντικά την καθημερινότητα των πολιτών, συμβάλλοντας στην ενδυνάμωση των δεσμών της κοινότητας (Hildreth, 2012). Ενστερνιζόμενος αυτή την άποψη, ο Διευθυντής των βιβλιοθηκών Roskilde στη Δανία, υποστηρίζει ότι οι βιβλιοθήκες πλέον δεν καθορίζονται από τον αριθμό των βιβλίων που έχουν στα ράφια τους, αλλά περισσότερο από τους ελεύθερους χώρους που διαθέτουν στους χρήστες τους. Οι βιβλιοθήκες, άλλωστε, ήταν πάντα πολύ καλές στο να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και τις ανάγκες των μελών τους. Προσφέρουν κάτι για όλους ανεξάρτητα αν είναι μόνιμοι κάτοικοι, τουρίστες ή ακόμα και καταδικασμένοι για αδικήματα. Επιπλέον, όλες οι υπηρεσίες τους, προσφέρονται δωρεάν. Η ύπαρξή τους είναι απαραίτητη, όχι μόνο για τη ζωτικότητα και τη συνοχή μιας γειτονιάς, αλλά και για την ανακούφιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες, όπως η απομόνωση και η μοναξιά (Klinenberg, 2018).

Η Susan Benton, Πρόεδρος του Συμβουλίου «Urban Libraries Council»¹⁵ της Αμερικής, υποστηρίζει ότι σε μία χώρα η οποία μαστίζεται από φυλετική, εθνικιστική, πολιτική και κοινωνικοοικονομική κρίση, οι βιβλιοθήκες είναι οι μόνοι χώροι, όπου όλοι είναι ευπρόσδεκτοι. Είναι χώροι ανοιχτοί, όπου κανένας χρήστης δε θα επικριθεί για κάποιο χαρακτηριστικό ή ιδιαιτερότητα της προσωπικότητάς του. Κανένας δε θα δεχτεί κριτική για την εμφάνισή του, το ντύσιμό του, τις πολιτικές ή θρησκευτικές πεποιθήσεις του. Επιπλέον, δεν απαιτείται κανένα χρηματικό ποσό για την επίσκεψή του στις βιβλιοθήκες. Κατά τον Andrew Carnegie¹⁶, δεν υπάρχει τέτοιο λίκνο της δημοκρατίας στη γη, όπως η ελεύθερη δημόσια βιβλιοθήκη, αυτή η δημοκρατία της γνώσης.

Το τοπίο αλλάζει και στις ελληνικές βιβλιοθήκες, όπως έχει αλλάξει και η ελληνική κοινωνία. Οι συνθήκες διαρκώς μεταβάλλονται και οι βιβλιοθήκες οφείλουν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του κοινού που εξυπηρετούν. Μολονότι σημαντικά βήματα έχουν γίνει κατά την διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών, η ελληνική πραγματικότητα

---

¹⁵Τα μέλη του UrbanLibrariesCouncil, αποτελούνται από τις δημόσιες βιβλιοθήκες που εξυπηρετούν μικρές και μεγάλες πόλεις των Η.Π.Α.

¹⁶Ο AndrewCarnegie αποτελεί έναν από τους πιο ισχυρούς βιομήχανους των ΗΠΑ, που κατάφερε όχι μόνο να πλουτίσει αλλά και να προωθήσει την κοινωνική ευημερία του τόπου του. Όταν ο ίδιος λάτρης του διαβάσματος, δώρισε περίπου 5 εκατομμύρια δολάρια στη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης, με αποτέλεσμα η βιβλιοθήκη να καταφέρει να ανοίξει νέα τμήματα το 1901. Πρόσφερε συνολικά 60 εκατομμύρια δολάρια, στηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο το άνοιγμα πάνω από 1.689 βιβλιοθηκών σε όλη την Αμερική (Stamberg, 2013).

χαρακτηρίζεται από έντονα προβλήματα, ιδιαίτερα για τις δημοτικές βιβλιοθήκες, οι οποίες χρειάζονται επιχειρήματα για να κερδίσουν το μερίδιό τους (Κωσταγιόλας & Κορκίδη, 2007). Οι βιβλιοθήκες, ως ζωντανοί οργανισμοί πρέπει να αφουγκράζονται την κοινωνία και να προσαρμόζονται στις ανάγκες της. Σήμερα, που ο κοινωνικός ιστός της χώρας βάλλεται από παντού, που η κοινωνία έχει ελάχιστες σταθερές για να στηριχθεί, οι βιβλιοθήκες μας πρέπει να ανακτήσουν τον ιστορικό τους ρόλο όπως περιγράφεται από τις διεθνείς διακηρύξεις και οργανισμούς (Γαρουφάλλου, 2012). Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας, Φίλιππο Τσιμπόγλου: «Οι βιβλιοθήκες είναι ζωντανοί οργανισμοί. Ζωντανοί, όχι αθάνατοι! Οι βιβλιοθήκες έχουν ζωή, όμως εάν δεν προσαρμοστείς στο περιβάλλον, η ζωή τελειώνει»¹⁷.

Στους χώρους των βιβλιοθηκών υλοποιούνται πλέον, πρωτοποριακά προγράμματα (Medlen, 2018). «Προσπαθούμε να παρέχουμε υπηρεσίες οι οποίες καλύπτουν όλες τις ανάγκες της κοινότητας γύρω μας», υποστηρίζει ο Sue Mc Kerracher, Διευθύνων Σύμβουλος της Αυστραλιανής Ένωσης Βιβλιοθηκών και Πληροφοριών. «Δεν πρόκειται να αποκλείσουμε τους ανθρώπους που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Αντίθετα, επιθυμούμε να τους φέρουμε στις βιβλιοθήκες και να τους βοηθήσουμε να οικοδομήσουν τις ψηφιακές δεξιότητές τους, γιατί διαφορετικά, πού αλλού θα πάνε; Πού αλλού μπορούν οι κάτοικοι όλων των ηλικιών και εισοδημάτων να καταφεύγουν απολαμβάνοντας τον ελεύθερό τους χρόνο, να παρακολουθούν ενδιαφέρουσες ομιλίες, να συζητούν για νέες ιδέες, βιβλία κ.ά.; Σε ποιο μέρος είναι διαθέσιμες δωρεάν, πλήρεις βάσεις δεδομένων; Πού μπορούν να λάβουν βοήθεια κατά την υποβολή αίτησης τους για εργασία; Πού μπορούν να δανειστούν βιβλία, cd, dvd, χωρίς κανένα κόστος; Ποιο είναι αυτό το μέρος, που εκτός όλων των προαναφερόμενων, ανήκει σε όλη την κοινότητα; Η απάντηση είναι μία: η δημόσια βιβλιοθήκη». Αρκετές βιβλιοθήκες προχωρούν σε διαδικασίες δανεισμού αντικειμένων, πέραν των κλασικών βιβλίων. Κάτι τέτοιο μέχρι πριν λίγο καιρό, ίσως να φαίνονταν ασυνήθιστο ή και ανορθόδοξο. Χαρακτηριστικά, η βιβλιοθήκη Mansfield / Richland County Public Library, στο Οχάιο των Η.Π.Α. δανείζει στους χρήστες της από τηλεσκόπια και μετρητές πίεσης του αίματος, έως οθόνες ποιότητας αέρα της ατμόσφαιρας (McNaull, 2017). Η δημόσια βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης, ανακοίνωσε τον

---

¹⁷<https://neoskosmos.com/el/232192/oi-vivliothikes-einai-zontanoi-organismoi/>

Αύγουστο του 2018, το πρόγραμμα δανεισμού επαγγελματικών αξεσουάρ (Grow Up Work Fashion Library). Οι χρήστες της βιβλιοθήκης οι οποίοι επιθυμούν να έχουν μία ευπρεπή, επαγγελματική εμφάνιση για συνεντεύξεις εργασίας, μπορούν να δανειστούν δωρεάν γραβάτες, χαρτοφύλακες, τσάντες κ.ά. (Wahowiak, 2018).

Οι βιβλιοθήκες αλλάζουν. Κάποιοι επιθυμούν να γυρίσουν πίσω τον χρόνο, σε μια εποχή που οι βιβλιοθήκες «καθόριζαν τα ιερά της σιωπής και της μοναξιάς». Όμως, οι βιβλιοθήκες μεταβάλλονται, γίνονται πιο ζωντανές, πιο φωτεινές, αλλάζουν ρόλους, παρέχουν νέες υπηρεσίες και αγκαλιάζουν τις νέες ανάγκες της κοινότητας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα «θορυβώδους» βιβλιοθήκης, αποτελεί η Βιβλιοθήκη Huntington City-Township Public Library, στην Indiana, των Η.Π.Α. Τον Οκτώβριο του 2017, έγινε η πρώτη δημόσια βιβλιοθήκη που φιλοξένησε για ένα Σαββατοκύριακο το Fun Palace. Κατά τη διάρκεια αυτών των δύο ημερών, η βιβλιοθήκη κατακλύστηκε με ποικίλες εκδηλώσεις όπως: δημιουργία οικογενειακού δέντρου, διακοσμήσεις γλυκών, ζωγραφική πάνω σε πέτρες, πλέξιμο, εισαγωγή στο μπαλέτο κ.ά. (Lenstra, 2018a).

Εικόνα 1: Huntington City-Township Public Library's 2017 Fun Palace

Image courtesy Jessi Brown. <http://publiclibrariesonline.org/2018/09/i-didnt-expect-to-see-that-at-the-library-fun-palace-engages-community/>

Εικόνα 2: Οι Βιβλιοθήκες γίνονται πιο «θορυβώδεις»

<http://publiclibrariesonline.org/2018/09/i-didnt-expect-to-see-that-at-the-library-fun-palace-engages-community/>

Οι Βιβλιοθήκες ως «Τρίτοι Χώροι»

Ο όρος «third places» (τρίτοι χώροι), επινοήθηκε από τον Αμερικανό κοινωνιολόγο Ray Oldenburg. Αναφέρεται στον «τρίτο χώρο», θεωρώντας ως πρώτο χώρο την οικία όπου διαμένουμε, ως δεύτερο τον χώρο εργασίας και ως «τρίτο χώρο» κοινόχρηστες και δημόσιες τοποθεσίες. Σε αυτούς τους χώρους μπορούν όλοι οι πολίτες να έχουν πρόσβαση, να ανταλλάσσουν ιδέες και να περνούν ποιοτικό χρόνο «χτίζοντας» σχέσεις. Για πολλούς νέους σήμερα αυτοί οι «τρίτοι χώροι» είναι πλέον ψηφιακοί, εικονικοί (Facebook, chatrooms) κ.ά. Όπως όμως, αναφέρει ο Oldenburg, οι πιο αποτελεσματικοί χώροι είναι οι φυσικοί, εκεί όπου οι άνθρωποι μπορούν να επικοινωνήσουν πρόσωπο με πρόσωπο (Butler & Diaz, 2016).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιου χώρου, είναι κατά βάση οι δημόσιες βιβλιοθήκες, αλλά και τα πολιτιστικά κέντρα, οι εκκλησίες, τα γυμναστήρια κ.ά. Οι χώροι των βιβλιοθηκών κατέχουν κυρίαρχη θέση, λόγω της μακράς τους ιστορίας και των υπηρεσιών που προσφέρουν επί σειρά ετών στις τοπικές κοινότητες. Βρίσκονται σε αστικές αλλά και αγροτικές περιοχές και σύμφωνα με έρευνα¹⁸, το 90% των Αμερικανών ενηλίκων πολιτών, θεωρεί τις βιβλιοθήκες ως χώρους φιλόξενους και φιλικούς.

Οι βιβλιοθήκες είναι εξαιρετικά δημοφιλείς μεταξύ των ηλικιωμένων, που τις επισκέπτονται για να διαβάσουν τις εφημερίδες, να κάνουν χρήση των Η/Υ, αλλά κυρίως για να συναντηθούν και να συνομιλήσουν. Σε μια εποχή όπου η κοινωνική απομόνωση αποτελεί τεράστιο κίνδυνο για την υγεία των πολιτών, που μπορεί να προκαλέσει από κατάθλιψη, καρδιακή προσβολή, μέχρι και εγκεφαλικά επεισόδια, η μοναξιά μπορεί να εξαλειφθεί στις δημόσιες βιβλιοθήκες (Gaiman & Riddell, 2018). Οι υπηρεσίες που παρέχουν στους ηλικιωμένους είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Από το 2016, πάνω από 12 εκατομμύρια Αμερικανοί, ηλικίας 65 ετών και άνω, ζουν μόνοι τους. Αν και η πλειονότητα των ατόμων αυτής της ηλικίας είναι κοινωνικά ενεργοί, ο κίνδυνος απομόνωσης είναι μεγάλος. Υπάρχουν περισσότεροι άνθρωποι που ζουν μόνοι τους, σε σχέση με οποιοδήποτε άλλη χρονική στιγμή της ιστορίας της ανθρωπότητας. Αυτό είναι ανησυχητικό, καθώς μελέτες υποστηρίζουν ότι η κοινωνική απομόνωση και η μοναξιά

---

¹⁸Pew Research Center Internet & Technology. How Americans Value Public Libraries in Their Communities.

μπορούν να είναι τόσο επικίνδυνες, όσο και οι πιο γνωστοί κίνδυνοι για την υγεία (Klinenberg, 2018).

Ένας ιδιαίτερα σημαντικός λόγος για τον οποίο βιβλιοθήκες θεωρούνται σπουδαίοι « τρίτοι χώροι », αποτελεί το γεγονός ότι βιβλιοθηκονόμοι και γενικότερα οι εργαζόμενοι σε αυτές, ανέλαβαν σταδιακά και άλλες αρμοδιότητες, πέραν του παραδοσιακού δανεισμού των βιβλίων, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες της εκάστοτε κοινότητας. Σε πολλές βιβλιοθήκες για παράδειγμα, οι βιβλιοθηκονόμοι λειτουργούν ως οιονοί κοινωνικοί λειτουργοί (Cabello & Butler 2017). Βοηθούν τους χρήστες τους σε ζητήματα σχετικά με την υγεία τους, τη στέγασή τους κ.λπ. Η δημόσια βιβλιοθήκη του Σικάγο, προχώρησε ένα βήμα παραπέρα. Οι υπεύθυνοί της, συνειδητοποίησαν ότι μεγάλο μέρος του κοινού της, ήταν άστεγοι και μετανάστες οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τη βιβλιοθήκη ως καταφύγιο. Οι άνθρωποι αυτοί δεν είχαν που να πάνε κατά τη διάρκεια της ημέρας, μερικοί κοιμούνταν στις καρέκλες, άλλοι χρησιμοποιούσαν το μπάνιο για να πλυθούν κ.ά. Θεωρήθηκε επιβεβλημένη από τους υπευθύνους της βιβλιοθήκης, η πρόσληψη ενός μόνιμου κοινωνικού λειτουργού πλήρους απασχόλησης. Ο συγκεκριμένος υπάλληλος, αφού εντοπίσει τα ευάλωτα άτομα που χρήζουν βοήθειας, τους δίνει πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους, τους φέρνει σε επαφή με τις αρμόδιες υπηρεσίες και τους παρέχει την κατάλληλη υποστήριξη. Υπολογίζεται ότι μέχρι τώρα τριάντα αμερικανικές δημόσιες βιβλιοθήκες διαθέτουν κοινωνικούς λειτουργούς πλήρους απασχόλησης (Schencser, 2018).

Η δημόσια βιβλιοθήκη Taylor Public Library, στο Κεντάκι, των Η.Π.Α., προσφέρει στους χρήστες της, οι οποίοι υποφέρουν από χρόνια νοσήματα, αίθουσες της για τις μηνιαίες συναντήσεις τους. Στους φιλόξενους και ασφαλείς χώρους της βιβλιοθήκης, οι ασθενείς και οι οικογένειές τους, μοιράζονται τα συναισθήματά τους, ανταλλάσσουν εμπειρίες και δίνουν ο ένας στον άλλον συμβουλές και ψυχολογική υποστήριξη (Bruno, 2019).

Χαρακτηριστικό και ίσως ακραίο παράδειγμα για τα ελληνικά δεδομένα, αποτελεί η δημόσια βιβλιοθήκη του Ντένβερ, των Η.Π.Α. Όταν τον Φεβρουάριο του 2017, ένας χρήστης της βιβλιοθήκης της βρέθηκε νεκρός από υπερβολική δόση ναρκωτικών στις τουαλέτες, οι υπεύθυνοι προβληματίστηκαν έντονα. Αποφάσισαν τότε ότι ήταν επιτακτική

ανάγκη να εντάξουν στον ετήσιο προϋπολογισμό τους, κωδικό για την αγορά ενός ειδικού φαρμάκου (NARCAN¹⁹), ώστε να μην επαναληφθεί κάτι παρόμοιο. Σοκαριστικό είναι το γεγονός, ότι η βιβλιοθήκη τον Φεβρουάριο αγόρασε 12 δόσεις από το φάρμακο Narcan και μέχρι τον Μάιο, είχε ήδη χρησιμοποιήσει τις 7 δόσεις. Η βιβλιοθήκη του Ντένβερ, προχώρησε ένα βήμα περισσότερο. Ο Michelle Jeske, Βιβλιοθηκονόμος και μέλος της Ένωσης Δημόσιων Βιβλιοθηκών (Public Library Association), εκπαίδευσε όλο το προσωπικό της βιβλιοθήκης, για τις ιδιότητες και τη χρήση του συγκεκριμένου φαρμάκου. Το ίδιο παράδειγμα ακολούθησε η βιβλιοθήκη του Σαν Φρανσίσκο και αρκετές άλλες μετέπειτα.

Τέτοιου είδους παρεμβάσεις, υποδεικνύουν τον ενισχυμένο αλλά και διαφοροποιημένο ρόλο των δημόσιων βιβλιοθηκών, σε ένα κοινωνικό περιβάλλον που συνεχώς μεταβάλλεται και διαταράσσεται (Howard, 2018). Το 2015, περισσότεροι Αμερικανοί πέθαναν από υπερβολική δόση ναρκωτικών, από ό,τι από ατυχήματα αυτοκινήτων και ανθρωποκτονίες μαζί. Τα στοιχεία για το 2016, υποδηλώνουν ότι οι θάνατοι από την υπερβολική δόση ναρκωτικών αυξήθηκαν κατά 19% περίπου, η μεγαλύτερη ετήσια αύξηση που έχει σημειωθεί μέχρι τώρα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Ford, 2017). Η χρήση ναρκωτικών δεν περιορίζεται βέβαια, μόνο στους χώρους των βιβλιοθηκών. Το γεγονός όμως ότι οι βιβλιοθήκες είναι ανοιχτές σε όλους, προσφέρουν σχετική ανωνυμία και επιτρέπουν στο κοινό τους να τις επισκέπτεται χωρίς την καταβολή κάποιου χρηματικού αντιτίμου, τις καθιστά πιο ευάλωτες σε τέτοια περιστατικά. Η βιοφαρμακευτική εταιρεία «Emergent Bio Solutions», με έδρα το Maryland, των Η.Π.Α., έχοντας σαφή αντίληψη και αντιλαμβανόμενη τους νέους ρόλους που μία δημόσια βιβλιοθήκη διαδραματίζει στις μέρες μας, ανακοίνωσε στις 24 Οκτωβρίου 2017, ότι προσφέρει δύο ελεύθερες δόσεις ρινικού εκνέφωσης, του φαρμάκου Narcan, αντίδοτου της υπερβολικής δόσης ναρκωτικών, στις 16.568 δημόσιες βιβλιοθήκες των Η.Π.Α. (Inkebarger, 2018).

Αδιαμφισβήτητα, οι βιβλιοθήκες αλλάζουν ζωές. Είναι κοινόχρηστοι χώροι και η πρόσβαση σε μία βιβλιοθήκη, είναι ένα βασικό δικαίωμα που όλοι θα πρέπει να έχουν

---

¹⁹NaloxoneHydrochlorideInjection. Το ρινικό σπρέι Narcan, είναι το μόνο φάρμακο αναστροφής υπερβολικής δόσης, χωρίς βελόνα που εγκρίθηκε από την Αμερικανική Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων και δεν απαιτεί συναρμολόγηση.

(Shukla, 2018). Κατά τον Oldenburg, οι δραματικές αλλαγές και προκλήσεις που βιώνει τα τελευταία χρόνια η κοινωνία, όπως οι κλιματικές αλλαγές, οι συνθήκες φτώχειας, τα μεταναστευτικά ρεύματα κ.ά. καθιστούν απαραίτητους τέτοιους «τρίτους χώρους». Σε αυτούς τους χώρους οι πολίτες περνούν ποιοτικά τον ελεύθερο χρόνο τους, αξιοποιούν τα ταλέντα τους, αθλούνται, παίρνουν μέρος σε πρωτοποριακές δράσεις, ή απλώς επιβιώνουν. Κάθε κοινότητα δικαιούται να έχει έναν «τρίτο χώρο» (Oldenburg, 2014).

Οι υπηρεσίες των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και η συμβολή τους σε υγιέστερες κοινότητες, μέσω αθλητικών προγραμμάτων

Από την έναρξή τους, οι δημόσιες βιβλιοθήκες παρείχαν πληροφόρηση σε θέματα υγείας (Rubenstein, 2012). Για μεγάλο χρονικό διάστημα όμως, ο ρόλος τους ήταν υποβαθμισμένος. Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων, καθώς και οι ιδιώτες, υποτιμούσαν τις υπηρεσίες που οι βιβλιοθήκες μπορούσαν να προσφέρουν. Η πλειονότητα των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών αφορούσε κυρίως μεγάλα εμπορικά κέντρα και χώρους αναψυχής. Το σκεπτικό αυτό σταδιακά έχει αρχίσει να αλλάζει, καθώς όλο και περισσότερες κοινότητες με τους εκλεγμένους παράγοντές τους, αλλά και άλλους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, αποδέχονται πλέον τον ρόλο που οι βιβλιοθήκες διαδραματίζουν στις τοπικές κοινότητες.

Τα τελευταία χρόνια έχουν αναγνωριστεί από ένα ευρύ φάσμα ακαδημαϊκών και πολιτικών φορέων, ως ζωτικής σημασίας συντελεστές υγείας και ευεξίας (Correal, 2018). Αρκετοί εμπλεκόμενοι παράγοντες, κυρίως στον τομέα της υγείας, συνεργάζονται με τις βιβλιοθήκες, διεξάγοντας σεμινάρια, διαλέξεις, webinars κ.ά. Συνειδητοποιούν τη συνεισφορά του ρόλου των βιβλιοθηκών, κυρίως με δύο βασικά τους πλεονεκτήματα: την προσβασιμότητα και την αξιοπιστία τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιων πρακτικών αποτελεί το Εθνικό Δίκτυο Ιατρικών Βιβλιοθηκών των Η.Π.Α.²⁰ Και ενώ σε παλαιότερες εποχές, όταν οι περισσότεροι

---

²⁰<https://nlnm.gov/public-libraries/competencies>

άνθρωποι προβληματίζονταν σχετικά με την υγεία τους ή την φυσική τους κατάσταση, ενδεχομένως, να μην κατέφευγαν αρχικά στις δημόσιες βιβλιοθήκες, τα τελευταία χρόνια τα δεδομένα έχουν αλλάξει. Οι βιβλιοθήκες στις μέρες μας, διαδραματίζουν πρωταρχικό ρόλο στην ανάπτυξη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση και την άθληση, στην υποστήριξη θεμάτων της δημόσιας υγείας, και γενικότερα στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, παρέχοντας καινοτόμα προγράμματα στους χρήστες τους, οι οποίοι είναι ενθουσιασμένοι (Barack, 2015). Παραδοσιακά εξάλλου, οι βιβλιοθήκες θεωρούνται από τους πιο αξιόπιστους δημόσιους φορείς, όπου μπορεί κάποιος να αντλήσει έγκυρες πληροφορίες. Αποτελούν φιλόξενους και ασφαλείς χώρους, ανοιχτούς για όλους, όπου το σύνολο των υπηρεσιών τους παρέχεται δωρεάν.

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός, ότι τις τελευταίες δεκαετίες η παιδική παχυσαρκία παίρνει διαστάσεις επιδημίας και στη χώρα μας (Κοκκέβη, 2010). Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, το 2010 ο αριθμός υπέρβαρων/παχύσαρκων παιδιών ηλικίας έως 5 ετών, ανήλθε παγκοσμίως στα 43 εκατομμύρια²¹. Η Ελλάδα βρίσκεται ανάμεσα στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά παιδικής και εφηβικής παχυσαρκίας παγκοσμίως (Φίλιππα & Κανακά-Gantenbein, 2009). Παρά το γεγονός ότι η σωματική αδράνεια είναι πανδημία και αποτελεί την τέταρτη κύρια αιτία θανάτου παγκοσμίως, ο ρόλος της σωματικής δραστηριότητας εξακολουθεί να υποτιμάται, αν και τα αποτελέσματα στην υγεία είναι ευεργετικά (Kohletal, 2012).

Η βελτίωση της ποιότητας ζωής, καθώς και η υγεία των παιδιών και των εφήβων, συνδέονται με ένα υψηλό επίπεδο φυσικής δραστηριότητας σε συνδυασμό με τον περιορισμό της καθιστικής ζωής (Xiu, 2017). Η αυξημένη σωματική δραστηριότητα συμβάλλει με πολυάριθμα οφέλη στην υγεία των νέων. Αποτελέσματα αρκετών πειραματικών μελετών, αποδεικνύουν ότι ακόμη και ασκήσεις μέτριας σωματικής δραστηριότητας, μπορούν να έχουν τεράστια οφέλη για την υγεία των νέων υψηλού κινδύνου με παχυσαρκία, υψηλή αρτηριακή πίεση κ.ά. (Janssen & Leblanc, 2010). Σύμφωνα με τον Senville (2009), «μερικές φορές το κλειδί για υγιείς κοινότητες, μπορεί να βρίσκεται ακριβώς κάτω από τη μύτη μας». Οι βιβλιοθήκες στοχεύουν στην

---

²¹ World Health Organization (2011). Obesity and overweight: Fact sheet N°311. Updated March 2011. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs311/en/index.html>. Πρόσβαση: 20/01/2012.

ευαισθητοποίηση του κοινού τους σε έναν υγιεινό τρόπο ζωής και διαχρονικά υποστηρίζουν όσους επιθυμούν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους, με πρόσβαση σε υλικό σχετικό με θέματα υγείας, με βιβλία μαγειρικής με συνταγές υγιεινής διατροφής, με προγράμματα σωματικής άσκησης κ.ά. (Lili, 2018). Τα τελευταία χρόνια, καθώς οι ανάγκες της κάθε κοινότητας μεταβάλλονται, οι βιβλιοθήκες με τη σειρά τους, προσπαθούν και αυτές να εξελίξουν τις υπηρεσίες τους²². Αποτελώντας εξαιρετικές πηγές αναζήτησης πληροφοριών υγείας και ευεξίας των χρηστών τους, συνιστούν τους «φυσικούς εταίρους» κάθε προσπάθειας προς πιο υγιεινές πρακτικές διαβίωσης (Whitney, 2017).

Εξαιρετικά σημαντική διάσταση, αποτελεί η εύκολη προσβασιμότητα, καθώς τα 2/3 του πληθυσμού των Η.Π.Α. ζουν κοντά σε κάποια δημόσια βιβλιοθήκη (Donnelly, 2013). Στον Καναδά, τα 2/3 των πολιτών είναι κάτοχοι κάρτας μέλους βιβλιοθηκών (Carson, 2018). Οι δημόσιες βιβλιοθήκες σε όλη την Αμερική, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία συντονισμού και υποστήριξης του συστήματος ασφάλισης υγείας. Σε συνεργασία με το δίκτυο βιβλιοθηκών της Ιατρικής, Περιφέρεια Μέσης Ατλαντικής (NN/LMMAR), οι βιβλιοθήκες υποστηρίζουν τις προσπάθειες προβολής για την εγγραφή στο σύστημα ασφάλισης υγείας (Collins, 2015). Η Αμερικανική Ένωση Βιβλιοθηκών (ALA American Library Association), ήδη από το 2014, σύμφωνα με έρευνά της, επιβεβαιώνει ότι το 77% των βιβλιοθηκών των Η.Π.Α. προσφέρει online πληροφορίες για θέματα υγείας, ενώ το 23% παρέχει στους χρήστες της προγράμματα γυμναστικής.

Οι βιβλιοθηκονόμοι στις δημόσιες βιβλιοθήκες, είναι συχνά οι πρώτοι άνθρωποι όπου οι χρήστες απευθύνονται όταν έχουν προβλήματα υγείας. Προσφεύγουν σε αυτούς, νιώθοντας μεγαλύτερη εξοικείωση και έχοντας επίγνωση ότι θα λάβουν έγκυρες πληροφορίες. Μολονότι οι εργαζόμενοι των βιβλιοθηκών δε θα αντικαταστήσουν ποτέ τους επιστήμονες υγείας, ωστόσο, ο ρόλος που διαδραματίζουν στην προώθηση πληροφοριών που αφορούν σε θέματα υγείας, καθώς και στην ανάπτυξη ενός κλίματος κατανόησης και ενσυναίσθησης για τα μέλη τους, είναι καθοριστικός (Bruno, 2019).

---

²²<https://www.webjunction.org/news/webjunction/healthy-libraries-and-videos.html>

Η συμβολή των δημόσιων βιβλιοθηκών είναι επίσης σημαντική στην εποικοδομητική χρήση του ελεύθερου χρόνου του κοινού τους, προσφέροντάς τους επιλογές με δράσεις που περιλαμβάνουν στιγμές χαλάρωσης, αλλά και βελτίωσης της υγείας τους, μέσω αθλητικών δράσεων. Αυτές οι δράσεις είναι σημαντικές, ειδικά για άτομα που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, καθώς η πλειονότητα τέτοιων προγραμμάτων παρέχονται είτε δωρεάν, είτε απαιτείται πολύ μικρό αντίτιμο (Hayes & Morris, 2005). Με αυτό τον τρόπο, οι βιβλιοθήκες εξυπηρετούν την κοινότητα, λειτουργώντας ως εκκολαπτήρια κατανόησης τρόπων ενίσχυσης της ατομικής ευημερίας, αλλά και της γενικότερης συνολικής κατάστασης της υγείας των πολιτών (Flaherty & Miller, 2016; Jona et al., 2012).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Ιατρική Βιβλιοθήκη της Louisiana, των Η.Π.Α. (LSUHSC-S), η οποία κάθε χρόνο υλοποιεί ένα πρόγραμμα που σκοπό έχει να παροτρύνει τα παιδιά σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Την άνοιξη του 2009 οι βιβλιοθηκονόμοι της Ιατρικής Βιβλιοθήκης, εγκαινίασαν το πρόγραμμα με την ονομασία “For Kids”, που παρείχε στα παιδιά πληροφορίες σχετικά με την υγιεινή διατροφή, αλλά και παιχνίδια που σκοπό είχαν να σηκώσουν, στην κυριολεξία, τα παιδιά από τις καρέκλες τους και τα videogames και να τα ενθαρρύνουν να εντάξουν την κίνηση στη ζωή τους (Woodson et al., 2011). Για δεκαετίες η εκπαιδευτική και επιστημονική κοινότητα πίστευε, λανθασμένα, ότι η σκέψη και η κίνηση δεν είχαν καμία σχέση μεταξύ τους, χωρίς αυτό να ισχύει. Έρευνες απέδειξαν ότι η φυσική δραστηριότητα προάγει και ενισχύει τις ακαδημαϊκές επιδόσεις (Jensen, 2005). Στις μέρες μας γίνονται πλέον προσπάθειες σύνδεσης των βιβλιοθηκών και του αθλητισμού μέσω πληροφοριακής ενημέρωσης (Sapp & Vaughan, 2017).

Οι βιβλιοθήκες των Η.Π.Α. και του Καναδά υποστηρίζουν και υλοποιούν δράσεις βασισμένες στην κίνηση, για όλες τις ηλικίες. Αυτές περιλαμβάνουν προγράμματα γυμναστικής όπως γιόγκα, tai chi, πιλάτες και ζούμπα. Αλλά και προγράμματα που απαιτούν λιγότερη ένταση για τα μέλη των βιβλιοθηκών μεγαλύτερης ηλικίας, όπως chair yoga, ιστορικοί περίπατοι κ.ά. Οι ασκήσεις οι οποίες βασίζονται στην κίνηση αποτελούν σημαντική παράμετρο στη διατήρησης της υγείας των μελών των βιβλιοθηκών, και εν γένει των πολιτών. Αυτά τα προγράμματα, τα τελευταία χρόνια, κατέχουν σημαντικό κομμάτι στον προγραμματισμό των δημόσιων βιβλιοθηκών. Ήδη από το 1999, η δημόσια

βιβλιοθήκη Lake Villa Public Library District, στο Ιλινόις, των Η.Π.Α. έχει δημιουργήσει δράσεις με το μπέιζμπολ, στην προσπάθειά της να προσελκύσει περισσότερους αναγνώστες στη βιβλιοθήκη (Karlan, 1999). Επίσης και οι τοπικοί αθλητικοί οργανισμοί και ενώσεις μπορούν να γίνουν πιο δημοφιλείς μέσω των βιβλιοθηκών. Επιπροσθέτως, με τέτοιες συνεργασίες τα μέλη των βιβλιοθηκών παρακινούνται σε έναν τρόπο ζωής όπου η κίνηση αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο, συμβάλλοντας θετικά στην γενικότερη ευημερία των κοινοτήτων (Lambe & Tiggeman, 2006; Iuchs, 2017).

Η ανάγκη των βιβλιοθηκών να ακολουθήσουν τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις, προβλημάτισαν τους βιβλιοθηκονόμους, οι οποίοι ενέταξαν την εξαιρετικά δημοφιλή κονσόλα παιχνιδιού Wii, στις υπηρεσίες τους, σκεπτόμενοι τον ρόλο που θα μπορούσε να διαδραματίσει στις βιβλιοθήκες. Ο διαδραστικός χαρακτήρας της κονσόλας, το έχει καταστήσει ως ένα ελκυστικό εργαλείο. Τα παιχνίδια που περιέχει και που βασίζονται στην κίνηση, θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους χρήστες των βιβλιοθηκών να εντάξουν στη ζωή τους την κίνηση και μακροπρόθεσμα να έχουν όλα τα οφέλη ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής (Clifton et al., 2012). Η βιβλιοθήκη, όπως αποδεικνύεται, αποτελεί ένα εξαιρετικό μέρος ενσωμάτωσης της σωματικής δραστηριότητας (Cooksey, 2017).

Η δημόσια βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης με τα 89 παραρτήματά της, προσφέρει περισσότερα από 25.000 δωρεάν προγράμματα στα μέλη της. Σε αυτά περιλαμβάνονται σεμινάρια διαλογισμού, υγιεινής μαγειρικής, ζούμπα, μαθήματα γιόγκα κ.ά. (Biando et al, 2013). Πολλές βιβλιοθήκες, σε συνεργασία με τοπικά πάρκα υλοποιούν Story Walks (περιπάτους διαβάσματος), ενώ στις δημόσιες βιβλιοθήκες του Norfolk County Council, υλοποιούνται προγράμματα με σκοπό την προάσπιση της δημόσιας υγείας. Δεν αποτελούν πια πιλοτικές δράσεις, αλλά κεντρικές και μόνιμες υπηρεσίες των βιβλιοθηκών (Hassan, 2017). Τα προγράμματα που υλοποιούν οι βιβλιοθήκες λαμβάνουν χώρα στις αίθουσες τους, καθώς δεν υπάρχουν άλλοι διαθέσιμοι χώροι. Οι κοινότητες, όπου οι κάτοικοί τους έχουν χαμηλά εισοδήματα, είναι 4,5 φορές πιο πιθανό να μην έχουν τη δυνατότητα να επισκεφτούν κάποιο γυμναστήριο, σε σχέση με τις πιο οικονομικά εύρωστες κοινότητες (Moore, 2008). Ειδικά στις αγροτικές περιοχές, όπου οι κάτοικοι έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι παχύσαρκοι, συχνά βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σε θέματα 4που αφορούν την υγεία (Flaherty & Miller, 2016). Σε πολλές αγροτικές κοινότητες των Η.Π.Α., οι δημόσιες βιβλιοθήκες παρέχουν υποστήριξη μέσω παροχής

ιατρικών πληροφοριών, καθώς και ευκαιρίες για συμμετοχή σε ευρύτερες κοινοτικές προσπάθειες στον τομέα της υγείας (Flaherty & Miller, 2016).

Μπορεί να ειπωθεί ότι οι δημόσιες βιβλιοθήκες λειτουργούν ως ένας κοινοτικός πόρος για τη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού (Morgan, Flaherty & Hirsch, 2019; Pirialam, Kazerani et al., 2019). Οι δημόσιες βιβλιοθήκες εξάλλου, είναι παντού και είναι δωρεάν για όλους. Μπορούν να υποκαταστήσουν, σε λογικά πλαίσια, ένα γυμναστήριο, ή τουλάχιστον τα προγράμματα που βασίζονται στην κίνηση. Σίγουρα πάντως, μπορούν να καλύψουν τις ελλείψεις προγραμμάτων σωματικής άσκησης, ειδικότερα σε μικρές πόλεις. Σε πολλές περιπτώσεις, οι ίδιοι οι βιβλιοθηκονόμοι είναι αυτοί που υλοποιούν τα προγράμματα, ζητώντας συνήθως τη συνδρομή εθελοντών. Οι ρίζες αυτών των προγραμμάτων, τα οποία βασίζονται στην κίνηση, προέρχονται από τη δεκαετία του '40. Οι βιβλιοθηκονόμοι παρατήρησαν ότι τα παιδικά τραγούδια εισήγαγαν τα παιδιά στη διαδικασία της αφήγησης και ότι ο ρυθμός των παραμυθιών μετέτρεπε τα βιβλία σε κάτι οικείο, άνετο και απολαυστικό για τους μικρούς αναγνώστες. Αργότερα, η διαδικασία αυτή έγινε γνωστή ως «early literacy», πρώιμη παιδεία. Τότε, η βιβλιοθήκη, απλώς ενημέρωνε το κοινό της ότι στην ώρα της αφήγησης των παιδικών βιβλίων τα παιδιά θα μπορούσαν να μάθουν ρυθμό και χορό (Albright, 2009). Καθώς στα μικρά παιδιά αρέσει η κίνηση, μπορεί να συνδυαστεί η παραδοσιακή διαδικασία της ανάγνωσης των παραμυθιών με την ευκαιρία εξερεύνησης της σωματικής κίνησης (Scherrer, 2017; Dietzel-Glair, 2013).

Καθώς το περιεχόμενο των βιβλιοθηκών, με τον καιρό γίνεται περισσότερο ψηφιοποιημένο, απαιτείται λιγότερος χώρος για φυσικά τεκμήρια, βιβλία και άλλα έντυπα. Στους χώρους που «ελευθερώνονται», οι βιβλιοθήκες μπορούν να υλοποιήσουν μαθήματα σωματικής άσκησης και ευεξίας και ταυτόχρονα να προσελκύσουν νέα μέλη. Σύμφωνα με έρευνα του Pew Research Center, Internet and Technology (Lee, 2016), από το 2012 έως το 2015, ο αριθμός των ενηλίκων που επισκέπτονταν τις βιβλιοθήκες, μειώθηκε από το 53% στο 44%. Την ίδια περίοδο, αυτοί που χρησιμοποιούσαν τα site των βιβλιοθηκών, αυξήθηκε από το 25% στο 31%. Τα βιβλία σαν φυσικό τεκμήριο, έχουν πια λιγότερο κεντρικό ρόλο σε μία βιβλιοθήκη. «Υπάρχει, κατά συνέπεια, μία επανεξέταση του χώρου των βιβλιοθηκών, καθώς και μία αναθεώρηση, σχετικά με το ποια θα είναι χρήση αυτού του χώρου», όπως υποστηρίζει ο Lenstra, ερευνητής στο Πανεπιστήμιο

της Βόρειας Καρολίνας, των Η.Π.Α., ο οποίος ειδικεύεται σε προγράμματα βασισμένα στην κίνηση που υλοποιούνται στις βιβλιοθήκες (Lenstra, 2018b). Ο Lenstra, παρακολουθεί την προσπάθεια βιβλιοθηκών να «καθαρίσουν» κάποια από τα ράφια της βιβλιοθήκης από υλικό το οποίο δεν είναι πλέον δημοφιλές. Δημιουργούν με τέτοιες κινήσεις, χώρους ελεύθερους για την υλοποίηση νέων προγραμμάτων. Ιδιαίτερα δημοφιλή είναι τα προγράμματα chair tai chi²³ (tai chi σε καρέκλα, ιδανική άσκηση, κυρίως για τους ηλικιωμένους)²⁴.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιας πολιτικής, αποτελεί η δημόσια βιβλιοθήκη Bellingham, στην Washington, η οποία εξυπηρετεί πάνω από 82.000 κατοίκους και δανείζει γύρω στο 1.6 εκατομμύρια τεκμήρια ετησίως, σε πάνω από 47.000 μέλη της. Ο Beth Farley, επικεφαλής του πληροφοριακού τμήματος, όταν επιφορτίστηκε με το έργο της υλοποίησης της αλλαγής του χώρου της βιβλιοθήκης, αποφάσισε ότι η βιβλιοθήκη είχε ανάγκη από χώρους οι οποίοι θα ήταν πιο «ορατοί» στους χρήστες της, περισσότερο ευέλικτοι και πιο ωφέλιμοι, ως προς τη χρήση τους.

Για να ανταποκριθεί η βιβλιοθήκη στις ανάγκες και απαιτήσεις των χρηστών της, διακίνησε ένα ερωτηματολόγιο, όπου όλοι μπορούσαν να εκφράσουν την άποψή τους. Βασισμένοι στα αποτελέσματα αυτά, αλλά και με γνώμονα τη στρατηγική κατεύθυνση της βιβλιοθήκης που βασιζόταν στο μότο: «Διαβάζω, Μαθαίνω, Συναντώ, Ανακαλύπτω», ακολούθησαν αλλαγές στον χώρο. Αξιοποιήθηκε ο κεντρικός χώρος, κοντά στην είσοδο, μεταφέροντας αλλού το υλικό που υπήρχε εκεί, και το οποίο δεν είχε μεγάλη ζήτηση από το κοινό. Αποτέλεσμα αυτής της κίνησης, ήταν να «απελευθερωθεί» σημαντικός χώρος που θα μπορούσε πλέον να φιλοξενήσει τα νέα προγράμματα της βιβλιοθήκης. Παλαιότερα, όλες οι δράσεις υλοποιούνταν σε κλειστές αίθουσες, και για αρκετά χρόνια, τα προγράμματα δε γίνονταν εύκολα αντιληπτά από το κοινό. Με τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν όμως στον χώρο, όλες οι δράσεις είναι πια πιο «ορατές» στους χρήστες, και όποιος επισκέπτεται τη βιβλιοθήκη ενημερώνεται άμεσα για τα δρώμενα της.

---

²³Το chair taichi, ανακουφίζει από τις επιπτώσεις του στρες, μειώνει την οστική απώλεια στις γυναίκες κατά τη διάρκεια της εμμηνόπαυσης, βελτιώνει την αντοχή του σώματος, ανακουφίζει από τους πόνους των αρθρικών, μειώνει την αρτηριακή πίεση, προωθεί την ταχύτερη αποκατάσταση από εγκεφαλικά και καρδιακά επεισόδια, ενισχύει τη νοητική ικανότητα και συγκέντρωση, απελευθερώνει ενδορφίνες, τις λεγόμενες ορμόνες της ευτυχίας

²⁴<https://selfhelphome.org/the-12-benefits-of-tai-chi-for-seniors/>

Εντούτοις, υπάρχει ένα μέρος των χρηστών, οι οποίοι είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί θεωρώντας τέτοιου είδους πρωτοβουλίες στους χώρους της βιβλιοθήκης, επικίνδυνα πρωτοποριακές. Η κύρια ένστασή τους έγκειται στο ότι μελλοντικά ελλοχεύει ο κίνδυνος της αλλοίωσης του παραδοσιακού χαρακτήρα των βιβλιοθηκών.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ιστορική αναδρομή της αξιολόγησης και ο ρόλος της στους δημόσιους φορείς

Η αξιολόγηση είναι τόσο παλιά όσο και το ανθρώπινο είδος. Εμφανίζεται από την προϊστορία με τη μορφή διαφόρων πράξεων και διαμόρφωσης καταστάσεων μεταξύ των ανθρώπων αλλά και του περιβάλλοντος. Η θεωρία γύρω από την αξιολόγηση είναι πολυδιάστατη. Η έννοια της έχει αναπτυχθεί με ιδιαίτερα γοργούς ρυθμούς κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών σε θεωρητικό, ακαδημαϊκό και πρακτικό επίπεδο. Η αξιολόγηση, είναι ο προσδιορισμός της αξίας ενός στοιχείου. Ο όρος αξία βέβαια, έχει πολλές σημασίες. Κατά τον Μπαμπινιώτη είναι η εκτίμηση της αξίας προσώπου ή έργου με συγκεκριμένα κριτήρια. Αξιολογώ: αποδίδω σε κάποιον/κάτι ορισμένα χαρακτηριστικά σύμφωνα με την αξία ή τη σημασία τους (Μπαμπινιώτης, 1998). Η αξιολόγηση αποτελεί τη διαδικασία συλλογής πληροφοριών, ώστε να ασκηθεί κριτική (Safrit & Wood, 1995). Αποσκοπεί στο να εκτιμήσει και να επηρεάσει τη συμβολή του εργαζόμενου στην αποτελεσματικότητα εκτέλεσης της εργασίας (Ξυροτύρη, 2001).

Οι περισσότεροι άνθρωποι θεωρούν ότι τα συστήματα αξιολόγησης είναι απαραίτητα, όμως δεν τους αρέσει να τα χρησιμοποιούν (Latham & Wexley, 1993). Στην πραγματικότητα κανείς δεν είναι ευχαριστημένος με το σύστημα ή με το αποτέλεσμα που παράγει αυτό. Σε κάθε περίπτωση, οι άνθρωποι αξιολογούν τους άλλους, είτε υπάρχει επίσημη διαδικασία αξιολόγησης, είτε όχι. Πολλές από τις άτυπες, αυθόρμητες αξιολογήσεις μπορεί να είναι εσφαλμένες, μία επίσημη διαδικασία είναι απαραίτητη ώστε να περιορίσει τις πιθανότητες των προκατειλημμένων και απληροφόρητων αξιολογήσεων (Γιάντσης, 2014). Κατά το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003), αξιολόγηση είναι η διαδικασία κατά την οποία εξετάζουμε αν οι ενέργειες τις οποίες κάναμε, είχαν τα επιθυμητά αποτελέσματα και αν θα μπορούσαμε με άλλες ενέργειες να έχουμε καλύτερο αποτέλεσμα με μικρότερο κόστος. Η αξιολόγηση συμπληρώνει και κλείνει τον κύκλο της διοίκησης που απαρτίζεται από τα βήματα του σχεδιασμού, της

υλοποίησης και της αξιολόγησης. Χωρίς αυτήν, δεν είναι δυνατόν να κριθεί ούτε η ορθότητα του σχεδιασμού και των στόχων, ούτε η εφαρμογή οποιασδήποτε στρατηγικής. Επομένως, δεν είναι δυνατή οποιαδήποτε διορθωτική κίνηση για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του. Ο Κασσωτάκης (2003) διατυπώνει την άποψη σύμφωνα με την οποία η αξιολόγηση είναι η έκφραση του αποτελέσματος της συγκρίσεως των μετρήσεων μεταξύ τους ή προς κάποιο καθορισμένο υπόδειγμα. Η Παμουκτσόγλου (2003), υποστηρίζει ότι ένας λόγος που έχει οδηγήσει τους Έλληνες ερευνητές να μη συμφωνούν αναφορικά με το σημασιολογικό περιεχόμενο του όρου «αξιολόγηση», είναι το γεγονός ότι κανένας ελληνικός όρος δεν προσεγγίζει την έννοια της αξιολόγησης, η οποία περιλαμβάνει τη μέτρηση, την εκτίμηση, την αξιολόγηση, την εξέταση, την παρακολούθηση, τη βαθμολόγηση, τη δοκιμασία, τον έλεγχο, την έρευνα και άλλα συναφή.

Η αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών και προγραμμάτων έχει αναπτυχθεί σημαντικά σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι μία διαδικασία πολύ διαφορετική και σαφώς πιο περίπλοκη από αυτή των ιδιωτικών επιχειρήσεων, πιο δύσκολη και πολυσύνθετη σε σχέση με την αξιολόγηση ιδιωτικών οργανισμών (Λαγούδας, 2011). Ο μεν ιδιωτικός τομέας υπηρετεί πελάτες, ο δε δημόσιος πολίτες. Η δημόσια διοίκηση σε όλη την Ευρώπη, σήμερα περισσότερο από ποτέ, καλείται από την κοινωνία να αποδείξει και να βελτιώσει την προστιθέμενη αξία που φέρει ως προς τη διατήρηση και την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής ευημερίας. Η αξιολόγηση της δημόσιας διοίκησης, δηλαδή των δημοσίων πολιτικών και δομών, είναι μια από τις πιο παρεξηγημένες διαδικασίες του Ελληνικού πολιτικό-διοικητικού συστήματος. Το βασικό πρόβλημα προκύπτει καθώς το ζητούμενο συνήθως, είναι η πολιτική επιτυχία, η οποία είναι σαφώς διαφορετική από την επιτυχία της δημόσιας πολιτικής. Κατά τον τρόπο αυτό, η αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών χάνει την αξία της καθώς περιορίζεται σε μια στείρα αντιπαράθεση. Τα επιστημονικά εργαλεία για την ίδια την ουσιαστική αξιολόγηση μένουν με αυτόν τον τρόπο ανέγγιχτα (Λαδής, 2017). Σε καιρούς κοινωνικο-οικονομικής κρίσης και λιτότητας όμως, η αποτελεσματικότητα της δημόσιας πολιτικής και η ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών, αποτελούν ζωτικής σημασίας παράγοντες που καθορίζουν την ανταπόκριση στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προσδοκίες των πολιτών, περισσότερο δε, σε ό,τι αφορά τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων που ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου βαθμού, δηλαδή στους Δήμους. Σε αυτούς ανήκουν, μεταξύ άλλων, οι αθλητικοί δημοτικοί οργανισμοί και οι βιβλιοθήκες. Δύο δομές των

Ο.Τ.Α., εξαιρετικά δημιουργικές. Με αντικείμενο την άθληση, τον πολιτισμό, την εκπαίδευση, τη δια βίου μάθηση και τη δημιουργία, συμβάλουν στις έννοιες της συλλογικότητας, της καινοτομίας, της ουσιαστικής ανθρώπινης επικοινωνίας και του εθελοντισμού, προσφέροντας χαρά, αισιοδοξία και ουσιαστική κοινωνική επαφή.

Προαγωγή φυσικής δραστηριότητας μέσω των βιβλιοθηκών: Η διεθνής εμπειρία

Προγράμματα βιβλιοθηκών στην Ασία

Ο τέλειος συνδυασμός ανάγνωσης και αθλημάτων στη Βιβλιοθήκη Hangzhou στην Κίνα

Στην περιοχή της Hangzhou στην Κίνα κατοικούν περίπου 9.000.000 άνθρωποι. Το αθλητικό τμήμα της δημόσιας βιβλιοθήκης Hangzhou, έχει στο επίκεντρό της φιλοσοφίας της, το μότο: «ο αθλητισμός μας κρατάει υγιείς και το διάβασμα βελτιώνει τη ζωή μας». Δίνει έμφαση στην ενσωμάτωση και στη συσχέτιση της ανάγνωσης με την υγεία και την καλή φυσική κατάσταση. Προωθεί τη φιλαναγνωσία συσχετίζοντάς τη με την υγεία. Οργανώνει ποικίλες δράσεις με θέμα το διάβασμα, καθώς και πολιτιστικά ταξίδια τα οποία συνδυάζονται με εκθέσεις που αφορούν σε θέματα διατήρησης μιας υγιούς ζωής (Zhu, 2017).

Μέσα στον χώρο της βιβλιοθήκης υλοποιούνται κάποια παραδοσιακά αθλήματα όπως το μίνι γκολφ, η γιόγκα, η τοξοβολία, πάντα υπό την καθοδήγηση επαγγελματιών προπονητών. Πραγματοποιούνται επίσης διαλέξεις σχετικά με αθλητικά θέματα και αθλήματα. Μαθήματα ξιφασκίας, γιόγκα, μπαλέτου και μαθήματα wingchun κουνγκ φου²⁵. Το αθλητικό τμήμα της δημόσιας βιβλιοθήκης Hangzhou, επεκτείνει τις υπηρεσίες του συνεχώς και εκτός των χώρων της βιβλιοθήκης. Υλοποιεί συνεργασίες με διάφορους

---

²⁵Το Γουίν-τσουν (κινέζικα: 詠春) Γουίν-τσουν Κουνγκ Φου), σημαίνει «Ελπίδα για το μέλλον». Είναι μία κινέζικη πολεμική τέχνη, από τις πιο δημοφιλείς και είναι το σπιλ που αρχικά ασκούσε ο διάσημος Μπρούς Λι. <https://www.fit-blaster.com/articles>

αθλητικούς οργανισμούς και δημιουργεί διαρκώς νέες ομάδες και μαθήματα για ποικίλα ενδιαφέροντα του κοινού της, σε δωρεάν βάση. Ένα νέο πρωτοποριακό πρόγραμμα που υλοποιεί, αυτήν την περίοδο, σχετίζεται με το MulanBoxing²⁶ και το κέντρο εκμάθησης γκολφ για νέους.

Εικόνα 3: Βιβλιοθήκη Hangzhou στην Κίνα

<http://en.hzlib.net>

---

²⁶Το MulanBoxing είναι ένας συνδυασμός του τσί τσι, qigong και γυμναστικής. Είναι άσκηση σε αργή κίνηση, σχεδιασμένη για γυναίκες, με σκοπό να βελτιώσουν τους μύες τους, την αντοχή τους και την ισορροπία του σώματός τους, εξασφαλίζοντας καλύτερη υγεία και μεγαλύτερη διάρκεια ζωής. <https://mulantaichi.com>

Εικόνα 4: Βιβλιοθήκη Hangzhou στην Κίνα

<http://en.hzlib.net>

Η Βιβλιοθήκη Singapore Sports Hub Library στην Σιγκαπούρη

Το όραμα της Σιγκαπούρης για το 2030 είναι: «Live better through sports» (Ζήστε καλύτερα μέσα από τον αθλητισμό). Η βιβλιοθήκη Singapore Sports Hub Library, είναι το κέντρο της γνώσης σε ό,τι αφορά τον αθλητισμό, όχι μόνο καλύπτοντας τις ανάγκες της κοινότητας, αλλά και των επαγγελματιών του αθλητισμού. Στεγάζεται στο 4 Stadium Walk (S397697) και γειτνιάζει με τον σταθμό Stadium MRT Station.

Εστιάζοντας στον αθλητισμό και στην αναψυχή, η βιβλιοθήκη είναι προσβάσιμη στο κοινό με σκοπό να το παροτρύνει να ασχοληθεί με τον αθλητισμό και κατ' επέκταση σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Οι υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης διατίθενται δωρεάν για όλους. Η συλλογή της είναι μεγάλη και ποικίλη και αποτελείται από ένα ευρύ φάσμα πηγών: έντυπο υλικό, οπτικοακουστικό και ηλεκτρονικό. Το υλικό αυτό έχει κατηγοριοποιηθεί με τους ακόλουθους τίτλους: αθλητισμός και αναψυχή, προπονητική και εκγύμναση, υγεία και ποιότητα ζωής, απομνημονεύματα, βιογραφίες, μάνατζμεντ, επιστήμες και ιατρική, καλές τέχνες και πολιτισμό. Επιπρόσθετα, η βιβλιοθήκη για να ενισχύσει και να προωθήσει τα οφέλη και τα ιδεώδη του αθλητισμού, διοργανώνει και υλοποιεί προγράμματα για όλες τις ιδιαίτερες ομάδες που απαρτίζουν το κοινό της: για τους επαγγελματίες αθλητές, για όσους δεν έχουν ποτέ τους αθληθεί, για όσους επιθυμούν να εντάξουν την κίνηση στη ζωή τους κ.ά.

Εικόνα 5: Singapore Sports Hub Library, Σιγκαπούρη

<https://thelovingmum.sg/2015/01/things-you-can-do-at-sports-hub-library/>

Εικόνα 6: Singapore Sports Hub Library, Σιγκαπούρη

<https://thelovingmum.sg/2015/01/things-you-can-do-at-sports-hub-library/>

Εικόνα 7: Βιβλιοθήκη Singapore Sports Hub Library, Σιγκαπούρη

<https://thelovingmum.sg/2015/01/things-you-can-do-at-sports-hub-library/>

Το πρόγραμμα «Read more, read widely and read together with Team SG athletes» στην Εθνική Βιβλιοθήκη Σιγκαπούρης

Η αθλητική ομάδα της Σιγκαπούρης συμμετείχε στην εναρκτήρια Εθνική Ημέρα Ανάγνωσης που εγκαινιάστηκε από τον Υπουργό Επικοινωνιών και Πληροφοριών Yaacob Ibrahim, στην Εθνική Βιβλιοθήκη Σιγκαπούρης, το 2016.

Εικόνα 8: Εθνική βιβλιοθήκη Σιγκαπούρης

Ο Υπουργός Επικοινωνιών και Πληροφόρησης Yaacob Ibrahim με την αθλητική ομάδα της Σιγκαπούρης κατά τη διάρκεια της Εθνικής Ημέρας ανάγνωσης στην Εθνική Βιβλιοθήκη στις 30 Ιουλίου 2016. Φωτογραφία: Sport Σιγκαπούρη

Στο πλαίσιο της εθνικής καμπάνιας για την προώθηση της φιλιαναγνωσίας, η βιβλιοθήκη της Σιγκαπούρης, ευελπιστεί οι πολίτες της να «διαβάζουν περισσότερο, να διαβάζουν ευρέως και να διαβάζουν μαζί». Περίπου 20 δημοφιλείς αθλητές της Σιγκαπούρης μετέχουν σε αυτό το πρόγραμμα, που διαρκεί ένα έτος. Ο ρόλος τους ως «Reading Role Models» είναι να διαβάζουν βιβλία και να μοιράζονται τις εμπειρίες και τις εντυπώσεις τους με τους χρήστες της γειτονικής βιβλιοθήκης. Για παράδειγμα, η Aih Sim μέλος της εθνικής γυμναστικής ακαδημίας, ο αθλητής τζούντο Timothy Loh και ο σπρίντερ Goh Chui Ling, έλαβαν μέρος στις λογοτεχνικές δραστηριότητες, βοήθησαν στην εξάπλωση της φιλιαναγνωσίας και μοιράστηκαν τις αγαπημένες τους ιστορίες από τα αγαπημένα τους βιβλία.

Εικόνα 9: Εθνική βιβλιοθήκη Σιγκαπούρης

Η αθλήτρια Ann Sim, διαβάζει στα παιδιά κατά τη διάρκεια της Εθνικής Ημέρας Ανάγνωσης στην Εθνική Βιβλιοθήκη στις 30 Ιουλίου 2016. Φωτογραφία: Sport Σιγκαπούρη

Προγράμματα βιβλιοθηκών στην Αμερική

Το πρόγραμμα “Athletes as Readers and Leaders” στη Βιβλιοθήκη Napa Valley, στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α.

Η βιβλιοθηκονόμος Kate Mac Millan της βιβλιοθήκης Napa Valley, στην Καλιφόρνια, μαζί με έναν προπονητή αθλητικού συλλόγου και της διευθύντριας του δημοτικού σχολείου, δημιούργησαν το πρόγραμμα “Athletes as Readers and Leaders” (Οι αθλητές ως Αναγνώστες και Ηγέτες). Το πρόγραμμα δημιουργήθηκε με αφορμή έρευνα του Πανεπιστημίου Stanford (Weintraub, 2008), σύμφωνα με την οποία, μαθητές με προβλήματα παχυσαρκίας που ασχολούνταν με διάφορα αθλήματα μετά το σχολείο, κατάφεραν να χάσουν βάρος. Όμως οι ίδιοι οι μαθητές συχνά είναι τόσο ντροπαλοί, που δεν έχουν το θάρρος να ενταχθούν σε μία οργανωμένη αθλητική ομάδα. Αποφασίστηκε, η δημιουργία προγράμματος, το οποίο σκοπό είχε να ενθαρρύνει αυτούς τους μαθητές.

Το σκεπτικό του προγράμματος ήταν απλό. Αθλητές από το Λύκειο επισκέφτηκαν μαθητές δημοτικών σχολείων, τους διάβασαν βιβλία και μίλησαν για τη σπουδαιότητα της ανάγνωσης. Επίσης, αναφέρθηκαν για τη σημαντικότητα της υγιεινής διατροφής και της αναγκαιότητας της κίνησης στη ζωή τους. Μιλώντας με παραδείγματα από προσωπικές τους εμπειρίες, κατάφεραν να αφυπνίσουν τα παιδιά των δημοτικών σχολείων. Μέχρι σήμερα, πάνω από 4.000 παιδιά από 15 δημοτικά σχολεία και πάνω από 350 αθλητές από το Λύκειο Napa Valley Unified School District, έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμα. Ακόμα και ένα τέτοιο, σχετικά μικρής κλίμακας πρόγραμμα, μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση της υγείας των νέων με τη βοήθεια της σωματικής άσκησης. Οι μαθητές εμπνέονται από μεγαλύτερους συμμαθητές τους που τους προτρέπουν να αθλούνται, να αγαπούν το διάβασμα, να τρέφονται υγιεινά, αλλά και να έχουν πίστη στον εαυτό τους (MacMillan, 2016).

Εικόνα 10: Βιβλιοθήκη Napa Valley, Καλιφόρνια, Η.Π.Α.

<https://knowledgequest.aasl.org/athletes-readers-leaders/>

Ομάδες πεζοπορίας και τρέξιματος στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Woodstock, N.B., του Καναδά

Η δημόσια βιβλιοθήκη Fisher Public Library, στον Καναδά, συνεργάστηκε με την τοπική ομάδα δρομέων «River Valley Runners». Η διευθύντρια της βιβλιοθήκης, Jenn Carson, υποστηρίζει ότι μέσα στα καθήκοντά της είναι και η προώθηση και ενθάρρυνση των μελών της βιβλιοθήκης σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Με αυτό το σκεπτικό διοργανώθηκαν ομιλίες σχετικά με το ChiRunning²⁷ και το ChiWalking²⁸. Η ομάδα πεζοπορίας, συναντιέται μία φορά την εβδομάδα, κάθε Τετάρτη, στον χώρο της βιβλιοθήκης. Από εκεί ξεκινούν τα μέλη της ομάδας (που αποτελείται από γονείς με παιδιά, έως άτομα μεγαλύτερης ηλικίας), περπατώντας 2,8 χιλιόμετρα με αφετηρία την είσοδο της βιβλιοθήκης. Μετά, όλοι μαζί εκτελούν ασκήσεις διατάσεων. Η ομάδα

---

²⁷ Το ChiRunning έχει βοηθήσει χιλιάδες δρομείς να βελτιώσουν τις αποδόσεις τους, ελαχιστοποιώντας και αποφεύγοντας τραυματισμούς, μειώνοντας τον χρόνο αποθεραπείας τους. Το τρέξιμο δε χρειάζεται να είναι δύσκολο ή επίπονο για το σώμα. Το πρόβλημα δεν είναι το τρέξιμο, αλλά ο τρόπος. Το ChiRunning βασίζεται στις αρχές του τάι τσι. Βελτιώνει την ισορροπία του σώματος, αφαιρώντας το βάρος από τα πόδια, επιτρέποντας ένα πιο «ελαφρύ» τρέξιμο. <https://www.chirunning.com/>

²⁸ Το ChiWalking βασίζεται και αυτό στις αρχές του τάι τσι. Αποτελεί έναν από τους πιο ασφαλείς και εύκολους τρόπους να κρατηθεί κάποιος σε φόρμα, ζωντανεύοντας το πνεύμα του, ελαχιστοποιώντας τους τραυματισμούς. Το περπάτημα είναι μία βασική, καθημερινή κίνηση, που αν βελτιωθεί η ποιότητά του, βελτιώνεται και η ποιότητα ζωής. <https://www.chirunning.com/blog/the-chi-walking-technique-strengthen-your-core-and-relax-your-legs/>

τρέξιματος της βιβλιοθήκης, συναντιέται τρεις φορές την εβδομάδα, Δευτέρα, Πέμπτη και Σάββατο. Τα μέλη της ομάδας τρέχουν 5 χιλιόμετρα. Μία ακόμα, νέα δράση που σκοπεύει να υλοποιήσει η δημόσια βιβλιοθήκη Fisher Public Library, είναι ένας παιδικός αγώνας ενός χιλιομέτρου (kids' kilometer fun run race). Το πιο σημαντικό κομμάτι, σύμφωνα με την Jenn Carson, είναι η συμμετοχή των μελών της βιβλιοθήκης και το πάθος τους για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού. Όποτε έρχονται τα μέλη για τις συναντήσεις τους, ενημερώνονται παράλληλα για τις καινούργιες αγορές βιβλίων της βιβλιοθήκης. Πολλοί από αυτούς αγοράζουν βιβλία σχετικά με τον αθλητισμό (τρέξιμο, γιόγκα, υγιεινή διατροφή) και τα δωρίζουν για τον εμπλουτισμό της συλλογής της βιβλιοθήκης (Carson, 2016a).

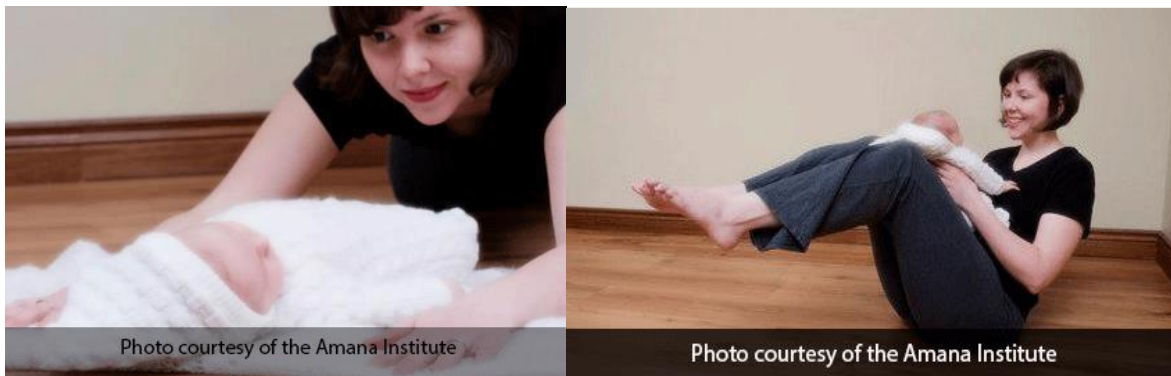

Εικόνα 11: Ομάδες πεζοπορίας, Fisher Public Library, Καναδάς

<http://www.programminglibrarian.org/blog/library-walking-and-running-clubs>

Γιόγκα για μωρά και γονείς στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Woodstock, του Καναδά

Στη βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Woodstock, N.B., του Καναδά, και στο πλαίσιο των δράσεων για κινητική και σωματική εξάσκηση, υλοποιείται το πρόγραμμα «Yoga Baby Steps». Πολλές είναι πλέον οι βιβλιοθήκες στην Αμερική, που προσφέρουν στους χρήστες τους προγράμματα γιόγκα. Η βιβλιοθήκη Fisher Public Library, όμως πηγαίνει ένα βήμα παραπέρα και προσφέρει στο κοινό της γιόγκα για μωρά²⁹. Το πρόγραμμα αυτό είναι μια μοναδική ευκαιρία για τους γονείς – μητέρες και πατέρες - να κάνουν γιόγκα μαζί με τα μωρά τους. Οι γονείς είναι ενθουσιασμένοι καθώς απολαμβάνουν όλα τα οφέλη της γιόγκα, με τη διαφορά ότι τώρα ασκούνται παρέα με τα μωρά τους (Carson, 2015a).

Εικόνα 12: Γιόγκα για μωρά, Fisher Public Library, Καναδάς

---

²⁹Οφέλη από τη Baby yoga: Βελτιώνει την πέψη και προσφέρει ανακούφιση από τους κολικούς στο μωρό. Οι κινήσεις της BabyYoga κινητοποιούν το ανώριμο ακόμα πεπτικό σύστημα, βοηθώντας στην περισταλτικότητα των εντέρων αλλά και στην παραγωγή πεπτικών ενζύμων. Η σωματική επαφή από το μασάζ και τη γιόγκα ενισχύει το ανοσοποιητικό σύστημα, συμβάλλει στη χαλάρωση τόσο του γονέα όσο και του μωρού, βοηθά στη βελτίωση του ύπνου, τόσο στην ποιότητα, όσο και στην εξομάλυνση των ωραρίων. <http://babyyoga.gr>

Το πρόγραμμα “Sports Heroes Who Read” στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Woodstock, του Καναδά

Η βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Woodstock, New Brunswick, στον Καναδά, συνεχίζοντας την αδιάκοπη προσπάθεια προώθησης της κίνησης μέσα στις βιβλιοθήκες, καθώς και της προώθησης της σπουδαιότητας της σωματικής δραστηριότητας, επέλεξε να καλέσει επαγγελματίες αθλητές στον χώρο της. Στο πλαίσιο του προγράμματος “Sports Heroes Who Read” (Σούπερ Ήρωες που Διαβάζουν), αθλητές διαβάζουν και μεταδίδουν την αγάπη τους για τις βιβλιοθήκες και τα βιβλία, καταρρίπτοντας τα στερεότυπα που υποστηρίζουν ότι όσοι ασχολούνται με τον αθλητισμό και τα σπορ, δεν αγαπούν το διάβασμα. Το καταλληλότερο μέρος για να ξεκινήσει κάποιος ένα τέτοιο εγχείρημα, είναι τα τοπικά αθλητικά σωματεία. Οι περισσότερες πόλεις, ακόμα και οι πιο μικρές, έχουν κάποιο γνωστό αθλητή. Δε χρειάζεται να είναι κάποιος μπασκετμπολίστας, μπορεί να είναι ένας τοπικός μαραθωνοδρόμος που θα μιλήσει, για παράδειγμα, για τον Μαραθώνιο της Βοστόνης, ή ένας επαγγελματίας παίκτης του γκολφ. Αυτοί οι αθλητές μπορούν να μιλήσουν δωρεάν στο κοινό της βιβλιοθήκης και να μοιραστούν την αγάπη τους για τον αθλητισμό και το διάβασμα (Carson, 2016b).

Η βιβλιοθήκη Fisher Public Library, κάλεσε τον επαγγελματία αθλητή δισκοβολίας, Rob McLeod, κάτοχο 13 παγκόσμιων ρεκόρ να πραγματοποιήσει δύο ομιλίες. Η πρώτη αφορούσε το παιδικό κοινό της βιβλιοθήκης και η άλλη τους ενήλικες χρήστες της. Ο Rob McLeod παρουσίασε το παιδικό του βιβλίο με τίτλο: “The Davy Rule”, με θέμα τον εκφοβισμό, την ευγένεια και την αποδοχή. Μαζί του, ενεργά συμμετέχων στην ομιλία, ο σκύλος του ο Davy, μιας και είναι ο πρωταγωνιστής του βιβλίου. Τα παιδιά άκουσαν τον αθλητή να διαβάζει αποσπάσματα από το βιβλίο του και συνομίλησαν μαζί του για τον εκφοβισμό και τους τρόπους αντιμετώπισής τους. Μετά το πέρας της ομιλίας, τα παιδιά είδαν βίντεο από τους αγώνες του αθλητή και στη συνέχεια βγήκαν στον προαύλιο χώρο της βιβλιοθήκης, όπου ο McLeod, με τη βοήθεια φρίσμπις, τους έδειξε πώς να κάνουν ρίψεις. Ένα πρόγραμμα όπως το “Sports Heroes Who Read”, επιτυγχάνει αποτελέσματα σε πολλά επίπεδα: ψηφιακό επίπεδο (βίντεο), επίπεδο πλοκής ιστορίας (αφήγηση βιβλίου), σωματικό επίπεδο (ρίψη φρίσμπις), συναισθηματικό επίπεδο (τα παιδιά μίλησαν για τον εκφοβισμό και μοιράστηκαν εμπειρίες τους) και πολλά ακόμα! Οι μικροί φίλοι της

βιβλιοθήκης εμπνέονται βλέποντας αθλητές οι οποίοι αγαπούν το διάβασμα και ενθαρρύνονται όχι μόνο να διαβάσουν, αλλά και να ασχοληθούν με τον αθλητισμό.

Εικόνα 13: Το πρόγραμμα “Sports Heroes Who Read” στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Καναδάς

Ο Rob McLeod παρουσιάζει το βιβλίο που έγραψε για τα παιδιά με τίτλο “The Davy Rule”

Εικόνα 14: Το πρόγραμμα “Sports Heroes Who Read” στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, Καναδάς

Ο σκύλος Davy, ο πρωταγωνιστής του βιβλίου, στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library

Το πρόγραμμα “Kinetic Literacy” στη Βιβλιοθήκη Fisher Public Library, του Καναδά

Σύμφωνα με τη διευθύντρια της βιβλιοθήκης Fisher Public Library, Woodstock, N.B., του Καναδά, Jenn Carson, το πρόγραμμα Kinetic Literacy (σωματική, κινητική δεξιότητα), που υλοποιείται στη βιβλιοθήκη, είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Όπως υποστηρίζει: «ενώ έχουμε περάσει αρκετό χρόνο στις βιβλιοθήκες μαθαίνοντας για γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στη λογοτεχνία, στον πολιτισμό, στα μαθηματικά, στους Η/Υ κ.ά., έχουμε παραμελήσει την κίνηση. Η κινητική ή σωματική δεξιότητα είναι η ανάπτυξη θεμελιωδών δεξιοτήτων κίνησης που επιτρέπουν σε ένα άτομο να κινηθεί με αυτοπεποίθηση και να μπορεί να ελέγχει τις θέσεις που κάθε φορά παίρνει το σώμα του. Οι κινήσεις που το σώμα μας πραγματοποιεί μπορεί να είναι ρυθμικές, όταν χορεύουμε για παράδειγμα, ή αυθόρμητες/αντανακλαστικές, όταν παίζουμε ντότζμπολ (τα "μήλα" σε αμερικανική εκδοχή), ή όταν γελάμε με ένα αστείο. Η κινητική ή σωματική δεξιότητα, μας δίνει την επίγνωση του σώματός μας στον χώρο και τον χρόνο. Εάν δε δοκιμάσεις αυτές τις δεξιότητες από μικρή ηλικία, θα δυσκολευτείς στην ενήλικη ζωή σου» (Carson, 2015b).

Η κίνηση στη ζωή ενός παιδιού και ειδικότερα η συμμετοχή του σε ομάδες και αθλήματα, σύμφωνα με το Canadian Sport for Life³⁰, το διδάσκει αυτοπειθαρχία, μαθαίνει να ελέγχει το άγχος του, να ενισχύει τη λειτουργία του εγκεφάλου του, τις κοινωνικές του δεξιότητες και να αναπτύσσει τη φαντασία του. Επίσης ενισχύεται η ευελιξία του σώματός του, αποκτά υγιή οστά και μύες, προάγει υγιές σωματικό βάρος, βελτιώνει τη στάση του σώματος κ.ά. Σύμφωνα με το Canadian Sport for Life³¹ η ανάπτυξη των σωματικών δεξιοτήτων απαιτεί συντονισμένες προσπάθειες από γονείς, κηδεμόνες, σχολεία, βιβλιοθήκες και άλλες ψυχαγωγικές δραστηριότητες όπως τα οργανωμένα αθλήματα. Με το ολοένα αυξημένο ποσοστό παχυσαρκίας μεταξύ παιδιών και ενηλίκων και την καθιστική ζωή που χαρακτηρίζει τη νέα γενιά, είναι ουσιαστικής σημασίας για τις βιβλιοθήκες να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο στον τομέα της σωματικής και κινητικής δεξιότητας, με όσους τρόπους μπορεί. Αυτό δε σημαίνει ότι η βιβλιοθήκη θα

---

³⁰<http://sportforlife.ca/>

³¹http://www.basketball.ca/files/2015-01/developing_physical_literacy.pdf

διοργανώνει καθημερινά μαραθώνιους αγώνες, όμως με μικρά βήματα και σταδιακά μπορεί να βοηθήσει σε μία καθημερινότητα για τους χρήστες της, γεμάτη κίνηση και δράση. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι οι περισσότερες από αυτές τις δράσεις των βιβλιοθηκών είναι δωρεάν ή κοστίζουν ελάχιστα για το κοινό τους. Σε αντίθεση με τη συμμετοχή των παιδιών σε αθλητικές ομάδες, όπου οι γονείς υποχρεούνται να καταβάλουν υψηλό αντίτιμο, γεγονός που στις περισσότερες φορές, μπορεί να δράσει αποτρεπτικά (Carson, 2015b).

Το πρόγραμμα “Active Kids” στη Βιβλιοθήκη Twin Falls, Idaho Public Library, των Η.Π.Α.

Το πρόγραμμα “Active Kids” (ενεργά παιδιά), είναι ένα δωρεάν πρόγραμμα το οποίο έχει σχεδιαστεί με σκοπό να μάθει στα παιδιά προσχολικής υγείας πώς να εντάξουν την κίνηση στη ζωή τους. Μία φορά τον μήνα ένας εθελοντής γυμναστής επισκέπτεται τη βιβλιοθήκη Twin Falls, στην Idaho Public Library, των Η.Π.Α. για να διδάξει στα παιδιά διάφορους τρόπους ώστε να είναι δραστήρια και ενεργά, μέσω γιόγκα, καράτε, σόφτμπολ³² κ.ά. Η Kasi Allen, βιβλιοθηκονόμος στο παιδικό τμήμα της Βιβλιοθήκης, αναφέρει: «σκοπός αυτού του προγράμματος είναι να μάθουν τα παιδιά για φυσικές δραστηριότητες που ίσως τα ενδιαφέρουν. Στην πόλη μας, δεν υπάρχει επιλογή να γυμναστείς σε μία τάξη γυμναστικής αν δεν πληρώσεις για ένα ολόκληρο εξάμηνο, και τα μαθήματα βόλει δεν μπορούν να τα παρακολουθήσουν τα παιδιά, πριν πάνε στο γυμνάσιο» (Allen, 2008).

Μέσω αυτού του προγράμματος, τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με διάφορα αθλήματα, χωρίς καμία δέσμευση. Το πρόγραμμα “Active Kids”, δεν έχει κανένα κόστος, καθώς υλοποιείται από εθελοντές οι οποίοι και φέρνουν μαζί τους ό,τι

---

³² Στα αγγλικά softball, ή αλλιώς ελαφροσφαίριση: είναι μια παραλλαγή, μια πιο «ελαφριά» έκδοση, του μπέιζμπολ, το οποίο παίζεται με μεγαλύτερη μπάλα σε μικρότερο γήπεδο. Πολλές φορές αποκαλούνταν και μπέιζμπολ κλειστού χώρου. Η ονομασία σόφτμπολ δόθηκε στο παιχνίδι το 1926. <https://el.wikipedia.org/wiki>

εξοπλισμό θεωρούν απαραίτητο για την εκμάθηση των αθλημάτων και την υλοποίηση τους. Ανάλογα με τις δράσεις, το πρόγραμμα υλοποιείται μέσα στον χώρο της βιβλιοθήκης ή σε εξωτερικό χώρο. Η υλοποίηση των μαθημάτων γιόγκα, για παράδειγμα, που υλοποιείται μέσα στον χώρο της βιβλιοθήκης, το μόνο που χρειάζεται είναι να μετακινηθούν οι καρέκλες στην άκρη και να τοποθετηθούν στρώματα. Η επιτυχία του προγράμματος είναι πολύ μεγάλη και οι γονείς είναι χαρούμενοι, καθώς τα παιδιά τους μπορούν να δοκιμάσουν διάφορες δραστηριότητες, όπως το καράτε, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση. Μετά από τις δράσεις αυτές, τα παιδιά αναζητούν σχετικά βιβλία από τη συλλογή της βιβλιοθήκης για να αντλήσουν περισσότερα στοιχεία (Allen, 2018).

Το πρόγραμμα “Read to Swim” στη Βιβλιοθήκη Yukon Public Library, του Καναδά

Το πρόγραμμα “Read to Swim” (διάβασε για να κολυμπήσεις), είναι ένα καλοκαιρινό πρόγραμμα μεταξύ της βιβλιοθήκης Yukon Public Library, Haines Junction, Yukon στον Καναδά και της δημοτικής πισίνας της κοινότητας. Σκοπός του προγράμματος είναι να κάνει γνωστή την ύπαρξη της βιβλιοθήκης στα παιδιά, καθώς και να τα εμπνεύσει να διαβάζουν κατά τη διάρκεια των διακοπών τους. Υλοποιήθηκε από τις 6 Ιουλίου έως το τέλος του Αυγούστου του 2018. Αφού τα παιδιά περνούσαν μία ώρα στη βιβλιοθήκη διαβάζοντας, έπαιρναν ένα «εισιτήριο» για ελεύθερη πρόσβαση στο δημοτικό κολυμβητήριο (Caitlin, 2018). Το πρόγραμμα ευελπιστεί να αυξήσει τον αριθμό των παιδιών που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών. Επιπρόσθετα, το πρόγραμμα επιτρέπει στα παιδιά που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα, να κάνουν χρήση της πισίνας με δωρεάν είσοδο σ’ αυτήν. Ο προγραμματισμός αυτής της δράσης ξεκίνησε τον Μάιο από τον βιβλιοθηκονόμο της δημόσιας βιβλιοθήκης και τον διευθυντή της πισίνας Shakwak. Το πρόγραμμα στέφθηκε με επιτυχία, καθώς πολλά παιδιά μετά τη λήξη του εξακολούθησαν να επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη τακτικά.

Το πρόγραμμα “Chair Yoga” στη Βιβλιοθήκη Walton & Tipton Township Public Library, Indiana, των Η.Π.Α.

Το πρόγραμμα “Chair Yoga³³” (γιόγκα σε καρέκλα), είναι το πρώτο του είδους του που υλοποιείται στη βιβλιοθήκη Walton & Tipton Township Public Library. Ξεκίνησε στις αρχές του 2016 μετά από προτροπή των χρηστών της βιβλιοθήκης και πραγματοποιείται δύο φορές την εβδομάδα μέσα στον χώρο της. Ο δάσκαλος, ο οποίος είναι ένα από τα μέλη της βιβλιοθήκης, προσφέρει εθελοντικά τις γνώσεις του. Το πρόγραμμα παρακολουθούν τόσο γυναίκες όσο και άντρες, ενώ οι ασκήσεις είναι ιδιαίτερα ευεργετικές για τις αρθρώσεις και για τη μυϊκή ενδυνάμωση. Είναι δωρεάν και κάθε φορά που τα μέλη της ομάδας γιόγκα επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη για τα μαθήματά τους, βρίσκουν την ευκαιρία να επισκέπτονται τη συλλογή της βιβλιοθήκης και να δανείζονται βιβλία (Troutman, 2019).

Το πρόγραμμα “Senior Chair Yoga” στη Βιβλιοθήκη Rye Public Library, New Hampshire, των Η.Π.Α.

Η κάτοικος και εθελόντρια στην κοινότητα του New Hampshire, Amelia Mc Kenney, υλοποιεί το πρόγραμμα γιόγκα σε καρέκλα για ηλικιωμένους. Με 25 χρόνια πρακτικής στον χώρο της γιόγκα και πτυχίο νοσηλευτικής, έχει τα κατάλληλα προσόντα για να καθοδηγήσει αυτή την ιδιαίτερα πρωτότυπη δράση, στον χώρο της βιβλιοθήκης. Κάθε μέλος, δίνει το ιατρικό του ιστορικό για να διαπιστωθεί η κατάσταση της υγείας του, καθώς και να προσδιοριστούν τυχόν περιορισμοί στην κίνηση. Η ασφάλεια και η άνεση είναι το κλειδί της προσέγγισης αυτού του προγράμματος, που συνδυάζει κίνηση, προθέρμανση των αρθρώσεων, εκτάσεις, αναπνοές και διαλογισμό. Οι συνεδρίες διαρκούν 90 λεπτά.

---

³³Είναι μία εξαιρετική άσκηση για τη βελτίωση της στάσης του σώματος, την αύξηση της ευελιξίας και τη βελτίωση της ισορροπίας αποφεύγοντας τους τραυματισμούς. Ιδανικό για ηλικιωμένα άτομα, μεγάλες πτήσεις ή εργασίες γραφείου. Κατάλληλο για αρχάριους: <https://aaptiv.com/magazine/chair-yoga>.

Εικόνα 15: Το πρόγραμμα “Senior Chair Yoga” στη Βιβλιοθήκη Rye Public Library, Η.Π.Α.

Οι Βιβλιοθήκες στην πολιτεία Kansas, των Η.Π.Α.

Η πολιτεία του Κάνσας κατατάσσεται σταθερά μεταξύ των πιο εξελιγμένων σε θέματα πολιτισμού, πόλεων των Η.Π.Α., σύμφωνα με την ετήσια μελέτη του Κεντρικού Πανεπιστημίου του Κονέκτικατ³⁴. Σε μεγάλο ποσοστό αυτό οφείλεται, και στη συμβολή της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από τις βιβλιοθήκες της πολιτείας αυτής, οι οποίες έχουν βραβευτεί με το Εθνικό Βραβείο για Υπηρεσίες Μουσείων και Βιβλιοθηκών (Casserley et al. 2017). Στις βιβλιοθήκες αυτές, εκτός των παραδοσιακών υπηρεσιών τους, παρέχονται και πιο ρηξικέλευθα προγράμματα, που αφορούν στον αθλητισμό και την άσκηση, με σκοπό έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής για τους χρήστες τους. Δράσεις όπως γιόγκα ή full body chair fitness-ασκήσεις με τη βοήθεια μίας καρέκλας κ.λπ. (Hurrp, 2017).

---

³⁴<https://eu.usatoday.com/story/life/books/2017/03/31/americas-most-literate-cities-washington-dc/99874942/>

Η ομάδα τρεξίματος της Βιβλιοθήκης Rye Public Library, New Hampshire, των Η.Π.Α.

Όλο και περισσότεροι άνθρωποι παγκοσμίως, απολαμβάνουν τη συμμετοχή τους σε ομάδες τρεξίματος. Η δημόσια Βιβλιοθήκη Rye Public Library, με πρωτοβουλία του διευθυντή της, Andy Richmond, οργάνωσε μία τέτοια ομάδα, η οποία εκτός από την άθληση, αποσκοπούσε και στην προώθηση της φιλαναγνωσίας (Levey, 2012). Τα μέλη της ομάδας συναντιούνται μια φορά την εβδομάδα στο αναγνωστήριο της βιβλιοθήκης, συζητούν για τα αγαπημένα τους βιβλία και στη συνέχεια επιλέγουν τις διαδρομές που επιλέγουν να τρέξουν. Η ίδρυση αυτής της ομάδας, κατά τον διευθυντή της βιβλιοθήκης, χαρακτηρίζεται από την ανάγκη επέκτασης των ορίων των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, ως απάντηση στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των χρηστών της.

Εικόνα 16: Η ομάδα τρεξίματος της Βιβλιοθήκης Rye Public Library, Η.Π.Α.

Courtesy photo Rye Public Library running group

Το πρόγραμμα “Music and Movement” στη Fayetteville Free Library, στη Νέα Υόρκη των Η.Π.Α

Η βιβλιοθήκη Fayetteville Free Library, υλοποιεί το πρόγραμμα "Μουσική και Κίνηση", μία δράση που στοχεύει στη βελτίωση της οικογενειακής υγείας και της διατροφής. Η μουσική και η κίνηση είναι σημαντικά στοιχεία κάθε σταδίου ανάπτυξης του παιδιού. Η συγκεκριμένη δράση στοχεύει να δημιουργήσει νέους τρόπους ένταξης των οικογενειών με τα μικρά παιδιά τους, στη διασκεδαστική διαδικασία της μουσικής και της κίνησης. Οι βιβλιοθήκες μπορούν να παρέχουν πρόσβαση στη μουσική, καθώς και ευκαιρίες κίνησης και δράσης στα παιδιά. Οι βιβλιοθηκονόμοι μπορούν να ενσταλάξουν στα παιδιά την αγάπη για τη μουσική και την κίνηση, όπως ενθαρρύνουν την αγάπη για την ανάγνωση. Με τα ποσοστά παιδικής παχυσαρκίας στις Η.Π.Α. να είναι υψηλά, τα προγράμματα μουσικής και κίνησης βοηθούν στη μείωση του παιδικού πάχους. Ενισχύουν τη σωματική ανάπτυξη των παιδιών, αλλά και τα βοηθούν να αισθάνονται ευχάριστα για τις ικανότητές τους στην κίνηση, με μεγάλες πιθανότητες να κάνουν τις σωματικές δραστηριότητες, μέρος της ζωής τους. Άλλωστε ένας ενεργός τρόπος ζωής είναι απαραίτητος για την καλή συνολική φυσική κατάσταση και την υγεία των παιδιών (Prato, 2014).

Εικόνα 17: Το πρόγραμμα “Music and Movement” στη Fayetteville Free Library, Η.Π.Α.

<http://www.alsc.ala.org/blog/2014/11/music-and-movement-at-the-library>

Αύξηση των προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση στη Βιβλιοθήκη Hampton, στη Βιρτζίνια, των Η.Π.Α.

Οι βιβλιοθήκες σήμερα είναι κάτι παραπάνω από βιβλία. Είναι κέντρα που «ανιχνεύουν» τις ανάγκες της κοινότητας τους και προσπαθούν να τις ικανοποιήσουν. Στις προτεραιότητες των αναγκών και επιθυμιών της κοινότητας βρίσκονται δράσεις που αφορούν στη γυμναστική, στην κίνηση και γενικότερα σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής και ευεξίας. Είτε αυτό αφορά μαθήματα αερόμπικ και ζούμπα, είτε πιο ήπιες μορφές γυμναστικής όπως πιλάτες και γιόγκα (Trauring, 2012). Ο διευθυντής της βιβλιοθήκης Hampton, στη Βιρτζίνια των Η.Π.Α., Kelly Harris, αναφέρει ότι οι βιβλιοθήκες είναι μέρη όπου ο καθένας από νηπιακή ηλικίας έως 104 ετών, μπορεί να έρθει, να μάθει, και να φύγει υγιέστερος στο μυαλό, την ψυχή και το σώμα. Οι χρήστες ζητούν ολοένα περισσότερα μαθήματα και προγράμματα που βασίζονται στην κίνηση. Είναι ένας εξαιρετικά πετυχημένος τρόπος να προωθηθεί ένας πιο υγιεινός τρόπο ζωής, ο οποίος στις περισσότερες των περιπτώσεων είναι δωρεάν ή με ελάχιστο κόστος.

Το πρόγραμμα “Xbox Μπόουλινγκ” για ηλικιωμένα άτομα στη Βιβλιοθήκη Macon Branch Library στο Brooklyn, των Η.Π.Α.

Τα τελευταία τρία χρόνια η εβδομηνταετήχρονη Alice, έρχεται κάθε Πέμπτη πρωί στη βιβλιοθήκη Macon Branch Library, στο Brooklyn. Εκεί πραγματοποιείται πρωτάθλημα μπόουλινγκ με προσομοίωση μέσω Xbox. Αυτή η δράση, είναι ένα μικρό μέρος της προσπάθειας της πόλης του Brooklyn και άλλων πόλεων, να προσφέρουν διασκέδαση και κίνηση στους ηλικιωμένους χρήστες των βιβλιοθηκών τους. Κάθε Πέμπτη, οι ηλικιωμένοι συμμετέχοντες στο πρωτάθλημα εικονικού μπόουλινγκ, ντυμένοι με τα ειδικά τυπωμένα μπλουζάκια τους για να ξεχωρίζουν οι ομάδες τους, διασκεδάζουν και ταυτόχρονα γυμνάζονται σε έναν χώρο που δεν είναι ένα γηροκομείο, αλλά μία βιβλιοθήκη, που νοιάζεται για το ευαίσθητο κοινό της, αυτό της τρίτης ηλικίας (Jaffe, 2017). Ο διευθυντής της βιβλιοθήκης Macon Branch Library, Nick Higgins, αναφέρει ότι ίσως για κάποιους η συγκεκριμένη δράση (το εικονικό μπόουλινγκ), μέσα στον χώρο της βιβλιοθήκης, μπορεί να θεωρείται εκτός των αρμοδιοτήτων της, όμως μια καλή

βιβλιοθήκη πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινότητάς της. Έχει παρατηρηθεί ότι οι ηλικιωμένοι κάτοικοι της κοινότητας, ολοένα και αυξάνονται. Όπως είναι φυσικό, λόγω της προχωρημένης ηλικίας τους, εμφανίζουν προβλήματα κίνησης. Προσπαθούν να βρουν τρόπους και ευκαιρίες ήπιας γυμναστικής, που ταυτόχρονα όμως θα τους φέρει σε επαφή και με άλλους συνομήλικές τους. Οι υπεύθυνοι της βιβλιοθήκης Macon Branch Library, θεωρούν ότι ένας τέτοιος χώρος, είναι η βιβλιοθήκη.

Εικόνα 18: “Xbox Μπούουλινγκ” για ηλικιωμένα άτομα στη Βιβλιοθήκη Macon Branch Library, Η.Π.Α.

<https://www.hprr.org/post/xbox-bowling-seniors-visit-your-local-library>

Το πρόγραμμα “Simple Steps to Better Health” στη Βιβλιοθήκη Stillwater Public Library, στην Οκλαχόμα, των Η.Π.Α.

Στη δημόσια βιβλιοθήκη Stillwater Public Library, στην Οκλαχόμα των Η.Π.Α., προσπαθούν μέσω του προγράμματος “Simple Steps to Better Health” (Απλά Βήματα για Καλύτερη Υγεία), να προτείνουν στους χρήστες τους τρόπους που θα κάνουν τη ζωή τους πιο υγιή και ευτυχισμένη. Το πρόγραμμα αυτό μεταξύ άλλων περιλαμβάνει: μαθήματα τάι τσι, σεμινάρια υγιεινής μαγειρικής, διαλέξεις από ειδικούς για ιατρικά προβλήματα κ.ά. (Delano, 2017). Για τη χρηματοδότηση του προγράμματος “Simple Steps to Better Health”, χρησιμοποιήθηκαν τα κονδύλια από την επιχορήγηση του Ινστιτούτου Μουσείων και Βιβλιοθηκών της Οκλαχόμα. Η διευθύντρια της βιβλιοθήκης Stillwater Public Library, Lynda Reynolds, αναφέρει ότι αρχικά δεν είχαν σκοπό να

παρέχουν μαθήματα τάι τσι, όμως στην πορεία διαπιστώσαν ότι και άλλες βιβλιοθήκες είχαν προβεί σε τέτοιες δράσεις με εξαιρετική επιτυχία. Εκτός των μαθημάτων τάι τσι, παρέχουν στο κοινό τους πληροφορίες σχετικά με την υγεία τους και συμβουλές για υγιεινή διατροφή. Τα αιτήματα για μαθήματα τάι τσι συνεχώς αυξάνονται, μετά από απαιτήσεις του κοινού. Αρκετά από τα μέλη του προσωπικού της βιβλιοθήκη μάλιστα, παρακολούθησαν μαθήματα εκγύμνασης τάι τσι, στο Κρατικό Τμήμα Υγείας της Οκλαχόμα. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποτελεί το πιο επιτυχημένο και δημοφιλές πρόγραμμα από όσα μέχρι τώρα έχει υλοποιήσει η βιβλιοθήκη. Οι αντιδράσεις των χρηστών ήταν θετικότερες, καθώς εντυπωσιάστηκαν από την πρόοδο της υγείας τους, της ισορροπίας, της ευλυγισίας και της κίνησή τους. Η πνευματική τους ηρεμία, η διανοητική διαύγεια και γενικότερα η διάθεσή τους, συνολικά βελτιώθηκε (Delano, 2017). Η βιβλιοθήκη προτρέπει όσους αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας (αρθρώσεων, μέσης, κήλης, οστεοπόρωσης κ.λπ.), να συμβουλευούνται την κλινική Mayo, πριν την παρακολούθηση των μαθημάτων τάι τσι.

Το πρόγραμμα “Healthy Living at Your Library” στις Βιβλιοθήκες Sonoma Country στη Santa Rosa, στην Καλιφόρνια, των Η.Π.Α.

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες ήδη καλύπτουν τις αναγνωστικές ανάγκες, τις ψηφιακές δεξιότητες και τη δια βίου μάθηση. Λειτουργούν επίσης ως κέντρα των τοπικών κοινοτήτων όπου οι χρήστες συναντώνται και επικοινωνούν μεταξύ τους. Μέσα σε αυτή τη λίστα των υπηρεσιών, τον τελευταίο καιρό έχουν προστεθεί προγράμματα που αφορούν σε έναν πιο ποιοτικό και υγιεινό τρόπο ζωής. Στις βιβλιοθήκες, παρέχονται πλέον, υπηρεσίες που ευαισθητοποιούν το κοινό σχετικά με την υγιεινή διατροφή, την άσκηση, τη σωματική ευεξία και φόρμα (Pyatetsky, 2016). Για τις βιβλιοθήκες Sonoma Country στη Santa Rosa, στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α., τα προγράμματα που αφορούν στην κίνηση αποτελούν πια προτεραιότητα. Με 30.000 δολάρια στον προϋπολογισμό τους, τα 12 παραρτήματά τους, προσφέρουν μαθήματα σωματικής ευεξίας όπως το

cardio kickboxing³⁵, διάφορους τύπους γιόγκα και διαλογισμό. Επίσης, προσφέρουν στους χρήστες τους μαθήματα υγιεινής μαγειρικής, καθώς και προγράμματα που απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες. Όλες οι παραπάνω δράσεις αποτελούν μέρος του προγράμματος “Healthy Living at Your Library” (Ζώντας υγιεινά στη Βιβλιοθήκη σου), όπως αυτό αναφέρεται αναλυτικά στο Επιχειρησιακό Πλάνο της βιβλιοθήκης (2016 Sonoma County Community Health Needs Assessment³⁶).

Το πρόγραμμα “Get fit”, στη βιβλιοθήκη San Antonio Public Library, των Η.Π.Α.

Το μόντο της δημόσιας βιβλιοθήκης του San Antonio, είναι: «χτίσε το μυαλό και το σώμα σου στη βιβλιοθήκη με υγιεινούς τρόπους». Και στα πέντε παραρτήματα της: Johnston, Memorial, Mission, Parman και Tobin, στον εσωτερικό ή στον εξωτερικό περιβάλλοντα χώρο, έχουν τοποθετηθεί μηχανήματα ήπιας άσκησης, με σκοπό να παρακινηθούν οι χρήστες της να τα χρησιμοποιήσουν. Αυτή η πρωτοβουλία έχει σκοπό να συνδυαστεί και με άλλες δράσεις προς όφελος των χρηστών, παροτρύνοντάς τους σε έναν τρόπο ζωής που βασίζεται στην κίνηση, με ευεργετικά για την υγεία τους οφέλη. Επίσης, στον χώρο της βιβλιοθήκης υλοποιούνται μαθήματα γιόγκα, εργαστήρια υγιεινής μαγειρικής κ.ά. Τα δανειστικά τους τμήματα, επιπλέον, παρέχουν μεγάλο αριθμό βιβλίων που αφορούν σε αθλήματα, απόκτηση υγιεινών συνηθειών, μαγειρική χαμηλών λιπαρών κ.λπ.

---

³⁵Το kickboxing είναι ένα μαχητικό άθλημα που συνδυάζει πυγμαχία και λακτίσματα. Η δραστική αυτή μορφή άσκησης, ωφελεί την υγεία και την ποιότητα ζωής με πολλούς τρόπους, καθώς γυμνάζει ουσιαστικά ολόκληρο το σώμα κινητοποιώντας πολλές αρθρώσεις και μεγάλες μυϊκές ομάδες. Ανακουφίζει το στρες, βελτιώνει τη στάση του σώματος και την ισορροπία, λειτουργεί ως μηχανισμός αυτοάμυνας, βελτιώνει τα αντανακλαστικά και τον συντονισμό, βελτιώνει την αντοχή και βοηθά στην απώλεια βάρους. <https://www.healthline.com/health/fitness-exercise/cardio-kickboxing>

³⁶https://harderco.com/wp-content/uploads/2016/12/Sonoma_CHNA_FINAL_Report.pdf

Εικόνα 19: Το πρόγραμμα “Get fit” στη βιβλιοθήκη San Antonio Public Library, Η.Π.Α.

<https://therivardreport.com/20-things-you-didnt-know-you-could-do-at-your-san-antonio-public-library/>

Το πρόγραμμα “Learn to Skateboard” στη Βιβλιοθήκη Saratoga Springs New York Public Library, των Η.Π.Α.

Οι βιβλιοθήκες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής με σωματικές δραστηριότητες, ενθαρρύνοντας το κοινό τους με μαθήματα και δραστηριότητες εκτός του στενού χώρου της (Whittall, 2018). Μία τέτοια πρωτοβουλία είναι τα μαθήματα σκέιτμπορντ για εφήβους στο τοπικό πάρκο, με τον τίτλο “Learn to Skateboard” (Μαθαίνω σκέιτμπορντ), στη βιβλιοθήκη Saratoga Springs New York Public Library, των Η.Π.Α. Η υπεύθυνη για το νεανικό κοινό βιβλιοθηκονόμος, Colleen Whittall, υποστηρίζει ότι οι βιβλιοθηκονόμοι μπορούν και οφείλουν να προσφέρουν υγιεινές δραστηριότητες στο κοινό τους. Ιδιαίτερα στο νεανικό κοινό, το οποίο συνήθως δε γυμνάζεται επαρκώς, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται μεγάλα ποσοστά παχυσαρκίας στους νέους. Το πρόγραμμα αυτό, δίνει την ευκαιρία σε παιδιά

που ίσως να μην έχουν την οικονομική δυνατότητα να παρακολουθήσουν τέτοια μαθήματα ή να αγοράσουν τον εξοπλισμό του. Η εκμάθηση σκέιτμπορντ είναι ένας διασκεδαστικός τρόπος εκγύμνασης, σωματικά και πνευματικά θεραπευτικό. Τα παιδιά όταν μοιράζονται αυτή την εμπειρία με τους γονείς τους στο πάρκο, αισθάνονται την κοινή αίσθηση της χαράς και της διασκέδασης. Δυνητικά, τα παιδιά αυτά στο μέλλον μπορεί να αποκτήσουν ένα υγιεινό χόμπι. Το πρόγραμμα αυτό είχε μεγάλη ανταπόκριση και οι υπεύθυνοι της βιβλιοθήκης ελπίζουν ότι στο άμεσο μέλλον, θα έχουν τη δυνατότητα να δανείζουν δωρεάν σκέιτμπορντ και αξεσουάρ στους εφήβους της βιβλιοθήκης.

Το πρόγραμμα “Wise Walk” στη Βιβλιοθήκη Sewickley Public Library, των Η.Π.Α.

Το πρόγραμμα “Wise Walk” (Σοφός Περίπατος), συγκεντρώνει και ενώνει διαφορετικές ομάδες ηλικιωμένων ατόμων σε ένα πρόγραμμα που διαρκεί 10 εβδομάδες, κατά τη διάρκεια της άνοιξης και του φθινοπώρου. Οι συμμετέχοντες βρίσκουν και άλλα μέλη της βιβλιοθήκης που ακολουθούν τις ίδιες διαδρομές, με τον ίδιο ρυθμό περπατήματος. Κάθε εβδομάδα παρακολουθούν τις αποστάσεις που κάνουν και ενθαρρύνοντας ο ένας τον άλλον, προσπαθώντας κάθε φορά να βάλουν και υψηλότερους στόχους. Νερό και υγιεινά σνακς προσφέρονται στους συμμετέχοντες του προγράμματος στο τέλος κάθε περιπάτου. Εκεί, γνωρίζουν καλύτερα ο ένας τον άλλον, και γίνονται ομάδες. Πραγματοποιούνται τακτικά ασκήσεις διατάσεων και αποθεραπείας, καθώς και παρακολούθηση από τοπικό γιατρό για τη γενικότερη εικόνα της υγείας των συμμετεχόντων, (Voigt, 2016).

Το πρόγραμμα “Wise Walk”, ξεκίνησε το 2008, υπό την αιγίδα και οργάνωση της Ένωσης των τοπικών Βιβλιοθηκών στο Allegheny (Allegheny County Library Association), η οποία προσκάλεσε όλες τις τοπικές βιβλιοθήκες να συμμετάσχουν. Μετά από 5 χρόνια, η Ένωση και οι χορηγοί περάτωσαν τον ρόλο τους στο πρόγραμμα και οι βιβλιοθήκες ήταν ελεύθερες να συνεχίζουν το πρόγραμμα μόνες τους. Η Mary Jean Voigt, βιβλιοθηκονόμος στη δημόσια βιβλιοθήκη Sewickley (Public Library, Pennsylvania, των ΗΠΑ), αναφέρει ότι στη βιβλιοθήκη της, εκτιμήθηκε ότι υπήρχε λόγος να συνεχιστεί το πρόγραμμα. Καταλυτικό ρόλο σε αυτήν την απόφαση, έπαιξε ο μεγάλος αριθμός

ηλικιωμένων ατόμων ανάμεσα στους χρήστες της βιβλιοθήκης. Οι περισσότεροι από αυτούς, εξέφρασαν έντονο ενδιαφέρον για τα προγράμματα που αφορούν την υγεία και την κίνηση. Επιπρόσθετα, η τοποθεσία της βιβλιοθήκης, κεντρικά του Sewickley, είναι ιδανική για περιπάτους, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες κατάλληλες διαδρομές. Η βιβλιοθήκη Sewickley ενημερώνει το κοινό της σχετικά με το πρόγραμμα, μέσω αφισών στον χώρο της, αλλά και σε άλλα κεντρικά σημεία της κοινότητας, στο Internet και μέσω της τοπικής εφημερίδας «Sewickley Herald». Στους συμμετέχοντες παρέχονται μπλουζάκια, βηματομετρητές³⁷, φρέσκα φρούτα κ.ά.

Το πρόγραμμα “Get Walking at Your Library” στη Βιβλιοθήκη Farmville, της Βόρειας Καρολίνας, των Η.Π.Α.

Η πόλη του Farmville βρίσκεται στη μέση ανατολική Βόρεια Καρολίνα και ιδρύθηκε το 1872. Η Δημόσια βιβλιοθήκη Farmville (FPL) ιδρύθηκε για να εξυπηρετήσει τους 5.000 περίπου κατοίκους του Farmville, αν και όλοι οι κάτοικοι του Pitt County (175.000 κάτοικοι), μπορούν να γίνουν μέλη της βιβλιοθήκης. Όπως σε πολλές μικρές, αγροτικές πόλεις στη Βόρεια Καρολίνα, η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και πληροφόρηση είναι περιορισμένη.

Η παχυσαρκία αποτελεί μείζον πρόβλημα για την Farmville και την Pitt County. Το 72,7% των ενηλίκων είναι παχύσαρκοι ή υπέρβαροι, και περισσότερα από ένα στα τρία παιδιά στην περιοχή Pitt, είναι παχύσαρκα ή υπέρβαρα (Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων των Η.Π.Α., 2015³⁸). Σε μια προσπάθεια μεταξύ της ακαδημαϊκού ερευνήτριας Mary Grace Flaherty του Πανεπιστημίου της Βόρειας Καρολίνας, της Σχολής Πληροφόρησης και Βιβλιοθηκών Chapel Hill και της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Farmville, έχουν γίνει δράσεις προώθησης ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής, στην αγροτική αυτή

---

³⁷ Το «Pedometer» ή βηματομετρητής, καταγράφει τον αριθμό των βημάτων που κάποιος έχει περπατήσει και υπολογίζει τον αριθμό των θερμίδων που έχουν «καεί», την απόσταση, τον χρόνο βαδίσματος και την ταχύτητα ανά ώρα. Πρόκειται για μια εφαρμογή «γυμναστικής και ευεξίας» που είναι εύκολη στη χρήση.(www.allaboutandroid.gr/pedometer).

³⁸ U.S. Centers for Disease Control and Prevention. (2015). Community Profile: Pitt County, North Carolina. Retrieved from http://www.cdc.gov/nccdphp/dch/programs/communitiesputtingpreventiontowork/communities/profiles/obesity-nc_pitt-county.htm.

κοινότητα. Δύο διαφορετικά προγράμματα προώθησης υγείας έχουν επιχειρηθεί στη δημόσια βιβλιοθήκη Farmville: πρόγραμμα δανεισμού βηματομετρητών και online πρόσβαση σε θέματα υγείας μέσω της Βιβλιοθήκης.

Το πρόγραμμα δανεισμού βηματομετρητών ξεκίνησε τον Μάιο του 2014 με την ονομασία: “Get Walking at Your Library” (Περπατήστε στη βιβλιοθήκη σας). Τριάντα μέλη της Βιβλιοθήκης εφοδιάστηκαν με βηματομετρητές για χρονικό διάστημα τριών μηνών. Οι εντυπώσεις των μελών της βιβλιοθήκης καταγράφηκαν και ήταν θετικότερες. Οι χρήστες ανέφεραν ότι ενθαρρύνθηκαν να περπατήσουν σαφώς περισσότερο από ότι συνήθως, παρατηρώντας θετικές αλλαγές στον οργανισμό και την υγεία τους και εξέφρασαν την επιθυμία τους να συνεχιστούν παρόμοια προγράμματα υγείας και ευεξίας. Με έναυσμα αυτό το πρόγραμμα, πραγματοποιήθηκε ένας αγώνας πέντε χιλιομέτρων και ένας ενός χιλιομέτρου, σε συνεργασία με το πάρκο Town Farmville. Πολλοί από τους συμμετέχοντες σε αυτούς τους αγώνες, είχαν συμμετάσχει και στο πρόγραμμα δανεισμού βηματομετρητών.

Τον Απρίλιο του 2015, η δημόσια βιβλιοθήκη Farmville, εγκαινίασε μία καινούργια υπηρεσία για τους χρήστες της, με online πρόσβαση σε θέματα υγείας. Η πρωταρχική αποστολή των δημόσιων βιβλιοθηκών είναι να παρέχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Μέσω αυτών των πληροφοριών όμως, μπορούν να αποτελέσουν μοχλό για την υποστήριξη της ατομικής και κοινοτικής υγείας, ιδιαίτερα στις αγροτικές κοινότητες. Οι παραπάνω ενέργειες, έδειξαν ότι οι χρήστες της βιβλιοθήκης είναι δεκτικοί στο να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες προώθησης της υγείας που υποστηρίζονται από βιβλιοθήκες, παρόλο που εκ πρώτης όψεως, μπορεί να μην είναι μέσα στις παραδοσιακές αρμοδιότητές της. Οι δημόσιες βιβλιοθήκες μπορούν να προσφέρουν προγράμματα και ευκαιρίες υγείας, με γνώμονα την ανατροφοδότηση από τα μέλη τους. Για παράδειγμα, εργαστήρια διατροφής, οργάνωση πεζοπορικών ομάδων με την παροχή χαρτών τοπικών σημείων ενδιαφέροντος σε κοντινή απόσταση από τη βιβλιοθήκη κ.ά. Οι φίλοι των ομάδων της βιβλιοθήκης και οι εθελοντές, μπορεί να είναι οι πιθανοί εταίροι σε αυτές τις προσπάθειες προώθησης της υγείας της κοινότητας και της εισαγωγής της κίνησης στη ζωή των πολιτών (Flaherty&Miller, 2016).

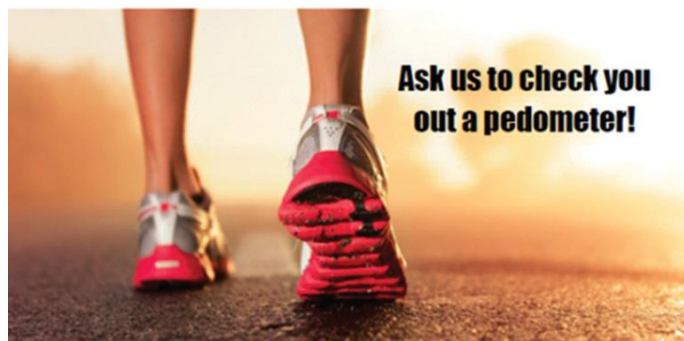
Παρόμοια προγράμματα έχουν υλοποιηθεί και σε άλλες βιβλιοθήκες. Συγκεκριμένα, σε πέντε βιβλιοθήκες του Καναδά, 90 βηματομετρητές ήταν διαθέσιμοι για το κοινό για χρονικό διάστημα έξι μηνών, σε ένα πιλοτικό πρόγραμμα εισαγωγής δράσεων στις βιβλιοθήκες, βασισμένες στην κίνηση. Με το σκεπτικό ότι οι περισσότεροι ενήλικες δεν περπατούν αρκετά ώστε να εξασφαλίζουν τα οφέλη από αυτή την απλή φυσική άσκηση, και με δεδομένο ότι οι βιβλιοθήκες είναι μέρη όπου εκεί τα μέλη των κοινοτήτων αναζητούν πληροφορίες σχετικά με την υγεία τους, θεωρήθηκε απολύτως φυσικό να υλοποιηθεί στις βιβλιοθήκες ένα πιλοτικό πρόγραμμα που προωθεί τον δανεισμό βηματομετρητών (Ryderetal, 2008).

Get Walking **at Your Library** **Project**

Farmville Public Library, in partnership with the School of Information and Library Science at UNC Chapel Hill, Gaston County Public Library and Fontana Regional Library, is embarking on an exciting endeavor that will focus the public's attention on the benefits of walking and living a healthy lifestyle.

The project is simple: Check out one of our pedometers for 1 month. When you check it back in, tell us what you thought of it. Did you discover that you take less steps each day than you thought? Was your actual step count exactly where you thought it was at? No matter the feedback, we want to hear it!

This project is in no way a contest, rather a way to encourage walking on a daily basis, which will hopefully return healthy outcomes for everyone.

Εικόνα 20: Πρόγραμμα δανεισμού βηματομετρητών στη Βιβλιοθήκη Farmville, Βόρεια Καρολίνα, Η.Π.Α.

Πρωθητική αφίσα του προγράμματος δανεισμού βηματομετρητών

Το πρόγραμμα “Take a walk” στη Βιβλιοθήκη Winnipeg Public Library, του Καναδά

Σύμφωνα με τους υπευθύνους της Winnipeg Public Library, οι βιβλιοθήκες είναι μέρη όπου προωθείται η γνώση, η ελευθερία και η ανοιχτή πρόσβαση. Στις μέρες μας οι βιβλιοθήκες πηγαίνουν ένα βήμα πιο πέρα, εντάσσοντας στις υπηρεσίες τους, πρωτοποριακά προγράμματα και υπηρεσίες βασισμένες στην κίνηση και τη σωματική δραστηριότητα. Η ταπεινή πράξη του βαδίσματος, είναι μία άσκηση που στην απλότητά της, μάς κρατά υγιείς, δημιουργικούς και πιο κοινωνικούς (Wurmann, 2016). Η βιβλιοθήκη Winnipeg Public Library, προσπάθησε να ερευνήσει τη σχέση και τις προοπτικές που θα μπορούσαν να υπάρξουν μεταξύ του βαδίσματος και της βιβλιοθήκης. Θα μπορούσε να εξελιχθεί σε άσκηση για το μυαλό; Με αυτούς τους προβληματισμούς, η βιβλιοθήκη αποφάσισε να «βγει έξω», μέσω του προγράμματος “Take a walk” (πάμε μια βόλτα), εγκαινιάζοντας ιστορικούς περιπάτους, λογοτεχνικά μονοπάτια και πεζοπορία, σε συνεργασία με τη λέσχη ανάγνωσής της. Αυτή η πρωτοποριακή πρωτοβουλία έχει γίνει ιδιαίτερα δημοφιλής και έχει επιτρέψει νέες μορφές προσέγγισης με τους χρήστες της βιβλιοθήκης.

Η βιβλιοθήκη Winnipeg Public Library, συνεργάζεται με τα τοπικά μουσεία. Οι χρήστες της βιβλιοθήκης περπατώντας, μαθαίνουν ιστορικά στοιχεία για την πόλη τους. Τους δίνεται η ευκαιρία να δουν με μια άλλη ματιά, τον τόπο στον οποίο ζουν, και ανακαλύπτουν πτυχές που τους ήταν άγνωστες μέχρι τώρα. Ακόμα ένα πρόγραμμα, το οποίο επίσης έχει καθιερωθεί στη βιβλιοθήκη σε συνεργασία με τους εταίρους της κοινότητας λέγεται: «Λογοτεχνικά μονοπάτια: η λογοτεχνία πάει βόλτα». Η βιβλιοθήκη Westwood Library, βρίσκεται σε μία γειτονιά όπου η ονομασία των οδών της παραπέμπει άμεσα στη λογοτεχνία π.χ. δρόμοι με ονομασία: «Keats Way», «Shakespeare Bay», «Dickens» κ.ά. Όλοι οι δρόμοι είναι προσβάσιμοι από τη βιβλιοθήκη. Το προσωπικό της συνθέτει ενδιαφέροντες πληροφορίες για τη βιογραφία και τα έργα των λογοτεχνών. Επίσης, επιλέγονται ποιήματα, σύντομες ιστορίες ή μονόλογοι, οι οποίοι απαγγέλλονται κατά τη διάρκεια των λογοτεχνικών περιπάτων.

Μαθήματα γιόγκα στις Βιβλιοθήκες της Νέας Υόρκης, των Η.Π.Α.

Η δασκάλα γιόγκα, Christa Avampato, ενώ ξεκίνησε να διδάσκει σε προγράμματα της βιβλιοθήκης της Νέας Υόρκης με ένα μάθημα την εβδομάδα, στην πορεία διδάσκει δώδεκα μαθήματα σε πέντε παραρτήματα της βιβλιοθήκης. Οι υπεύθυνοι πιστεύουν ότι οι βιβλιοθήκες αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της κοινότητας, διαθέτοντας κατάλληλους χώρους, οι οποίοι είναι προσβάσιμοι σε όλους. Οι βιβλιοθήκες αποτελούν τους θεματοφύλακες της γνώσης, όμως ποιος μπορεί να ισχυριστεί ότι μέσα σε αυτή τη γνώση, δεν μπορεί να συγκαταλέγεται η γιόγκα ή προγράμματα που βασίζονται στην κίνηση, βοηθώντας το κοινό να έχει καλή φυσική κατάσταση; (Schware, 2013).

Σύμφωνα με έρευνες το 2016 (Ipsos Public Affairs), οι Αμερικανοί πολίτες που έκαναν γιόγκα ήταν 36 εκατομμύρια, ενώ το 2012 (Yoga Journal Releases 2012 Yoga in America Market Study³⁹), ήταν 20.4 εκατομμύρια. Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα, δεν αποτελεί έκπληξη ότι τα μέλη των βιβλιοθηκών δεν επισκέπτεται τις βιβλιοθήκες αποκλειστικά για να δανειστούν βιβλία ή να ανακτήσουν πληροφορίες, αλλά και για να γυμναστούν. Τα μαθήματα γιόγκα αποτελούν πλέον μία από τις υπηρεσίες που οι βιβλιοθήκες παρέχουν δωρεάν για το κοινό τους (Lovett, 2016).

Εικόνα 21: Μαθήματα γιόγκα στις βιβλιοθήκες της Νέας Υόρκης, Η.Π.Α.

Photo Eleanor Kauffman

---

³⁹ <https://www.prnewswire.com/news-releases/yoga-journal-releases-2012-yoga-in-america-market-study-182263901.html>

Μαθήματα γιόγκα και τάι τσι στις Βιβλιοθήκες Taylor County Public Library, στο Κεντάκι, των Η.Π.Α.

Όταν η βιβλιοθηκονόμος Jessie Yates, αρκετά χρόνια πριν, ανέλαβε ως υπεύθυνη προγραμμάτων για τους ενήλικες χρήστες στη βιβλιοθήκη Taylor County Public Library, Campbellsville, Kentucky, των Η.Π.Α. εντυπωσιάστηκε με τη δημοφιλία που είχε το πρόγραμμα chair yoga class (γιόγκα σε καρέκλα). Ακόμα περισσότερο όμως, εντυπωσιάστηκε με τον αριθμό των ηλικιωμένων χρηστών της βιβλιοθήκης, οι οποίοι μετά το πέρας των ασκήσεων, απέκτησαν πλέον την ικανότητα, που πριν δεν είχαν, να δένουν τα κορδόνια των παπουτσιών τους μόνοι τους.

Όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα “walking club”, δεν περίμενε ότι οι συμμετέχοντες σ’ αυτό, θα αναπτύξουν φιλίες μεταξύ τους και θα τους απασχολούσε έντονα το θέμα της απώλειας βάρους. Αρκετά χρόνια αργότερα, η Yates προγραμματίζει δωρεάν δράσεις οι οποίες βασίζονται στην κίνηση, εξυπηρετώντας τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες των χρηστών της βιβλιοθήκης της για άθληση. Η ενασχόληση της Yates με τέτοιου είδους δράσεις, ίσως να παραξενεύει κάποιους, καθώς η πλειονότητα του κοινού έχει ταυτίσει τους βιβλιοθηκονόμους με συγκεκριμένες εργασίες. Οι συνθήκες όμως αλλάζουν. Το στερεότυπο⁴⁰ του υπαλλήλου της βιβλιοθήκης, με το αυστηρό πρόσωπο, τα χοντρά γυαλιά, το συντηρητικό ντύσιμο και κύριο καθήκον του την επιβολή ησυχίας⁴¹, σταδιακά μεταβάλλεται. Οι βιβλιοθηκονόμοι στις μέρες μας, έχουν γίνει περισσότερο εξωστρεφείς, αναλαμβάνοντας πρωτοπόρες δράσεις. Οι ανάγκες των χρηστών επίσης διαφοροποιούνται, με τις βιβλιοθήκες να αναπροσαρμόζουν τις υπηρεσίες τους, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες αυτές. Το κοινό περιμένει πια από τις βιβλιοθήκες του, καινοτόμες υπηρεσίες που δεν αφορούν μόνο στην παροχή πληροφοριακού χαρακτήρα, αλλά και προγραμμάτων που αφορούν στην κίνηση και τη βελτίωση της ευεξίας τους (Nemo, 2018).

---

⁴⁰Τα στερεότυπα αποτελούν γνωστικές αναπαραστάσεις που αφορούν μία οποιαδήποτε κοινωνική ομάδα και τα μέλη της. Πρόκειται για «μία εικόνα στο κεφάλι μας», μία γενίκευση που κατασκευάζουμε και την αποδίδουμε σε όλα τα μέλη μίας ανθρώπινης ομάδας. Ορίστηκε από τον δημοσιογράφο Walter Lippmann το 1922, ο οποίος εισήγαγε και τον όρο. Δραγώνα, Θάλεια (2007). Κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο της εκπαίδευσης. Στερεότυπα και προκαταλήψεις. ΥΠΕΠΘ Πανεπιστήμιο Αθηνών.

⁴¹Κατσίκη, Τσώλη-Hellenic Academic Libraries Journal-Volume 02, Issue 01 (2016) 123–130.

Ενώ, οι επίσημες κρατικές κατευθυντήριες γραμμές δεν είχαν ακόμα δοθεί, η Αμερικανική Ένωση Βιβλιοθηκών (ALA American Library Association), ήδη από το 2014, σύμφωνα με έρευνά της, ανέδειξε ότι το 23% των δημόσιων βιβλιοθηκών προσέφερε προγράμματα βασισμένα στην κίνηση και τη σωματική ευεξία⁴². Άλλη έρευνα, της ίδιας χρονιάς, απέδειξε ότι ήδη, το 37% των βιβλιοθηκών, προσέφεραν μαθήματα γιόγκα στους χρήστες τους. Πάνω από το 60% των βιβλιοθηκών στη Βόρεια Καρολίνα, παρείχε δράσεις στο κοινό τους βασισμένες στη σωματική δραστηριότητα και τη φυσική ευεξία (Lenstra, 2018c). Η μεγάλη επιτυχία των προγραμμάτων κίνησης και αθλητικών δράσεων στις βιβλιοθήκες, αποδεικνύει ότι οι κοινότητες τα είχαν πραγματικά ανάγκη.

Προγράμματα τάι τσι στη Βιβλιοθήκη Mead Public Library, στο Wisconsin των Η.Π.Α.

Η βιβλιοθήκη Mead Public Library, στο Wisconsin των Η.Π.Α. υλοποιεί δωρεάν προγράμματα τάι τσι για όλους, στην αίθουσα Quiet Study, του δεύτερου ορόφου της. Οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών πιστεύουν ότι το τάι τσι, αυτή η ήπια μορφή άσκησης, η οποία έχει χαρακτηριστεί «διαλογισμός σε κίνηση» ή «φάρμακο σε κίνηση», μπορεί να βοηθήσει στη διατήρηση της ευελιξίας και της ισορροπίας των χρηστών της, παράλληλα θεραπεύοντας ή προλαμβάνοντας πολλά προβλήματα υγείας⁴³. Το τάι τσι μπορεί εύκολα να προσαρμοστεί για οποιοδήποτε, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που περιορίζονται σε αναπηρικές καρέκλες ή αναρρώνουν μετά από χειρουργικές επεμβάσεις.

Προγράμματα δωρεάν δανεισμού ποδηλάτων σε αμερικανικές βιβλιοθήκες

Πάνω από 20 δημόσιες βιβλιοθήκες στις Η.Π.Α. έχουν εγκαινιάσει ειδικά προγράμματα δανεισμού ποδηλάτων για το κοινό τους (Charman, 2019). Η λογική τους βασίζεται, σε

---

⁴²<http://www.ala.org/tools/research/digitalinclusion>

⁴³<https://www.meadpl.org/new-year-new-you-tai-chi-quiet-study-room>

αυτήν, της λογικής του δανεισμού των βιβλίων. Με την κάρτα μέλους τους, οι χρήστες μπορούν δωρεάν να δανειστούν ποδήλατα και στο τέλος της ημέρας να τα επιστρέψουν στον χώρο της βιβλιοθήκης. Χαρακτηριστικά παραδείγματα βιβλιοθηκών είναι τα ακόλουθα:

Το πρόγραμμα “Checkout a bike” στη Βιβλιοθήκη Mansfield/Richland County Public Library, στο Οχάιο των Η.Π.Α.

Το πρόγραμμα “Check out a bike” (δανεισμός ποδηλάτων), υλοποιείται από την 1η Απριλίου έως τις 31 Οκτωβρίου, στα παραρτήματα των βιβλιοθηκών Lexington και Butler. Η προμήθεια των ποδηλάτων έγινε μέσω του προγράμματος πρόληψης χρόνιων νοσημάτων της κοινότητας Mansfield-Richland. Οι χρήστες των βιβλιοθηκών πρέπει να φέρουν την κάρτα της βιβλιοθήκης τους και μία φωτογραφία. Πρέπει να είναι άνω των 18 ετών, να φορούν κράνος ποδηλάτου, το οποίο παρέχεται από τη βιβλιοθήκη και να υπογράψουν την αίτηση δανεισμού χρήσης του ποδηλάτου. Το ποδήλατο δανείζεται δωρεάν, για μία ημέρα και πρέπει να επιστραφεί στη βιβλιοθήκη από την οποία δανείστηκε⁴⁴.

Η διευθύντρια της βιβλιοθήκης υποστηρίζει ότι μπορεί αυτό το πρόγραμμα να φαίνεται ως μία μη αναμενόμενη και ασυνήθιστη δράση για τη βιβλιοθήκη, ταιριάζει όμως απόλυτα στους σκοπούς της, καθώς βοηθά τους οικονομικά ασθενείς χρήστες της, μωώντας τους σε έναν υγιεινό τρόπο ζωής (Cox, 2018). Εξάλλου, όπως αναφέρει, δεν είναι η πρώτη φορά που η βιβλιοθήκη προβαίνει σε μη παραδοσιακές δράσεις. Ενδεικτικά, κατά καιρούς η βιβλιοθήκη έχει δανείσει στους χρήστες της από τηλεσκόπια και μετρητές πίεσης του αίματος, έως οθόνες ποιότητας αέρα της ατμόσφαιρας (Mc Naull, 2017).

---

⁴⁴<https://www.mrcpl.org/whats-new/bike-lending-program/check-out-a-bike>

Εικόνα 22: Το πρόγραμμα “Check out a bike” στη Βιβλιοθήκη Mansfield/Richland County Public Library, Η.Π.Α.

Brian J. Smith/News Journal

Το πρόγραμμα “Book-a-Bike” στη Βιβλιοθήκη Athens County Public Libraries στο Οχάιο των Η.Π.Α.

Το πρόγραμμα “Book-a-Bike”, είναι ένα δωρεάν πρόγραμμα δανεισμού ποδηλάτων που υλοποιείται στα παραρτήματα των βιβλιοθηκών Athens, Glouster, Plains, Nelsonville, και Chauncey. Χρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα O’Bleness και το Υπουργείο Υγείας του Οχάιο. Αγοράστηκαν ποδήλατα διαφόρων μεγεθών και για όλες τις ηλικίες, ακόμα και τρίκυκλα.

Εικόνα 23: Το πρόγραμμα “Book-a-Bike” στη Βιβλιοθήκη Athens County Public Libraries, Η.Π.Α.

(<https://www.myacpl.org/about/bikes/>)

Το πρόγραμμα “Book-a-Bike” στις Βιβλιοθήκες Meridian Library District, στο Αϊντάχο, των Η.Π.Α.

Το πρόγραμμα πραγματοποιείται με τη χρηματοδότηση του δήμου της πόλης του Meridian και της χορηγίας των Meridian Cycles. Όλοι οι χρήστες των βιβλιοθηκών έχουν τη δυνατότητα να δανειστούν δωρεάν ποδήλατο. Με αυτό το πρόγραμμα ενθαρρύνεται ένας υγιεινός τρόπος ζωής, εξερευνώντας τις φυσικές ομορφιές της πόλης.

Το πρόγραμμα “Free Bike Share Program” στις Βιβλιοθήκες Montgomery County Public Libraries, στην Πενσυλβάνια, των Η.Π.Α.

Τα ποδήλατα είναι τοποθετημένα σε διάφορες τοποθεσίες σε όλη την επαρχία Montgomery. Τοποθετούνται κοντά σε επιχειρήσεις και γραφεία, ώστε οι κάτοικοι να μπορούν να κινούνται γύρω από την κοινότητα, χωρίς τη χρήση αυτοκινήτου. Τα ποδήλατα διαθέτουν καλάθια για τη μεταφορά πραγμάτων. Παρόλο που δεν υπάρχει χρέωση για τη χρήση των ποδηλάτων, απαιτείται από τους χρήστες των βιβλιοθηκών η επίδειξη αστυνομικής ταυτότητας, καθώς και μία δήλωση ότι θα φορούν κράνος και ότι

θα τηρούν πάντα τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας. Κάτω από την ηλικία των 18 ετών, είναι απαραίτητη η έγκριση των γονέων.

Το πρόγραμμα “Take a spin with a KDL Cruiser”, στις Βιβλιοθήκες Kent District Library, στο Μίσιγκαν, των Η.Π.Α.

Το πρόγραμμα “Take a spin with a KDL Cruiser” (κάνε μία βόλτα με ένα ποδήλατο της Βιβλιοθήκης KDL) υλοποιείται σε δεκαέξι παραρτήματα των βιβλιοθηκών Kent District Library. Οι βιβλιοθήκες διαθέτουν δωρεάν ποδήλατα για τους χρήστες τους. Κάθε ποδήλατο έχει 8 ταχύτητες, καλάθι και κλειδαριά. Όπως αναφέρει ο διευθυντής καινοτομίας των βιβλιοθηκών Kent District Library: «στην περιοχή μας ολοένα και αυξάνεται μία κουλτούρα χρήσης ποδηλάτων. Οι βιβλιοθήκες μας υποστηρίζουν και ενθαρρύνουν αυτή την προσπάθεια. Είναι μεγάλη η ικανοποίηση μας όταν βλέπουμε τη χαρά στα μάτια των χρηστών μας, για τη νέα αυτή υπηρεσία» Τα ποδήλατα είναι διαθέσιμα σε χρήστες 18 ετών και άνω. Η πιο δημοφιλής χρήση των ποδηλάτων, έχει παρατηρηθεί από μέλη που είναι πρόθυμα να κάνουν μια βόλτα κατά τη διάρκεια του μεσημεριανού διαλείμματός τους.

Εικόνα 24: Το πρόγραμμα “Take a spin with a KDL Cruiser” στις Βιβλιοθήκες Kent District Library, Η.Π.Α.

(<https://www.kdl.org/take-spin-kdl-cruiser>)

Το πρόγραμμα “Healthy Lifestyle Series @ your library”, στη Βιβλιοθήκη του Κολοράντο, Vail Public Library, των Η.Π.Α.

Η βιβλιοθήκη του Κολοράντο, Vail Public Library, των Η.Π.Α. υλοποιεί κάθε χρόνο προγράμματα με σκοπό έναν υγιέστερο τρόπο ζωής με τίτλο “Healthy Life style Series @ your library”. Τα προγράμματα περιλαμβάνουν υγιεινές συνήθειες για το σώμα αλλά και το πνεύμα. Μερικές από τις δράσεις υλοποιούνται μέσα στους χώρους της βιβλιοθήκης. Άλλες, όταν ο καιρός το επιτρέπει, πραγματοποιούνται σε εξωτερικούς χώρους.

Τα μαθήματα της ήπιας γιόγκα, που υλοποιούνται μέσα στον χώρο της βιβλιοθήκης, είναι μία ελαφριά άσκηση που βοηθάει και το σώμα και το πνεύμα. Η ισορροπία, η δύναμη και η ευελιξία βελτιώνονται μέσα από τη βαθιά χαλάρωση. Τα μαθήματα διαλογισμού, παρέχουν παρηγοριά, ανακούφιση και σοφία μέσα από τη μελέτη και την πρακτική του διαλογισμού. Η βιβλιοθήκη προσφέρει τα μαθήματα διαλογισμού δωρεάν για τα μέλη της και για όποιον ενδιαφέρεται⁴⁵. Επίσης, υλοποιούνται μαθήματα ζούμπα στον χώρο της βιβλιοθήκης. Η ζούμπα, η ονομασία της οποίας προέρχεται από την ομώνυμη κολομβιανή λέξη που σημαίνει «γρήγορη κίνηση», είναι ένα πρόγραμμα χορού και γυμναστικής που συνδυάζει λάτιν μοτίβα από τη samba, τη salsa, το chacha, το mambo, με δυναμικές κινήσεις από το σύγχρονο hip-hop και με τους ανατολίτικους ρυθμούς του bellydance. Ένα από τα μεγαλύτερα οφέλη της ζούμπα, είναι ότι περιλαμβάνει την κίνηση ολόκληρου του σώματος. Τονώνει συνολικά τους μύες, μειώνει την αρτηριακή πίεση, βοηθά στην καύση των θερμίδων, ανακουφίζει από το άγχος, και αποτελεί εξαιρετική αερόβια άσκηση⁴⁶

---

⁴⁵<https://vaillibrary.com/healthylifestyle/>

⁴⁶ <http://www.medinova.gr/ta-ofeli-tis-ygeias-apo-ena-programma-zumba/>

Πρόγραμμα προπόνησης για την προετοιμασία αγώνων ταχύτητας, στη Βιβλιοθήκη Estherville, στην Iowa, των Η.Π.Α.

Αναφερόμενοι στην υλοποίηση προγραμμάτων σε βιβλιοθήκες, το μυαλό κάποιου αυτόματα πηγαίνει σε λέσχες ανάγνωσης, δανειστικά τμήματα ή προγράμματα συγγραφής. Η δημόσια βιβλιοθήκη Estherville, το καλοκαίρι του 2018, διοργάνωσε ένα διαφορετικό πρόγραμμα: ένα πρόγραμμα προπόνησης για την προετοιμασία αγώνων ταχύτητας 5 χιλιομέτρων. Η διευθύντρια της βιβλιοθήκης, Tena Hanson, προσπάθησε να βρει τρόπους που θα μπορούσαν να μυσήσουν τους χρήστες, σε πρωτοποριακά αθλητικά προγράμματα κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών. Η Hanson αναζήτησε συνεργασία και συμβουλές από τον Διευθυντή του Τοπικού Συμβουλίου. Πολλές ιδέες προτάθηκαν, όμως η πιο εφικτή, ήταν αυτή της υλοποίησης του προγράμματος τρεξίματος των 5 χιλιομέτρων. Έπρεπε να πειστούν αρχικά οι χρήστες της βιβλιοθήκης, οι οποίοι σε γενικές γραμμές δεν ήταν κατά των σωματικών ασκήσεων, όμως θα έπρεπε να υπάρξει ένας τρόπος προσέγγισης που θα τους κινητοποιούσε να ξεκινήσουν να αθλούνται. Χαρακτηριστικό είναι το logo της καμπάνιας του προγράμματος, που τους προτρέπει να σηκωθούν από τους καναπέδες τους και να κινηθούν.

Εικόνα 25: Πρόγραμμα προπόνησης για την προετοιμασία αγώνων ταχύτητας, Βιβλιοθήκη Estherville, Η.Π.Α.

Το σήμα της βιβλιοθήκης είναι τυπωμένο στα μπλουζάκια των συμμετεχόντων.

Σε αυτή την προσπάθεια η βιβλιοθήκη είχε συμμάχους από την τοπική κοινότητα: ειδικούς στον τομέα της άθλησης, διαιτολόγους, διατροφολόγους και χειροπρακτικούς

κ.ά. Οι προπονητές των σχολείων και του τοπικού κολλεγίου, συμβούλευαν τους συμμετέχοντες για την προετοιμασία, το «ζέσταμα», τις διατάξεις, και τους καθοδηγούσαν προκειμένου να αποφευχθούν πιθανοί τραυματισμοί. Κατά τη διάρκεια των προπονήσεων στους δρόμους της πόλης, οι περαστικοί δυσκολεύονταν να συνειδητοποιούσαν ότι η ομάδα προπόνησης αποτελούνταν από μέλη της βιβλιοθήκης και όχι από κάποια αθλητική ομάδα.

Προγράμματα γυμναστικής και σεμινάρια υγιεινής διατροφής στο Μητροπολιτικό Σύστημα Βιβλιοθηκών της Oklahoma, των Η.Π.Α.

Σύμφωνα με έρευνες, η παχυσαρκία των κατοίκων της πολιτείας της Οκλαχόμα των Η.Π.Α. έχει αυξηθεί σημαντικά. Ως το 2018, περισσότεροι από το 50% των κατοίκων, θα είναι παχύσαρκοι. Το 2017, στην 28^η λίστα αμερικάνικης κατάταξης υγείας (America's Health Rankings), η πολιτεία της Οκλαχόμα κατείχε την 7^η θέση, μέσα στις πιο «ασθενείς» πολιτείες. Το Μητροπολιτικό Σύστημα Βιβλιοθηκών στην Oklahoma, ελπίζοντας να ανατρέψει αυτή την κατάσταση, εγκαινιάζει προγράμματα γυμναστικής και σεμινάρια υγιεινής διατροφής για τα μέλη του προσωπικού των βιβλιοθηκών. Αργότερα, οι βιβλιοθηκονόμοι αποφάσισαν να διευρύνουν αυτά τα προγράμματα και στους χρήστες τους. Όπως αναφέρουν, για πολλούς από αυτούς, που δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα να πληρώσουν τη συνδρομή σε ένα γυμναστήριο, αποτελούσε ιδιαίτερα σημαντικό όφελος. Μπορούν οι χρήστες, να δανείζονται βιβλία, να κάνουν χρήση των Η/Υ, αλλά και ταυτόχρονα να ασκούνται στους χώρους των βιβλιοθηκών. Και όλες αυτές οι δράσεις προσφέρονται δωρεάν.

Κάποια από τα μέλη της βιβλιοθήκης αρχικά ξαφνιάζονταν βλέποντας να υλοποιούνται προγράμματα άθλησης, σε έναν χώρο όπου παραδοσιακά ήταν ταυτισμένος με εκπαιδευτικές και πληροφοριακές δράσεις. Σύντομα όμως «αγκάλιασαν» αυτή την πρωτοβουλία με ενθουσιασμό.

Εικόνα 26: Προγράμματα γυμναστικής στο Μητροπολιτικό Σύστημα Βιβλιοθηκών της Oklahoma, Η.Π.Α.

https://libraries.ok.gov/literacy/health_literacy/health-literacy-in-oklahoma/

Ανάπτυξη σωματικών δεξιοτήτων στη Βιβλιοθήκη Lethbridge, OldMan River Valley, του Καναδά

Η βιβλιοθήκη Lethbridge βρίσκεται σε μία γραφική πόλη 95.000 κατοίκων. Έχει δύο παραρτήματα και ένα βιβλιοαυτοκίνητο. Δανείζει κατά προσέγγιση 1.25 εκατομμύρια βιβλία το χρόνο, από μία συλλογή 431.000 περίπου τεκμηρίων. Το 2013 όταν προσλήφθηκε στη βιβλιοθήκη ως διευθυντής ο Tony Vanden Heuvel, έκρινε ότι πρέπει να μπει ένα τέλος στην ομφαλοσκόπηση, που για χρόνια χαρακτήριζε τη βιβλιοθήκη. Θεώρησε ότι πρέπει γίνει πιο εξωστρεφής, να βγει δυναμικά προς την κοινότητα και να ανακαλύψει τί πραγματικά είχαν ανάγκη οι χρήστες. Τα κυριότερα αιτήματα του κοινού της βιβλιοθήκης, αφορούσαν σε θέματα υγείας, αλλά και έλλειψης χώρου για άσκηση. Οι μητέρες κυρίως, προσπαθούσαν να βρουν κατάλληλα μέρη όπου θα μπορούσαν να επισκέπτονται. Ιδιαίτερα όταν οι καιρικές συνθήκες δε τους επέτρεπαν να βγουν έξω, μαζί με τα παιδιά τους. Σε συνεργασία με κινησιολόγους, καθηγητές πανεπιστημίου, αθλητικούς οργανισμούς και αθλητές, η βιβλιοθήκη ξεκίνησε προγράμματα βασισμένα

στην κίνηση, προσφέροντας δωρεάν κατάλληλους χώρους όπου οικογένειες μαζί με τα παιδιά τους, μπορούσαν να αθλούνται. Επίσης, παρείχε δωρεαν αθλητικό υλικό και παιχνίδια, όπως μπάλες μπάσκετ, ποδοσφαίρου, βόλει, βελάκια, αλλά και λαστιχένια παιχνίδια (rubber chickens and rubber rigs), που βασίζονται στη ρίψη και σκοπό έχουν την άθληση των μικρών παιδιών. Οι υπεύθυνοι της βιβλιοθήκης αποφάσισαν τη συνέχιση της υλοποίησης του προγράμματος, λόγω της εξαιρετικά μεγάλης ανταπόκρισης από το κοινό (Cofell, 2015).

Το πρόγραμμα “LET’S MOVE IN LIBRARIES” στην Αμερική

Τον Φεβρουάριο του 2010, η «Πρώτη Κυρία της Αμερικής», Michelle Obama, ξεκίνησε την πρωτοποριακή δράση “Let's Move- America Move to Raise a Healthier Generation of Kids”, μία εθνική εκστρατεία για την καταπολέμηση της επιδημίας της παχυσαρκίας των παιδιών της Αμερικής (Carpellano, 2011). Το πρόγραμμα “Let’s move in Libraries”, είναι κομμάτι αυτής της πρωτοβουλίας και αφορά στον χώρο των Βιβλιοθηκών της Αμερικής.

Σκοπός του προγράμματος αυτού, είναι άνθρωποι όλων των ηλικιών και δυνατοτήτων, να μπουν στη διαδικασία της κίνησης, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο υγιείς κοινότητες. Εστιάζει στην αύξηση της φυσικής δραστηριότητας και της βελτίωσης της υγείας των Αμερικανών πολιτών. Οι βιβλιοθήκες μπορούν να υποστηρίξουν αυτή την πρωτοβουλία μέσω storywalks, μαθημάτων γιόγκα, κηπουρικής, δανεισμού κατάλληλου εξοπλισμού κ.ά. Όλες οι ηλικίες είναι ευπρόσδεκτες στις βιβλιοθήκες, συγκεκριμένα:

Μωρά και παιδιά προσχολικής ηλικίας. Οι βιβλιοθήκες υποστηρίζουν τις μικρές ηλικίες μέσω δραστηριοτήτων βασισμένες στη βελτίωση της υγείας και στην ανάπτυξη των κινητικών δεξιοτήτων.

Νέοι και έφηβοι. Οι βιβλιοθήκες αποτελούν ένα ασφαλές και διασκεδαστικό μέρος όπου κάποιος μπορεί να ασκηθεί, να κάνει γιόγκα, τρέξιμο, ασκήσεις ενδυνάμωσης, μίνι γκολφ κ.ά. εμπλουτίζοντας το καλοκαιρινό πρόγραμμα μελέτης, με διασκεδαστικές και υγιεινές σωματικές δραστηριότητες.

Ενήλικες. Οι βιβλιοθήκες είναι μέρη όπου μπορεί κάποιος να συναντηθεί με τους φίλους του, αλλά και να γυμναστεί σε καθημερινή βάση. Μπορούν να βοηθήσουν τους χρήστες τους να παραμείνουν ενεργοί και δραστήριοι. Εάν κάποιος σκέφτεται να ξεκινήσει γιόγκα, ζούμπα, χορό, κηπουρική, τότε είναι καιρός να ξεκινήσει κάποιο από τα προγράμματα που του προσφέρει η τοπική του βιβλιοθήκη.

Ηλικιωμένοι. Οι συχνές σωματικές δραστηριότητες βοηθούν τους ηλικιωμένους ανθρώπους να βελτιώσουν τη φυσική τους κατάσταση με:

Chair yoga: ιδανική άσκηση, κυρίως για τους ηλικιωμένους και για όσους υποφέρουν από χρόνιους πόνους, αρθριτικά, οστεοπόρωση κ.ά. Βελτιώνει τη διανοητική κατάσταση και μειώνει το άγχος. Είναι επίσης ευεργετικό για όσους κάνουν καθιστική ζωή, αλλά και για πολύωρες πτήσεις.

Tai chi: κινέζικη εσωτερική πολεμική τέχνη, που στηρίζεται πάνω στις αρχές της χαλάρωσης, τόσο στην εξάσκηση της όσο και στην καθημερινή ζωή. Αναπτύσσει εσωτερική δύναμη και αρμονία μέσω του συντονισμού και της χαλάρωσης του νου και του σώματος.

Silversneakers: πρόγραμμα εκγύμνασης για ηλικιωμένους, με δράσεις ενδυνάμωσης και ενίσχυσης της διανοητικής λειτουργίας. Οι βιβλιοθήκες μπορούν να γίνουν το ιδανικό μέρος συγκέντρωσης των ηλικιωμένων ανθρώπων με τους φίλους τους, αλλά και ένα σημείο νέων γνωριμιών.

Οι Αμερικανοί πολίτες, πιστεύουν ότι οι βιβλιοθήκες αποτελούν σημαντικούς κοινοτικούς θεσμούς και εκδηλώνουν ενδιαφέρον για τις νέες δυνατότητες προγραμμάτων που αυτές προσφέρουν (Horrigan, 2015). Σύμφωνα άλλωστε, με έρευνα που διεξήχθη από το Pew Research Center Internet & Technology⁴⁷, σχετικά με το πώς οι Αμερικανοί πολίτες αξιολογούν τις βιβλιοθήκες τους και τον αντίκτυπο που έχουν στις τοπικές κοινότητες, διαπιστώνεται ότι οι περισσότεροι έχουν μόνο θετικές εμπειρίες από

---

⁴⁷<http://www.pewinternet.org/2013/12/11/libraries-in-communities/>

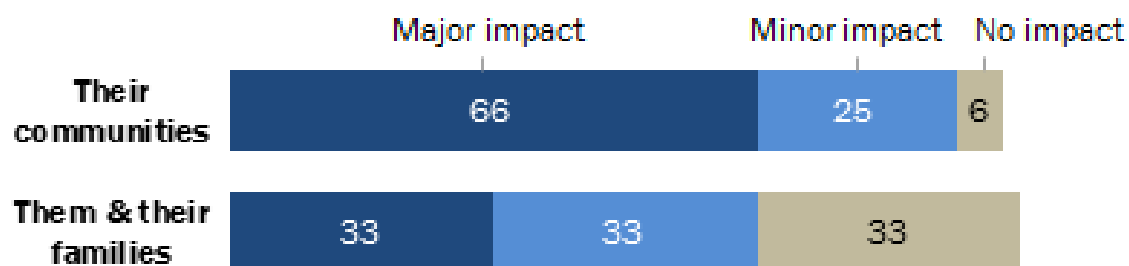
της δημόσιες βιβλιοθήκες τους, και εκτιμούν ιδιαίτερα τόσο την αξία, όσο και το εύρος των υπηρεσιών που αυτές παρέχουν.

Το 90% των Αμερικανών πολιτών, ηλικίας 16 και άνω, πιστεύουν ότι η διακοπή λειτουργίας μίας τοπικής βιβλιοθήκης, θα είχε αντίκτυπο στην κοινότητα. Το 66% μάλιστα αναφέρει τη λέξη «σημαντικό» αντίκτυπο. Η συντριπτική πλειονότητα των Αμερικανών ηλικίας 16 και άνω, αναφέρει ότι οι βιβλιοθήκες διαδραματίζουν έναν σημαντικό ρόλο στις κοινότητά τους. Συγκεκριμένα: το 95% των Αμερικανών ηλικίας 16 και άνω, συμφωνεί ότι οι πηγές και το υλικό που οι βιβλιοθήκες παρέχουν, συμβάλλει στο να έχουν όλοι μία ευκαιρία για να επιτύχουν. Το 95% αναφέρει ότι οι δημόσιες βιβλιοθήκες είναι σημαντικές γιατί προωθούν τη φιλαναγνωσία. Το 94% αναφέρει ότι οι βιβλιοθήκες σε μία κοινότητα συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής των πολιτών της. Το 81% αναφέρει ότι οι βιβλιοθήκες παρέχουν υπηρεσίες, που οι πολίτες δύσκολα θα μπορούσαν να αναζητήσουν αλλού.

Πίνακας 1: Επίδραση βιβλιοθηκών στις τοπικές κοινότητες των Η.Π.Α.

People think closing their local public libraries would hurt communities

% of U.S. adults ages 16 and older who say closing their local libraries would have the following impacts on ...

Source: Survey conducted March 7-April 4, 2016.
"Libraries 2016"

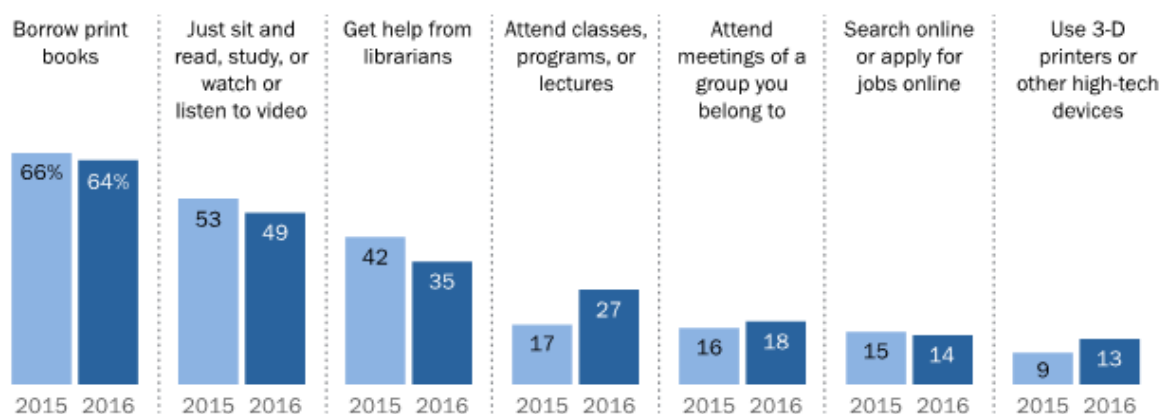
PEW RESEARCH CENTER

Πίνακας 2: Πρωτοποριακά προγράμματα σε βιβλιοθήκες των Η.Π.Α.

Traditional activities – borrowing books or reading – dominate library use, but people are also attending classes or other programs

% of U.S. library users ages 16 and older who say they did the following at libraries in the past 12 months

Note: 48% of those ages 16 and older used libraries or bookmobiles in the past 12 months.

Source: Survey conducted March 7-April 4, 2016.

"Libraries 2016"

PEW RESEARCH CENTER

Με βάση τα δεδομένα από την έρευνα, μπορεί εύκολα να κατανοηθεί η επιτυχία του προγράμματος "Let's move in Libraries", στις βιβλιοθήκες της Αμερικής. Οι πολίτες έχοντας μεγάλη εμπιστοσύνη σε αυτές και στην ποιότητα των υπηρεσιών που τους παρέχουν, «αγκαλιάζουν» κάθε πρωτοποριακή δράση τους. Σύμφωνα με το επίσημο site του προγράμματος "Let's move in Libraries", 1.157 βιβλιοθήκες στις Η.Π.Α. και τον Καναδά παρείχαν δράσεις στο κοινό τους, που είχαν χαρακτηριστικά άθλησης και κίνησης. Το 86% των βιβλιοθηκονόμων αναφέρει ότι νέοι χρήστες ήρθαν στις βιβλιοθήκες, εξαιτίας αυτών των προγραμμάτων. 1.157 Βιβλιοθήκες στις Η.Π.Α. και στον Καναδά παρείχαν δράσεις στο κοινό τους που είχαν χαρακτηριστικά άθλησης και κίνησης με το πρόγραμμα "Let's move in Libraries",

Ήδη από το 2015, οι βιβλιοθήκες της Αμερικής παρείχαν δράσεις βασισμένες στην κίνηση με σκοπό την ευεξία των χρηστών τους, καθώς και τη μύησή τους σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Αποτυπώνεται ευκρινώς στον πίνακα του Bertot (Lenstra, 2017).

State	Percentage
Washington, D.C. (<i>n</i> = 25)	100.0%
Delaware (<i>n</i> = 15)	66.7%
Rhode Island (<i>n</i> = 23)	65.2%
Kentucky (<i>n</i> = 67)	41.8%
Florida (<i>n</i> = 165)	38.2%
Pennsylvania (<i>n</i> = 210)	34.3%
Connecticut (<i>n</i> = 85)	34.1%
New York (<i>n</i> = 357)	32.8%
Michigan (<i>n</i> = 200)	26.0%
South Carolina (<i>n</i> = 82)	25.6%
Ohio (<i>n</i> = 242)	24.0%
Utah (<i>n</i> = 47)	23.4%
New Hampshire (<i>n</i> = 108)	23.1%
Vermont (<i>n</i> = 113)	23.0%
National (<i>n</i> = 2304)	22.7%
Louisiana (<i>n</i> = 237)	21.9%
Virginia (<i>n</i> = 114)	21.9%
Wyoming (<i>n</i> = 58)	20.7%
New Mexico (<i>n</i> = 63)	20.6%
Nevada (<i>n</i> = 78)	19.2%
Colorado (<i>n</i> = 108)	16.7%
Kansas (<i>n</i> = 169)	15.4%
Alabama (<i>n</i> = 120)	15.0%
Alaska (<i>n</i> = 58)	13.8%
Arizona (<i>n</i> = 116)	13.8%
Nebraska (<i>n</i> = 201)	11.4%
North Dakota (<i>n</i> = 30)	10.0%
Oregon (<i>n</i> = 97)	9.3%
Washington (<i>n</i> = 118)	9.3%
Maryland (<i>n</i> = 110)	9.1%
Tennessee (<i>n</i> = 109)	8.3%
West Virginia (<i>n</i> = 120)	8.3%
Mississippi (<i>n</i> = 131)	7.6%
South Dakota (<i>n</i> = 99)	6.1%
Hawaii (<i>n</i> = 50)	6.0%
Idaho (<i>n</i> = 50)	6.0%

Εικόνα 27: Βιβλιοθήκες της Αμερικής που παρείχαν δράσεις βασισμένες στην κίνηση

Bertot et al. (2015)

Το πρόγραμμα “Let’s move in Libraries” στη βιβλιοθήκη Fulton County Library, στην Atlanta, Georgia, των Η.Π.Α.

Η δημόσια βιβλιοθήκη Fulton County Library αποτελεί το μεγαλύτερο δίκτυο στην πολιτεία της Georgia. Το φθινόπωρο του 2018 ξεκίνησε το πρόγραμμα “Let’s move in Libraries”. Το προσωπικό της βιβλιοθήκης ανταποκρίθηκε στις απαιτήσεις των χρηστών της, οι οποίοι ήθελαν να βελτιώσουν την ψυχική και σωματική τους υγεία. Για τον λόγο αυτό, πολλά από τα παραρτήματα της βιβλιοθήκης υλοποιούν δράσεις που βασίζονται στην κίνηση και σχετίζονται με την υγεία και την ευεξία. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται μαθήματα υγιεινής μαγειρικής, συμβουλές από διατροφολόγους, μαθήματα γιόγκα, τάντσι, χορό hip-hop και πολλές άλλες δράσεις, διασκεδαστικές και χρήσιμες, τόσο για το ενήλικο κοινό της, όσο και για τους μικρούς της φίλους. Σύμφωνα με τη Michelle Bennett-Copeland, υπεύθυνη του δικτύου βιβλιοθηκών Fulton County Library, η ιδέα αποσκοπεί στο να εξελιχθεί η βιβλιοθήκη, σε ένα μέρος όπου καλύπτονται οι ανάγκες της κοινότητας. Να απολαμβάνουν τα μέλη της, τις δράσεις που σχετίζονται με τις σωματικές δραστηριότητες, όχι μόνο ως άσκηση, αλλά και ως αφορμή για να έρθουν κοντά με άλλους ανθρώπους, να κοινωνικοποιηθούν.

Το πρόγραμμα “Couch to 5K” στη βιβλιοθήκη Shrewsbury Public Library, Massachusetts, των Η.Π.Α.

Ο Caitlin McKeon Staples, υπεύθυνος της βιβλιοθήκης Shrewsbury Public Library, εμπνευσμένος από το πρόγραμμα “Let’s move in Libraries”, υλοποίησε τη δράση «Τρέχουμε 5 χιλιόμετρα». Αρχικά, ο Caitlin και το υπόλοιπο προσωπικό της βιβλιοθήκης, αναζήτησαν χορηγούς για την υλοποίηση της δράσης. Βρήκαν αθλητικά καταστήματα πρόθυμα να συνδράμουν, αλλά και φυσικοθεραπευτές και διατροφολόγους, οι οποίοι στήριξαν αυτή την προσπάθεια.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει: «είναι πολύ σημαντικό να ξέρει η βιβλιοθήκη ότι έχει δίπλα της υποστηρικτές και αρωγούς, όλη την τοπική κοινότητα». Η δράση είχε μεγάλη επιτυχία, καθώς τα μέλη της βιβλιοθήκης σηκώθηκαν από τους καναπέδες

τους, και ξεκίνησαν τις προπονήσεις, με τη βοήθεια πάντα των ειδικών. Η βιβλιοθήκη θα συνεχίσει και στο μέλλον προγράμματα που βασίζονται στην κίνηση, με απώτερο σκοπό την ευεξία των μελών της και έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής για όλη την κοινότητα.

Το πρόγραμμα “Monday Movement at May Memorial” στη βιβλιοθήκη Alamance County Public Library, North Carolina, των Η.Π.Α.

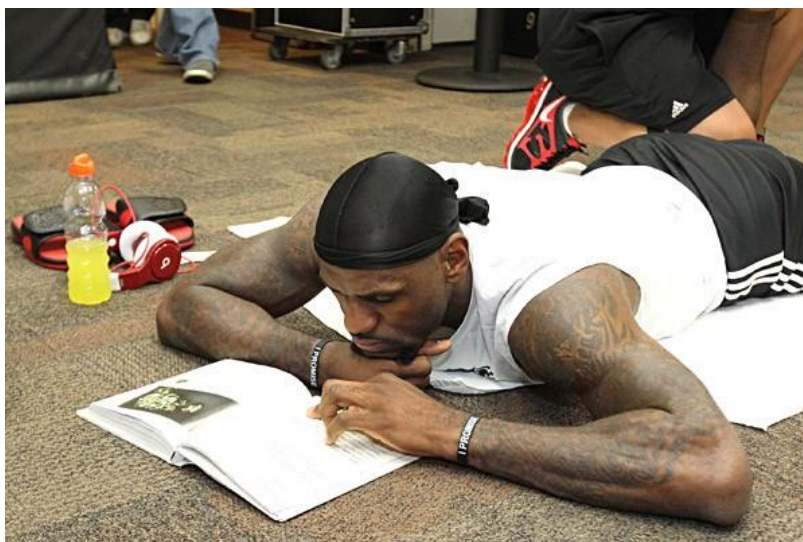
Σε έρευνα που διεξήχθη από τη βιβλιοθήκη Alamance County Public Library, σχετικά με τις ανάγκες και επιθυμίες των χρηστών της, αναδύθηκε ως σημαντικό θέμα αυτό της ευεξίας, της υγείας και του εν γένει υγιεινού τρόπου ζωής. Το προσωπικό της βιβλιοθήκης ορμώμενο από τις ανάγκες του κοινού της, αλλά και επηρεασμένο από το πρόγραμμα «Let’s move in Libraries», εμπνεύστηκε το πρόγραμμα «Κάθε Δευτέρα βρισκόμαστε σε κίνηση». Κάθε Δευτέρα, από τον Μάιο έως τον Ιούλιο του 2018, οι χρήστες της βιβλιοθήκης εξερεύνησαν νέες μορφές κίνησης όπως τη γιόγκα, το τάι τσι, τη ζούμπα, αλλά και το περπάτημα. Το προσωπικό της βιβλιοθήκης διοργανώνει τέτοια προγράμματα βασισμένα στην κίνηση, με τη βοήθεια εξειδικευμένων συνεργατών, κατά βάση γυμναστών. Οι πιο «προχωρημένοι» χρήστες, παρακολουθούσαν μαθήματα ζούμπα, ενώ οι πιο αρχάριοι, γιόγκα και ήπιο τρέξιμο. Η βιβλιοθήκη ευελπιστεί να καθιερώσει τη δράση αυτή και να την εντάξει στις υπηρεσίες της συμβάλλοντας στην ευεξία των μελών της, αλλά και σταδιακά, ολόκληρης της κοινότητας.

«Βγείτε έξω» προτείνει η Βιβλιοθήκη Lawrence Public Library, στο Κάνσας, των Η.Π.Α.

Η βιβλιοθήκη Lawrence, εμπνευσμένη από το πρόγραμμα «Let’s move in Libraries», υλοποιεί προγράμματα βασισμένα στην κίνηση και την άθληση. Όλες τις δράσεις της, τις υλοποιεί στον εξωτερικό χώρο της βιβλιοθήκης, στο γκαζόν του προαυλίου της. Συνεργάζεται με τοπικά γυμναστήρια και με τη βοήθεια εξειδικευμένων γυμναστών, προσφέρει στους χρήστες της από μαθήματα γιόγκα έως capoeira.

Διάσημοι αθλητές προωθούν τη φιλιαναγνωσία

Ο δημοφιλής παίκτης του αμερικανικού μπάσκετ, LeBron James, έγινε πρωτοσέλιδο στα περιοδικά, όταν τον φωτογράρισαν να διαβάζει στα αποδυτήρια την τριλογία της Σούζαν Κόλινς «Αγώνες πείνας», πριν από τα παιχνίδια των Playoffs του NBA. Δεν ήταν μία μεμονωμένη στιγμή, καθώς ο LeBron συνηθίζει να διαβάζει πριν από τους αγώνες. Όπως έχει πει δημοσίως, το διάβασμα είναι για αυτόν μία σημαντική διέξοδος χαλάρωσης και απελευθέρωσης. Δεν είναι όμως, ο μόνος αθλητής. Ο συμπαίκτης του, Chris Bosh, είναι επίσης γνωστός για την αγάπη του στα βιβλία και τη συνήθειά του να διαβάζει στα αποδυτήρια πριν τους αγώνες. Αλλά και ο Amar'e Stoudemire της ομάδας των Knicks, είναι τόσο αφοσιωμένος στη λογοτεχνία, που έχει τη λέξη "Read" (διαβάζω), τατουάζ στο χέρι του. Επίσης, έχει γράψει ένα παιδικό βιβλίο με θέμα το μπάσκετ. Αυτοί οι αθλητές μπορεί να είναι οι πιο γνωστοί στο ευρύ κοινό, υπάρχουν όμως και πολλοί άλλοι, λιγότερο γνωστοί, οι οποίοι ενάντια στην στερεοτυπική αντίληψη που επικρατεί ότι οι αθλητές δε διαβάζουν, είναι ένθερμοι αναγνώστες και ενεργοί υποστηρικτές της φιλιαναγνωσίας (Grunfeld, 2012).

Εικόνα 28: Ο LeBron James διαβάζει πριν από αγώνα

Photo by Nathaniel S. Butler /NBAE via Getty Images

Εικόνα 29: Ο LeBron James διαβάζει πριν από αγώνα

(Photo Presswire)

Ο Ekpe Udoh, επαγγελματίας παίκτης στο NBA και στους Utah Jazz, έχει καταφέρει να συνδυάσει την ομάδα μπάσκετ με μία λέσχη βιβλίου. Ο ίδιος, αδηφάγος αναγνώστης, έχει τη δική του λέσχη βιβλίου, η οποία προσέλκυσε το ενδιαφέρον της Michelle Obama, η οποία προτείνει και η ίδια βιβλία για τη λίστα ανάγνωσης.

Ένα βιβλίο μπορεί να είναι η ιδανική προσθήκη στο οπλοστάσιο των αθλητικών εφοδίων (Zanoguera, 2016). Σύμφωνα με τον κορυφαίο αμερικανό προπονητή του μπάσκετ, Lawrence Peter "Yogi" Berra, το μεγαλύτερο κομμάτι του αγώνα βασίζεται στο διανοητικό κομμάτι. Ένα καλό βιβλίο συμβάλλει στη διαμόρφωση της κοσμοθεωρίας, όπως η καλή διατροφή συμβάλλει στη σωματική απόδοση ενός αθλητή. Συμπληρώνοντας ο Davy (2018) αναφέρει ότι κάθε αθλητής αναγνωρίζει τη σχέση μεταξύ άσκησης και απόδοσης. Ο αθλητής που επιθυμεί να κερδίζει, πρέπει να αναζητά πιθανά πλεονεκτήματα, συμπεριλαμβανομένου και αυτό του πνευματικού πλεονεκτήματος. Η ανάγνωση βιβλίων είναι ένας τρόπος εκπαίδευσης του διανοητικού μέρους του αγώνα. Μελέτη του Στάνφορντ (Goldman, 2012), επιβεβαιώνει ότι η λογοτεχνική ανάγνωση, παρέχει μια πραγματικά πολύτιμη άσκηση του εγκεφάλου των ανθρώπων.

Πολλοί είναι οι διαδικτυακοί τόποι στην Αμερική, οι οποίοι αναρτούν λίστες βιβλίων που προτείνονται από αθλητές

Εικόνα 30: Αθλητές προτείνουν βιβλία

<https://www.si.com/more-sports/2017/05/25/athlete-book-list-summer-reading-recommendations>

Προγράμματα βιβλιοθηκών στην Ευρώπη

Το πρόγραμμα “Active Life Active Mind”, στο δίκτυο Βιβλιοθηκών του Devon, της Αγγλίας

Το πρόγραμμα “Active Life Active Mind” (Δραστήρια Ζωή Δραστήριο Μυαλό), είναι ένα ετήσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων που υλοποιείται στο δίκτυο βιβλιοθηκών του Devon, στην Αγγλία. Το συγκεκριμένο δίκτυο αποτελείται από 50 βιβλιοθήκες και 4 βιβλιοαυτοκίνητα (κινητές βιβλιοθήκες). Το πρόγραμμα εστιάζει σε δράσεις που αφορούν στην υγεία και την ευεξία. Θα συνεχιστεί για έκτη συνεχή χρονιά, προσφέροντας μέσω 50 βιβλιοθηκών, πάνω από 200 εκδηλώσεις. Το πρόγραμμα «Active Life Active Mind», στοχεύει να φέρει σε επαφή ανθρώπους, προωθώντας έναν υγιεινό τρόπο ζωής. Οι δράσεις ποικίλλουν και αφορούν από γιόγκα και ομάδες πλεξίματος, έως περπάτημα και δράσεις με lego. Σίγουρα, υπάρχει κάτι που αφορά και ταιριάζει σε όλες τις ηλικιακές ομάδες των βιβλιοθηκών. Το δίκτυο βιβλιοθηκών του Devon, συνεργάζεται με ιατρικούς οργανισμούς και οργανώσεις (Age UK, The Stroke

Association, Prostate Cancer UK, RNIB), προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή επαγγελματικών και υπεύθυνων συμβουλών στους χρήστες των Βιβλιοθηκών⁴⁸.

Χρησιμοποιώντας τις Βιβλιοθήκες για την προώθηση ενός υγιούς τρόπου ζωής στις Βιβλιοθήκες Norfolk County, στην Αγγλία

Η επαρχία Norfolk County, αξιοποιεί τις βιβλιοθήκες της προκειμένου να προωθήσει έναν υγιεινό τρόπο ζωής και να εμψυχήσει υγιεινές συνήθειες στην τοπική κοινότητα. Οι βιβλιοθήκες στο Norfolk County, έχουν τη δημόσια υγεία, ψηλά στην ατζέντα των υπηρεσιών τους. Αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για την περιοχή, μιας και σχεδόν τα 2/3 του ενήλικου πληθυσμού είναι υπέρβαρα ή και παχύσαρκα (πάνω από 65%, υψηλότερο από το μέσο ποσοστό της Αγγλίας με 62%⁴⁹). Η περιοχή παρουσιάζει επίσης υψηλές τιμές στην παιδική παχυσαρκία και ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά (κάτω από 50%) παιδικής σωματικής δραστηριότητας (Local Government Association, 2017). Οι βιβλιοθήκες στο Norfolk County επίσης, προσπαθούν να βοηθήσουν κατοίκους που παρουσιάζουν άνοια. Στην περιοχή με πληθυσμό 898.000, (σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του 2017, 16.400 άνθρωποι υποφέρουν από άνοια, διαγνωσμένη ή μη⁵⁰).

Η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και των βιβλιοθηκών στο Norfolk County, είχε απτά αποτελέσματα. Κυρίως στην υγεία των κατοίκων, αλλά και στον επαναπροσδιορισμό του ρόλου των βιβλιοθηκών σχετικά με τη δημόσια υγεία. Η πρωτοβουλία αυτή, των 47 βιβλιοθηκών της περιοχής, περιλάμβανε από τον μηνιαίο προγραμματισμό υγιεινών γευμάτων για όλη τη γειτονιά, ενημέρωση σχετικά με τα

---

⁴⁸<https://www.devonlibraries.org.uk/web/arena/health-activelifeactivemind>

⁴⁹<https://www.local.gov.uk/using-libraries-promote-healthy-living>

⁵⁰<https://www.citypopulation.de/php/uk-england-eastofengland.php?adm2id=E10000020>

οφέλη της υγιεινής διατροφής, μαθήματα ζωγραφικής για ηλικιωμένους, ασκήσεις ήπιας γυμναστικής έως ασκήσεις με ποδήλατο smoothie⁵¹. κ.λπ.

Το προσωπικό των βιβλιοθηκών έχει εκπαιδευτεί, ώστε να μπορεί να δίνει οδηγίες και πληροφορίες. Η πρωτοβουλία των Healthy Libraries (Υγιείς Βιβλιοθήκες), οδηγεί επίσης σε νέες συνεργασίες, όπως η σύμπραξη με εθνικές και τοπικές οργανώσεις που αφορούν στην ασθένεια του καρκίνου. Όλες αυτές οι βιβλιοθήκες αποτελούν τώρα κεντρικά σημεία ενημέρωσης σε θέματα της ασθένειας του καρκίνου, όχι μόνο με την έντυπη πληροφόρηση, αλλά και με την προσωπική υποστήριξη από τους εργαζομένους των βιβλιοθηκών, σε κατοίκους που ενδιαφέρονται.

Το 2016, στο Συμβούλιο του Norfolk County, απονεμήθηκε το βραβείο «Libraries Change Lives» (οι Βιβλιοθήκες αλλάζουν ζωές), ένα βραβείο που απονέμεται κάθε χρόνο για τις καλύτερες πρακτικές, σε υπηρεσίες βιβλιοθηκών στη Μεγάλη Βρετανία. Οι εκπρόσωποι των βιβλιοθηκών αναφέρουν ότι αυτή η πρωτοβουλία θα συνεχιστεί. Θα εξακολουθήσουν να συνεργάζονται με τους τοπικούς γιατρούς και να προωθούν τη δημόσια υγεία. Δεν αποτελεί πια ένα πρότζεκτ, αλλά μία πετυχημένη υπηρεσία των βιβλιοθηκών.

Το πρόγραμμα “Family Storywalks”, στις βιβλιοθήκες Kirklees, West Yorkshire, στην Αγγλία

Το πρόγραμμα αυτό αναπτύχθηκε αρχικά ως απάντηση στην αυξημένη απειλή της παιδικής παχυσαρκίας και έχει σχεδιαστεί ειδικά για τις οικογένειες. Ενθαρρύνει τη δραστηριότητα μεταξύ των οικογενειών, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην αύξηση της πνευματικής ευεξίας και στη μείωση της καθιστική ζωής. Υλοποιείται επί σειρά ετών στις βιβλιοθήκες και συνδυάζει την άσκηση με δραστηριότητες που σχετίζονται με την ανάγνωση. Οι οικογενειακοί αυτοί περιπάτοι, «βγάζουν» τα βιβλία έξω από τη

---

⁵¹ Σταθερά ποδήλατα συνδεδεμένα με ένα μπλέντερ, στο οποίο μπαίνουν φρούτα. Ο ποδηλάτης με την ενέργεια από την κίνηση του πεταλιού, το ενεργοποιεί και ο ποδηλάτης γεύεται το νόστιμο και θρεπτικό ποτό του. Η άσκηση ανυψώνει τη διάθεση των συμμετεχόντων, υπενθυμίζοντας τις ευεργετικές ιδιότητες του συνδυασμού άσκησης και υγιεινής διατροφής (<http://www.thesmoothiebikecompany.co.uk>).

βιβλιοθήκη, προωθώντας την ανάγνωση σε ένα εναλλακτικό περιβάλλον. Φέρνει κοντά τα παιδιά με τους γονείς τους, και όλη η οικογένεια μαζί συνδυάζει τη σωματική άσκηση και την ανάγνωση. Αυτοί οι περίπατοι δίνουν στα παιδιά την ευκαιρία να αναπτύξουν γνωστικές δεξιότητες, διασκεδάζοντας με αθλητικές δράσεις στην ύπαιθρο. Περισσότεροι από 1500 νέοι και ενήλικες έχουν συμμετάσχει σε αυτό το πρόγραμμα από το 2015. Οι οικογενειακοί αυτοί περίπατοι στα τοπικά πάρκα, έχουν καταφέρει να προσελκύουν συνεχώς νέους αναγνώστες (Haigh 2017; Dempsey, 2018).

Εικόνα 31: Το πρόγραμμα «Family Story walks», στις βιβλιοθήκες Kirklees, West Yorkshire, Αγγλία

Photo credit: Kirklees Libraries

Εικόνα 32: Το πρόγραμμα «Family Story walks», στις βιβλιοθήκες Kirklees, West Yorkshire, Αγγλία

Photo credit: Kirklees Libraries

Προγράμματα για τον αθλητισμό και την υγεία στην Παιδική Βιβλιοθήκη Brasov, στη Ρουμανία

Με το πρόγραμμα της Δημόσιας Παιδικής Βιβλιοθήκης Brasov, στη Ρουμανία: «Ένα παιδί που κινείται, είναι ένα παιδί που μαθαίνει» (A moving child is a learning child), το 2012-2013 η Βιβλιοθήκη κέρδισε το βραβείο Global Libraries Foundation, με έπαθλο 30.000 δολάρια.

Το πρόγραμμα αυτό, απευθυνόταν σε παιδιά ηλικίας 0-14 ετών και σκοπό είχε την κάλυψη των πραγματικών αναγκών των παιδιών για σωματική άσκηση, η οποία παρέχει πολλά οφέλη στην σωματική και πνευματική αρμονική ανάπτυξή τους (Popescu, 2014). Τα σχολεία στη Ρουμανία δεν παρέχουν επαρκείς αθλητικές δράσεις. Σε συνδυασμό δε, με την ανύπαρκτη κουλτούρα σε θέματα αθλητισμού, παρατηρείται το φαινόμενο τα παιδιά να περνούν μεγάλο χρονικό διάστημα μπροστά στην τηλεόραση και τους Η/Υ, χωρίς να έχουν εντάξει την κίνηση στην καθημερινότητά τους.

Η καθιστική ζωή, οι ακριβές συνδρομές στα γυμναστήρια και η ανεπαρκής παροχή εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ήταν οι βασικοί λόγοι υλοποίησης αυτού του project (Popescu, 2014).

Η εμπλοκή της βιβλιοθήκης στο ανωτέρω πρόγραμμα, είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία καινοτόμων υπηρεσιών, αλλάζοντας τις παλιές συνήθειες των χρηστών της, προωθώντας έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Σύμφωνα με άρθρο που δημοσιεύτηκε στην IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) «Sport and libraries», η Δημόσια Παιδική Βιβλιοθήκη Brasov, θεωρεί ότι ένας τρόπος ζωής που στηρίζεται σε υγιεινές συνήθειες, αξίζει να υποστηριχτεί με δράσεις από τις βιβλιοθήκες. Η διατήρηση της καλής υγείας δεν επηρεάζει μόνο το μέλλον ενός παιδιού, αλλά βελτιώνει συμπεριφορές, επίπεδα ενέργειας, συγκέντρωσης, προσοχής, ακαδημαϊκών ικανοτήτων, ανάπτυξης και συναισθηματικής υγείας.

Σύμφωνα με τους ειδικούς του Ινστιτούτου Parhon, στο Βουκουρέστι⁵², το 40% των παιδιών στη Ρουμανία είναι υπέρβαρα. Τα στατιστικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι πολλά από αυτά τα παιδιά, προέρχονται από φτωχές οικογένειες, με χαμηλό εκπαιδευτικό υπόβαθρο. Η βιβλιοθήκη Brasov εξετάζοντας τα στοιχεία αυτά, και με δεδομένο ότι δεν υπήρχε κάποιο σχετικό πρόγραμμα αθλητικών δραστηριοτήτων για παιδιά μικρής ηλικίας (ειδικότερα 3-7 ετών), αποφάσισε να υλοποιήσει αυτό το πρόγραμμα, το οποίο έχει την ονομασία SMS for Preschool – Sport for Maintaining Health (άθληση για τη διατήρηση της υγείας). Το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για παιδιά ηλικίας 3-7 ετών, με σκοπό τη σταθερή και συνεχή συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες. Αυτό υλοποιείται μέσω συνδυασμού των σωματικών ασκήσεων των παιδιών, αλλά και της ανάπτυξης γνώσεων και δεξιοτήτων των γονιών και των δασκάλων, σε θέματα υγιεινής διατροφής.

Η «στρατολόγηση» των συμμετεχόντων της νέας αυτής υπηρεσίας για την άθληση και την υγεία, πραγματοποιήθηκε από τη δεξαμενή των χρηστών της Βιβλιοθήκης, σε συνεργασία με τους παιδαγωγούς της πόλης. Έλαβε χώρα κατά τους μήνες Ιούνιο και Αύγουστο με συντονιστές γυμναστές, προπονητές και βιβλιοθηκονόμους. Μέσα από

---

⁵²Predescu, Corina Study regarding the role of regular physical exercise in treating different degree of obesity in elementary schools children Conf. univ. București.

τις ασκήσεις τα παιδιά έμαθαν να έχουν σωστή στάση σώματος, να αποφεύγουν τα ατυχήματα από πτώσεις, να κρατούν την ισορροπία τους, να είναι ευέλικτα κ.λπ. Επίσης, έμαθαν να είναι υπομονετικά και να λειτουργούν μέσα σε ομάδες. Μετά το πέρας του προγράμματος, τα παιδιά ερωτήθηκαν για την εμπειρίας τους. Όλα ήταν ενθουσιασμένα με τα παιχνίδια, καθώς έκαναν νέους φίλους μέσα από αυτά. Οι συντονιστές εντυπωσιάστηκαν με την πειθαρχία και τη θέληση των παιδιών να μάθουν καινούργια πράγματα. Όλοι ήταν χαρούμενοι με αυτή τη νέα υπηρεσία της βιβλιοθήκης και εκδήλωσαν την επιθυμία τους να συνεχιστεί. Επιπρόσθετα, πολλοί από τους συμμετέχοντες γονείς πρότειναν και σε άλλους να συμμετέχουν με τα παιδιά τους, ώστε ωφεληθούν από τη χρησιμότητα αυτού του προγράμματος.

Για τους βιβλιοθηκονόμους που συμμετείχαν, ήταν μία μοναδική εμπειρία καθώς ενθάρρυναν τους χρήστες τους προς μία πιο υγιή και ισορροπημένη στάση ζωής. Όλα τα παραπάνω, αποδεικνύουν ότι η απόφαση για την υλοποίηση του προγράμματος SMS for Preschool – Sport for Maintaining Health, ήταν σωστή, και ότι η νέα αυτή υπηρεσία της βιβλιοθήκης Brasov, ήταν βιώσιμη, προσδίδοντας της ξεκάθαρα μία πρόσθετη αξία (Popescu, 2014).

Εικόνα 33: Παιδική Βιβλιοθήκη Brasov, Ρουμανία

https://www.ifla.org/files/assets/libraries-for-children-and-ya/newsletters/newsletter_june2014.pdf

Το πρόγραμμα “Libraries meet sport” στις Βιβλιοθήκες της Ρωσίας

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες στη Ρωσία ενθαρρύνουν πρακτικές που υποστηρίζουν την αξία της άθλησης και ενός υγιούς τρόπου ζωής. Οι συλλογές των βιβλιοθηκών περιλαμβάνουν υλικό σχετικό με την άθληση, πραγματοποιούνται εκθέσεις με σκοπό την προώθηση της σωματικής άσκησης, υλοποιούνται εκδηλώσεις, συναντήσεις με διάσημους αθλητές, παιχνίδια, μαραθωνίους ανάγνωσης, εκπαιδευτικά προγράμματα, μαθήματα σχετικά με τα ολυμπιακά αθλήματα, ομιλίες, παρουσιάσεις, ακόμα παιχνίδια χόκεϋ και δίαθλο (Zakharenko, 2014).

Τον Νοέμβριο του 2013, η παιδική και εφηβική βιβλιοθήκη Kemerovo, της Ρωσίας, οργάνωσε ένα αθλητικό πρόγραμμα διάρκειας μιας εβδομάδας, με την ονομασία «Hope Starts Week». Οι χρήστες της βιβλιοθήκης έτρεξαν, περπάτησαν, έκαναν ποδήλατο και σκι για 20 λεπτά. Η απόσταση που έκαναν όλοι οι αναγνώστες της βιβλιοθήκης, υπολογίστηκε στα 40.074 χιλιόμετρα. Αυτή η δράση προσέλκυσε πολλούς βιβλιοθηκονόμους και αναγνώστες.

Η παιδική και εφηβική βιβλιοθήκη Komi, της Ρωσίας, υλοποίησε τουρνουά βόλεϊ μεταξύ βιβλιοθηκονόμων και αναγνωστών. Μία ολόκληρη ημέρα ήταν αφιερωμένη στον αθλητισμό μέσα στον χώρο της Βιβλιοθήκης. Οι μικροί φίλοι της βιβλιοθήκης παρακολούθησαν ταινίες σχετικές με τον αθλητισμό, έπαιξαν τένις με το Nintendo Wii της βιβλιοθήκης, διάβασαν αθλητικά περιοδικά και βιβλία σχετικά με την υγιεινή διατροφή. Στην αυλή της βιβλιοθήκης τα παιδιά έπαιξαν παιχνίδια και έκαναν ανά ομάδες πρωταθλήματα.

Με αφορμή τους χειμερινούς ολυμπιακούς αγώνες 2014 στο Sochi, η πόλη Oryol, εγκατέστησε ένα πληροφοριακό τμήμα στη βιβλιοθήκη, με σκοπό την προώθηση του αθλητισμού και των υγιεινών συνηθειών στα παιδιά. Κάθε Τετάρτη στην παιδική και εφηβική βιβλιοθήκη Chelyabinsk, η μέρα είναι αφιερωμένη στον αθλητισμό. Οι βιβλιοθηκονόμοι προωθούν τα ολυμπιακά ιδεώδη στα παιδιά, εισάγοντας τους τις αθλητικές αξίες της αρχαίας Ελλάδας μέσω της ιστορίας, παροτρύνοντας τα να ακολουθούν έναν υγιεινό τρόπο ζωής. Το μότο αυτής της καμπάνιας είναι “Health, sport and reading – that’s what we like!” (Υγεία, αθλητισμός και διάβασμα, αυτό είναι που

θέλουμε). Διάφορες δράσεις υλοποιούνται στη βιβλιοθήκη όπως: συναντήσεις με διάσημους αθλητές, εκθέσεις βιβλίων και περιοδικών, συζητήσεις με συγγραφείς, εκπαιδευτικά προγράμματα κ.ά.

Εξαιρετικά δημοφιλείς είναι οι αθλητικοί αγώνες μεταξύ παιδιών και ενηλίκων. Μία εβδομάδα πριν την έναρξη των χειμερινών ολυμπιακών αγώνων στο Sochi, βιβλιοθήκες από 75 περιοχές, ξεκίνησαν την Εθνική Καμπάνια των βιβλιοθηκών για νέους αναγνώστες με τον τίτλο “From Book Pages to Olympic Achievements” (από τις σελίδες των βιβλίων στα ολυμπιακά επιτεύγματα). Από τις πιο ενεργές βιβλιοθήκες της καμπάνιας ήταν οι βιβλιοθήκες: Komi Republic, Chuvashia, Karelia, Bashkortostan, Kalmykia, Khanty-Mansi Autonomous Okrug, Yamalo-Nenets Autonomous Okrug, Krasnodar Krai, Novosibirsk, Nizhny Novgorod, Saratov, Sverdlovsk, Belgorod, Bryansk, Irkutsk και Kemerovo.

Η παιδική και εφηβική βιβλιοθήκη Svetlov, στη Μόσχα, προχώρησε ένα βήμα παραπέρα, διοργανώνοντας διαγωνισμό με τίτλο: «Brighter, louder, all together» (πιο φωτεινά, πιο δυνατά, όλοι μαζί), για το καλύτερο αθλητικό τραγούδι, τον καλύτερο ύμνο και την καλύτερη αφίσα. Οι βιβλιοθηκονόμοι από την παιδική και εφηβική Βιβλιοθήκη Chuvashia, άλλαξαν τα ρούχα που συνήθως φορούσαν στη Βιβλιοθήκη, με αθλητικές φόρμες και εμφανίσεις, ξεκινώντας την ημέρα τους με γυμναστική με προπονητή τον διευθυντή της βιβλιοθήκης. Η μέρα κορυφώθηκε με έναν χορό με τίτλο: «Yes to Olympics, Reading and Sport» (ναι στους ολυμπιακούς αγώνες, στο διάβασμα και στον αθλητισμό), όπου παρευρέθηκαν πάνω από 80 βιβλιοθηκονόμοι και εθελοντές. Το παράδειγμά τους αποδεικνύει ότι οι βιβλιοθηκονόμοι είναι δραστήριοι, ευέλικτοι και κοντά στην κοινότητα και τις ανάγκες της.

Ο αθλητισμός και οι υγιεινές συνήθειες αποτελούν πια, εξαιρετικά δημοφιλή αντικείμενα και υπηρεσίες των βιβλιοθηκών, έχοντας ιδιαίτερο αντίκτυπο στους νέους. Οι αθλητικές δραστηριότητες μέσα στη βιβλιοθήκη, αποτελούν ένα σπουδαίο κίνητρο, που οδηγεί τους χρήστες στη γνώση σχετικά με την κουλτούρα του αθλητισμού, αλλά και στη συνεχή βελτίωση της υγείας τους (Zakharenko, 2014).

Το πρόγραμμα “Be Fit, not Fat” στη Βιβλιοθήκη Pietrari, στη Ρουμανία

Το πρόγραμμα “Be Fit, not Fat”, είναι ένα πρόγραμμα με ασκήσεις μέσα στον χώρο του αναγνωστηρίου της βιβλιοθήκης, καθώς και παροχή πληροφοριών σχετικές με τις υγιεινές διατροφικές συνήθειες, με σκοπό να βοηθήσουν όσους έχουν προβλήματα παχυσαρκίας. Η δημόσια βιβλιοθήκη Pietrari, εξυπηρετεί τις ανάγκες του χωριού Pietrari με πληθυσμό περίπου 3.000 ατόμων στην επαρχία Valcea, νότια της Ρουμανίας. Για πολλά χρόνια, οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης ήταν παραδοσιακές και αρκούσαν στον δανεισμό βιβλίων και την κάλυψη πληροφορικών αναγκών των χρηστών της. Αργότερα, συμπεριέλαβαν μαθήματα για Η/Υ, καθώς και online μαθήματα που αφορούσαν τεχνολογίες της πληροφορίας, για συγκεκριμένες ομάδες χρηστών (κυρίως αγρότες, τουρίστες και ανέργους).

Πρόσφατα όμως, ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, έχει γίνει ιδιαίτερα δημοφιλές: το πρόγραμμα “Be Fit, not Fat”, το οποίο στοχεύει να βοηθήσει την κοινότητα να ξαναβρεί τη φόρμα της. Στο χωριό Pietrari, περίπου το 25% του πληθυσμού του είναι υπέρβαροι. Οι λόγοι που έχουν συμβάλει σε αυτό, συνοψίζονται στην καθιστική ζωή, στην έλλειψη πληροφοριών σχετικά με τη σωστή διατροφή, στις άσχημες οικονομικές συνθήκες φτώχεια (το καλό φαγητό δεν είναι για όλους προσβάσιμο), στο στρες κ.λπ. Η μετακίνηση με τα λεωφορεία, ενώ είναι πολύ χρήσιμη για το χωριό, έχει σαν αποτέλεσμα ολοένα και περισσότερα παιδιά να χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς και λιγότερο τα ποδήλατά τους για να πάνε σχολείο. Το παιχνίδι στους δρόμους αντικαταστάθηκε με παιχνίδια στους Η/Υ και τις τηλεοράσεις. Τα παιδιά οδηγούνται ολοένα και περισσότερο σε έναν καθιστικό τρόπο ζωής, χωρίς κίνηση (Fairbairn & Popescu, 2014).

Οι βιβλιοθηκονόμοι, προβληματισμένοι από αυτή την κατάσταση, αποφάσισαν να δράσουν, ώστε το πρόβλημα της παχυσαρκίας να μειωθεί και να ξαναβρεί η κοινότητα τη φόρμα της. Μετά από συνεργασία με σχολεία, γιατρούς και διατροφολόγους, ξεκίνησαν το πρόγραμμα “Be Fit, not Fat”, τον Οκτώβριο του 2012. Με τη βοήθεια δασκάλων και εθελοντών, δημοσιοποίησαν το πρόγραμμα μέσω των σχολείων, με τη διανομή φυλλαδίων και αφισών. Οι δάσκαλοι και τα σχολεία αγκάλιασαν με θέρμη το

πρόγραμμα. Η βιβλιοθήκη παρείχε συνεχή πληροφόρηση για θέματα υγείας μέσα στις τάξεις, προσεγγίζοντας παιδιά από το νηπιαγωγείο έως την ηλικία των 15 ετών. Οι δάσκαλοι επίσης βοήθησαν τη βιβλιοθήκη σε αυτή της την προσπάθεια, με τη διοργάνωση ενός διαγωνισμού «Champions of health» (πρωταθλητές της υγείας), δίνοντας έπαθλο σε 50 παιδιά που είχαν γνώσεις σχετικές με υγιεινές διατροφικές συνήθειες και ήταν ενημερωμένα για τους κινδύνους της παχυσαρκίας.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, οι συμμετέχοντες έπρεπε να υποβληθούν σε μετρήσεις του βάρους τους. Οι ασκήσεις πραγματοποιήθηκαν στον χώρο του αναγνωστηρίου της βιβλιοθήκης, χρησιμοποιώντας την κονσόλα Wiifitness (με βίντεο παιχνίδια προγραμματισμένα για προπονητικές ασκήσεις). Η κονσόλα μεταδίδει στην οθόνη έναν προσομοιωτή προπονητή. Με τεχνικές συμβουλές από τους βιβλιοθηκονόμους, οι χρήστες δημιουργούν το δικό τους πρόγραμμα.

Εικόνα 34: Βιβλιοθήκη Pietrari, Ρουμανία

International Federation of Library Associations. Newsletter/Issue 80, June 2014

Αποτέλεσμα αυτής της καμπάνιας και της εντατικής άσκησης, ήταν 18 συμμετέχοντες να χάσουν από ένα έως τρία κιλά σε ένα μήνα, χωρίς δίαιτα. Όλο και

περισσότερα παιδιά επιλέγουν να περπατούν για να πάνε στο σχολείο τους, να χρησιμοποιούν τα ποδήλατά τους και να παίζουν έξω στον ελεύθερό τους χρόνο. Αρκετά παιδιά ανέφεραν ότι τα γεύματα στο σπίτι τους έχουν γίνει πιο υγιεινά. Για να εξασφαλιστεί ότι η απώλεια βάρους είναι ασφαλής αλλά και διαρκής, το πρόγραμμα υποστηρίζεται από τοπικούς γιατρούς και νοσοκόμους. Επίσης, προτείνεται μία ποικιλία από διάφορες δραστηριότητες. Χρησιμοποιώντας τους Η/Υ της βιβλιοθήκης, οι συμμετέχοντες συμβουλευόταν ειδικούς γιατρούς από τη διατροφολογική κλινική της πρωτεύουσας, Bucharest, πολλά χιλιόμετρα μακριά από το χωριό Pietrari, μέσω skype. Η κλινική έχει δωρίσει φυλλάδια και άλλο ενημερωτικό έντυπο υλικό σχετικά με τη σπουδαιότητα της τακτικής άσκησης, της υγιεινής διατροφής, της απώλειας βάρους με ασφάλεια, καθώς και των κινδύνων της παχυσαρκίας.

Οι συμμετέχοντες στο εντατικό πρόγραμμα “Be Fit, not Fat”, επίσης δημιούργησαν μία σελίδα στο facebook και ένα blog, με σκοπό να μοιράζονται εμπειρίες, να δίνουν κουράγιο ο ένας στον άλλο, αλλά και να πανηγυρίζουν όποτε πετύχαιναν τον στόχο τους και έχαναν βάρος. Το πρόγραμμα είχε θετικά αποτελέσματα. Μέσα σε λιγότερο από δύο χρόνια από την έναρξή του, η βιβλιοθήκη έχει καταγράψει περίπου 2.750 επισκέψεις χρηστών, οι οποίοι ενημερώθηκαν για το πρόγραμμα. Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα επαινούν την προσπάθεια της βιβλιοθήκης, περιγράφοντας το πρόγραμμα από «αρκετά καλό» έως «σούπερ απίθανο».

Ένα από τα πολλά παραδείγματα μελών της βιβλιοθήκης, που παρακολούθησαν το πρόγραμμα και είχαν ευεργετικά αποτελέσματα, αποτελεί η κυρία Ileana Nitu, 32 ετών, η οποία έχασε 22 κιλά και η οποία υποστηρίζει ότι χωρίς τη βοήθεια της βιβλιοθήκης δε θα τα είχε καταφέρει. Η βιβλιοθήκη κέρδισε εθνική και διεθνή διάκριση για το πρόγραμμα “Be Fit, not Fat”. Κέρδισε επίσης, το βραβείο “tomorrow @ your library award”, του προγράμματος Future Libraries της Ρουμανίας, και το βραβείο καινοτομίας EIFL-PLIP Innovation Awards (EIFL: Electronic Information for Libraries, PLIP: Public Library Innovation Programme), για τη χρήση ICT (information and communication technology) στη βιβλιοθήκη.

Το πρόγραμμα “Hattrick” στις Βιβλιοθήκες της Νορβηγίας

Μία παρουσίαση βιβλίου και ένα στάδιο ποδοσφαίρου, ίσως να μη φαίνονται εκ πρώτης όψεως, εικόνες απόλυτα εναρμονισμένες μεταξύ τους. Όταν όμως ένας συγγραφέας και 30 νέοι παίκτες ποδοσφαίρου, συναντιούνται πριν από αγώνα κορυφαίου πρωταθλήματος, το αποτέλεσμα μπορεί να είναι μαγικό (Storoe, 2014). Τον Απρίλιο του 2014 στο στάδιο Aaraasen, έξω από το Όσλο, την πρωτεύουσα της Νορβηγίας, κατά τη διάρκεια ποδοσφαιρικού αγώνα της τοπικής ομάδας Lillestrom, τριάντα αγόρια και κορίτσια ηλικίας δεκατριών ετών, έχουν πάει μία ώρα πριν τον αγώνα, προσκεκλημένα να συναντήσουν τον συγγραφέα Arild Stavrum. Ο Stavrum, πρώην επαγγελματίας ποδοσφαιριστής, ο οποίος πρόσφατα έχει εκδώσει ένα παιδικό βιβλίο για τη μαγεία του ποδοσφαίρου, συναντιέται με τα παιδιά στο πλαίσιο του πρότζεκτ του Association Read (μη κυβερνητική οργάνωση που σκοπό έχει να ενθαρρύνει τους πολίτες της Νορβηγίας και ειδικότερα τους εφήβους, να ασχοληθούν με το διάβασμα και τη λογοτεχνία), σε συνεργασία με την Ένωση του Νορβηγικού Ποδοσφαίρου και όλων των δημόσιων βιβλιοθηκών της Νορβηγίας. Σκοπός του προγράμματος αυτού, είναι να κάνει προσιτές στους παίκτες του ποδοσφαίρου τη λογοτεχνία και τις παρουσιάσεις βιβλίων, καθώς και να δημιουργήσει επαφές μεταξύ τοπικών ομάδων, βιβλιοθηκονόμων και συγγραφέων.

Εικόνα 35: Το πρόγραμμα “Hattrick” στις Βιβλιοθήκες της Νορβηγίας

Το πρόγραμμα “Sport and Reading” στις Βιβλιοθήκες της Νορβηγίας

Το πρόγραμμα «Sport and Reading» (Αθλητισμός και Ανάγνωση), υλοποιείται με την υποστήριξη της Φινλανδικής Ένωσης Προώθησης της Ανάγνωσης και χρηματοδοτείται από τη Φινλανδική Αρχή Βιβλιοθηκών, Αρχείων και Μουσείων. Βασίστηκε στη διαπίστωση ότι τα παιδιά και οι έφηβοι περνούν μεγάλο μέρος του ελεύθερου χρόνου τους παίζοντας ή κάνοντας προπόνηση στις τοπικές ομάδες και γυμναστήρια. Αυτό ήταν ένα πεδίο, στο οποίο οι βιβλιοθήκες και οι βιβλιοθηκονόμοι μπορούσαν να δράσουν. Επινόησαν έτσι, την έννοια του «βιβλιοθηκονόμου των αποδυτηρίων», τον Ντιέγκο Μαραντόνα της ανάγνωσης (the locker-room librarian: the Diego Maradona of reading). Κάθε βιβλιοθηκονόμος εφοδιάζεται με έναν αριθμό περίπου 50 βιβλίων, με σκοπό τον δανεισμό από τα παιδιά και τους εφήβους. Τον χώρο των γυμναστηρίων και των αθλητικών κέντρων επισκέπτονται όχι μόνο βιβλιοθηκονόμοι, αλλά και αγαπημένοι συγγραφείς των παιδιών, καθώς και δημοφιλείς αθλητικές προσωπικότητες.

Όλο αυτό το εγχείρημα του προγράμματος έχει μία δύσκολη αποστολή: να ανατρέψει δύο παγιωμένες αντιλήψεις. Από τη μία, αυτή που υποστήριζε ότι οι αθλητές, ειδικά οι καταξιωμένοι, δε διαβάζουν, και από την άλλη, ότι το διάβασμα είναι μία βαρετή διαδικασία για τα παιδιά και τους εφήβους, οι οποίοι τη συνδέουν μόνο με τις σχολικές τους εργασίες. Τέτοιες μακροχρόνιες στερεοτυπικές αντιλήψεις δεν ανατρέπονται ούτε εύκολα, ούτε άμεσα. Με πρωτοβουλίες όμως, όπως του προγράμματος “Sport and Reading” γίνεται μία καλή αρχή. Επίσης, το νορβηγικό site bokrallen.no, συχνά καλεί επιτυχημένους και δημοφιλείς αθλητές να προτείνουν βιβλία, τα οποία έχουν διαβάσει και τους άρεσαν. Παιδιά και έφηβοι που θαυμάζουν αυτούς τους αθλητές, ακολουθούν το παράδειγμά τους και δανείζονται βιβλία, ξεκινώντας με αυτόν τον τρόπο, το συναρπαστικό ταξίδι της ανάγνωσης (Furset, 2008).

“Bookball”, το παιχνίδι της ανάγνωσης στις Βιβλιοθήκες της Κροατίας

Η βιβλιοθήκη Rijeka, στην Κροατία, διεξάγει το πρόγραμμα “BookBall”. Αυτό το πρόγραμμα προέκυψε ως αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ της βιβλιοθήκης και

της ποδοσφαιρικής ομάδας Rijeka. Η συγκεκριμένη ομάδα, είναι η πιο δημοφιλής με μεγάλη επιρροή στην Κροατία. Το πρόγραμμα “BookBall” είναι μοναδικό στη χώρα, καθώς αποτελείται από αλληλοσυνδεόμενες ποικίλες δραστηριότητες της δημοφιλούς ομάδας και της βιβλιοθήκης. Περίπου 400 έφηβοι, αλλά και παίκτες, μπορούν να δανείζονται βιβλία από τη «Μικρή Βιβλιοθήκη», που εγκαινιάστηκε στο κτίριο του σταδίου. Δημιουργήθηκε με αυτόν τον τρόπο, για πρώτη φορά, ένα «σημείο πολιτισμού» μέσα σε έναν κατεχοχόν αθλητικό χώρο. Διοργανώνονται επίσης στον χώρο του σταδίου, συναντήσεις με Κροάτες συγγραφείς.

Το πρόγραμμα “BookBall” προκάλεσε πολλές θετικές αντιδράσεις στα παιδιά, τους γονείς και γενικά σε όλη την κοινότητα. Έφερε όμως στην επιφάνεια και μία σειρά από προβληματισμούς, σχετικά με τα στερεότυπα που κυριαρχούν για τους επαγγελματίες ποδοσφαιριστές. Αρκετοί είδαν με δυσπιστία και προκατάληψη την ύπαρξη αυτού του προγράμματος, καθώς υπάρχει μία γενικευμένη αίσθηση ότι οι ποδοσφαιριστές δε διαβάζουν, ενώ αυτοί που διαβάζουν δεν ασχολούνται με το ποδόσφαιρο. Προφανώς υπάρχουν πολλές προκλήσεις, στερεότυπα και προκαταλήψεις που πρέπει να ξεπεραστούν (Benic et al, 2014).

Εικόνα 36: Bookball, το παιχνίδι της ανάγνωσης στις Βιβλιοθήκες της Κροατίας

Εικόνα 37: Bookball, το παιχνίδι της ανάγνωσης στις Βιβλιοθήκες της Κροατίας

International Federation of Library Associations. Newsletter/Issue 80, June 2014

ΜΕΡΟΣ II

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Εισαγωγή

Στην παρούσα ερευνητική μελέτη, για την απάντηση των ερωτημάτων επιλέχθηκε η περιγραφική μέθοδος, η οποία χρησιμοποιείται ευρύτατα στην επίλυση προβλημάτων εκπαίδευσης και βελτίωσης πρακτικών.

Ο ερευνητής περιορίζεται στη μελέτη του φαινομένου, όπως αυτό εξελίσσεται στο φυσικό του χώρο, χωρίς να παρεμβαίνει και να τροποποιεί τις συνθήκες κάτω από τις οποίες πραγματοποιείται το φαινόμενο (Thomas & Nelson, 2003, Καμπίτσης & Χαραχούσου, 1999).

Τα πλεονεκτήματα της μεθόδου είναι ότι:

1. Προσφέρεται για έρευνες που γίνονται για πρώτη φορά σε μια καινούργια γνωστική περιοχή, για την οποία οι διαθέσιμες πληροφορίες είναι ελάχιστες.
2. Δίνεται έμφαση στην πληρέστερη απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης παρέχοντας τη δυνατότητα συγκέντρωσης πολλών στοιχείων που αφορούν στη διερεύνηση του υπό μελέτη φαινομένου.
3. Δίνεται η δυνατότητα ελέγχου της εγκυρότητας (εξωτερικής), της γενίκευσης των ευρημάτων των ερευνών σε πραγματικές – φυσικές καταστάσεις (Παρασκευόπουλος, 1993).

Τα μειονεκτήματα της μεθόδου είναι ότι:

1. Η διερεύνηση του φαινομένου έχει εύρος—επιχειρείται η εξέταση πολλών μεταβλητών-αλλά όχι βάθος, γεγονός που σημαίνει ότι δεν επιτρέπει τον ακριβή εντοπισμό των αιτιών των ευρημάτων.

2 Έχει επαγωγικό χαρακτήρα. Δηλαδή, ο ερευνητής ξεκινά από κάποιο πραγματικό γενικό ερευνητικό πρόβλημα και μέσω συστηματικής καταγραφής των στοιχείων, προσπαθεί ανιχνευτικά να προσδιορίσει τις κυρίαρχες μεταβλητές και τις γενικές τάσεις που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ τους.

3. Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων γίνεται με απλές μεθόδους περιγραφικής στατιστικής και απλές συγκρίσεις μεταξύ των επιμέρους ομάδων ως προς τους μέσους όρους των μεταβλητών (Παρασκευόπουλος, 1993α).

Στην παρούσα έρευνα επιλέχθηκε η μέθοδος της δημοσκοπήσης, διότι:

α) έχει άμεση πρακτική εφαρμογή κυρίως σε ερευνητικά ζητήματα διοίκησης – προγραμματισμού, β) περιγράφει τις υφιστάμενες συνθήκες, και γ) εντοπίζει τις ανάγκες αναδιάρθρωσης.

Η δημοσκόπηση, συνίσταται στη συγκέντρωση δεδομένων από ένα σχετικά μεγάλο αριθμό ατομικών περιπτώσεων (δείγμα), σε ένα ορισμένο τόπο και χρόνο. Η μέθοδος αυτή, αποσκοπεί στη μελέτη πρακτικών και απόψεων που ισχύουν σε ένα συγκεκριμένο πληθυσμό, στοιχεία τα οποία δεν είναι διαθέσιμα ή καταγεγραμμένα, οπότε απαιτείται η συλλογή τους από τις προσωπικές καταθέσεις των ερωτώμενων (Thomas & Nelson, 2003; Καμπίτσης & Χαραχούσου, 1999).

Η διαδικασία στη διενέργεια μιας δημοσκόπησης ακολουθεί τα παρακάτω στάδια:

1. Σχεδιασμός – προγραμματισμός

A. Λαμβάνεται η απόφαση του είδους της δημοσκόπησης (ταχυδρομική, προσωπική, τηλεφωνική συνέντευξη), ορίζεται ο πληθυσμός και η τεχνική επιλογής του

δείγματος (τεχνική δειγματοληψίας: τυχαία, συστηματική, στρωσιγενής, κατά ομάδες, σταδιακή, διπλή ελέγχου δείγματος) (Καμπίτσης & Χαραχούσου, 1999).

Β. Διαδικασία κατασκευής ερωτηματολογίου:

- Σύνταξη ερωτημάτων μέσω των οποίων εκφράζονται οι ερευνητικές μεταβλητές.
- Επιλογή κατηγορίας απαντήσεων.
- Οργάνωση της σειράς των ερωτημάτων.
- Σχεδίαση της τελικής μορφής και εμφάνισης του ερωτηματολογίου.

Γ. Απόφαση του τρόπου καταγραφής των απαντήσεων.

Δ. Εξέταση της αποτελεσματικότητας του ερωτηματολογίου με πιλοτική έρευνα και προετοιμασία συνεντεύξεων, αν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ε. Οριστική επιλογή του δείγματος:

- Καθορισμός στοχευμένου πληθυσμού.
- Καθορισμός είδους δειγματοληψίας.
- Καθορισμός μεγέθους του δείγματος.
- Επιλογή δείγματος.

2. Συλλογή δεδομένων

Α. Προσέγγιση με τους ερωτώμενους.

Β. Δίνονται οδηγίες συμπλήρωσης των απαντήσεων.

Γ. Υποβάλλονται οι ερωτήσεις και καταγράφονται οι απαντήσεις.

Δ. Οργανώνονται τα δεδομένα που συλλέχτηκαν.

3. Ανάλυση – Αξιολόγηση

Α. Ανάλυση των δεδομένων.

Β. Παρουσίαση αποτελεσμάτων.

Γ. Σχολιασμός αποτελεσμάτων.

Δ. Εξαγωγή συμπερασμάτων.

Ε. Διατύπωση προτάσεων. (Καμπίσης & Χαραχούσου, 1999).

Η μέθοδος της δημοσκόπησης χρησιμοποιεί, ως τεχνικές επιστημονικής συστηματικής συλλογής δεδομένων κυρίως, το ερωτηματολόγιο ή και την προσωπική συνέντευξη.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε στη μεθοδολογία της παρούσας ερευνητικής εργασίας είναι:

A. Δείγμα

- Χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων.
- Εξεύρεση του μεγέθους του δείγματος.
- Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας.
- Διαδικασία Επιλογής.

B. Μέσα Συλλογής Δεδομένων

1. Ερωτηματολόγια

- Κατασκευή - ανάπτυξη ερωτηματολογίου προσαρμοσμένου στις απαιτήσεις της παρούσας έρευνας.
- Δομή Ερωτηματολογίου.

2. Πιλοτική έρευνα για τον έλεγχο του περιεχομένου των ερωτηματολογίων.

3. Έλεγχος περιεχομένου του ερωτηματολογίου.

Γ. Διαδικασία συλλογής δεδομένων

- Επιλογή Δημοτικών Βιβλιοθηκών.

- Επιλογή Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών.
- Οδηγίες που δόθηκαν.
- Χρόνος αποστολής.

Δ. Ανάλυση Αξιοπιστίας Ερωτηματολογίων

- Ανάλυση αξιοπιστίας (Reliability Analysis) - Εγκυρότητα των δύο ερωτηματολογίων.
- Στατιστικός έλεγχος αξιοπιστίας εγκυρότητας ερωτηματολογίου.

Δείγμα

Η έρευνα που γίνεται στη βάση δειγμάτων, ονομάζεται δειγματοληπτική, σε αντιδιαστολή με την απογραφική, που απευθύνεται σε ολόκληρο τον πληθυσμό.

Δειγματοληψία, λέγεται η επιστημονική διαδικασία σύμφωνα με την οποία ο ερευνητής οφείλει να επιλέξει το ερευνητικό δείγμα, προκειμένου να οδηγηθεί σε ασφαλή συμπεράσματα. Στις δειγματοληπτικές έρευνες είναι σημαντικό να καθορίζεται με σαφήνεια ποιά είναι τα μέλη που απαρτίζουν τον πληθυσμό, γιατί έτσι καθορίζονται πλήρως:

1. Τα υποκείμενα από τα οποία θα ληφθεί το ερευνητικό δείγμα.
2. Τα χαρακτηριστικά των υποκειμένων του ερευνητικού δείγματος και του πληθυσμού, ώστε να κριθεί κατά πόσο είναι δυνατό να γενικευθούν τα συμπεράσματα της έρευνας.

Ο αριθμός των ατόμων – υποκειμένων που λαμβάνουν μέρος σε μια έρευνα λέγεται μέγεθος του δείγματος, ενώ ο αριθμός των ατόμων – υποκειμένων που απαρτίζουν τον πληθυσμό λέγεται μέγεθος πληθυσμού (Καραγεώργος, 2002).

Οι μέθοδοι δειγματοληψίας προσδιορίζουν κατάλληλους τρόπους επιλογής ερευνητικού δείγματος και διασφαλίζουν ικανό και έγκυρο ερευνητικό μέγεθος δείγματος, ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού.

Οι βασικές μέθοδοι δειγματοληψίας είναι:

1. Τυχαία δειγματοληψία, κατά την οποία κάθε μέλος του πληθυσμού έχει την ίδια πιθανότητα να επιλεγεί.
2. Συστηματική δειγματοληψία, κατά την οποία συνίσταται στον υπολογισμό της αναλογίας του ερευνητικού δείγματος σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό.
3. Στρωσιγενής δειγματοληψία, η οποία απαιτεί τον χωρισμό του συνολικού πληθυσμού σε ομάδες με βάση όμοια χαρακτηριστικά τους, ώστε κάθε στρώμα να έχει κοινά χαρακτηριστικά π.χ. με βάση το φύλο, την ηλικία, το επάγγελμα, την καταγωγή, την οικονομική κατάσταση, κ.ά. Στη συνέχεια, η επιλογή των ατόμων γίνεται στην τύχη από τα διάφορα στρώματα.
4. Αναλογική στρωσιγενής δειγματοληψίας διασφαλίζεται με την προαναφερόμενη μέθοδο, αν επιλεγεί το δείγμα σύμφωνα με τις αναλογίες των διαφόρων στρωμάτων στον πληθυσμό. Η επιλογή των υποκειμένων γίνεται στην τύχη από τα διάφορα στρώματα. Η διαδικασία προϋποθέτει γνώσεις απογραφής του πληθυσμού, σχετικά με τον αριθμό και την αναλογία των διαφόρων στρωμάτων στον πληθυσμό.
5. Ομαδική δειγματοληψία η οποία μοιάζει με τις προαναφερόμενες μεθόδους στο ότι ο διαχωρισμός του πληθυσμού γίνεται ανά ομάδες που έχουν κοινά χαρακτηριστικά. Η διαφορά έγκειται στο ότι η τυχαιότητα της επιλογής αναφέρεται στο σύνολο ομάδων και όχι στην τυχαία επιλογή υποκειμένων.
6. Σταδιακή δειγματοληψία, είναι επέκταση της ομαδικής δειγματοληψίας και συνίσταται στην επιλογή δειγμάτων από άλλα δείγματα που επιλέχθηκαν σε προηγούμενο στάδιο της έρευνας

7. Διπλή δειγματοληψία, αφορά συνήθως στη διαδικασία δειγματοληψίας με ταχυδρομούμενα ερωτηματολόγια. Με τη μέθοδο αυτή καλύπτεται η αλλοίωση των αποτελεσμάτων από τα ερωτηματολόγια που δεν επιστρέφονται, με ένα δεύτερο δείγμα που προκύπτει από τα ερωτηματολόγια, αυτά στο οποίο εφαρμόζεται σε επόμενο στάδιο με προσωπικές συνεντεύξεις.

8. Δειγματοληψία ελεγχόμενου δείγματος, η οποία διακρίνει τη διαδικασία αυτής της μεθόδου, από αυτές των ίσων πιθανοτήτων, είναι ότι η τελική επιλογή του δείγματος, που πληροί τις προδιαγραφές. Επαφίεται στην κρίση του ερευνητή, με αποτέλεσμα η μέθοδος αυτή να υπολείπεται της αντικειμενικότητας (Καραγεώργος, 2002; Καμπίτσης, 2004; Παρασκευόπουλος, 1993).

Οι παράγοντες που καθορίζουν ή διασφαλίζονται από την ορθότητα του μεγέθους του ερευνητικού δείγματος είναι:

1. Ο βαθμός ακρίβειας των αποτελεσμάτων. Αυξάνει όσο μεγαλύτερο είναι το ερευνητικό δείγμα σε σχέση με τον πληθυσμό.
2. Το μέγεθος της ανομοιογένειας – Διακύμανσης του πληθυσμού. Όσο ανομοιογενές είναι το ερευνητικό δείγμα τόσο μεγαλύτερο οφείλει να είναι το μέγεθός του.
3. Ο τύπος της έρευνας. Όσο περισσότερες είναι οι ερευνητικές μεταβλητές τόσο μεγαλύτερο οφείλει να είναι το ερευνητικό δείγμα.
4. Το τυπικό σφάλμα και το σφάλμα μεροληψίας επιλογής του δείγματος. (Καραγεώργος, 2002; Καμπίτσης, 2004).

Ένα από τα βασικότερα θέματα που απασχολούν τους ερευνητές, κατά τη διαδικασία της οργάνωσης και τον σχεδιασμό των δειγματοληπτικών ερευνών, είναι ο προσδιορισμός του μεγέθους του δείγματος.

Το μέγεθος του δείγματος, n , διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην αξιοπιστία των εκτιμητών που θα παραχθούν. Η αξιοπιστία των εκτιμητών, αποτελεί τη σημαντικότερη συνιστώσα των δειγματοληπτικών ερευνών και ο συνήθης τρόπος προσδιορισμού του

μεγέθους του δείγματος, γίνεται με την υιοθέτηση ορισμένων απαιτήσεων, ως προς την αξιοπιστία και την αναζήτηση του ελάχιστου αριθμού, n , για τον οποίο οι απαιτήσεις αυτές, ή οι προδιαγραφές όπως λέγονται, πληρούνται (Παπαγεωργίου, 2015).

Ως πληθυσμός – στόχος της έρευνας ορίστηκε το σύνολο των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών, που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Αττικής.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα «Καλλικράτης» που ισχύει από την 1/1/2011, οι Δήμοι ανασυγκροτήθηκαν χωρικά και πληθυσμιακά σε μεγαλύτερες γεωγραφικές μονάδες, με τη συνένωση δήμων και κοινοτήτων και νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα η χώρα να διαιρείται σήμερα σε 325. Οι Δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα, κατά τόπο, νομικά πρόσωπα και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο Νομός Αττικής αποτελείται από 66 δήμους.

Διαδικασία επιλογής

Η επιλογή του δείγματος της παρούσας έρευνας βασίσθηκε στη στρωσιγενή αναλογική δειγματοληψία καθώς και στη σταδιακή δειγματοληψία. Η μέθοδος της στρωσιγενούς αναλογικής δειγματοληψίας απαιτεί τον χωρισμό του πληθυσμού σε ομοιογενείς ομάδες (στρώματα), έτσι ώστε κάθε στρώμα να περιέχει άτομα με παρόμοια χαρακτηριστικά.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο χωρισμός του πληθυσμού έγινε με βάση τις Περιφέρειες της Ελλάδας. Επιλέχθηκε η Περιφέρεια Αττικής και συγκεκριμένα το σύνολο των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε αυτόν.

Επιδιώχθηκε η όσο το δυνατόν, μεγαλύτερη συγκέντρωση ικανού μεγέθους δείγματος, ώστε να ικανοποιείται και να διασφαλίζεται τόσο η αξιοπιστία της μεθόδου (σφάλμα μεροληψίας), όσο και η στατιστική Ανάλυση (τυπικό σφάλμα).

Για την απόκτηση επαρκούς και αντιπροσωπευτικού δείγματος (*sample size*), αλλά και για την διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου ακρίβειας των αποτελεσμάτων, λήφθηκε υπόψη η πρόταση των Neuman και Bacon (1997), οι οποίοι υποστηρίζουν ότι για μικρούς πληθυσμούς (<1000) επαρκές μέγεθος δείγματος θεωρείται το 30% του πληθυσμού.

Το αντιπροσωπευτικό δείγμα βάση του Neuman (1997) σε μια περιγραφική έρευνα είναι:

- Μικρός πληθυσμός <1000 περίπου 30%
- Σχετικά μεγάλος 10000 περίπου 10%
- Μεγάλος πληθυσμός > 150000 περίπου 1%
- Πολύ μεγάλος > 1000000 περίπου 0,025%

Δημοτικές βιβλιοθήκες

Το βασικό πρόβλημα που παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια διακίνησης των ερωτηματολογίων των δημοτικών βιβλιοθηκών, ήταν η ανυπαρξία μιας επίσημης, αξιόπιστης και ενημερωμένης λίστας με όλες τις δημοτικές βιβλιοθήκες της χώρας. Το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο είναι καθ' ύλην υπεύθυνο, αφού οι δημοτικές βιβλιοθήκες υπάγονται διοικητικά σ' αυτό, δεν έχει προχωρήσει στην κατάρτιση μιας τέτοιας λίστας.

Μετά από πανελλήνια έρευνα του 2007⁵³ που έλαβε χώρα σε όλες τις δημοτικές βιβλιοθήκες της χώρας, διαφάνηκε ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες ανέρχονταν στις 286, εκ των οποίων οι 194 ήταν ενεργές, οι υπόλοιπες 92 ήταν ανενεργές⁵⁴.

---

⁵³ Κορκίδη, Μαρία (2007): *Επιχειρησιακός σχεδιασμός στις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες –υπηρεσίες πληροφόρησης*. Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Τμήμα Αρχειονομίας-Βιβλιοθηκονομίας.

⁵⁴ Με τον όρο ανενεργές, ουσιαστικά νοούνται οι βιβλιοθήκες χωρίς κτίριο, προσωπικό και προϋπολογισμό. Κατ'εμφημισμόν βιβλιοθήκες, που υπάρχουν μόνο στα χαρτιά.

Πιο πρόσφατα στοιχεία, μπορούν να αντληθούν από την ιστοσελίδα του δικτύου των ελληνικών βιβλιοθηκών της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας (<https://network.nlg.gr/>). Ο κατάλογος, αυτός όμως, επειδή αναφέρεται κυρίως σε βιβλιοθήκες οι οποίες συνεργάζονται με την Εθνική Βιβλιοθήκη στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας, δεν περιλαμβάνει το σύνολο των δημοτικών βιβλιοθηκών.

Κρίθηκε αναγκαίο, για την απόκτηση ενός πλήρους και επικαιροποιημένου μητρώου των δημοτικών βιβλιοθηκών, η προσωπική τηλεφωνική επικοινωνία της ερευνήτριας, με τους υπευθύνους του κάθε δήμου ξεχωριστά. Με αυτό τον τρόπο, διαφάνηκε ότι στην Περιφέρεια Αττικής οι δημοτικές βιβλιοθήκες ανέρχονται σε 62.

Μετά και από περαιτέρω επικοινωνία, με τους υπεύθυνους των δήμων, καταγράφηκαν ότι τελικά οι ενεργές⁵⁵ βιβλιοθήκες ανέρχονται στις 54.

Οι Βιβλιοθήκες σε οχτώ δήμους, είτε δεν είχαν λειτουργήσει ποτέ, είτε λειτουργούσαν στο παρελθόν. Τη χρονική στιγμή όμως, της συλλογής των ερωτηματολογίων, ήταν κλειστές. Εξακολουθούν να υφίστανται μόνο κατ' όνομα, με την ελπίδα ότι κάποια στιγμή στο μέλλον, θα ξανανοίξουν. Από τις 54 ενεργές βιβλιοθήκες, απάντησαν οι 46 βιβλιοθήκες. Ποσοστό απόκρισης 85%.

Ένας από τους καθοριστικούς παράγοντες, που συνήθως αποτελεί τροχοπέδη στη λειτουργία των δημοτικών βιβλιοθηκών, είναι η χαμηλή θέση στην οποία βρίσκονται οι βιβλιοθήκες, και εν γένει ο πολιτισμός, στη λίστα των προτεραιοτήτων που θέτουν οι αιρετοί κάθε δήμου. Ένας ακόμα βασικός λόγος, ιδιαίτερα κρίσιμος στα χρόνια της κρίσης που διανύει η χώρα, αποτελεί η έλλειψη μόνιμου προσωπικού. Υπάρχουν βιβλιοθήκες, οι οποίες λειτουργούν, για παράδειγμα οχτώ μήνες τον χρόνο, όσο ορίζεται από τη σύμβαση πρόσληψης συμβασιούχου υπαλλήλου, και το επόμενο διάστημα παραμένουν κλειστές. Κατά τη διάρκεια συλλογής του ερωτηματολογίου της παρούσας έρευνας, καταγράφηκε το μοναδικό παράδειγμα κλειστής βιβλιοθήκης ως

---

⁵⁵Με τον όρο ενεργές βιβλιοθήκες, νοούνται οι βιβλιοθήκες οι οποίες στεγάζονται σε κτίριο, έχουν συγκεκριμένο ωράριο λειτουργίας, προσωπικό και προϋπολογισμό.

αποτέλεσμα έντονων καιρικών φαινομένων. Συγκεκριμένα, η βιβλιοθήκη του δήμου Μάνδρας-Ειδυλλίας, δε είναι πλέον ανοικτή για το κοινό της, μετά τις πλημμύρες του 2017, λόγω σοβαρών καταστροφών που υπέστη το κτίριο της βιβλιοθήκης.

Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί

Οι δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί, αποτελούν αφενός τη βάση πάνω στην οποία χτίζεται ο αθλητισμός, και αφετέρου η ύπαρξή τους δηλώνει την προτεραιότητα που δίνεται από την τοπική αρχή στην άσκηση των δημοτών.

Αναφορικά με τη διακίνηση τους, ο πληθυσμός - στόχος της έρευνας ορίσθηκε το σύνολο των Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Αττικής.

Για την καταγραφή όλων των μονάδων του στοχευόμενου πληθυσμού και την απόκτηση ενός πλήρους και ενημερωμένου μητρώου, συλλέχθηκαν στοιχεία από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.), ο οποίος είναι ο φορέας υποδοχής και έγκρισης προγραμμάτων «Άθλησης για Όλους» και συνεργάζεται με το σύνολο των συγκεκριμένων οργανισμών. Για την απόκτηση όμως, ενός πλήρους και επικαιροποιημένου μητρώου των δημοτικών αθλητικών οργανισμών, κρίθηκε επίσης αναγκαία, η προσωπική τηλεφωνική επικοινωνία της ερευνήτριας, με τους υπευθύνους του κάθε δήμου ξεχωριστά. Με αυτό τον τρόπο, διαφάνηκε ότι στην Περιφέρεια Αττικής οι δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί ανέρχονται σε 51.

Από τους 51 δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς, απάντησαν 26, ποσοστό απόκρισης 51%. Αρκετά ικανοποιητικό για τη διεξαγωγή ασφαλών αποτελεσμάτων, αλλά σαφώς μικρότερο από αυτό των βιβλιοθηκών.

Αν και το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» συνδέει άρρηκτα τον πολιτισμό με τον αθλητισμό, δημιουργώντας «Διευθύνσεις Πολιτισμού και Αθλητισμού», εντούτοις, αρχικά δε φαίνεται να υπάρχει άμεση συνεργασία μεταξύ δημοτικών αθλητικών οργανισμών και δημοτικών βιβλιοθηκών, αλλά ούτε πρόδηλη σχέση μεταξύ τους. Αυτή η παράμετρος, ίσως να επηρεάζει αρνητικά την απόκριση των αθλητικών οργανισμών

στα ερωτηματολόγια, η οποία κρίνεται ως ικανοποιητική μεν, διστακτική, δε. Από την αρχή της διακίνησης των ερωτηματολογίων, διαφάνηκε μία επιφυλακτική αντιμετώπιση, καθώς στο παρελθόν δεν τους είχε ζητηθεί κάτι παρόμοιο. Να απαντήσουν, δηλαδή, σε ερωτηματολόγια τα οποία αφορούσαν βιβλιοθήκες και πιθανές συνεργασίες μαζί τους. Η επιφυλακτική αντιμετώπισή τους, ίσως προέρχεται και από τη στερεοτυπική αντίληψη που επικρατεί, ότι οι βιβλιοθήκες και ο αθλητισμός δεν εναρμονίζονται εύκολα.

Επιπροσθέτως, αξίζει να αναφερθεί το γεγονός ότι το προσωπικό των αθλητικών οργανισμών προέρχεται, κατά κύριο λόγο, από εργαζόμενους με αθλητικό υπόβαθρο, κυρίως γυμναστές, οι οποίοι ασχολούνται με την υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων, σε εξωτερικούς χώρους, γήπεδα, κολυμβητήρια, στάδια κ.λπ. Η διαδικασία συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, ίσως δεν αποτελεί μέρος της καθημερινής τους ρουτίνας. Σε αντίθεση με τους εργαζόμενους των βιβλιοθηκών, όπου η συλλογή στοιχείων, η συμπλήρωση ερωτηματολογίων και γενικότερα, η ανάγκη για τεκμηρίωση, αποτελεί βασικό τους μέλημα.

Στην πορεία της επικοινωνίας όμως απεδείχθη ότι οι περισσότεροι υπεύθυνοι των αθλητικών οργανισμών είδαν θετικά τη διαδικασία συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου και έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον, ειδικά για τις συνεργασίες μεταξύ των αθλητικών οργανισμών και των βιβλιοθηκών που υλοποιούνται στο εξωτερικό. Λαμβάνοντας υπόψη και τα σχόλια των ερωτώμενων, στο πεδίο του ερωτηματολογίου, όπου μπορούσαν ελεύθερα να διατυπώσουν τη γνώμη τους καταγράφηκαν παρατηρήσεις όπως: «πρωτοποριακή ιδέα», «εξαιρετικά ενδιαφέρον θέμα στο πλαίσιο εφαρμογής του ρητού "νους υγιής εν σώματι υγιεί"» κ.ά. Γίνεται κατανοητό, από την όλη πορεία της εμπειρίας συλλογής των ερωτηματολογίων, καθώς και από την επαφή με τους υπευθύνους, ότι οι συνεργασίες μεταξύ αθλητικών οργανισμών και βιβλιοθηκών, μπορούν να αποτελέσουν «πεδίο δόξης λαμπρό».

Μέσα συλλογής δεδομένων

Ερωτηματολόγια

Η πιο απλή και συνηθισμένη μορφή ενός εργαλείου συστηματικής συλλογής δεδομένων δημοσκοπικής έρευνας, είναι το ερωτηματολόγιο. Είναι ένα έντυπο που περιλαμβάνει επιλεγμένες ερωτήσεις, για τη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων για τη μελέτη ενός ζητήματος.

Κάθε ερωτηματολόγιο αναφέρεται σε διαφορετικό γνωστικό πεδίο και πολλές φορές η χρήση του έχει διαφορετικούς στόχους και πεδίο έρευνας. Η σύνταξή του, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες για την ποιότητα των στοιχείων που θα συλλεχθούν. Το ερωτηματολόγιο είναι απαραίτητο να ανταποκρίνεται στον καθορισμένο σκοπό της έρευνας, στον έλεγχο της ποσότητας των πληροφοριών που προσφέρεται για κάθε θέμα, αλλά και στην εγκυρότητα, αξιόπιστα και ευχρηστία του ως εργαλείο έρευνας (Βαφειάδης, 2003; Καραγεώργος, 2002).

Τα πλεονεκτήματα του ερωτηματολογίου, ως μέσο συλλογής ερευνητικών δεδομένων είναι:

- Προσφέρεται ως αξιόπιστο μέσο που μπορεί να απευθυνθεί σε μεγάλο δείγμα ερωτώμενων.
- Παρουσιάζεται ως οικονομική λύση συγκέντρωσης δεδομένων μεγάλου πληθυσμού, που δεν θα μπορούσε ο ερευνητής με άλλο τρόπο να προσεγγίσει (π.χ. προσωπικές συνεντεύξεις).
- Διασφαλίζει την ανωνυμία, επομένως αυξάνει την εμπιστοσύνη και συμμετοχή ερωτώμενων, καθώς και την αντικειμενικότητα των απαντήσεών τους.

Τα μειονεκτήματα της μεθόδου αυτής είναι:

- Το μικρό ποσοστό επιστροφής συμπληρωμένων ερωτηματολογίων.
- Η αμφισβητούμενη αξιοπιστία περιεχομένου των ερωτήσεων ως προς την αντικειμενικότητα, εγκυρότητα, σαφήνεια και κατανόηση.
- Η αδυναμία επικοινωνίας του ερωτώμενου πληθυσμού με τον ερευνητή προκειμένου να δοθούν ερμηνείες και επεξηγήσεις (Καραγεώργος, 2002).

Για τις ανάγκες της παρούσας ερευνητικής εργασίας και την καταγραφή όλων των μονάδων του στοχευόμενου πληθυσμού, καθώς και την απόκτηση ενός πλήρους και ενημερωμένου μητρώου των δημοτικών βιβλιοθηκών, αλλά και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών, κρίθηκε αναγκαία η τηλεφωνική επικοινωνία της ερευνήτριας, τόσο με τους υπευθύνους των δημοτικών βιβλιοθηκών, όσο κι με αυτούς των δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην Περιφέρεια Αττικής.

Κατασκευή - ανάπτυξη ερωτηματολογίου προσαρμοσμένου στις απαιτήσεις της παρούσας έρευνας

Για τις ανάγκες της έρευνας σχεδιάστηκαν ερωτηματολόγια που σύμφωνα με το είδος και το πλήθος των απαιτούμενων πληροφοριών (παραμέτρων – μεταβλητών), προκειμένου να αξιολογηθεί η συνεισφορά του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών στην ανάπτυξη και εξέλιξη του αθλητικού και πολιτιστικού γίνεσθαι των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού.

Για το λόγο αυτό, ακολουθήθηκαν συγκεκριμένα στάδια, κατά τα οποία υλοποιήθηκαν:

1. Προκαταρκτικές αποφάσεις.
2. Αποφάσεις σχετικές με το περιεχόμενο της κάθε ερώτησης.
3. Αποφάσεις για τον τρόπο διατύπωσης των ερωτήσεων.
4. Αποφάσεις για τον τύπο των ερωτήσεων.
5. Αποφάσεις για την σειρά των ερωτήσεων.
6. Αποφάσεις για την διάταξη και εμφάνιση του ερωτηματολογίου.
7. Αποφάσεις για τον προέλεγχο και αναθεώρηση του ερωτηματολογίου.

(Βαφειάδης, 2003).

Για τις ανάγκες της έρευνας δημιουργήθηκαν δύο ερωτηματολόγια.

- 1) Ερωτηματολόγιο για τους υπευθύνους των δημοτικών βιβλιοθηκών στην Περιφέρεια Αττικής.
- 2) Ερωτηματολόγιο για τους υπευθύνους των δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην Περιφέρεια Αττικής.

Δομή ερωτηματολογίου

Όπως προαναφέρθηκε, δημιουργήθηκαν δύο ερωτηματολόγια: ένα για τους υπευθύνους των δημοτικών βιβλιοθηκών στην Περιφέρεια Αττικής και ένα για τους υπευθύνους των δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην Περιφέρεια Αττικής. Προηγήθηκε πιλοτική εφαρμογή για την αξιολόγηση του ερωτηματολογίου.

Η δομή του ερωτηματολογίου των δημοτικών βιβλιοθηκών περιλάμβανε:

Στοιχεία των δημοτικών βιβλιοθηκών (ακριβή ονομασία, διεύθυνση, τηλέφωνο, e-mail).

Δημογραφικά στοιχεία (ηλικία του/της ερωτώμενου/νης).

Θέση/ειδικότητα του/της ερωτώμενου/νης (αιρετό μέλος, υπηρεσιακός παράγοντας).

Νομικό καθεστώς των βιβλιοθηκών (Τμήμα, Διεύθυνση, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Ν.Π.Δ.Δ.).

Διερεύνηση των υφιστάμενων δράσεων και πρακτικών των δημοτικών βιβλιοθηκών αναφορικά με τις πολιτιστικές δράσεις τους.

Διερεύνηση των υφιστάμενων δράσεων και πρακτικών των δημοτικών βιβλιοθηκών αναφορικά με αθλητικές δράσεις τους.

Διερεύνηση ύπαρξης ή μη, συνεργασίας με τους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς.

Διερεύνηση προθέσεων και δυνατοτήτων κοινών δράσεων με τους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς, στο μέλλον.

Διερεύνηση προθέσεων και δυνατοτήτων εφαρμογής καλών πρακτικών⁵⁶ από βιβλιοθήκες του εξωτερικού, στο μέλλον.

Η δομή του ερωτηματολογίου των δημοτικών αθλητικών οργανισμών περιλάμβανε:

Στοιχεία των δημοτικών αθλητικών οργανισμών (ακριβής ονομασία, διεύθυνση, τηλέφωνο, e-mail).

Δημογραφικά στοιχεία (ηλικία του/της ερωτώμενου/νης).

Θέση/ειδικότητα του/της ερωτώμενου/νης (αιρετό μέλος, υπηρεσιακός παράγοντας).

Νομικό καθεστώς των αθλητικών οργανισμών (Τμήμα, Διεύθυνση, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Ν.Π.Δ.Δ.).

Διερεύνηση ύπαρξης ή μη, συνεργασίας με τις δημοτικές βιβλιοθήκες.

Διερεύνηση προθέσεων και δυνατοτήτων κοινών δράσεων με τις δημοτικές βιβλιοθήκες, στο μέλλον.

Διερεύνηση προθέσεων και δυνατοτήτων εφαρμογής καλών πρακτικών από βιβλιοθήκες του εξωτερικού, οι οποίες συνεργάζονται με αθλητικούς οργανισμούς, στο μέλλον.

Πιλοτική έρευνα για τον έλεγχο του περιεχομένου των ερωτηματολογίων

Σημαντικό ρόλο κατά τη διεξαγωγή της έρευνας στην αποφυγή και πρόληψη προβλημάτων, τα οποία ενδέχεται να οδηγήσουν σε απόκλιση από τον σχεδιασμό, διαδραματίζει η πιλοτική έρευνα.

---

⁵⁶Ο όρος «καλές πρακτικές» ή «βέλτιστες πρακτικές» χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει μία δοκιμασμένη διαδικασία, ή δράση, που έχει αποδείξει στην πράξη ότι είναι περισσότερο αποτελεσματική από άλλες, όταν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένες συνθήκες. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κύρια χαρακτηριστικά που καθιστούν μία πρακτική «καλή» είναι: η καινοτομία, η αποτελεσματικότητα, η βιωσιμότητα, να έχει δυνατότητες αναπαραγωγής κάτω από ίδιες συνθήκες, καθώς και δυνατότητες μεταφοράς και αξιοποίησης σε διαφορετικά περιβάλλοντα, από νέους χρήστες που θέλουν να τις υιοθετήσουν.

Πιλοτική είναι η έρευνα, η οποία διεξάγεται πριν από την κύρια έρευνα. Ακολουθεί τον σχεδιασμό της κύριας έρευνας σε κάθε στάδιο, αλλά είναι μικρότερης κλίμακας, σε ένα αρκετά μικρότερο δείγμα, από εκείνο της κύριας. Η σκοπιμότητα της, είναι πολύπλευρη. Αρχικά, ελέγχεται το ερωτηματολόγιο και εντοπίζονται τυχόν ερωτήσεις που ίσως δεν είναι αρκετά ξεκάθαρες και κατανοητές. Κατόπιν, γίνεται μία εκτίμηση του χρόνου της διεξαγωγής της έρευνας. Τέλος, λαμβάνονται κάποιες πρώτες εκτιμήσεις (Παπαγεωργίου, 2015).

Για την τελική διαμόρφωση των δύο ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε:

1. Έλεγχος περιεχομένου του ερωτηματολογίου
  2. Ανάλυση αξιοπιστίας (Reliability Analysis) - Εγκυρότητα των δύο ερωτηματολογίων
- Διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια σε πέντε υπευθύνους δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην Περιφέρεια Αττικής.

Διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια σε πέντε υπευθύνους δημοτικών Βιβλιοθηκών στην Περιφέρεια Αττικής.

Με την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος και της συγκέντρωσης των ερωτηματολογίων, δόθηκε η δυνατότητα αναθεώρησης του αρχικού διερευνητικού ερωτηματολογίου ή/ και των ερευνητικών υποθέσεων.

Η Ανάλυση των δεδομένων που έγινε παράλληλα με τη συλλογή τους, υποστήριξε τις αρχικές υποθέσεις και δεν χρειάστηκε να επεκτείνει ή να περιορίσει την έρευνα (Καμπίτσης, 2004; Galloway, 1997).

Μετά από την αξιολόγηση των ερωτήσεων – απαντήσεων που προβλέπονταν σε κάθε ερώτημα, επιβεβαιώθηκε η αρχική σχεδίαση και συμπληρώθηκαν στοιχεία επιμέρους πληροφοριών και παραμέτρων. Με τη διαδικασία αυτή δόθηκε η δυνατότητα ελέγχου εγκυρότητας, σαφήνειας και κατανόησης του περιεχομένου των ερωτήσεων από τους ερωτώμενους και ανασυντάχθηκαν οριστικά τα ερωτηματολόγια.

Τρόπος προσέλκυσης- οδηγίες που δόθηκαν

Κατεβλήθη προσπάθεια, ώστε τα ερωτηματολόγια που στάλθηκαν για τις ανάγκες της παρούσας ερευνητικής εργασίας, να έχουν ως γνώμονα κάποια βασικά χαρακτηριστικά: να είναι αντιληπτά, κατανοητά, σαφή, αλλά και να μην απαιτείται μεγάλο χρονικό διάστημα για τη συμπλήρωσή τους. Οι ερωτήσεις να έχουν λογική σειρά και να μην επηρεάζουν τις απαντήσεις των ερωτώμενων, κατευθύνοντάς τους σε μία προφανή πορεία.

Τα ερωτηματολόγια εστάλησαν στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην Περιφέρεια Αττικής, τον μήνα Ιανουάριο του 2018. Μετά από δεκαπέντε ημέρες, ακολούθησε τηλεφωνική υπόμνηση. Η συνολική περίοδος συγκέντρωσης των απαντήσεων ήταν έξι μήνες (Ιανουάριος-Ιούνιος). Στους ερωτώμενους, αρχικά αναφέρθηκε το θέμα της έρευνας, το ονοματεπώνυμο της ερευνήτριας, καθώς και το όνομα του Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο του οποίου διεξάγεται η έρευνα.

Στη συνέχεια, προσδιορίστηκε το χρονικό διάστημα το οποίο απαιτείτο, για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Με δεδομένο, τον περιορισμένο χρόνο που οι περισσότεροι υπεύθυνοι έχουν στη διάθεσή τους, θεωρήθηκε σωστό να γνωρίζουν τη χρονική διάρκεια συμπλήρωσής του, η οποία δε θα ξεπερνούσε τα δέκα λεπτά. Επίσης, τους κατέστη σαφές, ότι οι απαντήσεις είναι ανώνυμες. Τέλος, η ερευνήτρια, δεσμεύτηκε, ότι τα αποτελέσματα της έρευνας θα είναι στη διάθεσή τους, μετά το πέρας της διαδικασίας, καθώς υπήρξε έντονο ενδιαφέρον από μέρους των ερωτώμενων.

Ανάλυση αξιοπιστίας (Reliability Analysis) - Εγκυρότητα των δύο ερωτηματολογίων

Αφορούσε στον έλεγχο αξιοπιστίας/αντικειμενικότητας και εγκυρότητας των ερωτηματολογίων ως κατάλληλα ερευνητικά εργαλεία.

Κάθε όργανο μέτρησης πρέπει να πληροί ορισμένες βασικές προϋποθέσεις προκειμένου τα αποτελέσματα των μετρήσεων να ανταποκρίνονται στην

πραγματικότητα αλλά και να καθίσταται δυνατή η ερμηνεία τους. Οι βασικές αυτές προϋποθέσεις αφορούν στον έλεγχο της αξιοπιστίας- αντικειμενικότητας και εγκυρότητάς τους.

1. Η αξιοπιστία αφορά στην καταλληλότητά του, ως εργαλείο μέτρησης, και εκφράζει:
  - Το κατά πόσο το εργαλείο αυτό μετρά σταθερά και με ακρίβεια αυτό που προτίθεται να μετρήσει.
  - Αν το επηρεάζει η τυχαιότητα των μετρήσεων.
  - Η ακριβής ερμηνεία των αποτελεσμάτων διασφαλίζεται από ένα ικανοποιητικό δείκτη αξιοπιστίας.

2. Η αντικειμενικότητα ενός ερωτηματολογίου προσδιορίζει το βαθμό που το αποτέλεσμα μιας μέτρησης είναι ανεξάρτητο από τον εξεταστή. Ένα αντικειμενικό εργαλείο μέτρησης δίνει τα ίδια αποτελέσματα, ανεξάρτητα από το ποιος διενεργεί και καταγράφει την έρευνα.

3. Η εγκυρότητα ενός ερωτηματολογίου προσδιορίζει:
  - Το τι είναι αυτό που μετρά ως εργαλείο μέτρησης.
  - Το κατά πόσο το εργαλείο αυτό μετρά αυτό που προτίθεται να μετρήσει και σε ποιους απευθύνεται.

Αν το όργανο μέτρησης δεν είναι ιδιαίτερα αξιόπιστο τότε και η εγκυρότητά του θα είναι χαμηλή. Αντίθετα, αν ένα εργαλείο μέτρησης είναι έγκυρο θα είναι εξ ορισμού και αξιόπιστο (Καμπίτσης, 2004; Yfantopoulos & Sarris, 2001).

Για τον έλεγχο του κάθε ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε έλεγχος της εγκυρότητας, αξιοπιστίας και αντικειμενικότητας με τον υπολογισμό του δείκτη *Cronbach's Alpha*. Ο ανωτέρω δείκτης εκφράζει το βαθμό αξιοπιστίας ενός ερωτηματολογίου με τη σύγκριση του μεγέθους των τιμών μεταξύ των ερωτήσεων σε σχέση με τη συνολική διακύμανση του ερωτηματολογίου. Όσο μεγαλύτερη αποδεικνύεται η συνδιακύμανση των τιμών τόσο πιο αξιόπιστο είναι το εργαλείο μέτρησης. Η διαδικασία αυτή αποτυπώνει την εσωτερική συνοχή (σταθερότητα) του ερωτηματολογίου και επομένως την εγκυρότητα, αξιοπιστία και αντικειμενικότητα του

(Καμπίτσης, 2004; Υφαντοπουλος & Sarris, 2001). Με βάση την κλασική θεωρία ως «αξιοπιστία» ορίζεται το κλάσμα της πραγματικής Διακύμανσης των βαθμολογιών (σκορ) μιας κλίμακας ή μιας δοκιμής προς την παρατηρούμενη διακύμανση των βαθμολογιών (McDonald, 1999).

Ο Πίνακας που ακολουθεί δείχνει το αποδεκτό και το μη αποδεκτό εύρος εκτίμησης της αξιοπιστίας μιας μεταβλητής, βάση του συντελεστή συσχέτισης. Αν ο δείκτης α Cronbach κυμαίνεται μεταξύ 0,950-0,990 τότε η μεταβλητή μας είναι αξιόπιστη. Αντιστοίχως, εάν ο δείκτης α Cronbach κυμαίνεται από 0,750 και κάτω, η μεταβλητή μας έχει χαμηλή αξιοπιστία.

Πίνακας 3: Κλίμακα εκτίμησης εγκυρότητας, αξιοπιστίας

Συντελεστής Συσχέτισης	Εγκυρότητα	Αξιοπιστία Αντικειμενικότητα -
.95 - .99		Άριστη
.90 - .94		Πολύ Καλή
.85 - .89	Άριστη	Αποδεκτή
.80 - .84	Πολύ Καλή	Αποδεκτή
.75 - .79	Αποδεκτή	Χαμηλή
.70 - .74	Αποδεκτή	Χαμηλή
.65 - .69	Αμφίβολη (αποδεκτή για πολύ σύνθετα τεστ)	Αμφίβολη (αποδεκτή για ομάδες)
.60 - .64	Αμφίβολη	Αμφίβολη (αποδεκτή για ομάδες)

Κάποια στατιστικά προγράμματα όπως το SPSS που χρησιμοποιήθηκε σε αυτή την έρευνα, όχι μόνο υπολογίζουν τον συντελεστή Cronbach's alpha, αλλά υπολογίζουν και την τιμή του αν αφαιρεθούν κάποια ή κάποιες ερωτήσεις. Εφόσον ο ερευνητής δε δοκιμάζει να αναπτύξει μια κλίμακα, μπορεί η αφαίρεση κάποιας ερώτησης να βελτιώσει τον συντελεστή αλλά να μειώσει την εγκυρότητά της δομής ή του περιεχομένου της (Nunnally & Bernstein, 1994). Την ίδια στιγμή, η προσθήκη μιας ή και περισσότερων ερωτήσεων δε δίνει πάντα καλύτερο αποτέλεσμα (Duhachek, Cughlan, Iacobucci, 2005).

Για να υπολογίσουμε τον συντελεστή Cronbach alpha, πραγματοποιήσαμε KR-20. Σε περιπτώσεις αξιοποίησης κλιμάκων με δυαδικό χαρακτήρα (σωστό/λάθος, ΝΑΙ/ΟΧΙ κτλ.) εφαρμόζεται εναλλακτικά η εξίσωση των Kuder-Richardson-20 (KR-20) η οποία μετρά την αξιοπιστία της ενδοσυνέπειας των δυαδικών ερωτήσεων. Συντελεστής KR-20 > 0,80 θεωρείται πολύ καλός και > 0,90 άριστος. Η αξιοπιστία εμπλέκει δύο παράγοντες, τη διακύμανση της ερώτησης και της εξέτασης (αθροιστικής βαθμολογίας των ερωτήσεων). Ο δείκτης αυτός είναι αναλογικός της διακύμανσης της εξέτασης που σημαίνει ότι όταν η διακύμανση της εξέτασης αυξάνεται ενώ παραμένει σταθερή η διακύμανση της ερώτησης τότε αυξάνει και η αξιοπιστία.

Τέλος μετά τη δημιουργία παραγόντων εκτελέσαμε Ανάλυση αξιοπιστίας (Analyze-Scale- Reliability Analysis) με την οποία διαπιστώσαμε ότι οι παράγοντες που σχεδιάσαμε ταιριάζουν και έχουν υψηλή εγκυρότητα.

Στατιστικός έλεγχος αξιοπιστίας εγκυρότητας ερωτηματολογίου (υπολογισμός του δείκτη *Cronbach's Alpha*) για το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στις βιβλιοθήκες των Δήμων.

Αξιοπιστία είναι η μέτρηση της συνάφειας της εφαρμογής ενός συστήματος μέτρησης σε ένα ειδικό πληθυσμό και σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Ουσιαστικά δηλαδή, αναφέρεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ του ειδικού καθήκοντος (εκτέλεση κάποιας

εργασίας, απάντηση σε ερωτηματολόγιο) και του ειδικού πληθυσμού των εξεταζόμενων.

Ο Δείκτης *Cronbach's Alpha*, ο οποίος μετρά πόσο αξιόπιστα προσχεδιασμένες ερωτήσεις εκτιμούν την ίδια σύνθεση (χαρακτηριστικά, δεξιότητες κτλ.). Με άλλα λόγια συνιστούν ισοδυναμία, για αυτό και ο συντελεστής αξιοπιστίας είναι κατά βάση συντελεστής ισοδυναμίας (των θεμάτων). Σε κάθε ερωτηματολόγιο εκτιμούμε τη διακύμανση κάθε ερώτησης και τη διακύμανση του αθροίσματος της κλίμακας μέτρησης. Αν οι ερωτήσεις μετρούν την ίδια μεταβλητότητα μεταξύ των ερωτώμενων, τότε η διακύμανση του αθροίσματος αναμένεται να είναι μικρότερη της διακύμανσης όλων των ερωτήσεων.

Για τον έλεγχο του ερωτηματολογίου που δόθηκε στις βιβλιοθήκες των Δήμων πραγματοποιήθηκε έλεγχος και πραγματοποιήθηκε έλεγχος Kuder-Richardson-20 (KR-20) του ερωτηματολογίου με τον υπολογισμό του δείκτη *Cronbach's Alpha* (Sun, Chou, Stacy, Ma, Unger, & Gallaher, 2007, Καμπίτσης, 2004, Howitt & Cramer, 2003, Thomas & Nelson, 2003, Barrow, McGee, 1964, Cronbach & Shavelson, 2004).

Για την Ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο κοινωνικών επιστημών SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Το Στατιστικό πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες, είναι ένα πρόγραμμα καταγραφής, διαχείρισης και επεξεργασίας δεδομένων. Αναπτύχθηκε για πρώτη φορά το 1965, στο Πανεπιστήμιο Stanford της Καλιφόρνιας. Το κυρίως πρόγραμμα συνοδεύεται από διάφορα εργαλεία π.χ. για σύνταξη ερωτηματολογίου, που καθιστούν ένα από τα πιο ολοκληρωμένα στατιστικά πακέτα. Είναι το κορυφαίο και από τα πιο διαδεδομένα προγράμματα του είδους του και χρησιμοποιείται ευρέως από οργανισμούς, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα κ.ά.

Η συνολική εκτίμηση των ερωτηματολογίων που έδωσε ο στατιστικός έλεγχος του δείκτη *Cronbach's Alpha* και εκτιμήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις των επιστημονικών κριτηρίων ήταν αποδεκτός.

Στατιστικός έλεγχος αξιοπιστίας εγκυρότητας ερωτηματολογίου (υπολογισμός του δείκτη Cronbach's Alpha) για το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς

Για την Ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο κοινωνικών επιστημών (SPSS). Η συνολική εκτίμηση των ερωτηματολογίων που έδωσε ο στατιστικός έλεγχος του δείκτη *Cronbach's Alpha* και εκτιμήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις των επιστημονικών κριτηρίων ήταν αποδεκτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στατιστική Ανάλυση

Περιγραφική Στατιστική

Η Στατιστική Ανάλυση βασίσθηκε αρχικά στην κωδικοποίηση και καταχώρηση των δεδομένων και η στατιστική επεξεργασία των απαντήσεων έγινε με:

1. Κατανομές (συχνότητα [f], σχετική συχνότητα %) για τα δημογραφικά - γενικά στοιχεία κατάταξης.
2. Περιγραφικούς στατιστικούς δείκτες (συχνότητα [f], σχετική συχνότητα %).

Ακολουθεί η Περιγραφική Στατιστική του Ερωτηματολογίου που δόθηκε στους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς στην Περιφέρεια Αττικής.

Πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω ενέργειες με το στατιστικό πακέτο SPSS:

Analyze- Descriptive Statistics- Frequencies

Στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, για να εισάγουμε τα δεδομένα στο στατιστικό πακέτο SPSS, ορίσαμε ως μεταβλητή κάθε απάντηση με κωδικοποίηση απαντήσεων 1:Ναι και 2: Όχι. Αυτό πραγματοποιείται γιατί οι ερωτώμενοι μπορεί να επιλέξουν περισσότερες από μία απαντήσεις.

Για την Ανάλυση των ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής ακολουθήσαμε την εξής διαδικασία:

Analyze-Multiple Response-Define Sets και στη συνέχεια **Analyze- Multiple Response- Frequencies**.

Ερωτηματολόγιο Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών στην Περιφέρεια Αττικής

Περιγραφική Στατιστική

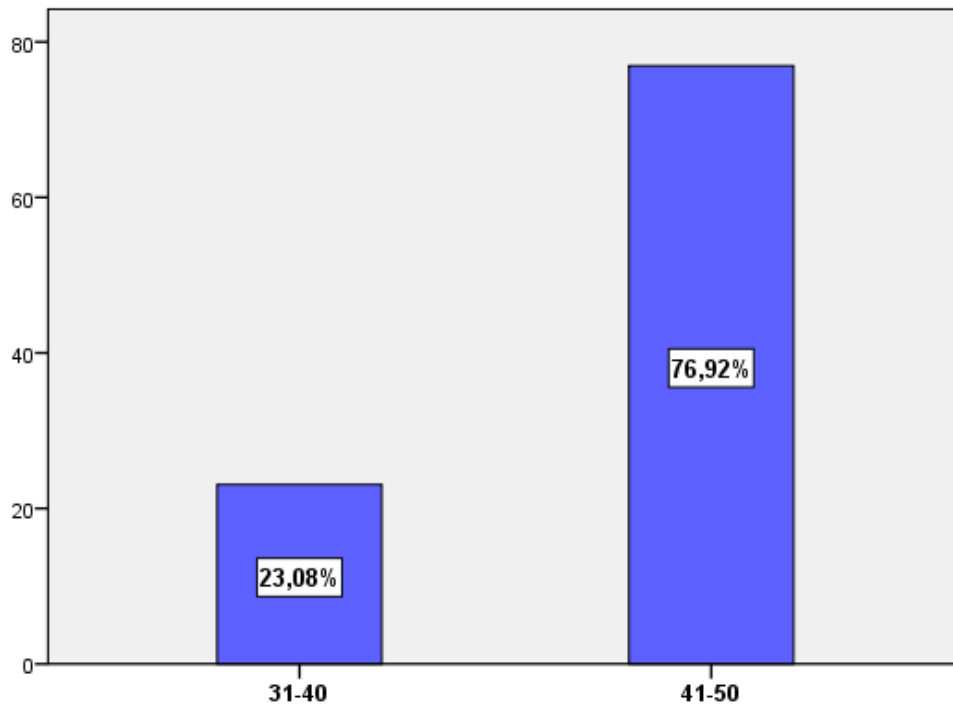
Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Όλοι οι ερωτώμενοι (26 άτομα) είναι υπηρεσιακοί παράγοντες του Δήμου (Διευθυντής, Προϊστάμενος κ.ά.).

Πίνακας 4: Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενων στους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς

Ηλικιακή Ομάδα		
	N	%
31-40	6	23,1
41-50	20	76,9
Σύνολο	26	100,0

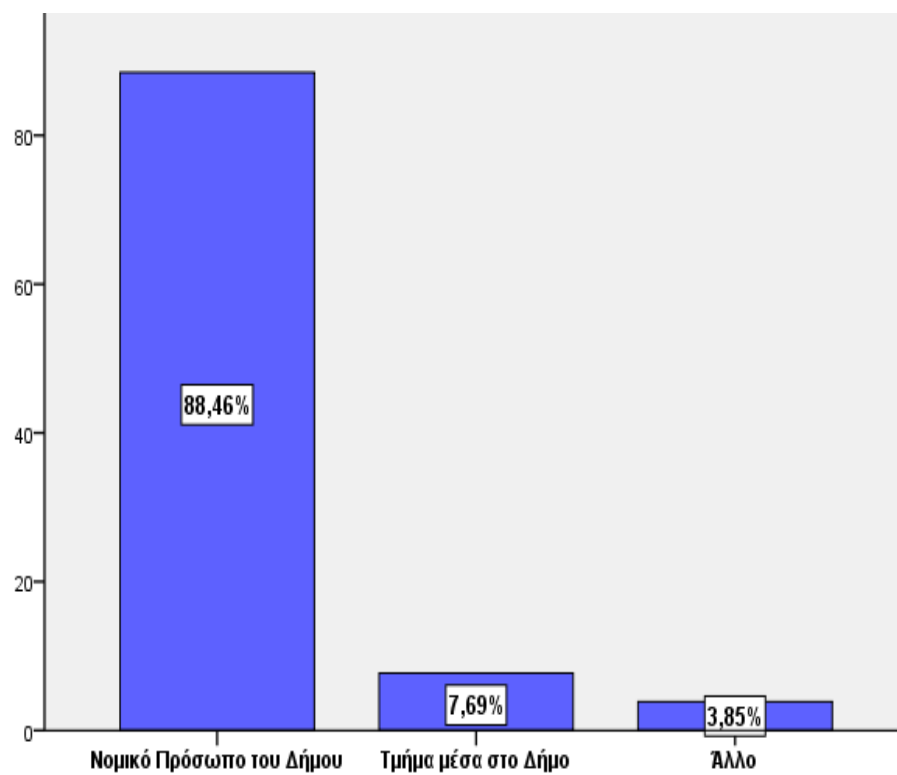

Γράφημα 1: Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενων στους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς

Πίνακας 5: Που υπάγεται διοικητικά ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός

Ο Δημοτικός Αθλητικός οργανισμός διοικητικά υπάγεται σε:		
	N	%
Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	23	88,5
Διεύθυνση μέσα στο Δήμο	2	7,7
Άλλο	1	3,8
Σύνολο	26	100,0

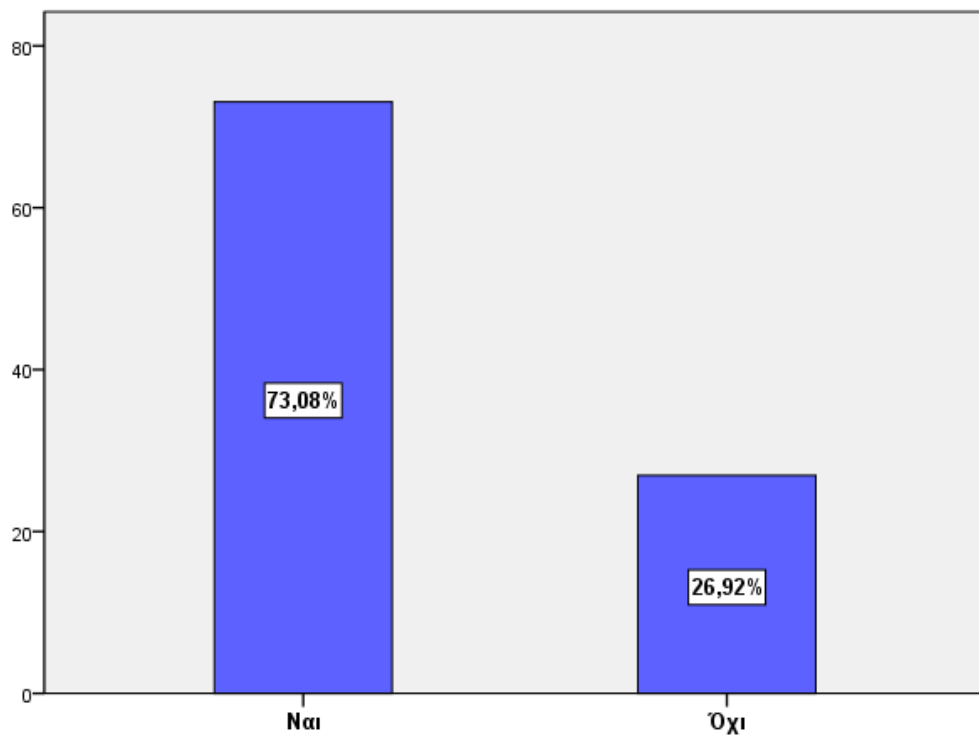

Γράφημα 2: Που υπάγεται διοικητικά ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός

Απαντήσεις στα ερωτήματα

Πίνακας 6: Ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού

Υπάρχουν βιβλία στα γραφεία ή στους χώρους αναμονής του αθλητικού οργανισμού (π.χ. βιβλία που αφορούν σε αθλητική ψυχολογία, προπονητική, υγιεινή διατροφή, αθλητικό μάντζμεντ, αθλητικές χορηγίες κ.ά.);		
	N	%
Ναι	19	73,1
Όχι	7	26,9
Σύνολο	26	100,0
	26	100,0

Γράφημα 3: Ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού

Πίνακας 7: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού

	Απαντήσεις	
	N	%
Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι	3	42,9%
Δεν υπάρχει μεγάλη ζήτηση από το κοινό για τέτοια θεματολογία	2	28,6%
Άλλο	2	28,6%
Σύνολο	7	100,0%

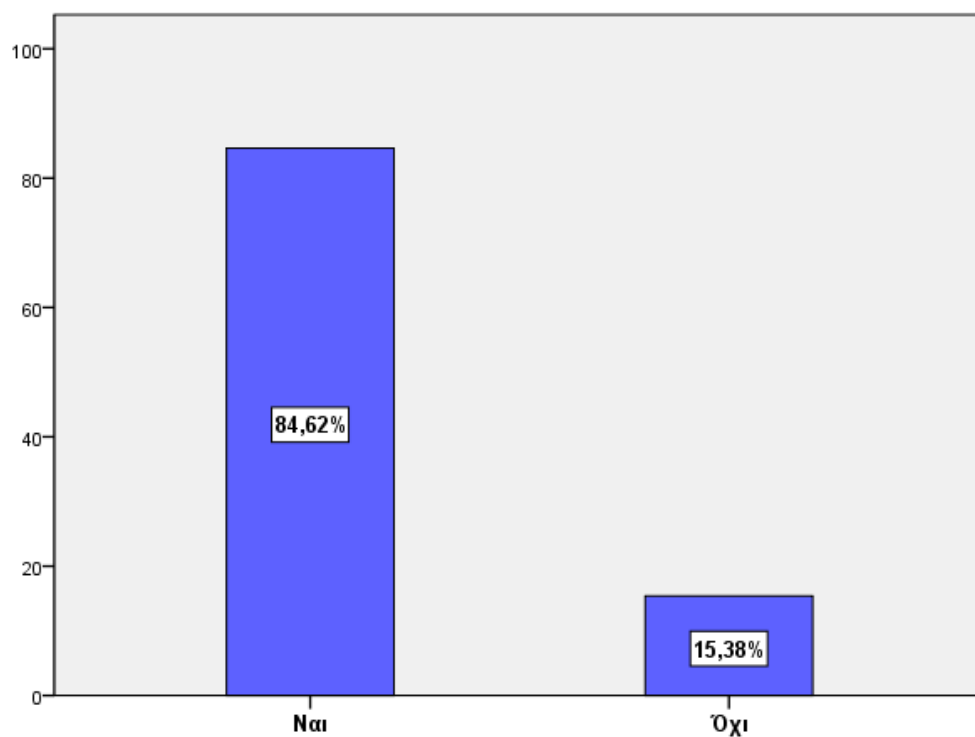

Γράφημα 4: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού

Πίνακας 8: Νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών

Υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών; ανήκουν δηλαδή στο ίδιο ΝΠΔΔ ή στο ίδιο Τμήμα (π.χ. τμήμα βιβλιοθηκών & Αθλητισμού);		
	N	%
Ναι	22	84,6
Όχι	4	15,4
Σύνολο	26	100,0

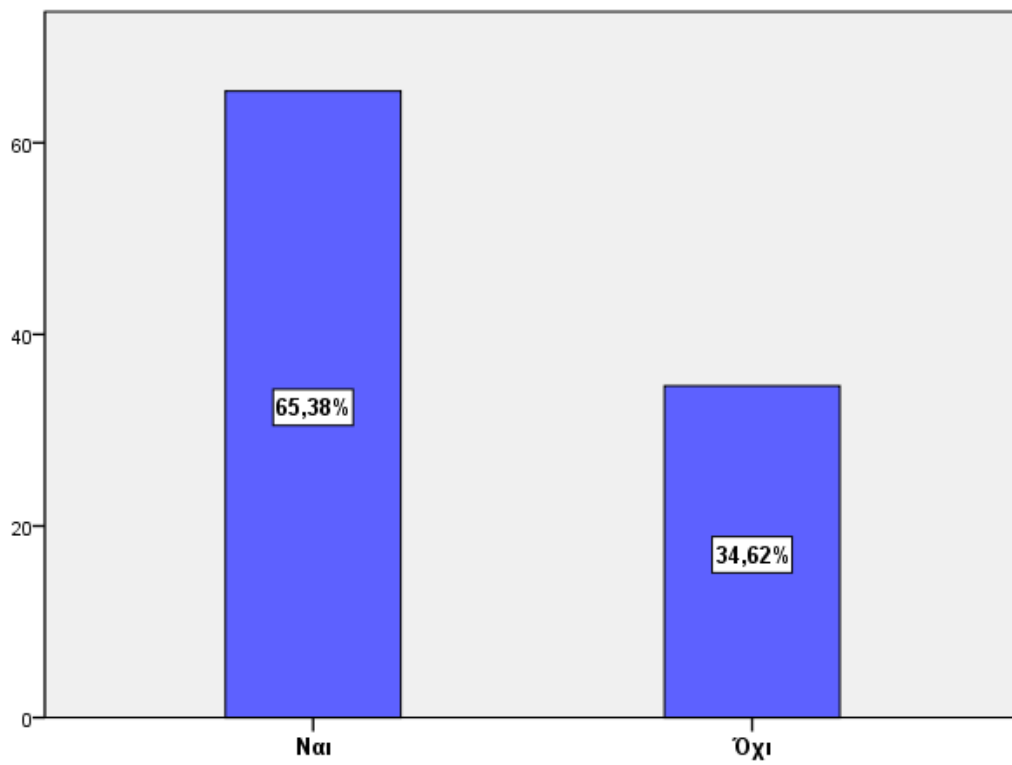

Γράφημα 5: Νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών

Πίνακας 9: Συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών

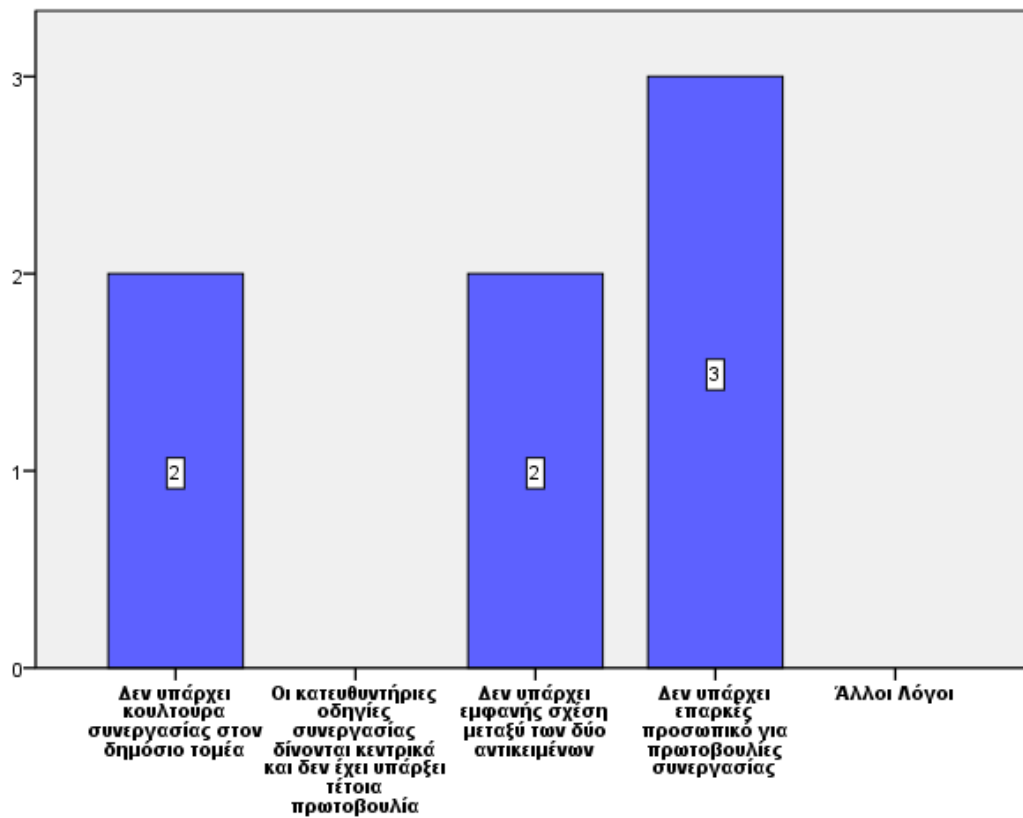
Υπάρχει συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού;		
	N	%
Ναι	17	65,4
Όχι	9	34,6
Σύνολο	26	100,0

Γράφημα 6: Συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών

Πίνακας 10: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα βιβλιοθηκών

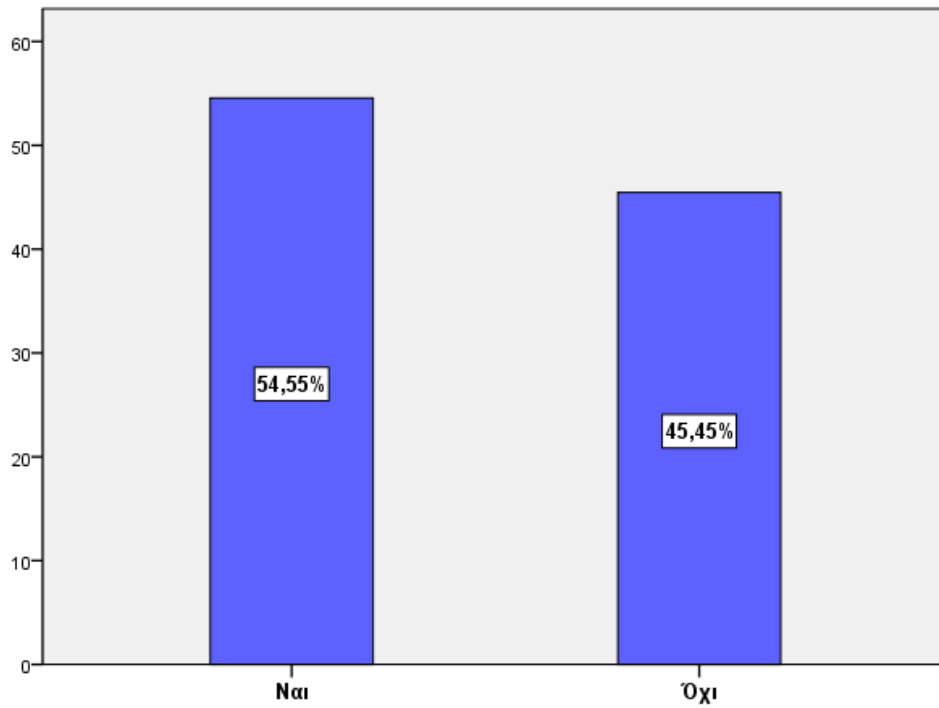
	Απαντήσεις	
	N	%
Δεν υπάρχει κουλτούρα συνεργασίας στον δημόσιο τομέα	2	28,6%
Δεν υπάρχει εμφανής σχέση μεταξύ των δύο αντικειμένων	2	28,6%
Δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό για πρωτοβουλίες συνεργασίας	3	42,9%
Σύνολο	7	100,0%

Γράφημα 7: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα βιβλιοθηκών

Πίνακας 11: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα βιβλιοθηκών

Αν υπάρχει συνεργασία, μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, διοργανώνονται από κοινού δράσεις;			
	N	%	Valid Percent
Ναι	12	46,2	54,5
Όχι	10	38,5	45,5
Σύνολο	22	84,6	100,0
Missing System	4	15,4	
Σύνολο	26	100,0	

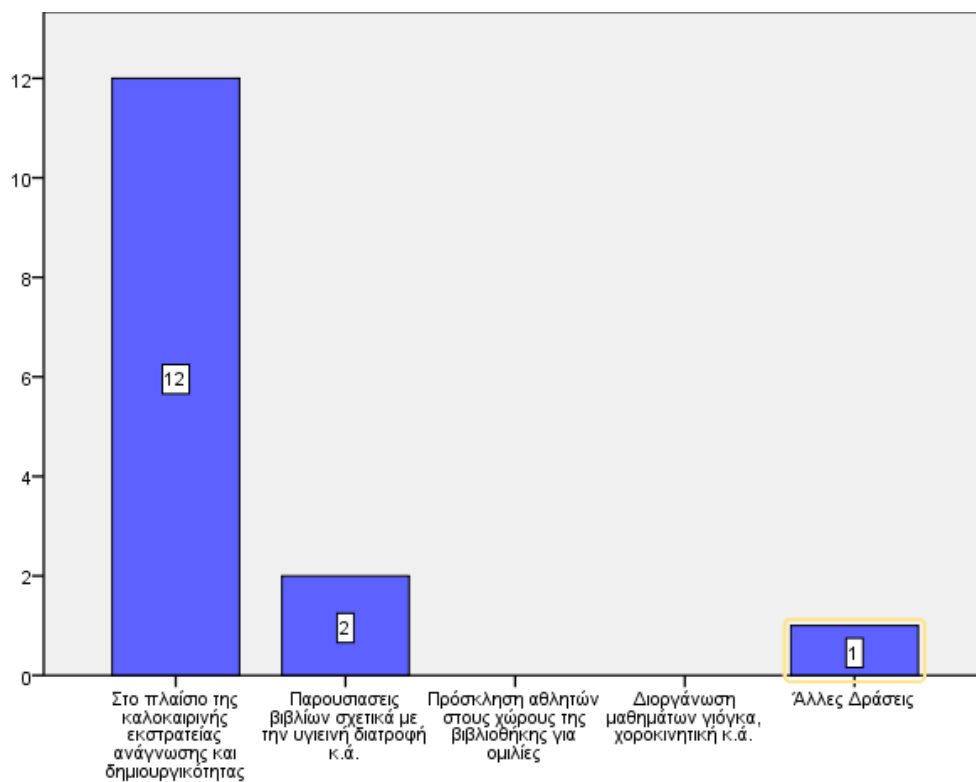

Γράφημα 8: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα βιβλιοθηκών

Πίνακας 12: Συγκεκριμένες δράσεις σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών

	Απαντήσεις	
	N	%
Στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας	12	80,0%
Παρουσιάσεις βιβλίων σχετικά με την υγιεινή διατροφή κ.ά.	2	13,3%
Άλλες Δράσεις	1	6,7%
	15	100,0%

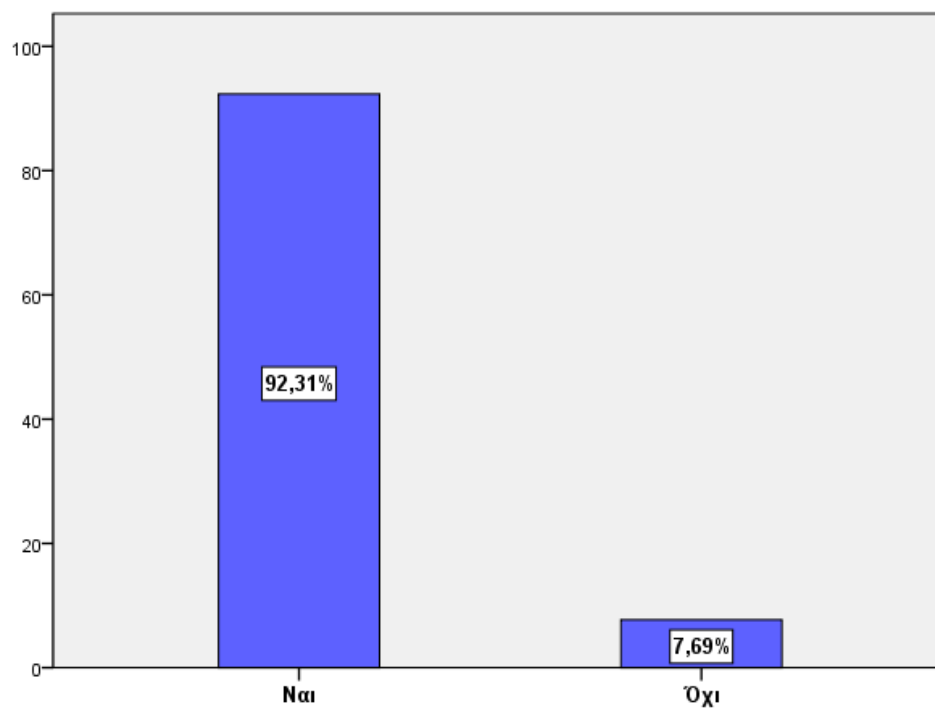

Γράφημα 9: Συγκεκριμένες δράσεις σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών

Πίνακας 13: Συμβολή δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών

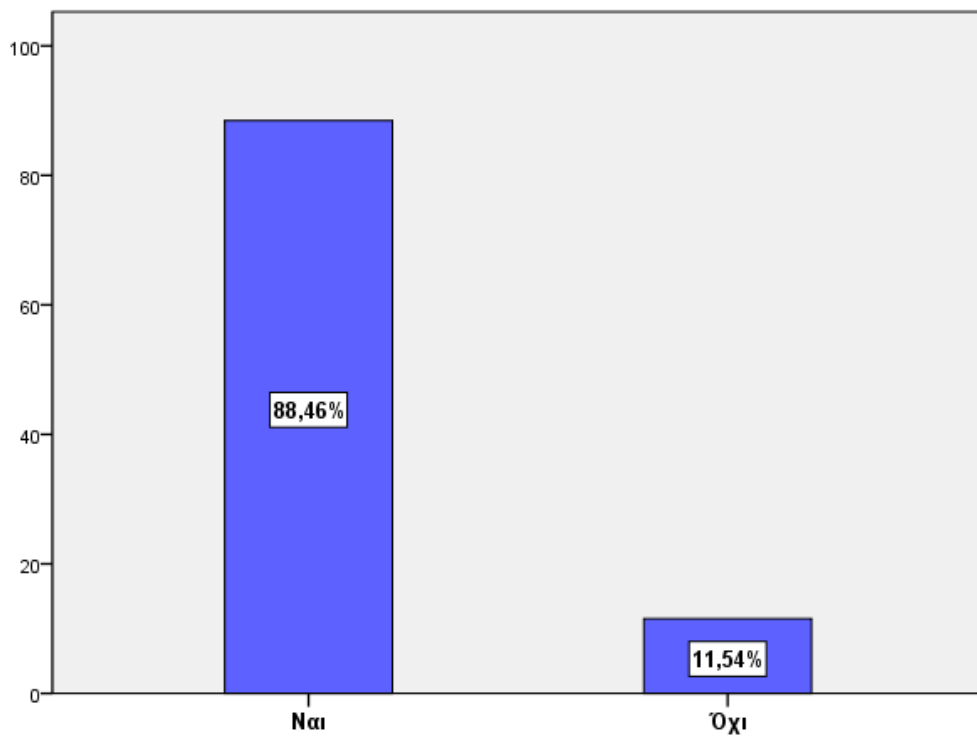
Πιστεύετε ότι οι δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί ή τα αθλητικά τμήματα μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του "Νους υγιής εν σώματι υγείι" σε συνεργασία με τις βιβλιοθήκες;		
	N	%
Ναι	24	92,3
Όχι	2	7,7
Σύνολο	26	100,0

Γράφημα 10: Συμβολή δημοτικών αθλητικών οργανισμών στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών

Πίνακας 14: Συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών, συνδυάζοντας σωματική και πνευματική δραστηριότητα

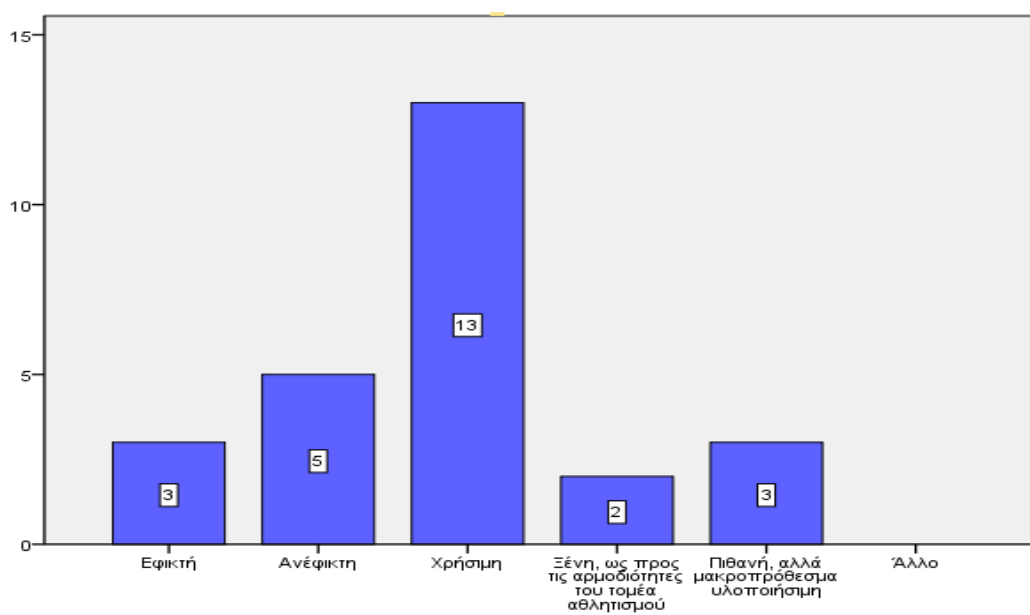
<p>Σε πολλές χώρες υπάρχει μία συνεχώς αναπτυσσόμενη συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και αθλητικών τμημάτων. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών, αθλητές, προπονητές κ.ά. σε συνεργασία με τους βιβλιοθηκονόμους, διοργανώνουν αθλητικές δραστηριότητες για τα παιδιά, συνδυάζοντας τη φυσική με την πνευματική δραστηριότητα. Θα σας έβρισκε σύμφωνους μία τέτοια πρωτοβουλία;</p>		
	N	%
Ναι	23	88,5
Όχι	3	11,5
Σύνολο	26	100,0

Γράφημα 11: Συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών, συνδυάζοντας σωματική και πνευματική δραστηριότητα

Πίνακας 15: Το πρόγραμμα BookBall της Κροατίας στην Ελλάδα

	Απαντήσεις	
	N	%
Εφικτή	3	11,5%
Ανέφικτη	5	19,2%
Χρήσιμη	13	50,0%
Ξένη, ως προς τις αρμοδιότητες του τομέα αθλητισμού	2	7,7%
Πιθανή, αλλά μακροπρόθεσμα υλοποιήσιμη	3	11,5%
Σύνολο	26	100,0%

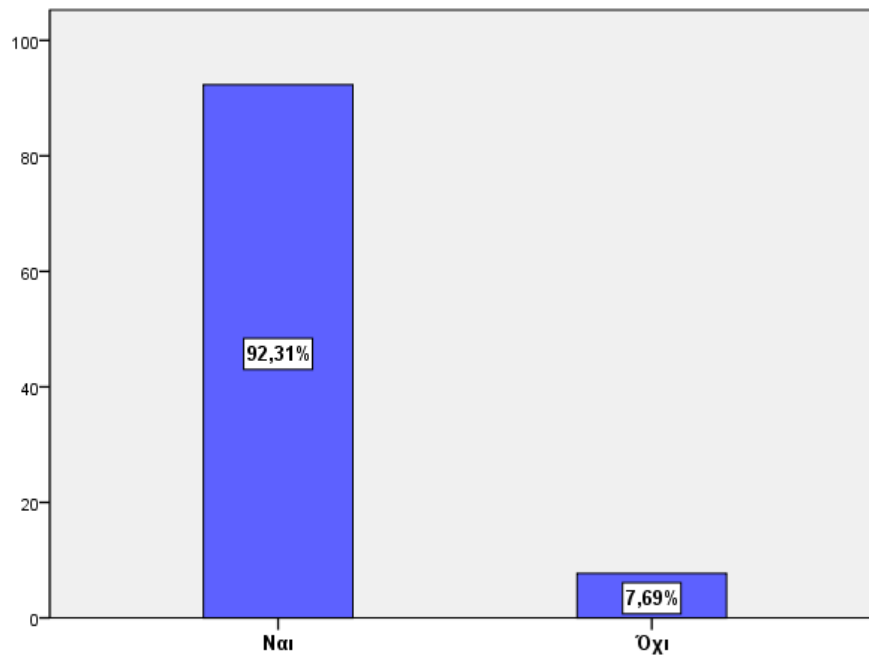

Γράφημα 10: Το πρόγραμμα BookBall της Κροατίας στην Ελλάδα

Πίνακας 16: Καμπάνια υπέρ της φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές

Στο εξωτερικό και κυρίως στην Αμερική, εξελίσσεται μία καμπάνια υπέρ της φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές (π.χ. LeBron James). Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας;		
	N	%
Ναι	24	92,3
Όχι	2	7,7
Σύνολο	26	100,0

Γράφημα 13: Καμπάνια υπέρ της φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές

Μη Παραμετρικοί Έλεγχοι-Έλεγχος χ^2

Ένα από τα πιο συχνά εμφανιζόμενα ερευνητικά προβλήματα στις επιστήμες είναι η σύγκριση της συχνότητας εμφάνισης δεδομένων που εκφράζονται μέσω κατηγορικών μεταβλητών. Ο στατιστικός έλεγχος που χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό είναι ο χ^2 , (ChiSquare Test.). Το χ^2 τεστ του Pearson είναι επίσης γνωστό ως χ^2 -τεστ για την ανεξαρτησία. Αναπτύχθηκε κατά το έτος 1900. Το χ^2 τεστ του Pearson αποτελεί μια στατιστική δοκιμή η οποία εφαρμόζεται σε σύνολα κατηγοριοποιημένων δεδομένων για να αξιολογηθεί πόσο πιθανό είναι οποιαδήποτε παρατηρούμενη διαφορά μεταξύ των συνόλων να προέκυψε κατά τύχη. Είναι κατάλληλο για ασύζευκτα δεδομένα από μεγάλα δείγματα. Είναι το πιο ευρέως χρησιμοποιούμενο από όλα τα χ^2 τεστ (π.χ., Yates, λόγου πιθανοφάνειας, κλπ.) - Στατιστικές διαδικασίες των οποίων τα αποτελέσματα αξιολογούνται από αναφορά στην κατανομή χ^2 . Για την πραγματοποίηση του ελέγχου χ^2 , απαιτείται να ισχύουν οι ακόλουθες παραδοχές :

Παραδοχές για την εφαρμογή του χ^2

- 1) Τα δεδομένα μας θα πρέπει να προέρχονται από τυχαία δειγματοληψία από τον πληθυσμό,
- 2) Οι παρατηρήσεις πρέπει να είναι ανεξάρτητες, κάθε παρατήρηση δηλαδή πρέπει να προέρχεται από διαφορετικό υποκείμενο (ερωτώμενο),
- 3) Οι μεταβλητές πρέπει να είναι ποιοτικές,
- 4) Θα πρέπει το πολύ το 20% των κελιών του πίνακα να έχει αναμενόμενη συχνότητα κάτω από 5.

Αν η τέταρτη παραδοχή δεν ικανοποιείται, τότε είναι καλύτερα να χρησιμοποιούμε τον ακριβή έλεγχο Fisher, τον οποίο συμπεριλαμβάνει το SPSS για μια τέτοια περίπτωση.

Fisher's Exact Test Χρησιμοποιείται όταν ένα ή περισσότερα κελιά ενός 2x2 πίνακα συνάφειας έχουν αναμενόμενες συχνότητες μικρότερες του 5 ή όταν το συνολικό δείγμα είναι μικρό ($n < 50$).

Χ² Στατιστική Ανάλυση για το Ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς

Ηλικιακή ομάδα και στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν υπάρχουν βιβλία στα γραφεία ή στους χώρους αναμονής του αθλητικού Οργανισμού, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 2,874$, $p = 0,090$).

Πίνακας 17: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με την ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στους χώρους του Αθλητικού Οργανισμού

			Ναι	Όχι	Σύνολο
Ηλικία	31-40	N	6	0	6
		%	100,0%	0,0%	100,0%
	41-50	N	13	7	20
		%	65,0%	35,0%	100,0%
Σύνολο	N	19	7	26	
	%	73,1%	26,9%	100,0%	

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,010$, $p = 0,921$). Στο ερώτημα που ακολούθησε αν όχι γιατί; Αφού εφαρμόσαμε Multiple Response- Define Sets για κάθε απάντηση, ακολούθησε έλεγχος χ^2 , όπου και πάλι δεν βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις απαντήσεις των ερωτώμενων και την ηλικία.

Πίνακας 18: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών

			Ναι	Όχι	Σύνολο
Ηλικία	31-40	N	5	1	6
		%	22,7%	25,0%	23,1%
	41-50	N	17	3	20
		%	77,3%	75,0%	76,9%
Σύνολο		N	22	4	26
		%	100,0%	100,0%	100,0%

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,110$, $p = 0,292$).

Πίνακας 19: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών

			Ναι	Όχι	Σύνολο
Ηλικία	31-40	N	5	1	6
		%	29,4%	11,1%	23,1%
	41-50	N	12	8	20
		%	70,6%	88,9%	76,9%
Σύνολο	N	17	9	26	
	%	100,0%	100,0%	100,0%	

Ακολούθησε η ερώτηση αν όχι, ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι. Και πάλι προηγήθηκε Multiple Response- Define Sets και ακολούθησε έλεγχος χ^2 , όπου και πάλι δεν βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις απαντήσεις των ερωτώμενων και την ηλικία ($\chi^2 = 2,400$, $p = 0,494$).

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού διοργανώνονται από κοινού δράσεις, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,489$, $p = 0,484$).

Πίνακας 20: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχουν κοινές δράσεις με το τμήμα βιβλιοθηκών

			Ναι	Όχι	Σύνολο
Ηλικία	31-40	N	4	2	6
		%	33,3%	20,0%	27,3%
	41-50	N	8	8	16
		%	66,7%	80,0%	72,7%
Σύνολο	N	12	10	22	
	%	100,0%	100,0%	100,0%	

Ακολούθησε η ερώτηση αν ναι, αναφέρατε χαρακτηριστικές δράσεις. Και πάλι προηγήθηκε Multiple Response- Define Sets και ακολούθησε έλεγχος χ^2 , όπου και πάλι δεν βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις απαντήσεις των ερωτώμενων και την ηλικία ($\chi^2 = 3,382$, $p = 0,336$).

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι οι δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί ή τα αθλητικά τμήματα μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του "Νους υγιής εν σώματι υγεί" σε συνεργασία με τις βιβλιοθήκες, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,650$, $p = 0,420$).

Πίνακας 21: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν οι αθλητικοί οργανισμοί προωθούν υγιεινούς τρόπους ζωής σε συνεργασία με το τμήμα βιβλιοθηκών

			Ναι	Όχι	Σύνολο
Ηλικία	31-40	N	6	0	6
		%	25,0%	0,0%	23,1%
	41-50	N	18	2	20
		%	75,0%	100,0%	76,9%
Σύνολο		N	24	2	26
		%	100,0%	100,0%	100,0%

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν θα σας έβρισκε σύμφωνους μία πρωτοβουλία συνεργασίας μεταξύ βιβλιοθηκών και αθλητικών τμημάτων, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,201$, $p = 0,654$).

Πίνακας 22: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το πρόγραμμα BookBall της Κροατίας στην Ελλάδα

			Ναι	Όχι	Σύνολο
Ηλικία	31-40	N	5	1	6
		%	21,7%	33,3%	23,1%
	41-50	N	18	2	20
		%	78,3%	66,7%	76,9%
Σύνολο	N	23	3	26	
	%	100,0%	100,0%	100,0%	

Ακολούθησε η ερώτηση αν μια πρωτοβουλία σαν αυτή της Κροατία μπορεί να πραγματοποιηθεί και στην Ελλάδα. Και πάλι προηγήθηκε Multiple Response- Define Sets και ακολούθησε έλεγχος χ^2 , όπου και πάλι δεν βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις απαντήσεις των ερωτώμενων και την ηλικία ($\chi^2 = 5,233$, $p = 0,388$).

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι μία καμπάνια υπέρ της φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,650$, $p = 0,420$).

Πίνακας 23: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, υπέρ καμπάνιας φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές

			Ναι	Όχι	Σύνολο
Ηλικία	31-40	N	6	0	6
		%	25,0%	0,0%	23,1%
	41-50	N	18	2	20
		%	75,0%	100,0%	76,9%
Σύνολο		N	24	2	26
		%	100,0%	100,0%	100,0%

Ερωτηματολόγιο Δημοτικών Βιβλιοθηκών στην Περιφέρεια Αττικής

Για τα ερωτηματολόγια που δόθηκαν στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες ακολουθήθηκε η ίδια διαδικασία.

Περιγραφική Στατιστική

Δημογραφικά Στοιχεία

Πίνακας 24: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων για το ποια είναι η θέση τους στη Βιβλιοθήκη

Θέση/ειδικότητα ερωτώμενου	N	%	Valid Percent	Cumulative Percent
Αιρετός (Πρόεδρος, Αντιδήμαρχος κ.ά.)	2	4,3	4,3	4,3
Υπηρεσιακός παράγοντας (Διευθυντής, Προϊστάμενος, εργαζόμενος κ.ά.)	44	95,7	95,7	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 25: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με την ηλικία τους

Ηλικία	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
31-40	8	17,4	17,4	17,4
41-50	21	45,7	45,7	63,0
50>	17	37,0	37,0	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 26: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με το που υπάγεται διοικητικά η Βιβλιοθήκη

Η Βιβλιοθήκη διοικητικά υπάγεται σε:	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	26	56,5	56,5	56,5
Τμήμα μέσα στο Δήμο	16	34,8	34,8	91,3
Διεύθυνση μέσα στο Δήμο	2	4,3	4,3	95,7
Αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο	2	4,3	4,3	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 27: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τον αριθμό της συλλογής της Βιβλιοθήκης.

Αριθμός συλλογής (σε τόμους)	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
1-5000	3	6,5	6,5	6,5
5001-10000	3	6,5	6,5	13,0
10001-15000	13	28,3	28,3	41,3
15000>	27	58,7	58,7	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Απαντήσεις στα ερωτήματα του Ερωτηματολογίου

Πίνακας 28: Λόγοι που επισκέπτεται το κοινό τη Βιβλιοθήκη

Πιστεύετε ότι το κοινό της Βιβλιοθήκης σας, την επισκέπτεται για:	Απαντήσεις	
	N	%
Ικανοποίηση πληροφοριακών αναγκών από εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο μπορεί να εμπιστευτεί	36	18,7%
Δανεισμό βιβλίων	46	23,8%
Χρήση ίντερνετ	28	14,5%
Δημιουργία εκπαιδευτικών και αναγνωστικών ευκαιριών για όλες τις ηλικίες	29	15,0%
Επίσκεψη σε ένα χώρο φιλόξενο, ασφαλή και «ανοιχτό» για όλους	31	16,1%
Χώρο ψυχαγωγίας	23	11,9%
Σύνολο	193	100,0%

Πίνακας 29: Τρόποι συμβολής στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής

Συμβάλετε στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής της περιοχής σας με:	Απαντήσεις	
	N	%
Ομάδες ανάγνωσης	21	13,4%
Δανεισμό βιβλίων	46	29,3%
"Σκυταλοδρομίες" ανάγνωσης παιδικών βιβλίων	15	9,6%
Παρουσιάσεις βιβλίων	41	26,1%
Συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας	34	21,7%
Σύνολο	157	100,0%

Πίνακας 30: Συμβολή Βιβλιοθηκών στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής

Πιστεύετε ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του "Νους υγιής εν σώματι υγιεί";	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	45	97,8	97,8	97,8
Όχι	1	2,2	2,2	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 31: Τρόποι συμβολής των Βιβλιοθηκών στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής

Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί;	Απαντήσεις	
	N	%
Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με ιατρικό περιεχόμενο και αθλητικό περιεχόμενο	39	29,5%
Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με θέματα αυτογνωσίας, κηπουρικής και άλλων χόμπυ	28	21,2%
Σεμινάρια υγιεινής διατροφής και προγράμματα απώλειας βάρους	36	27,3%
Δημιουργία ομάδων στον χώρο της Βιβλιοθήκης που βασίζονται στην κίνηση (χορός, πιλάτες, γιόγκα κ.ά.)	29	22,0%
Σύνολο	132	100,0%

Πίνακας 32: Ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης

Υπάρχει τμήμα στη συλλογή της Βιβλιοθήκης με βιβλία αθλητικού περιεχομένου, υγιεινής διατροφής και γενικότερα βελτίωσης της ποιότητας ζωής;	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	42	91,3	91,3	91,3
Όχι	4	8,7	8,7	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 33: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης

Αν όχι, γιατί;	Απαντήσεις	
	N	%
Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι στον προϋπολογισμό της Βιβλιοθήκης	2	40,0%
Δεν υπάρχει μεγάλη ζήτηση από το κοινό για τέτοια θεματολογία	3	60,0%
Σύνολο	5	100,0%

Πίνακας 34: Νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού

Υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού, ανήκουν δηλαδή στο ίδιο ΝΠΔΔ ή στο ίδιο Τμήμα (π.χ. Τμήμα Βιβλιοθηκών και Τμήμα Αθλητισμού);	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	33	71,7	71,7	71,7
Όχι	13	28,3	28,3	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 35: Συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού

Υπάρχει συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού;	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	15	32,6	32,6	32,6
Όχι	31	67,4	67,4	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 36: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού

Αν όχι , ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι;	Απαντήσεις	
	N	%
Δεν υπάρχει κουλτούρα συνεργασίας στον δημόσιο τομέα	9	22,5%
Οι κατευθυντήριες οδηγίες συνεργασίας δίνονται κεντρικά και δεν έχει υπάρξει τέτοια πρωτοβουλία	9	22,5%
Δεν υπάρχει εμφανής σχέση μεταξύ των δύο αντικειμένων	10	25,0%
Δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό για πρωτοβουλίες συνεργασίας	12	30,0%
Σύνολο	40	100,0%

Πίνακας 37: Συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού, συνδυάζοντας σωματική και πνευματική δραστηριότητα

Σε πολλές χώρες, υπάρχει μία συνεχώς αναπτυσσόμενη συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και αθλητικών τμημάτων, υλοποιώντας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση και εν γένει στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής. Θα σας έβρισκε σύμφωνους μία τέτοια πρωτοβουλία;	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	45	97,8	97,8	97,8
Όχι	1	2,2	2,2	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 38: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα αθλητισμού

Αν υπάρχει συνεργασία, μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, διοργανώνονται από κοινού δράσεις;	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	17	37,0	56,7	56,7
Όχι	13	28,3	43,3	100,0
Σύνολο	30	65,2	100,0	
System	16	34,8		
	46	100,0		

Πίνακας 39: Συγκεκριμένες δράσεις σε συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού

Αν ναι, αναφέρετε χαρακτηριστικές δράσεις	Απαντήσεις	
	N	%
Στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας	17	36,2%
Παρουσιάσεις βιβλίων σχετικά με την υγιεινή διατροφή, χορό κ.ά.	4	8,5%
Πρόσκληση αθλητών στους χώρους της βιβλιοθήκης για ομιλίες και δράσεις	14	29,8%
Διοργάνωση μαθημάτων γιόγκα, πιλάτες, χοροκινητική, ζούμπα κ.ά.	12	25,5%
Σύνολο	47	100,0%

Πίνακας 40: Καμπάνια υπέρ της φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές

Στο εξωτερικό και κυρίως στην Αμερική, εξελίσσεται μία καμπάνια υπέρ της φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές (π.χ. LeBron James). Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας;	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	39	84,8	84,8	84,8
Όχι	7	15,2	15,2	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 41: Παροχή από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση

Παρέχει η Βιβλιοθήκη σας κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση (προγράμματα χορού, πιλάτες, ζούμπα);	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	1	2,2	2,2	2,2
Όχι	39	84,8	84,8	87,0
Περιστασιακά	6	13,0	13,0	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 42: Λόγοι μη παροχής από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση

Αν όχι ποιοι είναι οι λόγοι;	Απαντήσεις	
	N	%
Έλλειψη προσωπικού	18	21,2%
Έλλειψη χώρου	15	17,6%
Έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς χρηστών	22	25,9%
Έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς προσωπικού	1	1,2%
Έλλειψη οικονομικών πόρων	27	31,8%
Πιστεύουμε ότι δε συνάδει με το πνεύμα και τις αρμοδιότητες των Βιβλιοθηκών	2	2,4%
Σύνολο	85	100,0%

Πίνακας 43: Έχουν εκφράσει οι χρήστες επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση

Έχουν εκφράσει οι χρήστες επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση;	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	6	13,0	13,0	13,0
Όχι	40	87,0	87,0	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 44: Επιθυμία για ένταξη προγραμμάτων κίνησης στη Βιβλιοθήκη

Στο μέλλον, σκέφτεστε να εντάξετε στον προγραμματισμό των δράσεων της Βιβλιοθήκης σας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση;	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	14	30,4	30,4	30,4
Όχι	30	65,2	65,2	95,7
Άλλο	2	4,3	4,3	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 45: Υλοποίηση δανεισμού αθλητικών ειδών από τη Βιβλιοθήκη, προκειμένου να ενθαρρύνει τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής

Πολλές Βιβλιοθήκες στο εξωτερικό, εκτός από βιβλία δανείζουν βηματομετρητές, ποδήλατα, σκέιτμπορντ, με σκοπό να ενθαρρύνουν τους χρήστες τους σε ένα πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο στις ελληνικές δημοτικές Βιβλιοθήκες είναι:	Απαντήσεις	
	N	%
Εφικτό	3	5,9%
Ανέφικτο	14	27,5%
Πιθανό, αλλά μακροπρόθεσμα υλοποιήσιμο	17	33,3%
Χρήσιμο για τους χρήστες των Βιβλιοθηκών	6	11,8%
Ξένο ως προς τις αρμοδιότητες των Βιβλιοθηκών	11	21,6%
Σύνολο	51	100,0%

Πίνακας 46: Συμβολή της Βιβλιοθήκης στη μείωση της παχυσαρκίας

<p>Με δεδομένο ότι: σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Πρωτοβουλίας Επιτήρησης της Παιδικής Παχυσαρκίας (COSI) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), το 42% των αγοριών και το 38% των κοριτσιών στην Ελλάδα είναι υπέρβαρα, πιστεύετε οι Βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν προς τη βελτίωση αυτής της κατάστασης;</p>	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	42	91,3	91,3	91,3
Όχι	4	8,7	8,7	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 47: Τρόποι μείωσης της παχυσαρκίας με συμβολή της Βιβλιοθήκης

Αν ναι, με ποιους τρόπους;	Απαντήσεις	
	N	%
Σεμινάρια και ενημέρωση των χρηστών σε θέματα υγιεινής διατροφής και θεμάτων υγείας	38	33,9%
Προγράμματα απώλειας βάρους σε συνεργασία με τα τμήματα αθλητισμού, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα κ.ά.	15	13,4%
Προγράμματα βασισμένα στην κίνηση (χορό, γιόγκα, πιλάτες, ζούμπα)	24	21,4%
Συνεργασίες με τα αντίστοιχα τμήματα αθλητισμού του Δήμου σας	35	31,3%
Σύνολο	112	100,0%

Πίνακας 48: Υλοποίηση στις ελληνικές βιβλιοθήκες προγραμμάτων όπως το “Let’s Move in Libraries”

<p>Με πρωτοβουλία της Μισέλ Ομπάμα υλοποιείται στις βιβλιοθήκες της Αμερικής (2010-2017), ένα project με την ονομασία ‘Let’sMoveinLibraries” με σκοπό την αύξηση της σωματικής δραστηριότητας, της καταπολέμηση της παχυσαρκίας και εν γένει μιας πιο υγιούς ζωής. Πιστεύετε ότι ένα παρόμοιο project θα μπορούσε να υλοποιηθεί στις ελληνικές δημοτικές Βιβλιοθήκες.</p>	N	%	ValidPercent	CumulativePercent
Ναι	19	41,3	41,3	41,3
Όχι	27	58,7	58,7	100,0
Σύνολο	46	100,0	100,0	

Πίνακας 49: Τα χαρακτηριστικά που ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης

Ποια εικόνα από τις παρακάτω ταιριάζει σε εσάς (του υπευθύνου της Βιβλιοθήκης)	Απαντήσεις	
	N	%
Αρμόδιο για την επεξεργασία του υλικού της Βιβλιοθήκης	36	26,3%
Μεσάζοντα ανάμεσα στον χρήστη και τη γνώση	36	26,3%
Υπεύθυνο για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και την ενίσχυση της φιλαναγνωσίας	27	19,7%
Κάποιος που εμπνέει τους χρήστες, παροτρύνοντάς τους να κάνουν χρήση του χώρου της Βιβλιοθήκης και με πιο εναλλακτικά προγράμματα, βελτιώνοντας όχι μόνο το πνεύμα, αλλά και το σώμα, με αποτέλεσμα πιο υγιείς και ευτυχισμένους πολίτες.	38	27,7%
Σύνολο	137	100,0%

Χ² Στατιστική Ανάλυση για το Ερωτηματολόγιο που δόθηκε στις δημοτικές βιβλιοθήκες

Ηλικιακή ομάδα και στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων

Πίνακας 46: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τους λόγους που το κοινό επισκέπτεται τις βιβλιοθήκες

		Πιστεύετε ότι το κοινό της Βιβλιοθήκης σας, την επισκέπτεται για:															
		1		2		3		4		5		6		7			
Ηλικία		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	Chi-square	p-value
	20-30		0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0		
31-40		5	13,9%	8	17,4%	4	14,3%	7	24,1%	7	22,6%	5	21,7%	0	0,0%		
41-50		18	50,0%	21	45,7%	17	60,7%	11	37,9%	11	35,5%	7	30,4%	0	0,0%		
50>		13	36,1%	17	37,0%	7	25,0%	11	37,9%	13	41,9%	11	47,8%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 47: Λόγοι για τους οποίους το κοινό επισκέπτεται τις βιβλιοθήκες

1.	Ικανοποίηση πληροφοριακών αναγκών από εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο μπορεί να εμπιστευτεί
2.	Δανεισμό βιβλίων
3.	Χρήση ίντερνετ
4.	Δημιουργία εκπαιδευτικών και αναγνωστικών ευκαιριών για όλες τις ηλικίες
5.	Επίσκεψη σε ένα χώρο φιλόξενο, ασφαλή και «ανοιχτό» για όλους
6.	Χώρο ψυχαγωγίας
7.	Άλλο

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι το κοινό της Βιβλιοθήκης σας, την επισκέπτεται για κάποιους συγκεκριμένους λόγους, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 20,272$, $p = 0,062$).

Πίνακας 48: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τη συμβολή της Βιβλιοθήκης στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής

		Συμβάλετε στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής της περιοχής σας με:													
		1		2		3		4		5		6			
Ηλικία		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	Chi-square	p-value
	20-30		0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0		
31-40		2	9,5%	8	17,4%	2	13,3%	8	19,5%	5	14,7%	0	0,0%		
41-50		9	42,9%	21	45,7%	11	73,3%	18	43,9%	19	55,9%	0	0,0%		
50>		10	47,6%	17	37,0%	22	13,3%	15	36,6%	10	29,4%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 49: Τρόποι που η Βιβλιοθήκη συμβάλλει στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής

1.	Ομάδες ανάγνωσης
2.	Δανεισμό βιβλίων
3.	"Σκυταλοδρομίες" ανάγνωσης παιδικών βιβλίων
4.	Παρουσιάσεις βιβλίων
5.	Συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας
6.	Ομάδες ανάγνωσης

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν συμβάλετε στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής της περιοχής σας, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 16,716$, $p = 0,081$).

Πίνακας 50: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με τη συμβολή των βιβλιοθηκών σε υγιεινούς τρόπους ζωής

Πιστεύετε ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του "Νους υγιής εν σώματι υγιεί";							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	8	0	8	1,744	0,418
		%	17,8%	0,0%	17,4%		
	41-50	N	21	0	21		
		%	46,7%	0,0%	45,7%		
	50>	N	16	1	17		
		%	35,6%	100,0%	37,0%		
Σύνολο	N	45	1	46			
	%	100,0%	100,0%	100%			

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «Νους υγιής εν σώματι υγιεί», εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις

εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,744$, $p = 0,418$).

Πίνακας 51: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για τους τρόπους συμβολής των βιβλιοθηκών σε υγιεινούς τρόπους ζωής

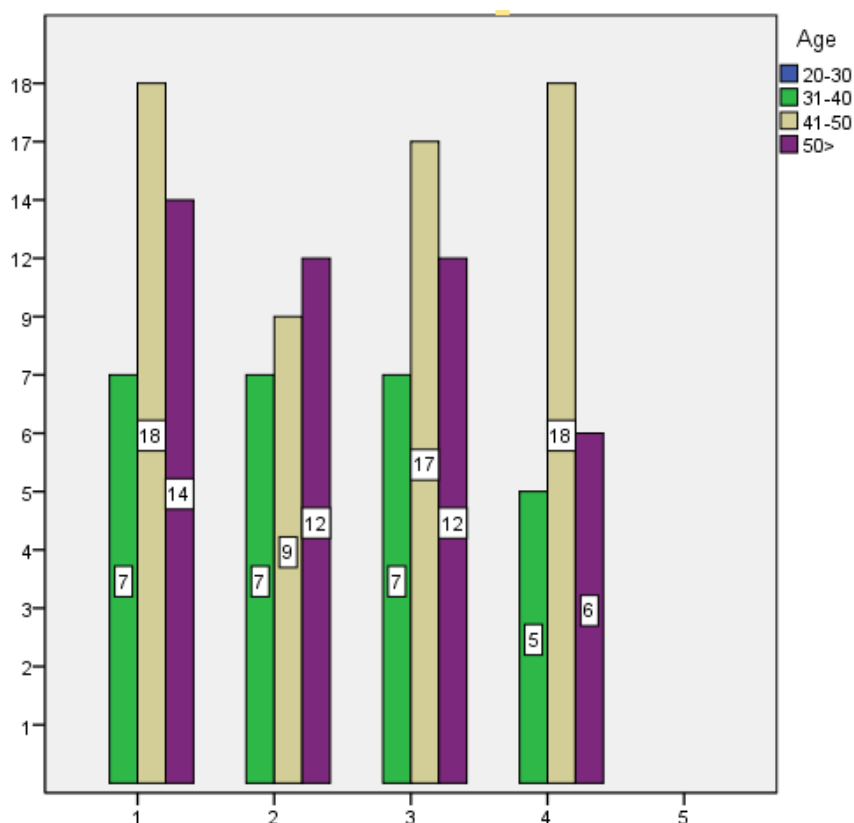
		Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί;											
		1		2		3		4		5			
Ηλικία		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	Chi-square	p-value
20-30		0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	16,439	0,037
31-40		7	17,9%	7	25,0%	7	19,4%	5	17,2%	0	0,0%		
41-50		18	46,2%	9	32,1%	17	47,2%	18	62,1%	0	0,0%		
50>		14	35,9%	12	42,9%	12	33,3%	6	20,7%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 52: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής

1.	Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με ιατρικό περιεχόμενο και αθλητικό περιεχόμενο
2.	Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με θέματα αυτογνωσίας, κηπουρικής και άλλων χόμπυ
3.	Σεμινάρια υγιεινής διατροφής και προγράμματα απώλειας βάρους
4.	Δημιουργία ομάδων στον χώρο της Βιβλιοθήκης που βασίζονται στην κίνηση (χορός, πιλάτες, γιόγκα κ.ά.)
5.	Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με ιατρικό περιεχόμενο και αθλητικό περιεχόμενο

Γράφημα 14: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί η ενίσχυση του «Νους υγιής εν σώματι υγιεί», εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 16,439$, $p = 0,037$).

Πίνακας 53: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με την ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης

Υπάρχει τμήμα στη συλλογή της Βιβλιοθήκης με βιβλία αθλητικού περιεχομένου, υγιεινής διατροφής και γενικότερα βελτίωσης της ποιότητας ζωής;							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	8	0	8	0,982	0,612
		%	19,0%	0,0%	17,4%		
	41-50	N	19	2	21		
		%	45,2%	50,0%	45,7%		
	50>	N	15	2	17		
		%	35,7%	50,0%	37,0%		
Σύνολο	N	42	4	46			
	%	100,0%	100,0%	100,0%			

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν υπάρχει τμήμα στη συλλογή της Βιβλιοθήκης με βιβλία αθλητικού περιεχομένου, υγιεινής διατροφής και γενικότερα βελτίωσης της ποιότητας ζωής, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα

στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,982$, $p = 0,612$).

Πίνακας 54: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τους λόγους μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης

		Αν όχι, γιατί;						Chi-square	p-value
		1		2		3			
		N	%	N	%	N	%		
Ηλικία	20-30	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,278	0,870
	31-40	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%		
	41-50	1	50,0%	1	33,3%	0	0,0%		
	50>	1	50,0%	2	66,7%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 55: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης

1.	Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι στον προϋπολογισμό της Βιβλιοθήκης
2.	Δεν υπάρχει μεγάλη ζήτηση από το κοινό για τέτοια θεματολογία
3.	Άλλοι Λόγοι

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα γιατί δεν υπάρχουν βιβλία αθλητικού περιεχομένου, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,553$, $p = 0,758$).

Πίνακας 56: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού

Υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού, ανήκουν δηλαδή στο ίδιο ΝΠΔΔ ή στο ίδιο Τμήμα (π.χ. Τμήμα Βιβλιοθηκών και Τμήμα Αθλητισμού);							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	5	3	8	0,553	0,758
		%	15,2%	23,1%	17,4%		
	41-50	N	16	5	21		
		%	48,5%	38,5%	45,7%		
	50>	N	12	5	17		
		%	36,4%	38,5%	37,0%		
Σύνολο		N	33	13	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,553$, $p = 0,758$).

Πίνακας 57: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού

Υπάρχει συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού;							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	1	7	8	4,263	0,119
		%	6,7%	22,6%	17,4%		
	41-50	N	10	11	21		
		%	66,7%	35,5%	45,7%		
	50>	N	4	13	17		
		%	26,7%	41,9%	37,0%		
Σύνολο		N	15	31	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 4,263$, $p = 0,119$).

Πίνακας 58: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων σχετικά με τους λόγους μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού

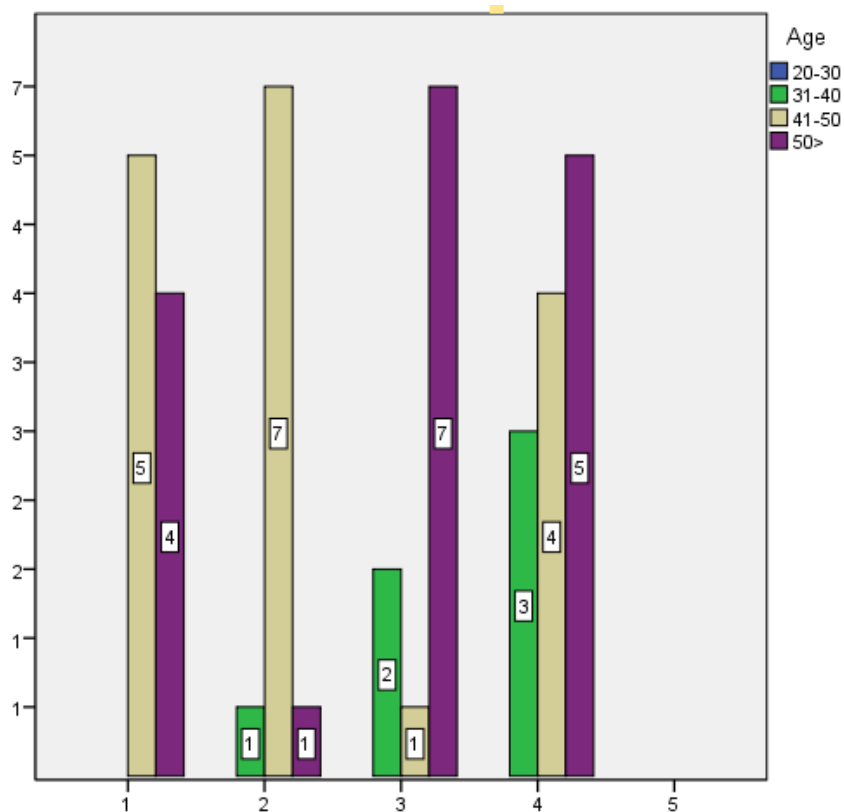
		Αν όχι , ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι;										Chi-square	p-value
		1		2		3		4		5			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Ηλικία	20 - 30	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	17,835	0,022
	31 - 40	0	0,0%	1	11,1%	2	20,0%	3	25,0%	0	0,0%		
	41 - 50	5	55,6%	7	77,8%	1	10,0%	4	33,3%	0	0,0%		
	50 >	4	44,4%	1	11,1%	7	70,0%	5	41,7%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 59: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού

1.	Δεν υπάρχει κουλτούρα συνεργασίας στον δημόσιο τομέα
2.	Οι κατευθυντήριες οδηγίες συνεργασίας δίνονται κεντρικά και δεν έχει υπάρξει τέτοια πρωτοβουλία
3.	Δεν υπάρχει εμφανής σχέση μεταξύ των δύο αντικειμένων
4.	Δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό για πρωτοβουλίες συνεργασίας
5.	Άλλο

Γράφημα 15: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 17,835$, $p = 0,022$).

Πίνακας 60: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν συμφωνούν στην υλοποίηση δράσεων που βασίζονται στην κίνηση, σε συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού

Σε πολλές χώρες, υπάρχει μία συνεχώς αναπτυσσόμενη συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και αθλητικών τμημάτων, υλοποιώντας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση και εν γένει στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής. Θα σας έβρισκε σύμφωνους μία τέτοια πρωτοβουλία;							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	8	0	8	1,744	0,418
		%	17,8%	0,0%	17,4%		
	41-50	N	21	0	21		
		%	46,7%	0,0%	45,7%		
	50>	N	16	1	17		
		%	35,6%	100,0%	37,0%		
Σύνολο		N	45	1	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν θα σας έβρισκε σύμφωνους μια συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,744$, $p = 0,418$).

Πίνακας 61: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν διοργανώνονται κοινές δράσεις με το τμήμα αθλητισμού

Αν υπάρχει συνεργασία, μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, διοργανώνονται από κοινού δράσεις;							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	1	2	3	0,814	0,665
		%	5,9%	15,4%	10,0%		
	41-50	N	11	7	18		
		%	64,7%	53,8%	60,0%		
	50>	N	5	4	9		
		%	29,4%	30,8%	30,0%		
Σύνολο		N	17	13	30		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

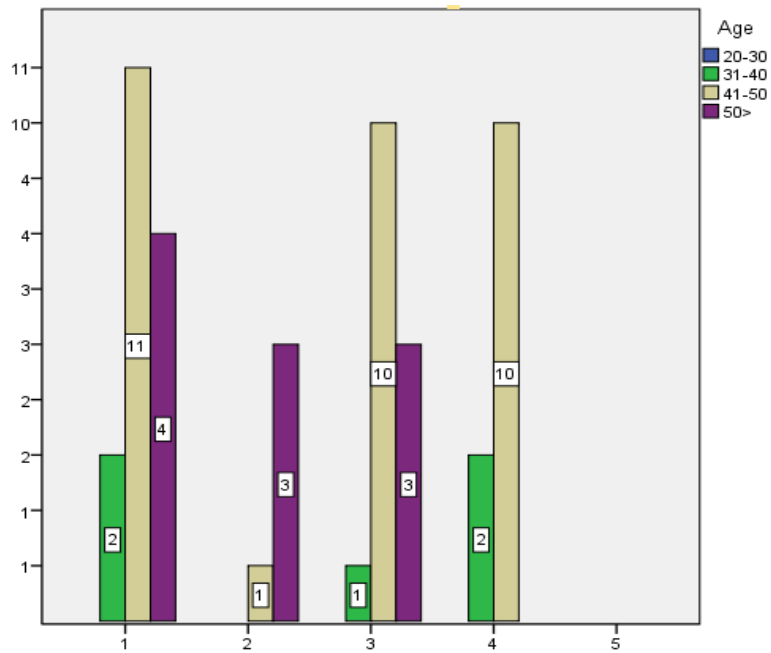
Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν υπάρχει συνεργασία, μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού και αν διοργανώνονται από κοινού δράσεις, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,814$, $p = 0,665$).

Πίνακας 62: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, ποιες δράσεις διοργανώνονται από κοινού με το τμήμα αθλητισμού

	Αν ναι, αναφέρατε χαρακτηριστικές δράσεις										Chi-square	p-value
	1		2		3		4		5			
Ηλικία	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
20-30	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	20,513	0,009
31-40	2	11,8%	0	0,0%	1	7,1%	2	16,7%	0	0,0%		
41-50	1 1	64,7%	1	25,0%	1 0	71,4%	1 0	83,3%	0	0,0%		
50>	4	23,5%	3	75,0%	3	21,4%	0	0,0%	0	0,0%		

Πίνακας 63: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα αθλητισμού

1.	Στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας
2.	Παρουσιάσεις βιβλίων σχετικά με την υγιεινή διατροφή, χορό κ.ά.
3.	Πρόσκληση αθλητών στους χώρους της βιβλιοθήκης για ομιλίες και δράσεις
4.	Διοργάνωση μαθημάτων γιόγκα, πιλάτες, χοροκινητική, ζούμπα κ.ά.
5.	Άλλο

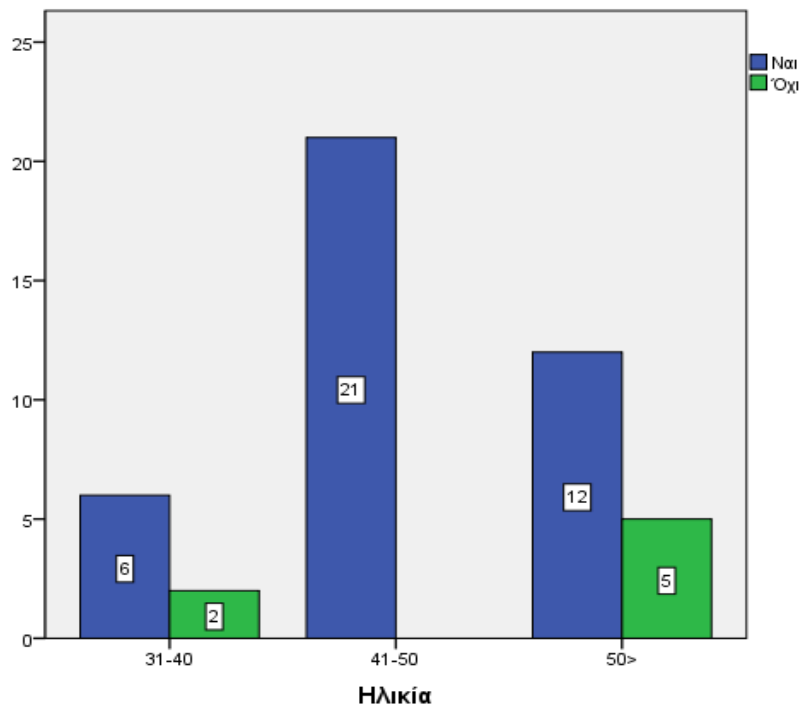

Γράφημα 16: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα αθλητισμού

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αναφέρατε συγκεκριμένες δράσεις, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 20,513$, $p = 0,009$).

Πίνακας 64: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, υπέρ καμπάνιας φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές

Στο εξωτερικό και κυρίως στην Αμερική, εξελίσσεται μία καμπάνια υπέρ της φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές (π.χ. LeBron James). Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας;							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	Fisher's Exact Test
Ηλικία	31-40	N	6	2	8	7,017	0,013
		%	15,4%	28,6%	17,4%		
	41-50	N	21	0	21		
		%	53,8%	0,0%	45,7%		
	50>	N	12	5	17		
		%	30,8%	71,4%	37,0%		
Σύνολο		N	39	7	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Γράφημα17: Καμπάνιας φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι μια πρωτοβουλία σαν την καμπάνια της Αμερικής θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 7,017$, $p = 0,013$).

Πίνακας 65: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν παρέχει η Βιβλιοθήκη κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση

Παρέχει η Βιβλιοθήκη σας κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση (προγράμματα χορού, πιλάτες, ζούμπα);								
			Ναι	Όχι	Περιστασιακά	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	1	6	1	8	6,302	0,178
		%	100,0%	15,4%	16,7%	17,4%		
	41-50	N	0	17	4	21		
		%	0,0%	43,6%	66,7%	45,7%		
	50>	N	0	16	1	17		
		%	0,0%	41,0%	16,7%	37,0%		
Σύνολο	N	1	39	6	46			
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%			

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν παρέχει η Βιβλιοθήκη σας κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση (προγράμματα χορού, πιλάτες, ζούμπα), εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 6,302$, $p = 0,178$).

Πίνακας 66: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, ποιοι είναι οι λόγοι που δεν παρέχει η Βιβλιοθήκη κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση

		Αν όχι ποιοι είναι οι λόγοι;															
		1		2		3		4		5		6		7			
Ηλικία		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	Chi-square	p-value
	20-30		0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0		
31-40		4	22,2%	3	20,0%	3	13,6%	0	0,0%	5	18,5%	0	0,0%	0	0,0%		
41-50		4	22,2%	4	26,7%	1	50,0%	0	0,0%	1	44,2%	1	50,0%	0	0,0%		
50>		10	55,6%	8	53,3%	8	36,4%	1	100,0%	1	37,0%	1	50,0%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 67: Λόγοι μη παροχής από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση

1.	Έλλειψη προσωπικού
2.	Έλλειψη χώρου
3.	Έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς χρηστών
4.	Έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς προσωπικού
5.	Έλλειψη οικονομικών πόρων
6.	Πιστεύουμε ότι δε συνάδει με το πνεύμα και τις αρμοδιότητες των Βιβλιοθηκών
7.	Άλλο

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 15,104$, $p = 0,236$).

Πίνακας 68: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν οι χρήστες της Βιβλιοθήκης έχουν εκφράσει την επιθυμία για διοργάνωση προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση;

Έχουν εκφράσει οι χρήστες σας επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση;							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	2	6	8	1,806	0,405
		%	33,3%	15,0%	17,4%		
	41-50	N	3	18	21		
		%	50,0%	45,0%	45,7%		
	50>	N	1	16	17		
		%	16,7%	40,0%	37,0%		
Σύνολο		N	6	40	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν έχουν εκφράσει οι χρήστες σας επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,806$, $p = 0,405$).

Πίνακας 69: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν στο μέλλον προγραμματίζει η Βιβλιοθήκη να εντάξει προγράμματα βασισμένα στην κίνηση

Στο μέλλον, σκέφτεστε να εντάξετε στον προγραμματισμό των δράσεων της Βιβλιοθήκης σας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση;								
			Ναι	Όχι	Άλλο	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	4	4	0	8	4,327	0,364
		%	28,6%	13,3%	0,0%	17,4%		
	41-50	N	6	13	2	21		
		%	42,9%	43,3%	100,0%	45,7%		
	50>	N	4	13	0	17		
		%	28,6%	43,3%	0,0%	37,0%		
Σύνολο		N	14	30	2	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν στο μέλλον, σκέφτεστε να εντάξετε στον προγραμματισμό των δράσεων της Βιβλιοθήκης σας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού

ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 4,327$, $p = 0,364$).

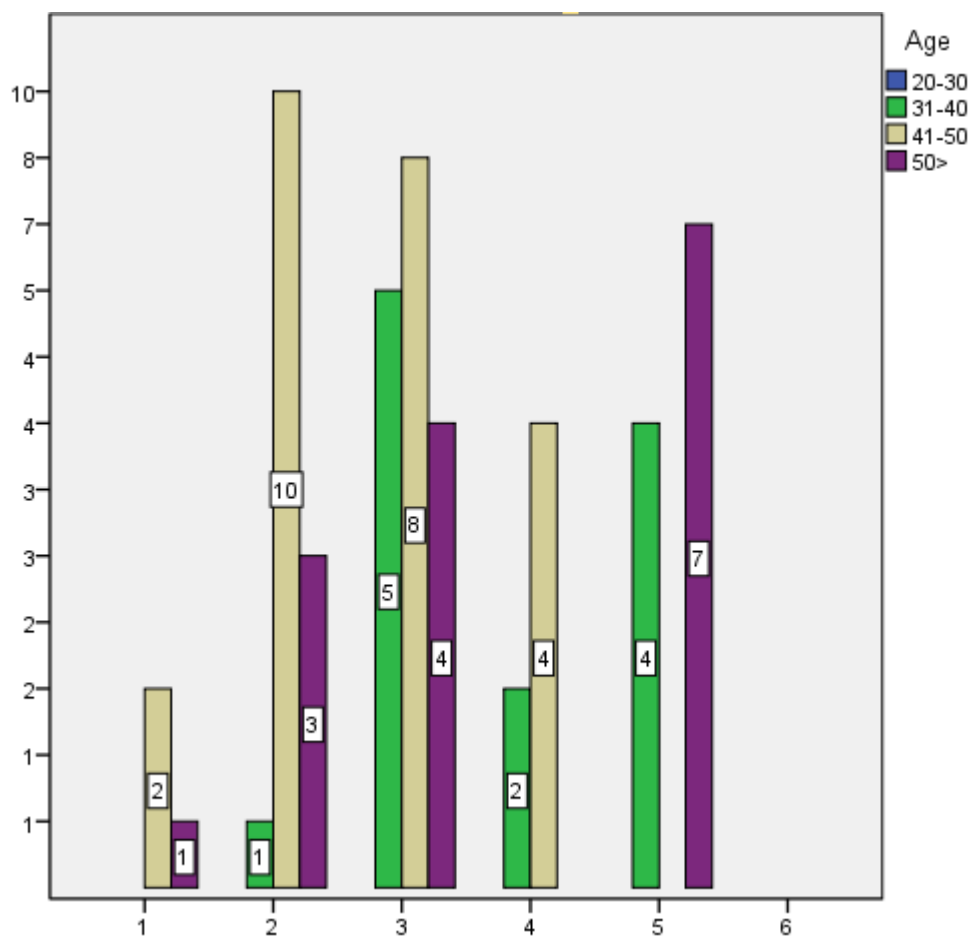
Πίνακας 70: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, υλοποίησης δανεισμού αθλητικού υλικού από τη Βιβλιοθήκη, προκειμένου να ενθαρρύνει τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής

Πολλές Βιβλιοθήκες στο εξωτερικό, εκτός από βιβλία δανείζουν βηματομετρητές, ποδήλατα, σκέιτμπορντ, με σκοπό να ενθαρρύνουν τους χρήστες τους σε ένα πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο στις ελληνικές δημοτικές Βιβλιοθήκες είναι:														
Ηλικία	1		2		3		4		5		6		Chi-square	p-value
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
20-30	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	25,607	0,004
31-40	0	0,0%	1	7,1%	5	29,4%	2	33,3%	4	36,4%	0	0,0%		
41-50	2	66,7%	1	71,4%	8	47,1%	4	66,7%	0	0,0%	0	0,0%		
50>	1	33,3%	3	21,4%	4	23,5%	0	0,0%	7	63,6%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 71: Απαντήσεις στο ερώτημα, αν μπορούν οι Βιβλιοθήκες να δανείζουν αθλητικό υλικό, προκειμένου να ενθαρρύνουν τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής

1.	Εφικτό
2.	Ανέφικτο
3.	Πιθανό, αλλά μακροπρόθεσμα υλοποιήσιμο
4.	Χρήσιμο για τους χρήστες των Βιβλιοθηκών
5.	Ξένο ως προς τις αρμοδιότητες των Βιβλιοθηκών
6.	Άλλο

Γράφημα 18: Μπορούν οι Βιβλιοθήκες να δανείζουν αθλητικό υλικό, προκειμένου να ενθαρρύνουν τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι μπορεί και στις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες να δανείζονται ποδήλατα κ.α., εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 25,607$, $p = 0,004$).

Πίνακας 72: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας

Με δεδομένο ότι: σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Πρωτοβουλίας Επιτήρησης της Παιδικής Παχυσαρκίας (COSI) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), το 42% των αγοριών και το 38% των κοριτσιών στην Ελλάδα είναι υπέρβαρα, ενώ παχύσαρκα είναι το 20% των αγοριών και το 14% των κοριτσιών, πιστεύετε οι Βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν προς τη βελτίωση αυτής της κατάστασης;

			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	7	1	8	0,757	0,685
		%	16,7%	25,0%	17,4%		
	41-50	N	20	1	21		
		%	47,6%	25,0%	45,7%		
	50>	N	15	2	17		
		%	35,7%	50,0%	37,0%		
Σύνολο	N	42	4	46			
	%	100,0%	100,0%	100,0%			

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα

στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,757$, $p = 0,685$).

Πίνακας 73: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, με ποιους τρόπους μπορεί η Βιβλιοθήκη να συμβάλλει στη μείωση της παχυσαρκίας

		Αν ναι, με ποιους τρόπους;										Chi-square	p-value
		1		2		3		4		5			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Ηλικία	20-30	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	9,211	0,325
	31-40	7	18,4%	3	20,0%	5	20,8%	6	17,1%	0	0,0%		
	41-50	18	47,4%	6	40,0%	15	62,5%	17	48,6%	0	0,0%		
	50 >	13	34,2%	6	40,0%	4	16,7%	12	34,3%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 74: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη μπορεί να συμβάλει στη μείωση της παχυσαρκίας

1.	Σεμινάρια και ενημέρωση των χρηστών σε θέματα υγιεινής διατροφής και θεμάτων υγείας
2.	Προγράμματα απώλειας βάρους σε συνεργασία με τα τμήματα αθλητισμού, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα κ.ά.
3.	Προγράμματα βασισμένα στην κίνηση (χορό, γιόγκα, πιλάτες, ζούμπα)
4.	Συνεργασίες με τα αντίστοιχα τμήματα αθλητισμού του Δήμου σας
5.	Άλλο

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν γίνεται να μειωθεί η παχυσαρκία με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι γίνεται, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 9,211$, $p = 0,325$).

Πίνακας 75: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, υλοποίησης προγραμμάτων όπως το “Let’s Move in Libraries”

Με πρωτοβουλία της Μισέλ Ομπάμα υλοποιείται στις βιβλιοθήκες της Αμερικής (2010-2017), ένα project με την ονομασία ‘Let’sMoveinLibraries” με σκοπό την αύξηση της σωματικής δραστηριότητας, της καταπολέμηση της παχυσαρκίας και εν γένει μιας πιο υγιούς ζωής. Πιστεύετε ότι ένα παρόμοιο project θα μπορούσε να υλοποιηθεί στις ελληνικές δημοτικές Βιβλιοθήκες.

			Ναι	Όχι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	4	4	8	1,587	0,452
		%	21,1%	14,8%	17,4%		
	41-50	N	10	11	21		
		%	52,6%	40,7%	45,7%		
	50>	N	5	12	17		
		%	26,3%	44,4%	37,0%		
Σύνολο		N	19	27	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι ένα project σαν αυτό της Μισέλ Ομπάμα θα μπορούσε να υλοποιηθεί στις ελληνικές δημοτικές Βιβλιοθήκες, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,587$, $p = 0,452$).

Πίνακας 76: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν οι Βιβλιοθήκες σε ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, οφείλουν να γίνουν πιο εξωστρεφείς

Συμφωνείτε με την άποψη ότι οι Βιβλιοθήκες σε ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, οφείλουν να γίνουν πιο εξωστρεφείς και να αναλάβουν καινοτόμες και πρωτοπόρες δράσεις;						
			Ναι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	8	8	-	-
		%	17,4%	17,4%		
	41-50	N	21	21		
		%	45,7%	45,7%		
	50>	N	17	17		
		%	37,0%	37,0%		
Σύνολο		N	46	46		
		%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν συμφωνείτε με την άποψη ότι οι Βιβλιοθήκες σε ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, οφείλουν να γίνουν πιο εξωστρεφείς και να αναλάβουν καινοτόμες και πρωτοπόρες

δράσεις δεν είχαμε κάποιο αποτέλεσμα δεδομένου ότι και οι 46 ερωτώμενοι απάντησαν το ίδιο.

Πίνακας 77: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, αν ο βιβλιοθηκονόμος παύει να είναι αυτός που μόνο δανείζει βιβλία, αλλά γίνεται εμπυχωτής και εμπνέει το κοινό

Συμφωνείτε με την άποψη ότι ο βιβλιοθηκονόμος στις μέρες μας παύει να είναι αυτός που μόνο δανείζει βιβλία. Γίνεται εμπυχωτής, αυτός που θα δώσει την αρχική ώθηση στη γνώση, θα εμπνεύσει;						
			Ναι	Σύνολο	chi-square	p-value
Ηλικία	31-40	N	8	8	-	-
		%	17,4%	17,4%		
	41-50	N	21	21		
		%	45,7%	45,7%		
	50>	N	17	17		
		%	37,0%	37,0%		
Σύνολο		N	46	46		
		%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν συμφωνείτε με την άποψη ότι ο βιβλιοθηκονόμος στις μέρες μας παύει να είναι αυτός που μόνο

δανείζει βιβλία. Γίνεται εμπυχωτής, αυτός που θα δώσει την αρχική ώθηση στη γνώση, θα εμπνεύσει, δεν είχαμε κάποιο αποτέλεσμα δεδομένου ότι και οι 46 ερωτώμενοι απάντησαν το ίδιο.

Πίνακας 78: Ηλικιακή ομάδα και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, ποια χαρακτηριστικά ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης

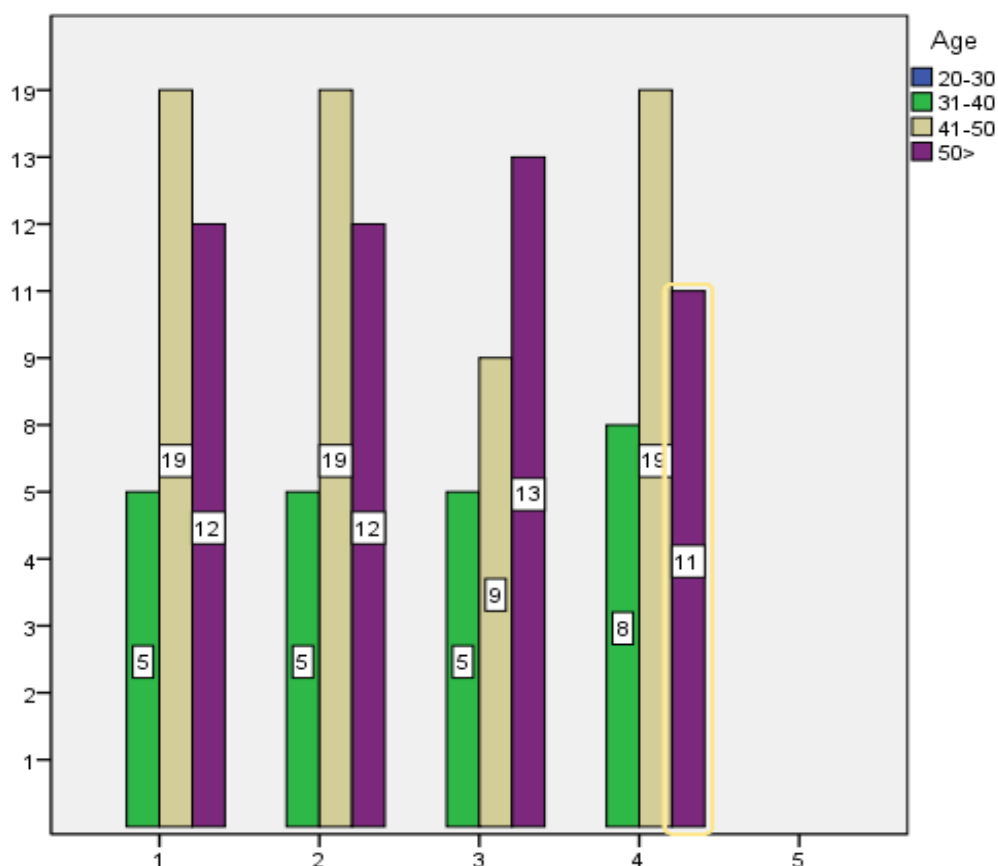
	Ποια εικόνα από τις παρακάτω ταιριάζει σε εσάς (του υπευθύνου της Βιβλιοθήκης)										Chi-square	p-value
	1		2		3		4		5			
Ηλικία	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
20-30	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	18,014	0,021
31-40	5	13,9%	5	13,9%	5	18,5%	8	21,1%	0	0,0%		
41-50	19	52,8%	19	52,8%	9	33,3%	19	50,0%	0	0,0%		
50>	12	33,3%	12	33,3%	13	48,1%	11	28,9%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 79: Χαρακτηριστικά που ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης

1.	Αρμόδιο για την επεξεργασία του υλικού της Βιβλιοθήκης
2.	Μεσάζοντα ανάμεσα στον χρήστη και τη γνώση
3.	Υπεύθυνο για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και την ενίσχυση της φιλιαναγνωσίας
4.	Κάποιος που εμπνέει τους χρήστες, παροτρύνοντάς τους να κάνουν χρήση του χώρου της Βιβλιοθήκης και με πιο εναλλακτικά προγράμματα, βελτιώνοντας όχι μόνο το πνεύμα, αλλά και το σώμα, με αποτέλεσμα πιο υγιείς και ευτυχισμένους πολίτες.
5.	Αρμόδιο για την επεξεργασία του υλικού της Βιβλιοθήκης

Γράφημα 19: Χαρακτηριστικά που ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα ποια εικόνα από τις παρακάτω ταιριάζει στον υπεύθυνο της Βιβλιοθήκης, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 18,014, p = 0,021$).

χ^2 Στατιστική Ανάλυση Για το Ερωτηματολόγιο που δόθηκε στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες

Διοίκηση Δημοτικών Βιβλιοθηκών και στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων

Πίνακας 80: Διοίκηση Δημοτικών Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με τους λόγους που το κοινό επισκέπτεται τις βιβλιοθήκες

	Πιστεύετε ότι το κοινό της Βιβλιοθήκης σας, την επισκέπτεται για:														Chi-square	p-value
	1		2		3		4		5		6		7			
Διοίκηση	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Ν. Π. Δήμο	22	61,1%	26	56,5%	19	67,9%	14	48,3%	13	41,9%	9	39,1%	0	0,0%	28,061	0,061
Τμήμα στο Δήμο	12	33,3%	16	34,8%	8	28,6%	12	41,4%	15	48,4%	1	4,8%	0	0,0%		
Τμήμα στο Δήμο	1	2,8%	2	4,3%	1	3,6%	1	3,4%	1	3,2%	1	4,3%	0	0,0%		
Αυτοτελές Ν. Πρ.	1	2,8%	2	4,3%	0	0,0%	2	6,9%	2	6,5%	2	8,7%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 81: Λόγοι για τους οποίους το κοινό επισκέπτεται τη Βιβλιοθήκη

1.	Ικανοποίηση πληροφοριακών αναγκών από εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο μπορεί να εμπιστευτεί
2.	Δανεισμό βιβλίων
3.	Χρήση ίντερνετ
4.	Δημιουργία εκπαιδευτικών και αναγνωστικών ευκαιριών για όλες τις ηλικίες
5.	Επίσκεψη σε ένα χώρο φιλόξενο, ασφαλή και «ανοιχτό» για όλους
6.	Χώρο ψυχαγωγίας
7.	Άλλο

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι το κοινό της Βιβλιοθήκης σας, την επισκέπτεται για κάποιους συγκεκριμένους λόγους, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 28,061$, $p = 0,061$).

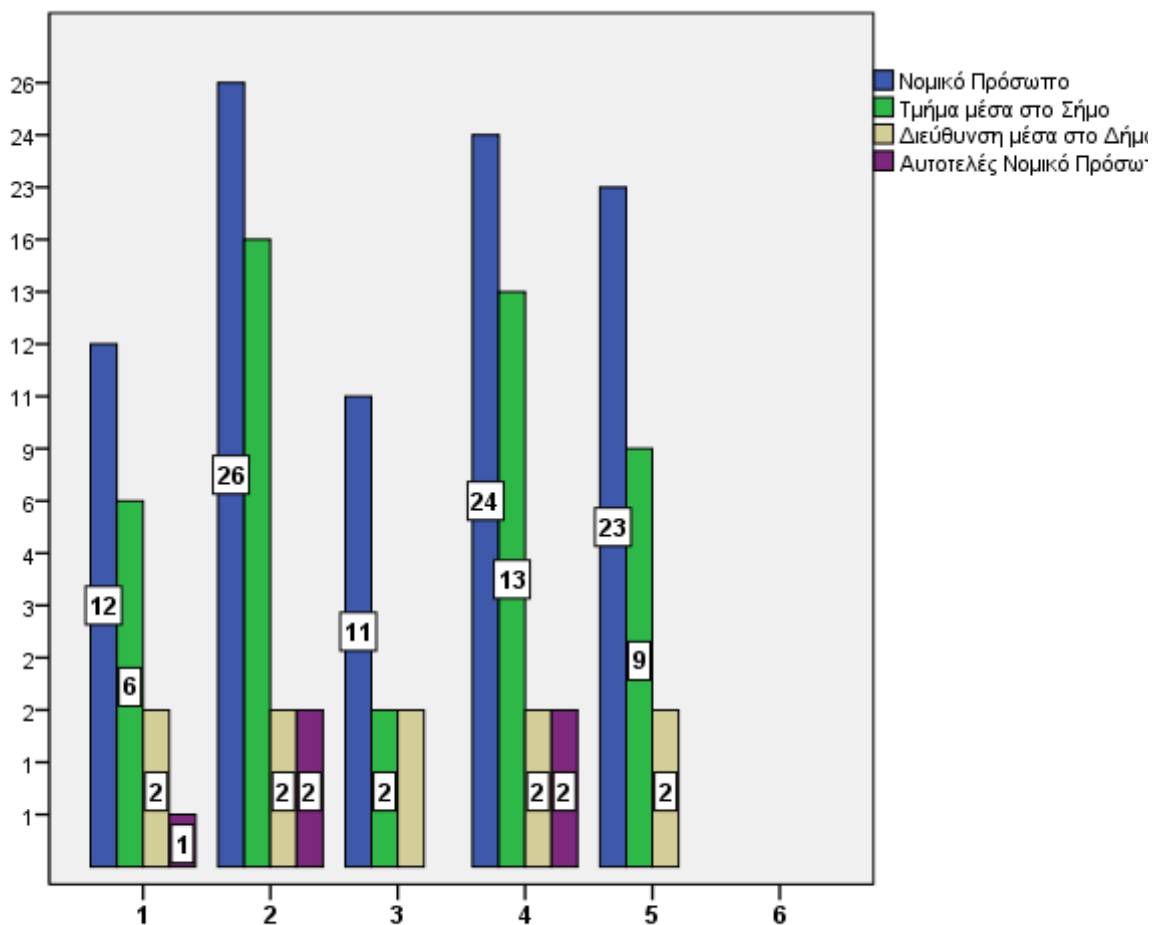
Πίνακας 82: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, πώς συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής

	Συμβάλετε στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής της περιοχής σας με:												Chi-square	p-value
	1		2		3		4		5		6			
Διοίκηση	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Ν. Π. Δήμου	1 2	57,1 %	2 6	56,5 %	1 1	73,3 %	2 4	58,5 %	2 3	67,6 %	0	0,0 %	25,5 85	0,04 3
Τμήμα μέσα στο Δήμο	6	28,6 %	1 6	34,8 %	2	13,3 %	1 3	31,7 %	9	26,5 %	0	0,0 %		
Τμήμα μέσα στο Δήμο	2	9,5 %	2	4,3 %	2	13,3 %	2	4,9 %	2	5,9 %	0	0,0 %		
Αυτοτελές Ν. Πρόσωπο	1	4,8 %	2	4,3 %	0	0,0 %	2	4,9 %	0	0,0 %	0	0,0 %		

Όπου:

Πίνακας 83: Δράσεις με τις οποίες συμβάλλει η Βιβλιοθήκη στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής

1.	Ομάδες ανάγνωσης
2.	Δανεισμό βιβλίων
3.	"Σκυταλοδρομίες" ανάγνωσης παιδικών βιβλίων
4.	Παρουσιάσεις βιβλίων
5.	Συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας
6.	Ομάδες ανάγνωσης

Γράφημα 20: Δράσεις με τις οποίες συμβάλλει η Βιβλιοθήκη στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν συμβάλετε στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής της περιοχής σας, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 25,585$, $p = 0,043$).

Πίνακας 84: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση σχετικά με τη συμβολή των βιβλιοθηκών σε υγιεινούς τρόπους ζωής

Πιστεύετε ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του "Νους υγιής εν σώματι υγιεί";							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	p-value
Διοίκηση	Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	N	26	0	26	1,917	0,590
		%	57,8%	0,0%	56,5%		
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	N	15	1	16		
		%	33,3%	100,0%	34,8%		
	Διεύθυνση μέσα στο Δήμο	N	2	0	2		
		%	4,4%	0,0%	4,3%		
	Αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο	N	2	0	2		
		%	4,4%	0,0%	4,3%		
Σύνολο		N	45	1	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην Διοίκηση και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «Νους υγιής εν σώματι υγεί», εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,917$, $p = 0,590$).

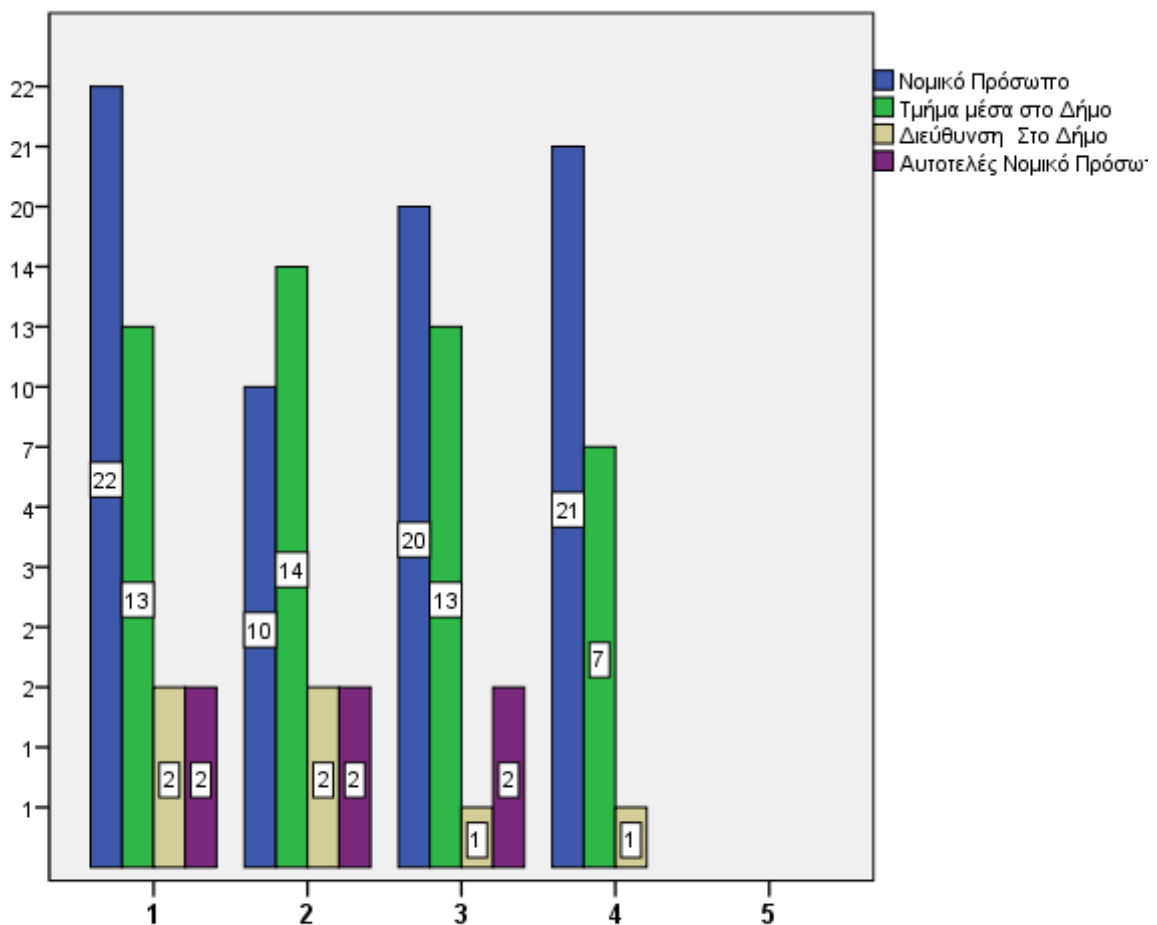
Πίνακας 85: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για τις δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής

Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί;													
		1		2		3		4		5		Chi-square	p-value
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Διοίκηση	Ν. Π. του Δήμου	2 2	56,4 %	1 0	35,7 %	2 0	55,6 %	2 1	72,4 %	0 0	0,0 %	26,6 55	0,0 09
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	1 3	33,3 %	1 4	50,0 %	1 3	36,1 %	7	24,1 %	0	0,0 %		
	Δ/ση μέσα στο Δήμο	2	5,1 %	2	7,1 %	1	2,8 %	1	3,4 %	0	0,0 %		
	Αυτοτελές Ν. Πρόσωπο	2	5,1 %	2	7,1 %	2	5,6 %	0	0,0 %	0	0,0 %		

Όπου:

Πίνακας 86: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής

1.	Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με ιατρικό περιεχόμενο και αθλητικό περιεχόμενο
2.	Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με θέματα αυτογνωσίας, κηπουρικής και άλλων χόμπυ
3.	Σεμινάρια υγιεινής διατροφής και προγράμματα απώλειας βάρους
4.	Δημιουργία ομάδων στον χώρο της Βιβλιοθήκης που βασίζονται στην κίνηση (χορός, πιλάτες, γιόγκα κ.ά.)
5.	Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με ιατρικό περιεχόμενο και αθλητικό περιεχόμενο

Γράφημα 21: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη συμβάλλει σε υγιεινούς τρόπους ζωής

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί η ενίσχυση του «Νους υγιής εν σώματι υγιεί», εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 26,655$, $p = 0,009$).

Πίνακας 87: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με την ύπαρξη αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης

Υπάρχει τμήμα στη συλλογή της Βιβλιοθήκης με βιβλία αθλητικού περιεχομένου, υγιεινής διατροφής και γενικότερα βελτίωσης της ποιότητας ζωής;								
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	p-value	
Διοίκηση	Ν. Πρόσωπο του Δήμου	N	25	1	26	3,188	0,363	
		%	59,5%	25,0%	56,5%			
	Τμήμα στο Δήμο	N	13	3	16			
		%	31,0%	75,0%	34,8%			
	Δ/νση στο Δήμο	N	2	0	2			
		%	4,8%	0,0%	4,3%			
	Αυτοτελής Ν. Πρόσωπο	N	2	0	2			
		%	4,8%	0,0%	4,3%			
	Σύνολο		N	42	4			46
			%	100,0%	100,0%			100,0%

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν υπάρχει τμήμα στη συλλογή της Βιβλιοθήκης με βιβλία αθλητικού περιεχομένου, υγιεινής διατροφής και γενικότερα βελτίωσης της ποιότητας ζωής, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 3,188$, $p = 0,0363$).

Πίνακας 88: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με τους λόγους μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης

		Αν όχι, γιατί;						Chi-square	p-value
		1		2		3			
		N	%	N	%	N	%		
Διοίκηση	Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	1	50,0%	1	33,3%	0	0,0%	0,278	0,870
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	1	50,0%	2	66,7%	0	0,0%		
	Διεύθυνση μέσα στο Δήμο	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%		
	Αυτοτελής Νομικό Πρόσωπο	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 89: Λόγοι μη ύπαρξης αθλητικών βιβλίων στη συλλογή της Βιβλιοθήκης

1.	Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι στον προϋπολογισμό της Βιβλιοθήκης
2.	Δεν υπάρχει μεγάλη ζήτηση από το κοινό για τέτοια θεματολογία
3.	Άλλοι Λόγοι

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα γιατί δεν υπάρχουν βιβλία αθλητικού περιεχομένου, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,278$, $p = 0,870$).

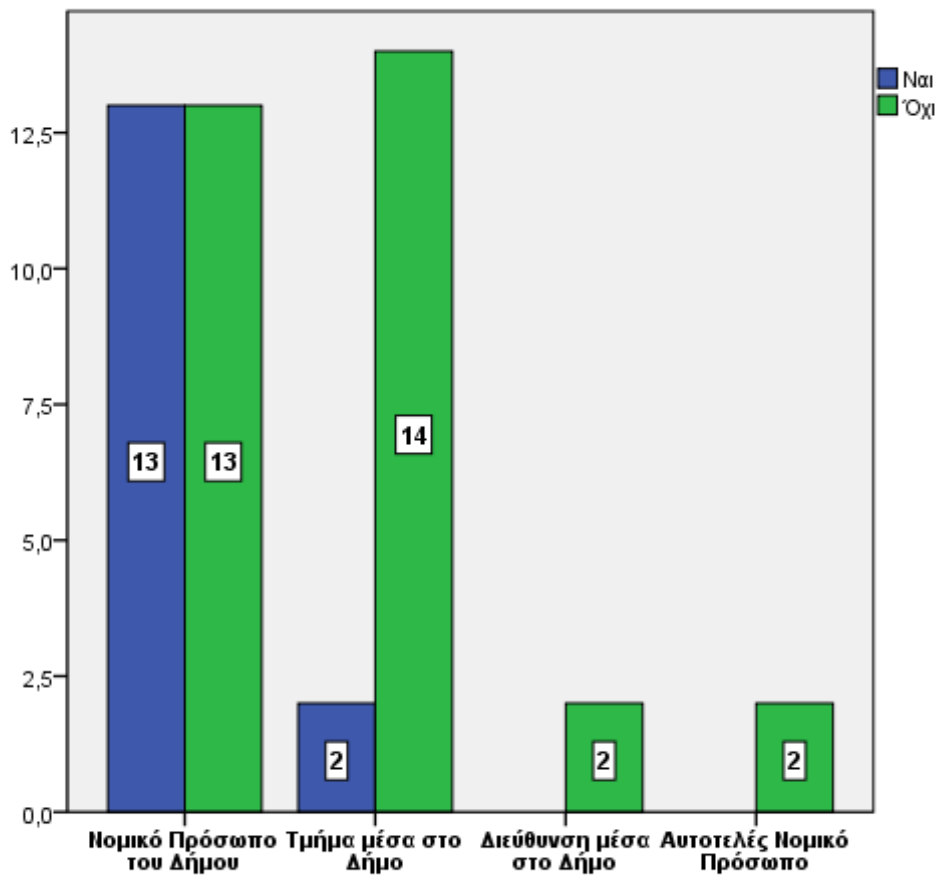
Πίνακας 90: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού

Υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού, ανήκουν δηλαδή στο ίδιο ΝΠΔΔ ή στο ίδιο Τμήμα (π.χ. Τμήμα Βιβλιοθηκών και Τμήμα Αθλητισμού);								
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	p-value	
Διοίκηση	Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	N	21	5	26	2,652	0,448	
		%	63,6%	38,5%	56,5%			
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	N	10	6	16			
		%	30,3%	46,2%	34,8%			
	Διεύθυνση μέσα στο Δήμο	N	1	1	2			
		%	3,0%	7,7%	4,3%			
	Αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο	N	1	1	2			
		%	3,0%	7,7%	4,3%			
	Σύνολο		N	33	13			46
			%	100,0%	100,0%			100,0%

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 2,652$, $p = 0,448$).

Πίνακας 91: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, για το αν υπάρχει συνεργασία με το τμήμα αθλητισμού

Υπάρχει συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού;								
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	Fisher's Exact Test	
Διοίκηση	Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	N	13	13	26	8,458	0,029	
		%	86,7%	41,9%	56,5%			
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	N	2	14	16			
		%	13,3%	45,2%	34,8%			
	Δ/ση μέσα στο Δήμο	N	0	2	2			
		%	0,0%	6,5%	4,3%			
	Αυτοτελείς Νομικά Πρόσωπα	N	0	2	2			
		%	0,0%	6,5%	4,3%			
	Σύνολο		N	15	31			46
			%	100,0%	100,0%			100,0%

Γράφημα 22: Συνεργασία Βιβλιοθήκης με το τμήμα αθλητισμού

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 8,458$, $p = 0,029$).

Πίνακας 92: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, σχετικά με τους λόγους μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού

Αν όχι , ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι;													
		1		2		3		4		5			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	Chi-square	p-value
Διοίκηση	Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	5	55,6 %	3	33,3 %	2	20,0 %	3	25,0 %	0	0,0 %	17,282	0,139
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	1	11,1 %	5	55,6 %	7	70,0 %	7	58,3 %	0	0,0 %		
	Δ/νση μέσα στο Δήμο	2	22,2 %	1	11,1 %	0	0,0 %	1	8,3 %	0	0,0 %		
	Αυτοτελές Ν. Πρόσωπο	1	11,1 %	0	0,0 %	1	10,0 %	1	8,3 %	0	0,0 %		

Όπου:

Πίνακας 93: Λόγοι μη ύπαρξης συνεργασίας με το τμήμα αθλητισμού

1.	Δεν υπάρχει κουλτούρα συνεργασίας στον δημόσιο τομέα
2.	Οι κατευθυντήριες οδηγίες συνεργασίας δίνονται κεντρικά και δεν έχει υπάρξει τέτοια πρωτοβουλία
3.	Δεν υπάρχει εμφανής σχέση μεταξύ των δύο αντικειμένων
4.	Δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό για πρωτοβουλίες συνεργασίας
5.	Άλλο

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 17,282$, $p = 0,139$).

Πίνακας 94: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, αν συμφωνούν στην υλοποίηση δράσεων που βασίζονται στην κίνηση

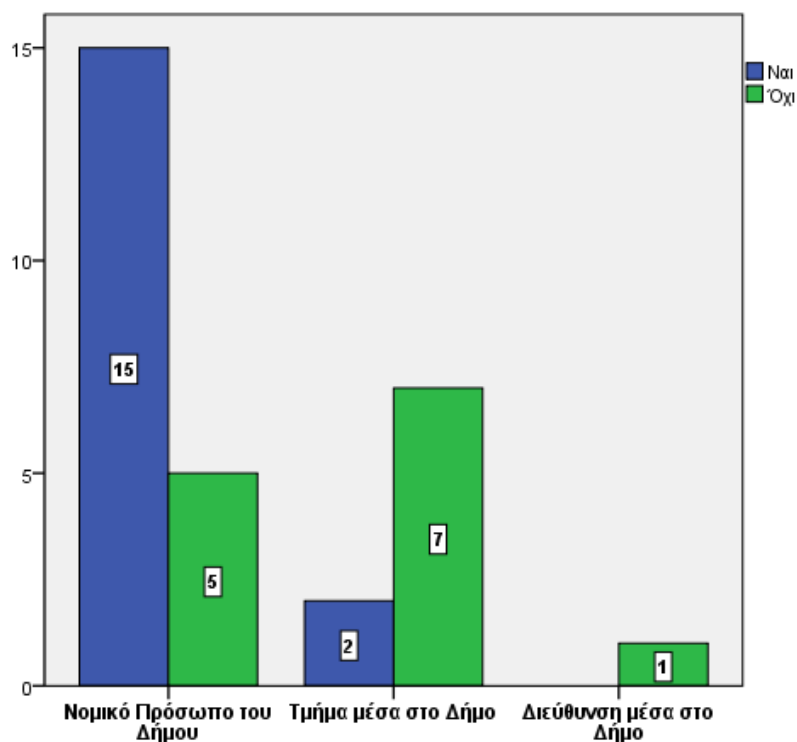
Σε πολλές χώρες, υπάρχει μία συνεχώς αναπτυσσόμενη συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και αθλητικών τμημάτων, υλοποιώντας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση. Θα σας έβρισκε σύμφωνους μία τέτοια πρωτοβουλία;							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	p-value
Διοίκηση	Ν. Πρ. του Δήμου	N	26	0	26	1,917	0,590
		%	57,8%	0,0%	56,5%		
	Τμήμα στο Δήμο	N	15	1	16		
		%	33,3%	100,0%	34,8%		
	Δ/ση στο Δήμο	N	2	0	2		
		%	4,4%	0,0%	4,3%		
	Αυτοτελές Ν. Πρόσωπο	N	2	0	2		
		%	4,4%	0,0%	4,3%		
	Σύνολο	N	45	1	46		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν θα σας έβρισκε σύμφωνους μια συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,917$, $p = 0,590$).

Πίνακας 95: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση αν διοργανώνονται κοινές δράσεις με το τμήμα αθλητισμού

Αν υπάρχει συνεργασία, μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, διοργανώνονται από κοινού δράσεις;								
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	Fisher's Exact Test	
Διοίκηση	Νομικό Πρ. του Δήμου	N	15	5	20	8,394	0,008	
		%	88,2%	38,5%	66,7%			
	Τμήμα στο Δήμο	N	2	7	9			
		%	11,8%	53,8%	30,0%			
	Δ/ση στο Δήμο	N	0	1	1			
		%	0,0%	7,7%	3,3%			
	Αυτοτελείς Νομ. Πρ.	N	17	13	30			
		%	100,0%	100,0%	100,0%			
	Σύνολο		N	15	5			20
			%	88,2%	38,5%			66,7%

Γράφημα 23: Κοινές δράσεις Βιβλιοθήκης με το τμήμα αθλητισμού

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν υπάρχει συνεργασία, μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού και αν διοργανώνονται από κοινού δράσεις, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 8,394$, $p = 0,008$).

Πίνακας 96: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση, ποιες δράσεις διοργανώνονται από κοινού με το τμήμα αθλητισμού

	Αν ναι, αναφέρατε χαρακτηριστικές δράσεις										Chi-squar e	p- valu e
	1		2		3		4		5			
Διοίκησ η	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Νομικό Πρ. του Δήμου	1 5	88,2 %	3	75,0 %	1 3	92,9 %	1 1	91,7 %	0	0,0 %	6,644	0,15 6
Τμήμα στο Δήμο	2	11,8 %	1	25,0 %	1	7,1%	1	8,3%	0	0,0 %		
Τμήμα στο Δήμο	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0 %		
Αυτοτελέ ς Νομικό Πρ.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0 %		

Όπου:

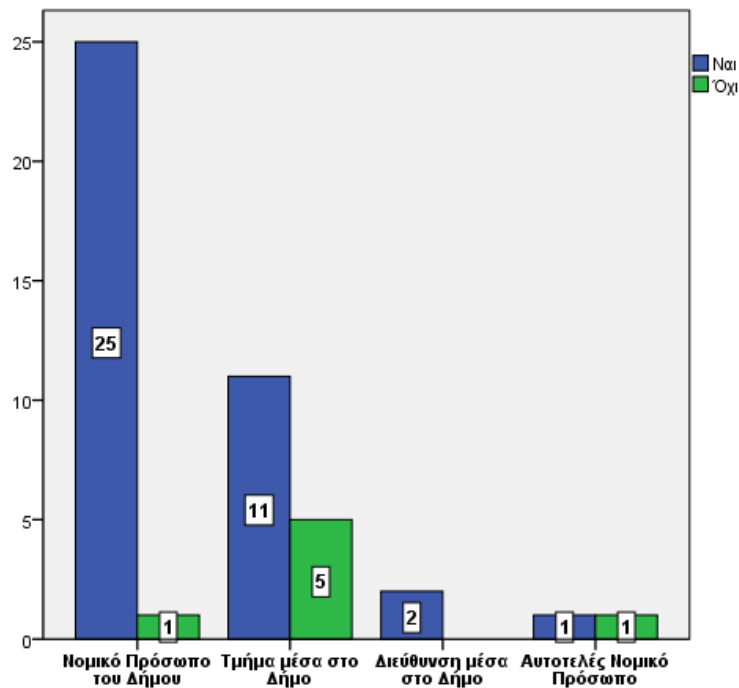
Πίνακας 97: Διοργάνωση κοινών δράσεων με το τμήμα αθλητισμού

1.	Στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας
2.	Παρουσιάσεις βιβλίων σχετικά με την υγιεινή διατροφή, χορό κ.ά.
3.	Πρόσκληση αθλητών στους χώρους της βιβλιοθήκης για ομιλίες και δράσεις
4.	Διοργάνωση μαθημάτων γιόγκα, πιλάτες, χοροκινητική, ζούμπα κ.ά.
5.	Άλλο

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αναφέρατε συγκεκριμένες δράσεις, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 6,644$, $p = 0,156$).

Πίνακας 98: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση υπέρ καμπάνιας φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές

Στο εξωτερικό υλοποιούνται καμπάνιες υπέρ της φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές. Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας;								
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	Fisher's Exact Test	
Διοίκηση	Νομικό Πρ. Δήμου	N	25	1	26	8,028	0,037	
		%	64,1%	14,3%	56,5%			
	Τμήμα στο Δήμο	N	11	5	16			
		%	28,2%	71,4%	34,8%			
	Δ/νση στο Δήμο	N	2	0	2			
		%	5,1%	0,0%	4,3%			
	Αυτοτελείς Νομ. Πρ.	N	1	1	2			
		%	2,6%	14,3%	4,3%			
	Σύνολο		N	39	7			46
			%	100,0%	100,0%			100,0%

Γράφημα 24: Καμπάνια φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι μια πρωτοβουλία σαν την καμπάνια της Αμερικής θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 8,028, p = 0,037$).

Πίνακας 99: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση, αν παρέχει η Βιβλιοθήκη κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση

		Παρέχει η Βιβλιοθήκη σας κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση (προγράμματα χορού, πιλάτες, ζούμπα);							
			Ναι	Όχι	Περιστα- σιακά	Σύνο- λο	Chi- square	p- value	
Διοίκηση	Νομ. Πρ. Δήμου	N	1	21	4	26	1,576	0,954	
		%	100,0%	53,8%	66,7%	56,5%			
	Τμήμα Δήμου	N	0	14	2	16			
		%	0,0%	35,9%	33,3%	34,8%			
	Δ/νση Δήμου	N	0	2	0	2			
		%	0,0%	5,1%	0,0%	4,3%			
	Αυτ. Νομ. Πρ.	N	0	2	0	2			
		%	0,0%	5,1%	0,0%	4,3%			
	Σύνολο		N	1	39	6			46
			%	100,0%	100,0%	100,0%			100,0%

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν παρέχει η Βιβλιοθήκη σας κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση (προγράμματα χορού, πιλάτες, ζούμπα), εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,576$, $p = 0,954$).

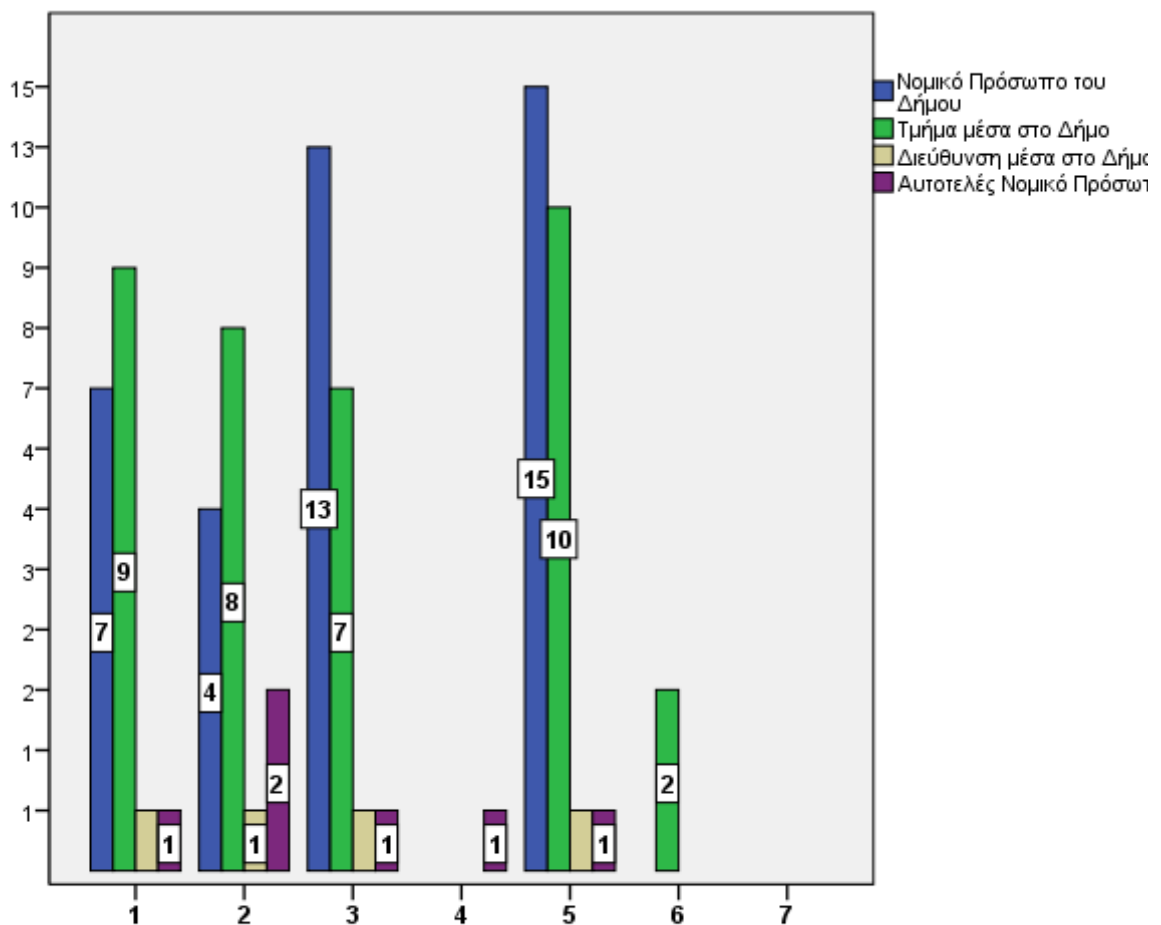
Πίνακας 100: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση ποιοι είναι οι λόγοι που δεν παρέχει η Βιβλιοθήκη κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση

		Αν όχι ποιοι είναι οι λόγοι;													
		1		2		3		4		5		6		7	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Διοίκηση	Ν. Πρ. Δήμου	7	38,9%	4	26,7%	1	59,3%	0	0,0%	1	55,5%	0	0,0%	0	0,0%
	Τμήμα Δήμου	9	50,0%	8	53,3%	7	31,8%	0	0,0%	1	37,0%	2	100,0%	0	0,0%
	Διεύθυνση Δήμου	1	5,6%	1	6,7%	1	4,5%	0	0,0%	1	3,7%	0	0,0%	0	0,0%
	Αυτοτελές Νομ. Πρόσωπο	1	5,6%	2	13,3%	1	4,5%	1	100,0%	1	3,7%	0	0,0%	0	0,0%

Όπου:

Πίνακας 101: Λόγοι μη παροχής από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση

1.	Έλλειψη προσωπικού
2.	Έλλειψη χώρου
3.	Έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς χρηστών
4.	Έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς προσωπικού
5.	Έλλειψη οικονομικών πόρων
6.	Πιστεύουμε ότι δε συνάδει με το πνεύμα και τις αρμοδιότητες των Βιβλιοθηκών
7.	Άλλο

Γράφημα 25: Λόγοι μη παροχής από τη Βιβλιοθήκη προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 37,124$, $p = 0,005$).

Πίνακας 102: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση αν οι χρήστες της Βιβλιοθήκης έχουν εκφράσει την επιθυμία για διοργάνωση προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση

Έχουν εκφράσει οι χρήστες σας επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση;								
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	p-value	
Διοίκηση	Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	N	3	23	26	2,764	0,429	
		%	50,0%	57,5%	56,5%			
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	N	2	14	16			
		%	33,3%	35,0%	34,8%			
	Διεύθυνση μέσα στο Δήμο	N	1	1	2			
		%	16,7%	2,5%	4,3%			
	Αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο	N	0	2	2			
		%	0,0%	5,0%	4,3%			
	Σύνολο		N	6	40			46
			%	100,0%	100,0%			100,0%

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν έχουν εκφράσει οι χρήστες σας επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 2,764$, $p = 0,429$).

Πίνακας 103: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση αν στο μέλλον προγραμματίζει η Βιβλιοθήκη να εντάξει προγράμματα βασισμένα στην κίνηση

Στο μέλλον, σκέφτεστε να εντάξετε στον προγραμματισμό των δράσεων της Βιβλιοθήκης σας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση;							
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	p-value
Διοίκηση	Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	N	8	17	1	1,154	0,979
		%	57,1%	56,7%	50,0%		
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	N	4	11	1		
		%	28,6%	36,7%	50,0%		
	Διεύθυνση μέσα στο Δήμο	N	1	1	0		
		%	7,1%	3,3%	0,0%		
	Αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο	N	1	1	0		
		%	7,1%	3,3%	0,0%		
Σύνολο		N	14	30	2		
		%	100,0%	100,0%	100,0%		

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν στο μέλλον, σκέφτεστε να εντάξετε στον προγραμματισμό των δράσεων της Βιβλιοθήκης σας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 1,154$, $p = 0,979$).

Πίνακας 104: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση υλοποίησης δανεισμού αθλητικού υλικού από τη Βιβλιοθήκη, προκειμένου να ενθαρρύνει τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής

Πολλές Βιβλιοθήκες στο εξωτερικό, εκτός από βιβλία δανείζουν αθλητικό υλικό, με σκοπό να ενθαρρύνουν τους χρήστες τους σε ένα πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Κάτι τέτοιο στις δημοτικές Βιβλιοθήκες είναι:															
		1		2		3		4		5		6			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	Chi-square	p-value
Διοίκηση	Ν.Πρ. Δήμου	2	66,7%	1	85,7%	9	52,9%	2	33,3%	2	18,2%	0	0,0%	20,592	0,150
	Τμήμα Δήμου	1	33,3%	2	14,3%	6	35,3%	3	50,0%	7	63,6%	0	0,0%		
	Δ/νση Δήμου	0	0,0%	0	0,0%	1	5,9%	1	16,7%	1	9,1%	0	0,0%		
	Αυτοτελής Ν. Πρ.	0	0,0%	0	0,0%	1	5,9%	0	0,0%	1	9,1%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 105: Απαντήσεις στο ερώτημα, αν μπορούν να δανείζουν αθλητικό υλικό, προκειμένου να ενθαρρύνουν τους χρήστες σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής προγραμμάτων

1.	Εφικτό
2.	Ανέφικτο
3.	Πιθανό, αλλά μακροπρόθεσμα υλοποιήσιμο
4.	Χρήσιμο για τους χρήστες των Βιβλιοθηκών
5.	Ξένο ως προς τις αρμοδιότητες των Βιβλιοθηκών
6.	Άλλο

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι μπορεί και στις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες να δανείζονται ποδήλατα κ.α., εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δε βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 20,592$, $p = 0,150$).

Πίνακας 106: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση αν μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας

Πιστεύετε ότι οι Βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας;								
			Ναι	Όχι	Σύνολο	Chi-square	p-value	
Διοίκηση	Νομικό Πρόσωπο του Δήμου	N	24	2	26	0,706	0,872	
		%	57,1%	50,0%	56,5%			
	Τμήμα μέσα στο Δήμο	N	14	2	16			
		%	33,3%	50,0%	34,8%			
	Διεύθυνση μέσα στο Δήμο	N	2	0	2			
		%	4,8%	0,0%	4,3%			
	Αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο	N	2	0	2			
		%	4,8%	0,0%	4,3%			
	Σύνολο		N	42	4			46
			%	100,0%	100,0%			100,0%

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν μπορούν οι βιβλιοθήκες να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δε βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 0,706$, $p = 0,872$).

Πίνακας 107: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση με ποιους τρόπους μπορεί η Βιβλιοθήκη να συμβάλει στη μείωση της παχυσαρκίας

	Αν ναι, με ποιους τρόπους;												Chi-square	p-value
	1		2		3		4		5		6			
Διοίκηση	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	11,334	0,501
Ν.Π. του Δήμου	23	60,5%	8	53,3%	17	70,8%	20	57,1%	0	0,0%	23	60,5%		
Τμήμα μέσα στο Δήμο	12	31,6%	6	40,0%	6	25,0%	11	31,4%	0	0,0%	12	31,6%		
Τμήμα μέσα στο Δήμο	1	2,6%	1	6,7%	1	4,2%	2	5,7%	0	0,0%	1	2,6%		
Αυτοτελές Ν. Πρόσωπο	2	5,3%	0	0,0%	0	0,0%	2	5,7%	0	0,0%	2	5,3%		

Όπου:

Πίνακας 108: Δράσεις με τις οποίες η Βιβλιοθήκη μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της παχυσαρκίας

1.	Σεμινάρια και ενημέρωση των χρηστών σε θέματα υγιεινής διατροφής και θεμάτων υγείας
2.	Προγράμματα απώλειας βάρους σε συνεργασία με τα τμήματα αθλητισμού, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα κ.ά.
3.	Προγράμματα βασισμένα στην κίνηση (χορό, γιόγκα, πιλάτες, ζούμπα)
4.	Συνεργασίες με τα αντίστοιχα τμήματα αθλητισμού του Δήμου σας
5.	Άλλο

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν γίνεται να μειωθεί η παχυσαρκία με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι γίνεται, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δε βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 11,334$, $p = 0,501$).

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα αν πιστεύετε ότι ένα project σαν αυτό της Μισέλ Ομπάμα, θα μπορούσε να υλοποιηθεί στις ελληνικές δημοτικές Βιβλιοθήκες, δεν είχαμε αποτελέσματα δεδομένου ότι και οι 46 απάντησαν θετικά.

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν συμφωνείτε με την άποψη ότι οι Βιβλιοθήκες σε ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, οφείλουν να γίνουν πιο εξωστρεφείς και να αναλάβουν καινοτόμες και πρωτοπόρες

δράσεις δεν είχαμε κάποιο αποτέλεσμα δεδομένου ότι και οι 46 ερωτώμενοι απάντησαν θετικά.

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αν συμφωνείτε με την άποψη ότι ο βιβλιοθηκονόμος στις μέρες μας παύει να είναι αυτός που μόνο δανείζει βιβλία. Γίνεται εμπυχωτής, αυτός που θα δώσει την αρχική ώθηση στη γνώση, θα εμπνεύσει, δεν είχαμε κάποιο αποτέλεσμα δεδομένου ότι και οι 46 ερωτώμενοι απάντησαν το ίδιο.

Πίνακας 109: Διοίκηση Βιβλιοθηκών και στατιστικές διαφορές μεταξύ των απαντήσεων των ερωτώμενων, στην ερώτηση ποια χαρακτηριστικά ταιριάζουν στο προφίλ του υπευθύνου της Βιβλιοθήκης

	Ποια εικόνα από τις παρακάτω ταιριάζει σε εσάς (του υπευθύνου της Βιβλιοθήκης)										Chi-square	p-value
	1		2		3		4		5			
Διοίκηση	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
N. Πρ. Δήμου	20	55,6%	20	55,6%	11	40,7%	21	55,3%	0	0,0%	13,992	0,301
Τμήμα Δήμου	13	36,1%	14	38,9%	12	44,4%	14	36,8%	0	0,0%		
Δ/νση Δήμου	2	5,6%	1	2,8%	2	7,4%	1	2,6%	0	0,0%		
Αυτοτελές N. Πρ.	1	2,8%	1	2,8%	2	7,4%	2	5,3%	0	0,0%		

Όπου:

Πίνακας 110: Χαρακτηριστικά που ταιριάζουν στο προφίλ του υπεύθυνου της Βιβλιοθήκης

1.	Αρμόδιο για την επεξεργασία του υλικού της Βιβλιοθήκης
2.	Μεσάζοντα ανάμεσα στον χρήστη και τη γνώση
3.	Υπεύθυνο για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και την ενίσχυση της φιλαναγνωσίας
4.	Κάποιος που εμπνέει τους χρήστες, παροτρύνοντάς τους να κάνουν χρήση του χώρου της Βιβλιοθήκης και με πιο εναλλακτικά προγράμματα, βελτιώνοντας όχι μόνο το πνεύμα, αλλά και το σώμα, με αποτέλεσμα πιο υγιείς και ευτυχισμένους πολίτες.
5.	Αρμόδιο για την επεξεργασία του υλικού της Βιβλιοθήκης

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη Διοίκηση και το ερώτημα ποια εικόνα από τις παρακάτω ταιριάζει στον υπεύθυνο της Βιβλιοθήκης, εφαρμόστηκε ο έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του. Η σχέση ανάμεσα στην ηλικία και το ερώτημα αυτό δε βρέθηκε στατιστικά σημαντική ($\chi^2 = 13,992$, $p = 0,301$).

ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συζήτηση

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αξιολόγηση της συνεισφοράς του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών στην ανάπτυξη και εξέλιξη του αθλητικού και πολιτιστικού γίνεσθαι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού.

Η έρευνα προσπάθησε να αναδείξει πλευρές, δυνατότητες και ευκαιρίες των δημοτικών βιβλιοθηκών, πέραν των παραδοσιακών δράσεων, που επί σειρά ετών υποστηρίζουν. Όπως αναφέρθηκε στο κεφάλαιο της μεθοδολογίας, δημιουργήθηκαν δύο ερωτηματολόγια. Το ένα διανεμήθηκε στους υπευθύνους των δημοτικών αθλητικών οργανισμών και το άλλο στους υπευθύνους των δημοτικών βιβλιοθηκών της Περιφέρειας Αττικής.

Επιχειρήθηκε για πρώτη φορά, η συλλογή πληροφοριών και απόψεων και από τις δύο αυτές δημιουργικές δομές των δήμων: του αθλητισμού και των βιβλιοθηκών, της άσκησης και της γνώσης, της σωματικής αλλά και της πνευματικής ευεξίας. Και αν η συνεισφορά του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών στο πολιτιστικό γίνεσθαι, θεωρείται σχεδόν αυταπόδεικτη, ο ρόλος τους στο αθλητικό γίνεσθαι, φαίνεται ξένο ως προς τις αρμοδιότητές τους και χωρίς εμφανή σχέση μεταξύ τους.

Οι βιβλιοθήκες του εξωτερικού, όπως αναλύεται και στο κεφάλαιο της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας, ολοένα και απομακρύνονται από την εικόνα ενός ήσυχου, σκοτεινού μέρους, γεμάτο από σκονισμένα βιβλία. Και ενώ, παλαιότερα οι βιβλιοθήκες δε θα ήταν το πρώτο μέρος που θα σκεφτόταν κάποιος όταν μιλούσε για αθλητικές δράσεις, στις μέρες μας οι βιβλιοθήκες του εξωτερικού παρέχουν τέτοια προγράμματα βασισμένα στην κίνηση και τον αθλητισμό, με το κοινό τους να είναι ενθουσιασμένο (Barack, 2015). Συμβάλλουν πλέον σημαντικά στον ελεύθερο χρόνο των χρηστών τους, προσφέροντάς τους επιλογές με δράσεις που περιλαμβάνουν στιγμές χαλάρωσης, αλλά και βελτίωσης της υγείας και της ευζωίας τους, μέσω αθλητικών δράσεων. Οι τοπικοί αθλητικοί οργανισμοί και ενώσεις, επίσης μπορούν να

γίνουν πιο δημοφιλείς μέσω των βιβλιοθηκών. Με αυτόν τον τρόπο οι χρήστες τους, παρακινούνται σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής (Lambe & Tiggeman, 2006).

Οι βιβλιοθήκες σήμερα εξυπηρετούν τις ανάγκες της κοινότητας, λειτουργώντας ως εκκολαπτήρια κατανόησης τρόπων ενίσχυσης της ατομικής ευημερίας, αλλά και της γενικότερης συνολικής κατάστασης της υγείας των πολιτών. Πολλές βιβλιοθήκες σε συνεργασία με αθλητικούς οργανισμούς, υλοποιούν από StoryWalks (περιπάτους διαβάσματος) έως μαθήματα ζούμπα σε τοπικά πάρκα.

Οι βιβλιοθήκες δεν καθορίζονται πια, από τον αριθμό των βιβλίων που έχουν στα ράφια τους, αλλά περισσότερο από τους ελεύθερους χώρους που διαθέτουν για τους χρήστες τους, καθώς και των καινοτόμων δράσεων που τους προσφέρουν. Οι βιβλιοθήκες, άλλωστε, ήταν πάντα πολύ καλές στο να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και τις ανάγκες των μελών τους. Στις μέρες μας έχουν εξελιχθεί σε χώρους συνάντησης, όπου «χτίζονται» σχέσεις (Vestergaard, 2017). Στους χώρους τους υλοποιούνται πρωτοποριακά προγράμματα. Το «άνοιγμά» τους σε υπηρεσίες, πέραν αυτών του δανεισμού βιβλίων, δε μειώνει στο ελάχιστο τον βασικό τους ρόλο που διαδραματίζουν στην καλλιέργεια της παιδείας στην κοινωνία.

Μέσω των ερωτηματολογίων, που διανεμήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας ερευνητικής εργασίας, κατεβλήθη προσπάθεια να αναδυθούν οι απόψεις των υπευθύνων, όχι μόνο των βιβλιοθηκών, αλλά και των αθλητικών οργανισμών. Επιχειρήθηκε επίσης, η άντληση στοιχείων αναφορικά με τις δράσεις που υλοποιούνται, ώστε να διαπιστωθεί σε ποιο βαθμό, οι δημοτικές βιβλιοθήκες είναι πρόθυμες ή έτοιμες, να παρέχουν προγράμματα βασισμένα στην κίνηση και τη σωματική άσκηση. Να εξεταστεί αν οι αθλητικές δραστηριότητες μπορούν να έχουν ουσιαστική και πρακτική θέση σε μία βιβλιοθήκη. Αν οι βιβλιοθήκες, μπορούν γίνουν πιο «θορυβώδεις», περισσότερο εξωστρεφείς, ικανοποιώντας τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων τους. Αν οι αθλητικές δράσεις συνάδουν με τις παραδοσιακές αρμοδιότητές τους. Αν για τους υπευθύνους, η ύπαρξη αθλητικών προγραμμάτων στους χώρους των βιβλιοθηκών, αποτελεί θέμα ταμπού ή αν είναι κάτι που επιδιώκουν. Αν συνδυάζεται η άσκηση του σώματος με αυτή του πνεύματος, και αν η στερεοτυπική εικόνα του αυστηρού βιβλιοθηκονόμου που παραδοσιακά επιβάλλει την ησυχία, μπορεί να δώσει

τη θέση της σε κάποιον που παροτρύνει τους χρήστες των βιβλιοθηκών να αθλούνται, στους συνήθως ήσυχους χώρους της.

Από πλευράς των δημοτικών αθλητικών οργανισμών, επιχειρήθηκε μέσω των απαντήσεων που δόθηκαν από τους υπευθύνους τους, να διαφανεί κατά πόσο είναι έτοιμοι για μία φαινομενικά «αταίριαστη» συνεργασία. Αν μπορούν να συνεργαστούν με τις δημοτικές βιβλιοθήκες, ώστε να υπάρξουν τα ευεργετικά αποτελέσματα του «νους υγίης εν σώματι υγεί». Να εντοπιστούν οι λόγοι που αποτελούν τροχοπέδη σε αυτές τις συνέργειες, και αν οι καλές πρακτικές σε βιβλιοθήκες του εξωτερικού που υλοποιούν αθλητικά προγράμματα μέσα στους χώρους τους, μπορούν να εφαρμοστούν και στη χώρα μας. Για παράδειγμα, αν καμπάνιες που υλοποιούνται στο εξωτερικό με σκοπό την αύξηση της φιλιαναγνωσίας από γνωστούς και αγαπημένους αθλητές, μπορούν να έχουν θετικά αποτελέσματα και στη χώρα μας. Αλλά και αν θα έβρισκαν σύμφωνους τους υπευθύνους των αθλητικών οργανισμών, πρωτοβουλίες όπως αυτή της Κροατίας, η οποία εγκατέστησε δανειστική βιβλιοθήκη μέσα σε ένα στάδιο, με σκοπό να δημιουργήσει ένα «σημείο πολιτισμού», σε έναν κατεξοχήν αθλητικό χώρο.

Παραδείγματα ελληνικών δημοτικών βιβλιοθηκών, οι οποίες έχουν υλοποιήσει αθλητικές δράσεις και προγράμματα βασισμένα στην κίνηση

Στο πλαίσιο της παρούσας ερευνητικής εργασίας και κατά τη διάρκεια της διακίνησης των ερωτηματολογίων, διαπιστώθηκε ότι κάποιες ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες, έχουν υλοποιήσει δράσεις και προγράμματα βασισμένα στην κίνηση και τον αθλητισμό.

Αυτές οι δράσεις, όπως διαφάνηκε και από τα αποτελέσματα, ήταν αποσπασματικές και κυρίως στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας σε συνεργασία με το Future Library και την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας. Το Future Library, είναι ένας μη κερδοσκοπικός που ιδρύθηκε στη Βέροια το 2011. Σκοπός της δημιουργίας του, ήταν να αναπτυχθεί ένα βιώσιμο δίκτυο δημόσιων και δημοτικών βιβλιοθηκών, σε όλη την επικράτεια, το οποίο θα συνδεθεί με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, στις νέες εγκαταστάσεις στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα

Σταύρος Νιάρχος, ενισχύοντας στη συνείδηση του κόσμου την σπουδαιότητα του θεσμού των βιβλιοθηκών, ως κέντρων μάθησης, δημιουργικότητας και διάδρασης.

Με πολύ μεγάλη επιτυχία, υλοποιούνται στις βιβλιοθήκες, κατά τους θερινούς μήνες, καμπάνιες δημιουργικότητας, φιλιαναγνωσίας και καινοτομίας. Το καλοκαίρι είναι μία περίοδος, κατά την οποία υπάρχει μεγάλη ανάγκη εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων που απευθύνονται στα παιδιά που δεν έχουν τη δυνατότητα να πάνε για διακοπές, ή στην κατασκήνωση. Οι βιβλιοθήκες μπορούν να ανταποκριθούν στην ανάγκη αυτή, διοργανώνοντας δραστηριότητες, με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποτελούν αφετηρία για να ανακαλύψουν τα παιδιά καινούργιους τρόπους έκφρασης, να εφεύρουν νέες μορφές ψυχαγωγίας και να πειραματιστούν με διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της γνώσης. Οι δραστηριότητες εντάσσονται σε μια ευρύτερη δομή, ώστε να καλύπτουν πολλούς και ποικίλους τομείς, όπως εικαστικά, θεατρικό παιχνίδι ανάγνωση βιβλίων, πειράματα και αθλητικές δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο αυτό, βιβλιοθήκες όπως η δημοτική βιβλιοθήκη Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Ηλιουπόλεως, Ηρακλείου Αττικής, αλλά και άλλες, κατά τους θερινούς μήνες υλοποίησης της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας, πρόσφεραν προγράμματα με χαρακτηριστικά σωματικής άσκησης όπως γιόγκα για παιδιά, μουσικοκινητική, γνωριμία με αθλήματα (τένις, ποδόσφαιρο, μπάσκετ κ.ά.).

Από την παρούσα ερευνητική εργασία, αποδείχθηκε ότι οι παραπάνω δράσεις, δε συνεχίστηκαν, πέραν του συγκεκριμένου προγράμματος. Οι λόγοι αναλύονται, παρακάτω, στα συμπεράσματα.

Εικόνα 38: Γιόγκα για παιδιά στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου

Φωτ. Μαρία Κορκίδη

Εικόνα 39: Γιόγκα στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου

Φωτ. Μαρία Κορκίδη

Εικόνα 40: Γιόγκα στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου

Η περίπτωση του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Στην Ελλάδα, μοναδική περίπτωση πολιτιστικού οργανισμού, όπου στον ίδιο χώρο συνδυάζονται πολιτιστικές και αθλητικές δράσεις, υφίσταται δηλαδή, συνύπαρξη πολιτιστικού και αθλητικού γίνεσθαι, αποτελεί το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ). Το ΚΠΙΣΝ, αποτελεί ένα πρότυπο, εμβληματικό, πολυσυλλεκτικό, χώρο τέχνης, άθλησης και εκπαίδευσης.

Έναν δημόσιο χώρο, με ελεύθερη πρόσβαση και διαπλαστική συμμετοχή του κοινού σε ένα πλήθος πολιτιστικών, εκπαιδευτικών, αθλητικών, περιβαλλοντικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων και δράσεων. Περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, καθώς και το Πάρκο Σταύρος Νιάρχος, ένα από τα μεγαλύτερα σημεία πρασίνου στην Αθήνα, καλύπτοντας μια έκταση 210 στρεμμάτων. Το ΚΠΙΣΝ δημιουργήθηκε με αποκλειστική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, το οποίο με την ολοκλήρωση του έργου το παρέδωσε στην ελληνική κοινωνία⁵⁷.

Η ενθάρρυνση της άθλησης και της άσκησης, καθώς και η προαγωγή ενός υγιεινού τρόπου ζωής αποτελούν βασικές προτεραιότητες του ΚΠΙΣΝ. Το Πάρκο Σταύρος Νιάρχος, προσφέρει το ιδανικό μέρος για άθληση, προσκαλώντας όλα τα άτομα να συμμετάσχουν στα προγράμματα Αθλητισμού και Ευεξίας ή να επισκεφθούν τον χώρο στον ελεύθερο χρόνο τους, ακολουθώντας το προσωπικό τους πρόγραμμα εκγύμνασης. Ο Στίβος του ΚΠΙΣΝ με τα υπαίθρια όργανα γυμναστικής, είναι ανοιχτός με ελεύθερη είσοδο για όλα τα άτομα. Ο Υπαίθριος Χώρος Αθλοπαιδιών μπορεί να φιλοξενήσει μπάσκετ, ποδόσφαιρο, τένις και άλλα αθλήματα. Περιμετρικά του ΚΠΙΣΝ υπάρχει ποδηλατοδρόμος μήκους 2,5 χιλιομέτρων, ενώ το Κανάλι του ΚΠΙΣΝ μπορεί να φιλοξενήσει καγιάκ και ιστιοπλοϊκά⁵⁸.

---

⁵⁷<https://www.snfcc.org/kpism/gnoriste-to-kpism>

⁵⁸<https://www.snfcc.org/kpism/drastiriotita/athlisi>

Οι δράσεις που σχεδιάζονται κάθε μήνα προσκαλούν το κοινό να αθληθεί, ενώ παράλληλα ανακαλύπτει διαφορετικά σημεία του ΚΠΙΣΝ μέσα από ειδικά προγράμματα που πραγματοποιούνται για άτομα διαφορετικών ηλικιών, δεξιοτήτων, με ή χωρίς αναπηρία, και με διαφορετικές προτιμήσεις και ανάγκες.

Το 2017, 18.027 παιδιά και 22.500 ενήλικες συμμετείχαν σε προγράμματα άθλησης και ευεξίας που διοργανώθηκαν στο ΚΠΙΣΝ. Επιπλέον, δημιουργήθηκε η SNF Running Team, μια ομάδα που προπονείται στο τρέξιμο, ενώ και πολλές άλλες ανεπίσημες ομάδες αθλούνται καθημερινά στο ΚΠΙΣΝ. Πολλές από τις δραστηριότητες του ΚΠΙΣΝ, θα μπορούσαν να αποτελέσουν παράδειγμα καλής πρακτικής και να δώσουν το έναυσμα σε πολλές δημοτικές βιβλιοθήκες. Κάποιες χαρακτηριστικές αθλητικές δράσεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στο ΚΠΙΣΝ είναι οι εξής:

Βασικό μάθημα MatPilates. Ένας δημιουργικός τρόπος εκγύμνασης με έμφαση στην ενδυνάμωση του κέντρου του σώματος, για τη βελτίωση της ευλυγισίας και της ισορροπίας. Πραγματοποιείται πάνω σε στρώματα και είναι κατάλληλο για όλες τις ηλικίες.

Γιόγκα στο Πάρκο. Στη γιόγκα, σώμα και πνεύμα συνδέονται, μέσα από ήπιες πρακτικές που περιλαμβάνουν αναπνοές και χαλάρωση, με σκοπό την ενίσχυση της αυτοσυγκέντρωσης, της ηρεμίας και της θετικής σκέψης.

Βασικό μάθημα τάι τσι. Το τάι τσι είναι μία αρχαία κινέζικη πολεμική τέχνη, η οποία έχει μετεξελιχθεί σε μία ευχάριστη και χαμηλής έντασης μορφή άσκησης. Κινήσεις που εκτελούνται με αργό, εστιασμένο τρόπο και συνοδεύονται από βαθιές αναπνοές, βοηθούν στη μείωση του στρες και στην αύξηση της ευελιξίας και της ισορροπίας. Κατάλληλο για όλες τις ηλικίες και όλα τα επίπεδα φυσικής κατάστασης.

Άθληση στην 3η ηλικία. Η άσκηση είναι το πιο δυνατό εργαλείο για την πρόληψη και θεραπεία χρόνιων παθήσεων όπως διαβήτης, καρδιοπάθειες, παχυσαρκία. Υλοποιούνται ειδικά εξατομικευμένα προγράμματα βασισμένα στη βάδιση, τη γιόγκα, τα λάστιχα, τους αλτήρες και τις ασκήσεις εδάφους. Η εβδομαδιαία δραστηριότητα

καταγράφεται ηλεκτρονικά στον προσωπικό φάκελο των συμμετεχόντων, ενώ κάθε τρεις μήνες αξιολογείται εκ νέου η φυσική κατάσταση

Προχωρημένο μάθημα MatPilates. Ένα δυναμικό μάθημα πιλάτες που δίνει έμφαση στη ροή και τη γρήγορη εναλλαγή των ασκήσεων. Οι αλλαγές γίνονται με τρόπο που ενδυναμώνει τους μυς, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα του σώματος.

Cross-training στο Πάρκο. Σειρά αθλητικών συναντήσεων με τη μέθοδο του cross-training. Ποικιλία ασκήσεων με ιμάντες, μονόζυγα, λάστιχα, ελεύθερα βάρη και αλτήρες Kettlebell, εμπλέκουν διαφορετικές μυϊκές ομάδες, βελτιώνουν ανισορροπίες και μεγιστοποιούν συνολικά δύναμη, αντοχή και ταχύτητα.

SNFCC Running Team. Οι οπαδοί του τρεξίματος ενώνουν τις δυνάμεις τους δημιουργώντας μία ομάδα η οποία προπονείται με την καθοδήγηση έμπειρων προπονητών/ προπονητριών δρόμων αντοχής. Στόχος, η βελτίωση των ατομικών επιδόσεων μέσα από την ομαδική προπόνηση και την υποστήριξη της ομάδας

Qigong 50+ (τσι κονγκ). Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο ειδικά για άτομα άνω των 50 ετών. Συνδυάζει ήπιες, αργές, επαναλαμβανόμενες κινήσεις, με κιναισθητική συγκέντρωση, διαλογισμό και έλεγχο της αναπνοής

Άσκηση και Μνήμη. Ένα πρόγραμμα νοητικής και σωματικής άσκησης το οποίο απευθύνεται σε άτομα ηλικίας 60+ που αντιμετωπίζουν ήπιες έως μέτριας βαρύτητας διαταραχή της μνήμης ή/και άλλων γνωστικών λειτουργιών, αλλά και σε άτομα της ίδιας ηλικιακής ομάδας που θέλουν να ασκηθούν νοητικά σε επίπεδο πρόληψης, σε εσωτερικό χώρο.

Pétanque. (εδαφοσφαίριση). Είναι ένα άθλημα που συνδυάζει την ακρίβεια του στόχου με τον συντονισμό και την αυτοσυγκέντρωση. Οι ασκούμενοι/μενες, που παίζουν είτε 1-1 είτε σε ομάδες, προσπαθούν να προσεγγίσουν τον στόχο πετώντας σιδερένιες μπάλες.

Street Soccer 5X5. Διοργάνωση αγώνων ποδοσφαίρου, με μικρές ομάδες των πέντε, για παιδιά από 6 έως 13 ετών.

Ομαδικό Παιχνίδι (Football Skills). Διασκεδαστικές αθλητικές δραστηριότητες με μπάλες, χωρίς βαθμολόγηση, που εστιάζουν στη χαρά του παιχνιδιού και στην ευγενή άμιλλα.

Δυναμικό Δίαθλο. Η νέα αυτή αθλητική δραστηριότητα, συνδυάζει την εξάσκηση στη σκόπευση με τη χρήση ειδικών laser με τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης μέσω του τρεξίματος. Τα παιδιά θα έχουν επίσης την ευκαιρία να εξασκηθούν στη βελτίωση της συγκέντρωσης και της προσοχής τους κατά τη διάρκεια της σκόπευσης.

Mini Tennis. Τα παιδιά μαθαίνουν να αγαπούν το τένις, μέσω μιας καινοτόμου και διασκεδαστικής μεθόδου, με αφετηρία το παιχνίδι και κατάλληλα διαμορφωμένες δραστηριότητες.

Στιβομαχίες. Παιχνίδια δράσης για άσκηση και ψυχαγωγία στον Στίβο.

Mini Volley. Το ομαδικό Ολυμπιακό άθλημα του βόλει επινοήθηκε το 1895 στη Μασαχουσέτη των Η.Π.Α. Τα παιδιά εξασκούνται σε τρία χαρακτηριστικά στοιχεία του αθλήματος: τη μετωπική πάσα, τη μανσέτα και το σερβίς από κάτω.

Mini Handball. Τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν το ομαδικό ολυμπιακό άθλημα της χειροσφαίρισης ή χάντμπολ.

Mini Basket. Τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν το άθλημα του basket μέσα από το ομαδικό παιχνίδι, ενώ θα βελτιώσουν και θα αναπτύξουν τις κινητικές τους δεξιότητες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με βάση τις απαντήσεις που συλλέχθηκαν από τα δύο ερωτηματολόγια που διακινήθηκαν στους υπευθύνους των Δημοτικών Βιβλιοθηκών, καθώς και των Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών, τα συμπεράσματα επικεντρώνονται στα εξής:

Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί

Αναφορικά με τους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς και τη νομική σύνδεση τους με τις δημοτικές βιβλιοθήκες, αν δηλαδή ανήκουν στο ίδιο ΝΠΔΔ ή στην ίδια Διεύθυνση, οι απαντήσεις ανέρχονται στο 84,6%. Στην ερώτηση, αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ τους, το 65,4% απάντησε θετικά.

Όσοι απάντησαν αρνητικά, συνοψίζουν τους λόγους ανυπαρξίας συνεργασιών, κατά 37,5% στην έλλειψη προσωπικού και κατά 37,5% στην έλλειψη κουλτούρας συνεργασιών στον δημόσιο τομέα. Το 25% των υπευθύνων των δημοτικών αθλητικών οργανισμών πιστεύει ότι δεν υπάρχει συνεργασία, γιατί πολύ απλά δεν βλέπουν προφανή σχέση, ούτε σύνδεση μεταξύ των αθλητικών δράσεων και των βιβλιοθηκών.

Πάντως, όταν οι υπεύθυνοι των αθλητικών οργανισμών ερωτήθηκαν για το αν συνεργαζόμενοι με τις βιβλιοθήκες, θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «νους υγιής εν σώματι υγείη», το 92,3% απάντησε θετικά.

Θετικά επίσης, με το ίδιο ποσοστό, 92,3%, απάντησαν όταν ρωτήθηκαν αν οι καμπάνιες φιλαναγνωσίας από γνωστούς αθλητές, όπως γίνεται στο εξωτερικό, θα μπορούσαν να επιφέρουν θετικά αποτελέσματα και στη χώρα μας.

Στο ερώτημα, αν θα τους έβρισκαν σύμφωνους πρωτοβουλίες όπως αυτή της Κροατίας, η οποία εγκατέστησε δανειστική βιβλιοθήκη μέσα σε ένα αθλητικό στάδιο, με σκοπό να δημιουργήσει ένα «σημείο πολιτισμού» σε έναν κατεχοχόν αθλητικό χώρο, το 57,5% απάντησε ότι μια τέτοια δράση θα ήταν θα χρήσιμη.

Το μεγαλύτερο ποσοστό, 96,2%, απάντησε θετικά στο ερώτημα, για το αν θα τους έβρισκαν σύμφωνους πρωτοβουλίες όπως αυτές στο εξωτερικό, όπου στο πλαίσιο μιας συνεχώς αναπτυσσόμενης συνεργασίας μεταξύ βιβλιοθηκών και αθλητικών τμημάτων, κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών, αθλητές και προπονητές, σε συνεργασία με τους βιβλιοθηκονόμους, διοργανώνουν αθλητικές δραστηριότητες για τα παιδιά, συνδυάζοντας τη φυσική με την πνευματική δραστηριότητα.

Δημοτικές Βιβλιοθήκες

Αναφορικά με τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες και τη νομική σύνδεση τους με τους αθλητικούς οργανισμούς, αν δηλαδή ανήκουν στο ίδιο ΝΠΔΔ ή στην ίδια Διεύθυνση, οι απαντήσεις ανέρχονται στο 56,5%. Στην ερώτηση, αν υπάρχει συνεργασία μεταξύ τους, το 78,3% απάντησε αρνητικά. Δηλαδή, αν και λειτουργούν υπό κοινή ηγεσία και νομικό καθεστώς, δεν υπάρχει κάποια μορφή συνεργασίας.

Οι λόγοι που σύμφωνα με τους υπευθύνους των βιβλιοθηκών, αποτελούν τροχοπέδη στις συνεργατικές δράσεις με τους αθλητικούς οργανισμούς είναι: η έλλειψη προσωπικού με ποσοστό 51,4%. Το 48,6% πιστεύουν ότι παίζει καθοριστικό ρόλο το γεγονός ότι οι κατευθυντήριες οδηγίες για συνεργατικά σχήματα δίνονται κεντρικά και δεν έχει υπάρξει τέτοια πρωτοβουλία. Το 28,6% των υπευθύνων των βιβλιοθηκών απάντησε ότι δεν υπάρχει κουλτούρα συνεργασίας στον δημόσιο τομέα, ενώ το 17,1% πιστεύει ότι δεν υπάρχει εμφανής σχέση και σύνδεση μεταξύ των αθλητικών δράσεων και των βιβλιοθηκών.

Όταν, όμως, οι υπεύθυνοι των δημοτικών βιβλιοθηκών ερωτήθηκαν, για το αν συνεργαζόμενοι με τους αθλητικούς οργανισμούς, θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του «νους υγιής εν σώματι υγεί», το 97,8% απάντησε θετικά.

Θετικά, επίσης, με ποσοστό 95,7%, απάντησαν οι υπεύθυνοι των δημοτικών βιβλιοθηκών, όταν ρωτήθηκαν για το αν οι καμπάνιες φιλιαναγνωσίας από γνωστούς

αθλητές, όπως γίνεται στο εξωτερικό, θα μπορούσε να έχει θετικά αποτελέσματα και στη χώρα μας.

Στο ερώτημα που τέθηκε στους υπευθύνους των βιβλιοθηκών, για το ποιοι πιστεύουν ότι είναι οι λόγοι που το κοινό τις επισκέπτεται, το 100% συμφώνησε ότι το κοινό τις επισκέπτεται για να δανειστεί βιβλία. Το 76,1% των χρηστών τους, τους επισκέπτεται επειδή στον χώρο της βιβλιοθήκης βρίσκει έναν χώρο φιλόξενο, ασφαλή και «ανοιχτό» για όλους. Σε ποσοστό 69,2% θεωρούν ότι οι χρήστες τους μπορούν να καλύψουν τις εκπαιδευτικές και αναγνωστικές τους ανάγκες στις βιβλιοθήκες. Το 65,2% για να χρησιμοποιήσουν τους Η/Υ και το WiFi ασύρματο δίκτυό της, ενώ το 65,2% για να καλύψουν τις πληροφοριακές τους ανάγκες από εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο μπορεί να εμπιστευτεί. Τέλος, το 50% πιστεύει ότι οι χρήστες τους, επισκέπτονται τις βιβλιοθήκες για να ψυχαγωγηθούν και να περάσουν ευχάριστα τον χρόνο τους.

Οι υπεύθυνοι των δημοτικών βιβλιοθηκών, θεωρούν ότι συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής ως εξής: με ποσοστό 100% με τη διαδικασία του δανεισμού βιβλίων, με ποσοστό 82,6% με παρουσιάσεις βιβλίων, το 80,4% με συνεργασίες με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, στο πλαίσιο της καλοκαιρινής ανάγνωσης και δημιουργικότητας και τέλος με ποσοστό 17,4% με «σκυταλοδρομίες» ανάγνωσης παιδικών βιβλίων.

Στο ερώτημα για το αν η βιβλιοθήκη παρέχει κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση (προγράμματα χορού, πιλάτες κ.ά.), το 69,6% απάντησε αρνητικά. Το 21,7% απάντησε ότι παρέχει τέτοια προγράμματα, περιστασιακά όμως, και στο πλαίσιο κάποιου συγκεκριμένου πρότζεκτ. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάπτυξης και δημιουργικότητας, σε συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας. Οι υπόλοιπες βιβλιοθήκες απάντησαν αρνητικά.

Κατά τη γνώμη των υπευθύνων των δημοτικών βιβλιοθηκών, οι λόγοι για τους οποίους δεν παρέχονται αθλητικά προγράμματα, συνοψίζονται: κατά 47,2% στην έλλειψη προσωπικού, κατά 44,4%, στην έλλειψη οικονομικών πόρων, κατά 41,7% στην έλλειψη κατάλληλου χώρου, κατά 22,2% στην έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς χρηστών των βιβλιοθηκών, ενώ το 8,3% απάντησε ότι η υλοποίηση αθλητικών

δράσεων στους χώρους των βιβλιοθηκών, δε συνάδει με το πνεύμα και τις αρμοδιότητες τους.

Σε αυτό το σημείο είναι επιβεβλημένη η ανάγκη μίας παρατήρησης, αναφορικά με το ποσοστό έλλειψης ενδιαφέροντος από πλευράς χρηστών των βιβλιοθηκών. Η έρευνα αποτυπώνει ένα ποσοστό 22,2% του κοινού, το οποίο δεν έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για προγράμματα που βασίζονται στην κίνηση και τον αθλητισμό. Είναι απολύτως αναμενόμενο, μιας και οι χρήστες των ελληνικών βιβλιοθηκών έχουν συνηθίσει στην παροχή των κλασικών και παραδοσιακών υπηρεσιών, που επί σειρά ετών οι βιβλιοθήκες παρέχουν. Δεν μπορούν να εικάσουν, ούτε να φανταστούν την ύπαρξη και υλοποίηση τέτοιων καινοτόμων δράσεων στη βιβλιοθήκη, ώστε να εκφράσουν και το ανάλογο ενδιαφέρον.

Το 91,3% των υπευθύνων των βιβλιοθηκών, πιστεύουν ότι οι βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν στη μείωση της παχυσαρκίας, ιδιαίτερα των παιδιών. Οι δράσεις οι οποίες θα μπορούσαν να υλοποιηθούν, συνοψίζονται: κατά 79,1% με σεμινάρια και ενημέρωση του κοινού σε θέματα υγιεινής διατροφής, κατά 76,7% με συνεργασία με τα αντίστοιχα αθλητικά τμήματα του δήμου, κατά 46,5% με την έναρξη προγραμμάτων βασισμένα στην κίνηση, (χορό, ζούμπα, γιόγκα, πιλάτες κ.ά.) και τέλος κατά 41,9% με προγράμματα απώλειας βάρους σε συνεργασία με τα τμήματα αθλητισμού.

Στο ερώτημα για το αν στο μέλλον, σκέφτονται οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών να εντάξουν στον προγραμματισμό τους δράσεις βασισμένες στην κίνηση, το 45,7% απάντησε θετικά.

Πολλές Βιβλιοθήκες στο εξωτερικό, εκτός από βιβλία δανείζουν βηματομετρητές, ποδήλατα, σκέιτμπορντς, κ.ά. με σκοπό να ενθαρρύνουν τους χρήστες τους σε ένα πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών απάντησαν κατά 56,5%, ότι κάτι τέτοιο είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί, αλλά όχι στο άμεσο μέλλον. Το 17,4% θεωρεί ότι μια τέτοια πρωτοβουλία θα ήταν χρήσιμη για τους χρήστες τους, ενώ το 15,2% πιστεύει ότι κάτι τέτοιο είναι ανέφικτο για τις ελληνικές βιβλιοθήκες. Επίσης, το 15,2% θεωρεί ότι η υλοποίηση παρόμοιων πρωτοβουλιών, δεν εναρμονίζεται με τις αρμοδιότητες των βιβλιοθηκών.

Στο ερώτημα που τέθηκε στους υπευθύνους των βιβλιοθηκών σχετικά με το πρότζεκτ "Let's Move in Libraries", πρωτοβουλίας Μισέλ Ομπάμα, το οποίο υλοποιείται στις βιβλιοθήκες της Αμερικής, και σκοπό έχει την αύξηση της σωματικής δραστηριότητας, και της καταπολέμηση της παχυσαρκίας, το 58,7% των υπευθύνων θεωρεί ότι μία τέτοια πρωτοβουλία θα μπορούσε να υλοποιηθεί και στις ελληνικές βιβλιοθήκες. Όσοι απάντησαν αρνητικά, προβληματίστηκαν καταρχάς, για την έλλειψη κατάλληλων χώρων. Οι περισσότερες βιβλιοθήκες αντιμετωπίζουν κτηριακά θέματα που αφορούν όχι μόνο στην έκταση, αλλά και στην ποιότητα των κτηριακών δομών τους. Πολλοί ήταν και αυτοί που έθεσαν την έλλειψη προσωπικού, ως βασικό αποτρεπτικό παράγοντα υλοποίησης τέτοιων πρωτοβουλιών.

Οι συνθήκες οι οποίες μεταβάλλονται διαρκώς, επιτάσσουν συνεχείς αλλαγές και επικαιροποιήσεις στις παρεχόμενες υπηρεσίες των δημοτικών βιβλιοθηκών, οι οποίες οφείλουν να γίνουν πιο εξωστρεφείς και να αναλάβουν καινοτόμες και πρωτοπόρες δράσεις. Οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών αντιλαμβάνονται πλέον ότι οι ρόλοι τους έχουν αλλάξει, όπως άλλωστε έχουν αλλάξει και οι ανάγκες του κοινού τους. Οι περισσότεροι έχουν συνειδητοποιήσει ότι ο ρόλος τους δεν περιορίζεται αποκλειστικά στις παραδοσιακές αρμοδιότητες, που παλαιότερα είχαν. Το 71,7% των εργαζομένων στις βιβλιοθήκες, πιστεύει ότι εκτός από διαμεσολαβητές της γνώσης, μπορούν να λειτουργήσουν ως αυτοί που θα εμπνεύσουν το κοινό τους, παροτρύνοντάς το να ασχοληθεί με πιο εναλλακτικά προγράμματα, που θα έχουν θετικό πρόσημο στη ζωή τους, βελτιώνοντας όχι μόνο το πνεύμα, αλλά και το σώμα.

Η πλειονότητα των βιβλιογραφικών αναφορών υποστηρίζει ότι βιβλιοθήκες αποτελούν «άγκυρες» για τις κοινότητες τις οποίες υπηρετούν, και οφείλουν να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις των καιρών. Οι δραματικές αλλαγές και προκλήσεις που βιώνουν οι κοινότητες τα τελευταία χρόνια, είτε αυτό αφορά στις υποβαθμισμένες συνθήκες ζωής, στα μεταναστευτικά ρεύματα, ή στα προβλήματα υγείας, καθιστούν τις βιβλιοθήκες ενεργούς «τρίτους χώρους».

Το ελπιδοφόρο μήνυμα που απορρέει από την παρούσα ερευνητική μελέτη είναι ότι τόσο οι υπεύθυνοι δημοτικών βιβλιοθηκών (97.8%), όσο και οι δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί (92.3%), επιβεβαιώνουν την επιθυμία τους για μελλοντικές συνεργασίες.

Προβάλλουν τη διάθεσή τους για οργάνωση και υλοποίηση εναλλακτικών προγραμμάτων άσκησης, καθώς και την πραγματοποίηση ενημερωτικών σεμιναρίων για θέματα υγιεινής διατροφής κ.ά. Τα αποτελέσματα, υποστηρίζουν την άποψη ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες σε συνεργασία με τους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς, μπορούν να αναδειχθούν σε φορείς εξωστρέφειας, καινοτομίας, δημιουργικότητας και άθλησης ενθαρρύνοντας τους πολίτες στην αύξηση της φυσικής δραστηριότητας και στην υιοθέτηση θετικών προτύπων ζωής.

Συμπερασματικά, Οι δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν να αποτελέσουν προνομιακούς φορείς ανάπτυξης αθλητικής νοοτροπίας και συμπεριφοράς, να οργανώσουν και να υλοποιήσουν προγράμματα άσκησης για τους πολίτες, προάγοντας έτσι συμπεριφορές ενός υγιεινού και δραστήριου τρόπου ζωής. Ως ζωντανοί οργανισμοί, πρέπει να αφουγκράζονται την κοινωνία και να προσαρμόζονται στις ανάγκες της. Το άνοιγμα των βιβλιοθηκών σε υπηρεσίες πέραν του δανεισμού βιβλίων, δε μειώνει στο ελάχιστο τον ρόλο που διαδραματίζουν στην καλλιέργεια της παιδείας των πολιτών. Αντίθετα, μπορούν να υποστηρίξουν την προαγωγή της κίνησης, την υιοθέτηση της φυσικής δραστηριότητας και να αποτελέσουν συντελεστές υγείας και ευεξίας. Υπάρχει κατά συνέπεια, μία επανεξέταση του χώρου των βιβλιοθηκών, μία αναθεώρηση σχετικά με το ποια θα πρέπει να είναι η μελλοντική τους χρήση.

Εν κατακλείδι, οι βιβλιοθήκες πέραν του αδιαμφισβήτητου ρόλου που διαδραματίζουν στο πολιτιστικό γίνεσθαι, μπορούν να συμβάλλουν εξίσου καθοριστικά στο αθλητικό γίνεσθαι. Με αυτόν τον τρόπο δύνανται να λειτουργήσουν ως δημόσιοι, κοινοτικοί πόροι αναβάθμισης, όχι μόνο του πνευματικού, αλλά και του σωματικού επιπέδου, καθώς και της βελτίωσης της υγείας και ευζωίας των πολιτών.

Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Η παρούσα μελέτη συνεισφέρει στη βιβλιογραφία επικυρώνοντας με την θεωρητική τεκμηρίωση, τις θετικές επιδράσεις της συνεργασίας των αθλητικών οργανισμών με τις

βιβλιοθήκες. Επίσης, με τη διεξαγωγή της έρευνας, επιχειρήθηκε για πρώτη φορά, προσπάθεια προσέγγισης της σχέσης μεταξύ τους.

Για την προαγωγή περαιτέρω συμπερασμάτων, μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να επεκταθούν σε πανελλαδικό δείγμα, το οποίο θα περιλάμβανε το σύνολο των δημοτικών αθλητικών οργανισμών, καθώς και των δημοτικών βιβλιοθηκών της χώρας.

Μελλοντικές μελέτες θα μπορούσαν επίσης, να συγκρίνουν τις απόψεις, τις συμπεριφορές και τις πρακτικές των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς και εκείνων των δημοτικών αθλητικών οργανισμών, όπως αποτυπώθηκαν στην παρούσα έρευνα, τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορούσε να διαπιστωθεί η αλλαγή νοοτροπιών, συμπεριφορών, συνθηκών και αναγκών, που ο χρόνος θα είχε επιφέρει.

Μία ακόμα ενδιαφέρουσα πρόταση, για περαιτέρω εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων, θα ήταν μία έρευνα που θα αφορούσε, όχι πια, τους υπευθύνους των δημοτικών αθλητικών οργανισμών και βιβλιοθηκών, αλλά τα μέλη αυτών. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορούσαν να εξαχθούν επωφελή αποτελέσματα, τα οποία θα μπορούσαν να τροφοδοτήσουν με νέα δεδομένα, από την πλευρά των χρηστών αυτή τη φορά, τη χάραξη μίας στρατηγικής και ενός σχεδιασμού υλοποίησης και εφαρμογής πολιτικών, με γνώμονα πάντα το όφελος του κοινού των δημοτικών βιβλιοθηκών, καθώς και των δημοτικών αθλητικών οργανισμών. Εν κατακλείδι, βάσει όλων των ανωτέρω, μπορεί να ειπωθεί με βεβαιότητα, ότι οι συνεργασίες αθλητικών οργανισμών και δημοτικών βιβλιοθηκών, αποτελούν πεδίο δόξης λαμπρό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Albright, M. (2009). The Evolution of Early Literacy: A History of Best Practices in Storytimes. *Children and Libraries. The Journal of the Association for Library Service to Children*. Volume 7, Issue 1.
- Allen, K. (2018). Active Kids. Ανακτήθηκε 12/12/2018 από [programminglibrarian.org /programs/active-kids](http://programminglibrarian.org/programs/active-kids)
- Αυθίνος, Γ. (1998). *Άσκηση - Άθληση Κινητική Αναψυχή*. Οργανωτική Διάσταση. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών Τ.Ε.Φ.Α.Α.
- Αυθίνος, Γ. (2001). *Διάρθρωση και λειτουργία δημοτικών αθλητικών οργανισμών*. Αθήνα: εκδ. Χαραλάμπους.
- Βαφειάδης, Α. (2003). *Σημειώσεις για το εργαστήριο Ανάλυσης Δεδομένων*. [Πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Θεσσαλονίκη: Τμήματα Εμπορίας και Διαφήμισης του Α.Τ.Ε.Ι.
- Barack, L. (2015). Yoga in the Library. *School Library Journal*. Ανακτήθηκε 15/7/2019 από <https://www.slj.com/?detailStory=yoga-in-the-library>
- Barrow, H., McGee, R. (1964). *A practical approach to measurement in physical education*. Philadelphia: Lea & Febiger.
- Benic, K. et al (2014). Bookball. The game of reading. *Libraries for Children and Young Adults Section*. Newsletter Issue 80 - June 2014. IFLA, Sport and Libraries.

Berger, B. G., Pargman, D., & Weinberg, R. S. (2007). *Foundations of exercise psychology* (2nd ed.). Morgantown, WV: Fitness Information Technology.

Bertot, J. C., B. Real, J. Lee, & P. T. Jaeger. (2015). *2014 Digital Inclusion Survey: State Report*. University of Maryland, College Park: Information Policy & Access Center (iPAC).

Biando E., Robinson, M. & Rae Unger, K. (2013). *Transforming Libraries, Building Communities: The Community-Centered Library*. The Scarecrow Press Inc.

Bruno, T. (2019). Taking Control of Your Health and Wellbeing Starts at the Library. Ανακτήθηκε 10/1/2020 από <https://medium.com/everylibrary/medical-esources-at-your-local-ublic-library-6185c5113324>

Burton D. (2002). Consumer education and service quality: issues and practical implications. *Journal of Services Marketing*, 16 (2), 125- 142.

Butler, S. & Diaz, C. (2016). Third places' as community builders. Ανακτήθηκε 18/7/2019 από <https://www.brookings.edu/blog/up-ont/2016/09/14/third-places-as-community-builders/>

Cabello, M. & Butler, S. (2017). How public libraries help build healthy communities. Ανακτήθηκε 18/7/2019 από <https://www.brookings.edu/blog/up-front/2017/03/30/how-public-libraries-help-build-healthy-communities/>

Caitlin, L. (2018). Read to Swim. Ανακτήθηκε 15/12/2018 από <http://programminglibrarian.org/programs/read-swim>

Γαρουφάλλου, Ε. (2012). Διημερίδα: *Βιβλιοθήκη & Κοινωνία: Αειφόρος Ανάπτυξη και ελευθερία πρόσβασης στη γνώση*. Καρδίτσα, 2 & 3 Μαρτίου 2012.

Cappellano, K. (2011). Let's Move-Tools to Fuel a Healthier Population. *Article in Nutrition Today* 46(3):149-154.

Carson, J. (2015a). Yoga Baby Steps. Ανακτήθηκε 15/12/2018 από <http://www.programminglibrarian.org/blog/yoga-baby-steps>

Carson, J. (2015b). Kinetic Literacy. Ανακτήθηκε 20/12/2018 από <http://www.programminglibrarian.org/blog/kinetic-literacy>

Carson, J. (2016a). Library Walking and Running Clubs. Ανακτήθηκε 20/12/2018 από <http://www.programminglibrarian.org/blog/library-walking-and-running-clubs>

Carson, J. (2016b). Sports Heroes Who Read. Ανακτήθηκε 22/12/2018 από <http://www.programminglibrarian.org/blog/sports-heroes-who-read>

Carson, J. (2018). *Get your community moving: Physical literacy programs for all ages*. Chicago: American Library Association.

Casserley, S. et al. (2017). Libraries Out Loud. Libraries in Kansas City. Ανακτήθηκε 17/7/2019 από <https://www.kclibrary.org/signature-events/libraries-out-loud>

Chapman, W. (2019). U.S. Libraries launch bike-sharing programs. Ανακτήθηκε 5/12/2019 από <https://www.usnews.com/news/cities/articles/2019-07-09/us-libraries-launch-bike-sharing-programs>

Γιάντσης, Χ. (2014). Συστήματα αξιολόγησης, μία εμπειρική προσέγγιση στην Ελλάδα. Διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών.

Clifton S., Jo P. & Jackson S. (2012). Incorporating Wiis into Health Information Outreach Activities. *Journal of Hospital Librarianship*, 12:3, 258-265.

Cofell, J., Longair, B. & Weeks, L. (2015). Physical Literacy in the Library or, how we ended up loaning out rubber chickens. *PNLA Quarterly*, 80(1).

Collins, L. (2015). Healthy Libraries Develop Healthy Communities: Public Libraries and their Tremendous Efforts to Support the Affordable Care Act. *Journal of Consumer Health on the Internet*, 19:1, 68-76.

Cooksey, A. (2017). Physical movement in the library: 5 ways to incorporate physical activity. Ανακτήθηκε 31/7/2019 από <https://knowledgequest.aasl.org/physical-movement-library-5-ways-incorporate-physical-activity/>

Correal, A. (2018). Once it was overdue books. Now librarians fight overdoses. *New York Times*. Ανακτήθηκε 19/12/2018 από <https://www.nytimes.com/2018/02/28/nyregion/librarians-opioid-heroin-overdoses.html>.

Cox, S. (2018). Why bike share makes sense as a library resource. Ανακτήθηκε 4/12/2019 από <http://betterbikeshare.org/2018/01/30/bike-share-makes-sense-library-resource/>

Cronbach, L. J., & Shavelson, R. J. (2004). My current thoughts on coefficient alpha and successor procedures. *Educational and Psychological Measurement*, 64(3),391-418.

Davy, S. (2018). Should athletes read? Ανακτήθηκε 4/7/2019 από <https://themycstudy.com/should-athletes-read/>

Delano, S. (2017). Tai Chi at the Stillwater Public Library. Ανακτήθηκε 15/11/2018 από <http://stillwaterliving.com/tai-chi-at-the-stillwater-public-library/>

Dempsey, K. (2018). Libraries Change Lives. Here's Proof. *Marketing Library Services*. Vol 32. No. 1. January/February 2018.

Dietzel-Glair, J. (2013). *Books in motion. Connecting Preschoolers with books through Art, games, movement, music, playacting and props*. Chicago: ALA Neal-Schuman.

Doherty, T. (2014). Why do we still need public libraries in the digital age? Ανακτήθηκε 2/7/2019 από <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/why-still-need-public-libraries-digital-age>

Donnelly F. (2013). The geographic distribution of United States public libraries: An analysis of locations and service areas. *Journal of Librarianship and Information Science*. 46(22) (2014), 110–129.

Δραγώνα, Θ. (2007). *Κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο της εκπαίδευσης. Στερεότυπα και προκαταλήψεις*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Duhachek, A., Coughlan, A., Iacobucci, D. (2005). Results on the standard error of the coefficient alpha index of reliability. *Marketing Science*, 24, 294-301.

Fairbairn, J. & Popescu, C. (2014). Be Fit, not Fat. Pietrari Local Public Library. *Romania Libraries for Children and Young Adults Section*. Newsletter Issue 80 - June 2014. IFLA, Sport and Libraries.

Flaherty, M. G. & Miller D. (2016). Rural Public Libraries as Community Change Agents: Opportunities for Health Promotion. *Journal of Education for Library and Information Science*, Vol. 57, No. 2, April 2016.

Ford, A. (2017). Saving lives in the Stacks. How libraries are handling the opioid crisis. Ανακτήθηκε 7/11/2019 από <https://americanlibrariesmagazine.org/2017/06/21/saving-lives-in-the-stacks/>

Furset, S. E. (2008). The locker-Room Librarian: The Maradona of literature dissemination. *World Library and Information Congress: 74th FLA General Conference and Council*, 10-14 August 2008 Quebec, Canada.

Ζέρβας, Ι. (1993). Ψυχολογία Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού. Αθήνα.

Gaiman, N. & Riddell, C. (2018). Why we need libraries. Ανακτήθηκε 2/7/2019 από <https://www.theguardian.com/books/gallery/2018/sep/06/neil-gaiman-and-chris-riddell-on-why-we-need-libraries-an-essay-in-pictures>

Galloway, A. (1997). Piloting your questionnaire. In.: Questionnaire Design & Analysis. Ανακτήθηκε 20/4/2012 από: <http://www.tardis.ed.ac.uk/~kate/qmcweb/q11.htm>

Gaming in Libraries. Building Relationships between Communities & Libraries. (2014) University of Denver Practicum Student at the Colorado State Library. Colorado Department of Education. Ανακτήθηκε 19/12/2018 από <https://www.cde.state.co.us/cdelib/teengamingpack>

Goldman, C. (2012). This is your brain on Jane Austen, and Stanford researchers are taking notes. Stanford Report. Ανακτήθηκε 2/7/2019 από <https://news.stanford.edu/news/2012/september/austen-reading-fmri090712.html>

Grunfeld, D. (2012). LeBron, Reading and How Books Can Benefit A Pro Athlete. Ανακτήθηκε 2/7/2019 από <https://www.sbnation.com/nba/2012/9/13/3322842/lebron-james-reading-dan-grunfeld>

Haigh, T. (2017). Family Storywalks in Kirklees. Ανακτήθηκε 7/1/2020 από <https://dcmslibraries.blog.gov.uk/2017/06/16/family-storywalks-in-kirklees/>

Hanson, T. (2012). Featured: Estherville's Couch-to-5K. The Association for Small and Rural Libraries. Ανακτήθηκε 3/2/2019 από <http://arsl.info/estherilles-couch-to5k/>.

Hassan, S. (2017). Using libraries to promote healthy living. Ανακτήθηκε 6/8/2019 από <https://www.local.gov.uk/using-libraries-promote-healthy-living>

Hayes, E. & Morris, A. (2005). Leisure role of public libraries: A historical perspective. *Journal of Librarianship and Information Science*, 37, 75-81.

Heath, N. (2019). Public libraries are not just about books. At their heart, they are about social equity. Ανακτήθηκε 2/7/2019 από <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/may/10/public-libraries-are-not-just-about-books-at-their-heart-they-are-about-social-equity>

Healthy libraries and healthy communities (2018). Web Junction, the learning place for libraries. Ανακτήθηκε 29/11/2019 από <https://www.webjunction.org/news/web-junction/healthy-libraries-andvideos.html>

Hildreth, S. (2012). Inspiring Libraries as Community Anchors. *National Civic Review*, 101(4), 44-47. Ανακτήθηκε 20/12/2018 από <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/ncr.21093>

Horrigan, J. (2015). Libraries at the crossroads. Pew Research Center Retrieved from <http://www.pewinternet.org/2015/09/15/2015/Libraries-at-crossroads/>.

Howard, J. (2018). The Complicated Role of the Modern Public Library. Something for everyone. Humanities: The Magazine of the National Endowment for the Humanities. Ανακτήθηκε 6/11/2019 από <https://www.neh.gov/article/complicated-role-modern-public-library>

Howitt, D. & Cramer, D. (2003). A Guide to Computing Statistics with SPSS, Release 11 for Windows. Essex: Pearson Education Ltd.

Hupp, T. (2017). Libraries Out Loud. Ανακτήθηκε 17/7/2019 από <https://www.theresahuppauthor.com/blog/2017/08/02/libraries-out-loud/>

IFLA/UNESCO (1994). Public Library Manifesto.

Inkebarger, T. (2018). Company to Supply Free Narcan to Libraries. Ανακτήθηκε 7/11/2019 από <https://americanlibrariesmagazine.org/blogs/the-scoop/narcanc-ompany-supply-free-narcan-to-libraries/>

Iuchs, A. (2017). Public Libraries Encourage Patrons to Get Moving. Ανακτήθηκε 6/8/2019 από <http://publiclibrariesonline.org/2017/11/public-librariesencourage-patrons-to-get-moving/>

Jaffe, I. (2017). Xbox Bowling for Seniors? Visit Your Local Library. Ανακτήθηκε 11/12/2018 από <https://www.hppr.org/post/xbox-bowling-seniors-visit-your-local-library>

- Janssen I. & Leblanc A. (2010). Systematic review of the health benefits of physical activity and fitness in school – aged children and youth. *International Journal of behavioral nutrition and physical activity* Act 7, 40 (2010).
- Jensen, E. (2005). *Teaching with the Brain in Mind*, 2nd Edition, Chapter 4. Movement and Learning. Kindle Edition.
- Jona, I.N., Ukpanah, M. E., Etuk, E. P. (2012). Libraries contributions to sports development in tertiary institutions: a case study of Akwa Ibom State Nigeria. *Asian Journal of Management Science and Education*, Vol.1. No. 2. July 2012, p.p. 131-139.
- Καμπίτσης, Χ. (2004). *Η έρευνα στις αθλητικές επιστήμες*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Τσιαρτσιάνης & ΣΙΑ Ο.Ε.
- Καμπίτσης, Χ., Χαραχούσου, Υ. (1999). *Τεχνικές έρευνας στις αθλητικές επιστήμες*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Μέανδρος.
- Kaplan, P. (1999). The boys and girls of summer: baseball theme programming tips to catch young readers. *Illinois-Libraries*. 81 (4) Fall 1999, p.214-17.
- Καραγεώργος, Δ. (2002). *Μεθοδολογία της έρευνας στις επιστήμες της αγωγής*. Αθήνα: εκδ. Σαββάλας.
- Karp, H. (2010). The NBA's Locker-Room Nerds. International Players Are Helping to Bring Back an Erstwhile League Pastime—Reading. Ανακτήθηκε 31/7/2019 από <https://www.wsj.com/articles/SB1000142405274870414010457505752148502914>
- Κασσωτάκης, Μ. (2003): *Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών*. Αθήνα: εκδ. Γρηγόρης.

Κατσίκη, Π. & Τσώλη, Γ. (2016). Περιοδικό Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. *Hellenic Academic Libraries Journal*, Volume 02, Issue 01(2016)123–130.

Klinenberg, E. (2018). Palaces for the people: why libraries are more than just books. Ανακτήθηκε 27/11/2019 από <https://www.theguardian.com/cities/2018/sep/24/palaces-for-the-people-at-thelibrary-everyone-is-welcome>

Κλεισούρας, Β. (1997). *Κινούμαι άρα υπάρχω, κινησιολογία*. Αθήνα: εκδ. Πανεπιστημίου Αθηνών.

Kohl, H. Craig, C. L. et al (2012).The pandemic of physical inactivity: globalaction for public health. *Lancet Physical Activity Series Working Group. Lancet*, 2012; 380 (9838):294-305.

Κοκκέβη Α., Σταύρου Μ., Φωτίου Α., & Καναβού Ε. (2010). *Η παχυσαρκία στους εφήβους*. Αθήνα: Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής.

Κουστέλιος, Αθ. (2013). Άθληση για όλους. Οδηγός διαχείρισηςπρογραμμάτων. Ανακτήθηκε 16/9/2019 από <http://www.athlisisgialous.gr/uploads/Odigos%20diaxeirisis%20PAGO>.

Κωσταγιόλας, Π. & Κορκίδη, Μ. (2007), *Επιχειρησιακός σχεδιασμός για τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα*. Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων. Ανακτήθηκε 12/12/2018 από<http://www.eebep.gr/files/BookTzek1.pdf>

Λαγούδας, Χ. (2011). Στρατηγική στη Δημόσια Διοίκηση και Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης. Η περίπτωση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Σερρών. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στη Δημόσια Διοίκηση.

Λαδής, Σ. & Νταλάκου, Β. (2010). *Ανάλυση δημόσιας πολιτικής*. Αθήνα: εκδ. Παπαζήσης

Lambe, B. & Tiggeman, D. (2006). Links between libraries and sport. A healthy mind in a healthy body juvenal. Ανακτήθηκε 6/9/2019 από <http://classic.austlii.edu.au/au/journals/inCiteALIA/2006/202.html>

Latham, G.P. & Wexley, K.N. (1993). *Increasing productivity through performance appraisal*, Reading, Mass.: Addison-Wesley.

Lenstra, N. (2017). Let's Move! Fitness Programming in Public Libraries. *Public Library Quarterly*, 36 (3), 1-20.

Lenstra, N. (2018a). I Didn't Expect to See That at the Library. *Public Library Association*. Ανακτήθηκε 19/5/2019 από <http://publiclibrariesonline.org/2018/09/i-didnt-expect-to-see-that-at-the-library-fun-palace-engages-community/>

Lenstra, N. (2018b). The Experiences of Public Library Staff Developing Programs with Physical Activities: An Exploratory Study in North Carolina. *Library Quarterly: information, Community, Policy*, vol. 88, no2, p.p. 142-159.

Lenstra, N. (2018c). The Role of Public Librarians in Supporting Physical Activity. Challenging the "Jacks of All Trades but Masters of None" Librarian Syndrome. *Advances in Library Administration and Organization*, vol. 39, 185-205.

Lenstra, N. (2018d). How does health happen in public libraries? Ethical and emerging issues. ASIS & T. Annual Meeting 2018. Ανακτήθηκε 12/11/2018 από <https://www.asist.org/am18/>

Lee, R. (2016). Pew Research Center, Internet and Technology. Libraries and Learning. Ανακτήθηκε 15/4/2019 από <http://www.pewinternet.org/2016/04/07/libraries-and-learning/>

Let's get moving. Ανακτήθηκε 15/5/2019 <http://letsmovelibraries.org/>

Levey, R. (2012). Rye Public Library running group is one for the books. Ανακτήθηκε 3/7/2019 από <https://www.seacoastonline.com/article/20120912/SPORTS/20912037>

Lili, L. (2018). Health information programming in public libraries: a content analysis. *Public Library Quarterly*, 37:3, 233-247. Ανακτήθηκε 15/5/2019 από <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01616846.2018.1498704>

Local Government Association (2017). Libraries, archives and heritage. Ανακτήθηκε 20/3/2019 από <https://www.local.gov.uk/using-libraries-promote-healthy-living>

Looking for a book to pick up this summer? Here's what these athletes are reading (2017). Ανακτήθηκε 2/7/2019 από <https://www.si.com/moresports/2017/05/25/athlete-book-list-summer-reading-recommendations>

Lovett, S. (2016). Reading, Learning, Stretching: Yoga in Libraries. Ανακτήθηκε 20/2/2019 από <https://yogaactivist.org/reading-learning-stretching-yoga-in-libraries/>

MacMillan, K. (2016). Athletes as Readers and Leaders. Ανακτήθηκε 29/11/2018 από <https://knowledgequest.aasl.org/athletes-readers-leaders/>

McDonald, R. P. (1999). *Test theory: Aunified treatment*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

- McNaull, C. (2017). Library to roll out bike lending program. *Mansfield NewsJournal*, 21/9/2017.
- Medlen, P. (2018). The role of public libraries changing to meet digital world's requirements. Ανακτήθηκε 2/7/2019 από <https://www.abc.net.au/news/2018-02-25/the-future-of-public-libraries/9481540>
- Mersand, S. et al (2019). Public Libraries as Anchor Institutions in Smart Communities: Current Practices and Future Development. Ανακτήθηκε 20/4/2019 από <https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/handle/10125/59766>
- Metcalf, J. (2014). Sports at Bayside Libraries, Australia. *Libraries for Children and Young Adults Section*. Newsletter Issue 80 - June 2014. IFLA, Sport and Libraries
- Monaghan, E. M. (2016). The library is in. *Library Journal*, October. Ανακτήθηκε 31/7/2019 από <http://lj.libraryjournal.com/2016/10/public-services/thelibrary-is-in/>
- Morgan M. Philbin, Flaherty, M. G. & Hirsch, J. (2019). Public Libraries: A Community - Level Resource to Advance Population. *Health Journal of Community Health*. February 2019, Vol. 44, Issue 1, pp192–199
- Morris, M. (2008). Is a noisy library a happy library? Ανακτήθηκε 22/9/2018 από http://www.bbc.co.uk/london/content/articles/2008/10/09/libraries_feature.shtm
- Moore, L. (2008). Availability of Recreational Resources in Minority and Low Socioeconomic Status Areas. *American Journal of preventive medicine*, January 2008, Volume 34, Issue 1, Pages 16-22.
- Μουρατίδης, Ι. (1990). *Ιστορία φυσικής αγωγής*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Χριστοδουλίδης

Μπαμπινιώτης, Γ. (1998). *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.

Mulholland, J. (2011). Public libraries are now the place to stretch your mind and body. Ανακτήθηκε 20/10/2018 από <http://www.governing.com/topics/health-human-services/Libraries-Now-Offering-Books-and-Workouts.html>

National Library Board of Singapore. (2017). Exercise Programs. Ανακτήθηκε 12/6/2019 από <https://www.nlb.gov.sg/golibrary2/c/30307529/result/term/exercise>.

Neefs, J. (2017). Let's move in libraries! Ανακτήθηκε 15/6/2019 από <https://activeforlife.com/lets-move-in-libraries/>

Nemo, L. (2018). Librarians are providing yoga and tai chi classes for communities that they need. Ανακτήθηκε 29/11/2018 από <https://theoutline.com/post/5409/library-exercise-programs-chair-yogapilates-tai-chi?zd=1&zi=x4c43bbg>

Neuman, L. & Bacon A. (1997). *Social Research Methods: Qualitative and quantitative approaches*, 3rd ed. Allyn & Bacon, Boston.

Νικολαΐδου, Σ. (2015). Μελέτη της οργανωτικής δομής των ελληνικών αθλητικών οργανισμών στην τοπική αυτοδιοίκηση. Διδακτορική διατριβή, Κομοτηνή, 2015.

Nunnally, J.C. & Bernstein, I.H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill

Ξυροτύρη, Σ. (2001). *Διοίκηση ανθρώπινων πόρων*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Ανίκουλα.

Oldenburg, R. (2014). Every Community Deserves a Third Place. Journal. *N.Y. Times*. Ανακτήθηκε 18/7/2019 από <https://www.nytimes.com/roomfordebate/2014/04/13/the-pros-and-cons-of-gentrification/every-community-deserves-a-third-place>

Παμουκτσόγλου, Α. (2003): *Αξιολόγηση και σχολικός Σύμβουλος: Συνιστώσες της σχολικής αποτελεσματικότητας*. Αθήνα: εκδ. Σύγχρονη Εκδοτική.

Παπαγεωργίου, Ι. (2015). *Θεωρία δειγματοληψίας*. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.

Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας*, τ. 1. Αθήνα: εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Penguin Random House (2019). Ekpe Udoh – NBA Player, Passionate Reader, Book Club Founder – Visits Penguin Random House Ανακτήθηκε 31/7/2019 από <https://global.penguinrandomhouse.com/announcements/ekpe-udoh-nbaplayer-passionate-reader-book-club-founder-visits-penguin-random-house/>

Πετρίδης, Δ. (2015). *Ανάλυση πολυμεταβλητών τεχνικών. Εφαρμογές περιπτώσεων*. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.

Pirialam, H., Kazerani, M. et al. (2019). The importance of public libraries in education for healthy literacy: A case study on diabetic patients. *IFLA Journal. Sage Journal*. July 8, 2019.

Pew Research Center Internet & Technology (2013). How Americans Value Public Libraries in Their Communities. Ανακτήθηκε 19/6/2019 από <http://www.pewinternet.or/2013/12/11/libraries-in-communities/>

Popescu, C. (2014). Sports and Health Education at Pre-school Level – A project of the Center of Excellence for children in Brasov, Romania. *Libraries for Children*

and Young Adults Section. Newsletter Issue 80 - June 2014. IFLA, Sport and Libraries

Prato, S. (2014). Music and movement at the library. Association for Library Service to Children. Ανακτήθηκε 10/1/2019 από <http://www.alsc.ala.org/blog/2014/11/music-and-movement-at-the-library/>

Pyatetsky, J. (2016). Promoting Health and Fitness Literacy at the Library. Ανακτήθηκε 19/12/2018 από <http://publiclibrariesonline.org/2016/11/promoting-health-andfitness-literacy-at-the-library/>

Rubenstein, E. L. (2012). From social hygiene to consumer health: Libraries, health information, and the American public from the late nineteenth century to the 1980s. *Library & Information History*, 28(3), 202-219.

Ryder H., Faloon K. et al (2008). Partnering with Libraries to Promote Walking Among Community-Dwelling Adults: A Kingston Gets Active Pilot Pedometer-Lending Project. *Health promotion Practice*. Vol. 10, No. 4, 588-596.

Safrit, M. & Wood, T. (1995). *Introduction to Measurement in Physical Education and Exercise Science*. St. Louis: Mosby Co.

Sapp, L. & Vaughan K. (2017). Connecting the Libraries and Athletics through Instruction and Outreach. *Medical Reference Services Quarterly*, 36:2, 187-195

Schencer, L. (2018). Libraries hire social workers to help homeless patrons. *Chicago Tribune*. Ανακτήθηκε 9/11/2019 από <https://www.latimes.com/nation/la-nachicago-library-homeless-20181027-story.html>

- Scherrer, K. (2017). *Stories, Songs, and Stretches: Creating Playful Storytimes with Yoga and Movement*. Chicago: American Library Association.
- Schware, R. (2013). Bringing Yoga to Public Libraries. Ανακτήθηκε 16/9/2018 από https://www.huffpost.com/entry/service-yoga_n_3262989
- Senville, W., et al. (2009). Public Libraries: The Hub of Our Communities. *Australasian Public Libraries and Information Services*, 22(3), 97.
- Shukla, N. (2018). Libraries change lives. They should be protected at all costs. *The Guardian* 5/8/2018. Ανακτήθηκε 8/1/2020 από <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2018/aug/05/why-libraries-are-about-so-much-more-than-books>
- Stamberg, S. (2013). How Andrew Carnegie Turned His Fortune Into A Library Legacy. Ανακτήθηκε 30/6/2019 από <https://www.npr.org/2013/08/01/207272849/howandrew-carnegie-turned-his-fortune-into-a-library-legacy?t=1556107392042>
- Storoe, O. (2014). Reading the Game in Oslo, Norway. *Libraries for Children and Young Adults Section*. Newsletter Issue 80 - June 2014. IFLA, Sport and Libraries
- Sun, W., Chou, Ch., Stacy, A.W., Ma, H., Unger, J., & Gallaher, P. (2007). SAS and SPSS macros to calculate standardized Cronbach's alpha using the upper bound of the phi coefficient for dichotomous items. *Behavior Research Methods*, 39(1), 71-81.
- Thibault, L. et al. (1999). Interorganizational linkages in the delivery of local leisure services in Canada. *Managing Leisure*, 4, 125-141.
- Thomas, J., & Nelson, J. (2003). *Μέθοδοι έρευνας στη Φυσική Δραστηριότητα*, (επιμ. Μετ. Κ. Καρτερολιώτης). Αθήνα: Πασχαλίδης.

Trauring, M. (2012). Fitness Classes Flood Local Libraries. Libraries are about a whole lot more than books these days. Ανακτήθηκε 15/1/2019 από <http://www.27east.com/news/article.cfm/East-End/410235/Fitness-ClassesFlood-Local-Libraries>

Τριδημά, Μ.-Φ. (2019). Οι βιβλιοθήκες είναι ζωντανοί οργανισμοί. Ανακτήθηκε 6/12/2019 από <https://neoskosmos.com/el/232192/oi-vivliothikes-einai-ontanoi-organismoi/>

Troutman, K. (2019). Chair Yoga. Exercise Ball Class. Ανακτήθηκε 20/3/2019 από <http://programminglibrarian.org/programs/chair-yoga-exercise-ball-class>

Τσιότσου, Ρ. (2000). Μάρκετινγκ Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών/Επιχειρήσεων. Πρακτικά από το 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Vestergaard, M. (2017). Modern libraries: Moving from a transactional to a relational library. Ανακτήθηκε 20/11/2019 από <https://princh.com/modern-libraries-from-a-transactional-to-a-relational-library/#.Xft1cGQzaUk>

Vincent, J. (2014). An overlooked resource? Public libraries work with older. *Emerald*, Vol. 18 Iss. 4 pp. 214 – 222.

Voigt, M. J. (2016). Wise Walk. Ανακτήθηκε 15/1/2019 από <http://www.programminglibrarian.org/programs/wise-walk>

Wahowiak, L. (2018). Libraries, public health work together on community health: Settings serve as community hubs. *The Nation's Health. American Public Health Association*. 10/2018, 48(8), 1-12.

Watson, R. (2007). The Future of UK Public Libraries. Ανακτήθηκε 4/7/2019 από <https://nowandnext.com/PDF/The%20Future%20of%20UK%20Public%20Libraries%20%7C%20Quadrupheme.pdf>

Weekes, L. (2016). Physical Literacy in the Library at Lethbridge Public Library. Ανακτήθηκε 20/5/2019 από <https://bclaconnect.ca/perspectives/2016/01/31/physical-literacy-in-the-library/>

Weintraub, D.L. (2008). Team Sport for overweight children: the Stanford Sports to Prevent Obesity Randomized Trial (SPORT). *Arch Pediatric Adolescent Med.* 162(3): 232-7. *US National Library of Medicine National Institutes of Health.*

Whitehead, M. (2010). *Physical Literacy: Throughout the Life course*. London: Routledge.

Whitney, W. et al. (2017). Libraries and Librarians: Key Partners for Progress in Health Literacy Research and Practice. *Information Service & Use*, Vol. 37, no1, pp. 85-100

Whittall, C. (2018). Learn to Skateboard: Partnering for Health and Exercise. Ανακτήθηκε 20/1/2019 από <http://www.programminglibrarian.org/blog/learn-skateboard-partnering-health-and-exercise>.

Woodson, D. et al (2011). Teaching Kids about Healthy Lifestyles through Stories and Games: Partnering with Public Libraries to Reach Local Children. *Journal of Hospital Librarianship*, 59-69.

World Health Organization (2011). Obesity and overweight: Fact sheet N°311. Updated March 2011. Ανακτήθηκε 15/2/2018 από <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs311/en/index.html>.

- Wurmann, K. (2016). Take a Walk! Innovative Programming from Winnipeg Public Library. *The Canadian Journal of Library and Information Practice and Research*. vol. 11, no. 1 (2016)
- Yaocheng, L. (2016). Read more, read widely and read together with TeamSG athletes. Ανακτήθηκε 1/7/2019 από <https://www.myactivesg.com/read/2016/8/read-more-read-widely-and-readtogether-with-teams-g-athletes>
- Yfantopoulos, G., & Sarris, M. (2001). Health related quality of life. Measurement methodology. *Archive of Hellenic Medicine*, 18(3), 218-229.
- Yoga Journal Releases (2012). Yoga in America Market. Ανακτήθηκε 20/2/2019 από <https://www.prnewswire.com/news-releases/yoga-journal-releases-2012-yogain-america-market-study-182263901.html>
- Φίλιππα, Ν. & Κανακά-Gantenbein, Χ. (2009). *Παιδική παχυσαρκία. Εντοπισμός του προβλήματος, παράγοντες κινδύνου και θεραπεία*. Δελτίο Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Xiu, Y. W. et al (2017). The influence of physical activity, sedentary behavior on health-related quality of life among the general population of children and adolescents: A systematic review PLoS One. 2017; 12(11): e0187668. Published online 2017 Nov.
- Zaker, J. (2014). I've never been so sweaty in a library: Programs that pop. *Library Journal*, January. Ανακτήθηκε 29/7/2019 από <http://lj.libraryjournal.com/2014/01/opinion/programs-that-pop/iveneverbeenso-sweaty-in-a-library-programs-that-pop/>

Zakharenko, M. (2014). Libraries meet sport Russian libraries' experiences. *Libraries for Children and Young Adults Section*. Newsletter Issue 80 -June 2014. IFLA, Sport and Libraries

Zanoguera, I. (2016). Three Reasons Why Reading Will Make You a Better Athlete. Ανακτήθηκε 4/7/2019 από <https://medium.com/@izanoguera/three-reasonswhy-reading-will-make-you-a-better-athlete-55b7c306f5ad>

Zhu, J. (2017). Perfect Combination of Reading and Sports. Paper presented at: *IFLA WLIC 2017 – Wrocław, Poland – Libraries*

Zimmerman, G. (2012). Famous professional athletes read books. Ανακτήθηκε 4/7/2019 [HTTPS://BOOKRIOT.COM/2012/11/02/FAMOUS-PROFESSIONAL ATHLETES-READ-BOOKS/](https://bookriot.com/2012/11/02/famous-professional-athletes-read-books/)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κατάλογος με τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες, οι οποίες απάντησαν στο ερωτηματολόγιο που διακινήθηκε στην περιφέρεια Αττικής.

Περιφέρεια Αττικής
1. Δημοτική Βιβλιοθήκη Σαρωνικού (Καλύβια)
2. Βιβλιοθήκη Αγ.Ι. Ρέντη
3. Δημοτική Βιβλιοθήκη Κορωπίου
4. Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηλιούπολης
5. Δημοτική Βιβλιοθήκη ΟΚΑΠΑ Δήμου Φιλοθέης-Ψυχικού
6. Δημοτική Βιβλιοθήκη Νέας Φιλαδέλφειας - Νέας Χαλκηδόνας
7. Δημοτική Βιβλιοθήκη Ασπροπύργου
8. Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου
9. Βορείος Βιβλιοθήκη Δήμου Αμαρουσίου
10. Δημοτική Βιβλιοθήκη Χαϊδαρίου
11. Δημοτική Βιβλιοθήκη Λυκόβρυσης-Πεύκης
12. Βρεφική-Νηπιακή Βιβλιοθήκη δήμου Αθηναίων
13. Παιδική-Εφηβική Βιβλιοθήκη δήμου Αθηναίων
14. Δημοτική Βιβλιοθήκη Μεταμόρφωσης
15. Δημοτική Βιβλιοθήκη Νέας Ιωνίας
16. Βιβλιοθήκη Δήμου Ραφήνας
17. Βιβλιοθήκη Ηρακλείου Αττικής
18. Δημοτική Βιβλιοθήκη Αγίας Παρασκευής

19. Δημοτική Βιβλιοθήκη Κηφισιάς
20. Δημοτική Βιβλιοθήκη Χαλανδρίου
21. Δημοτική Βιβλιοθήκη Πικερμίου
22. Δημοτική Βιβλιοθήκη Κορυδαλλού
23. Δημοτική Βιβλιοθήκη Περάματος
24. Δημοτική Βιβλιοθήκη Μοσχάτου
25. Δημοτική Βιβλιοθήκη Δήμου Ελληνικού-Αργυρούπολης
26. Βιβλιοθήκη Δήμου Αγίας Βαρβάρας "Ν. Χαχλάκης"
27. Δημοτική Βιβλιοθήκη Πειραιά
28. Δημοτική Βιβλιοθήκη Ταύρου
29. Δημοτική Βιβλιοθήκη Δάφνης
30. Δημοτική Βιβλιοθήκη Σπάτων-Αρτέμιδος
31. Δημοτική βιβλιοθήκη Αιγάλεω
32. Δημοτική Βιβλιοθήκη Γλυφάδας
33. Δημοτική Βιβλιοθήκη Πετρούπολης
34. Δημοτική Βιβλιοθήκη Παπάγου-Χολαργού (ΔΟΠΑΠ)
35. Δημοτική Βιβλιοθήκη Μαркоπούλου
36. Δημοτική Βιβλιοθήκη Φυλής Δημοτικής Ενότητας Ζεφυρίου
37. Δημοτική Βιβλιοθήκη Αυλώνα "Δημήτρης Λιάκουρης"
38. Δημοτική Βιβλιοθήκη Αλίμου
39. Δημοτική Βιβλιοθήκη Διονύσου
40. Δημοτική Βιβλιοθήκη Νίκαιας
41. Αισχύλιος Δημοτική Βιβλιοθήκη Ελευσίνας
42. Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Οργανισμού Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων
43. Δημοτική Βιβλιοθήκη Καλλιθέας
44. Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιλίου
45. Δημοτική Βιβλιοθήκη Δραπετσώνας
46. Δημοτική Βιβλιοθήκη Π. Φαλήρου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Κατάλογος με τους Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς, οι οποίοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο που διακινήθηκε στην περιφέρεια Αττικής.

Περιφέρεια Αττικής
1. Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Ηλιούπολης (ΠΑΟΔΗΛ)- «Γρηγόρης Γρηγορίου»
2. Οργανισμός Νεολαίας και Αθλητισμού Δήμου Ελληνικού-Αργυρούπολης (ΟΝΑΔΕΑ) «Γρηγόρης Λαμπράκης»
3. Οργανισμός Άθλησης και Φροντίδας Νεολαίας και Τρίτης Ηλικίας Δήμου Ασπροπύργου
4. Κοινωνική Αθλητική και Πολιτιστική Παρέμβαση Κ.Α.Π.ΠΑ. Δήμου Γλυφάδας
5. Πολιτιστικός και Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Βριλησίων
6. Οργανισμός Άθλησης και Πολιτισμού Δήμου Κορυδαλλού
7. Οργανισμός Παιδικής Αγωγής και Άθλησης «Γιάννης Γάλλος» Δήμου Καλλιθέας
8. Οργανισμός Πολιτισμού, Άθλησης και Νεολαίας (Ο.Π.Α.Ν.) Δήμου Ν. Ιωνίας
9. Αθλητικό Τμήμα Δήμου Κερατσινίου-Δραπετσώνας
10. Διεύθυνση Αθλητισμού Δήμου Νίκαιας – Αγ. Ιωάννη Ρέντη
11. Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Αγίας Παρασκευής
12. Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Αμαρουσίου
13. Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Νέου Ηρακλείου
14. Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Κηφισιάς
15. Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Λυκόβρυσης

- 16.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Μεταμόρφωσης
- 17.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Παπάγου-Χολαργού
- 18.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Φιλοθέης-Ψυχικού
- 19.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Γαλατσίου
- 20.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Αλίμου
- 21.Αθλητικός Οργανισμός Νέας Σμύρνης
- 22.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Ραφήνας
- 23.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Ελευσίνας
- 24.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Σπάτων
- 25.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Πειραιά
- 26.Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Ωρωπού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Ερωτηματολόγιο που διακινήθηκε στις δημοτικές βιβλιοθήκες της Περιφέρειας Αττικής

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (Τ.Ο.Δ.Α)

Αξιολόγηση της συνεισφοράς του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών στην ανάπτυξη και εξέλιξη του αθλητικού και πολιτιστικού γίνεσθαι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Πρώτου Βαθμού

Η συγκεκριμένη έρευνα διεξάγεται στο πλαίσιο διδακτορικής διατριβής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής, Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού. Πραγματοποιείται από την υποψήφια διδάκτωρ Μαρία Κορκίδη. Η συμπλήρωση του παρακάτω ερωτηματολογίου δεν ξεπερνά τα πέντε λεπτά. Οι απαντήσεις είναι ανώνυμες και εμπιστευτικές και τα αποτελέσματά του θα είναι στη διάθεσή σας. Ευχαριστούμε πολύ για τη συμμετοχή σας.

1. Ονομασία Δημοτικής Βιβλιοθήκης
2. Διεύθυνση Βιβλιοθήκης
3. Τηλέφωνο Βιβλιοθήκης
4. E-mail Βιβλιοθήκης
5. Θέση/ειδικότητα ερωτώμενου
  - Αιρετός (Πρόεδρος, Αντιδήμαρχος κ.ά.)
  - Υπηρεσιακός παράγοντας (Διευθυντής, Προϊστάμενος, εργαζόμενος κ.ά.)
  - Άλλο
6. Ηλικία ερωτώμενου
  - 20-30
  - 30-40
  - 40-50
  - 50 και άνω
7. Η Βιβλιοθήκη διοικητικά υπάγεται σε:
  - Νομικό Πρόσωπο του Δήμου
  - Τμήμα μέσα στο Δήμο
  - Διεύθυνση μέσα στο Δήμο
  - Άλλο
8. Αριθμός συλλογής (σε τόμους).....
9. Πιστεύετε ότι το κοινό της Βιβλιοθήκης σας, την επισκέπτεται για:

- Ικανοποίηση πληροφοριακών αναγκών από εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο μπορεί να εμπιστευτεί
- Δανεισμό βιβλίων
- Χρήση ίντερνετ
- Δημιουργία εκπαιδευτικών και αναγνωστικών ευκαιριών για όλες τις ηλικίες
- Επίσκεψη σε ένα χώρο φιλόξενο, ασφαλή και «ανοιχτό» για όλους
- Χώρο ψυχαγωγίας
- Άλλο

10. Συμβάλετε στην ανάπτυξη της αναγνωστικής πολιτικής της περιοχής σας με:

- Ομάδες ανάγνωσης
- Δανεισμό βιβλίων
- "Σκυταλοδρομίες" ανάγνωσης παιδικών βιβλίων
- Παρουσιάσεις βιβλίων
- Συνεργασία με την Εθνική Βιβλιοθήκη στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας
- Άλλο

11. Πιστεύετε ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του "Νους υγιής εν σώματι υγεί";

- Ναι
- Όχι

12. Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί;

- Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με ιατρικό και αθλητικό περιεχόμενο
- Δανεισμό και παρουσιάσεις βιβλίων με θέματα αυτογνωσίας, κηπουρικής και άλλων χόμπι
- Σεμινάρια υγιεινής διατροφής και προγράμματα απώλειας βάρους

- Δημιουργία ομάδων στον χώρο της Βιβλιοθήκης που βασίζονται στην κίνηση (χορός, πιλάτες, γιόγκα κ.ά.)
- Άλλο

13. Υπάρχει τμήμα στη συλλογή της Βιβλιοθήκης με βιβλία αθλητικού περιεχομένου, υγιεινής διατροφής και γενικότερα βελτίωσης της ποιότητας ζωής;

- Ναι
- Όχι

14. Αν όχι, γιατί;

- Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι στον προϋπολογισμό της Βιβλιοθήκης
- Δεν υπάρχει μεγάλη ζήτηση από το κοινό για τέτοια θεματολογία
- Άλλο

15. Υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα αθλητισμού, ανήκουν δηλαδή στο ίδιο ΝΠΔΔ ή στο ίδιο Τμήμα (π.χ. Τμήμα Βιβλιοθηκών και Τμήμα Αθλητισμού);

- Ναι
- Όχι

16. Υπάρχει συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού;

- Ναι
- Όχι

17. Αν όχι, ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι;

- Δεν υπάρχει κουλτούρα συνεργασίας στον δημόσιο τομέα
- Οι κατευθυντήριες οδηγίες συνεργασίας δίνονται κεντρικά και δεν έχει υπάρξει τέτοια πρωτοβουλία
- Δεν υπάρχει εμφανής σχέση μεταξύ των δύο αντικειμένων
- Δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό για πρωτοβουλίες συνεργασίας
- Άλλο

18. Σε πολλές χώρες, υπάρχει μία συνεχώς αναπτυσσόμενη συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και αθλητικών τμημάτων, υλοποιώντας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση και εν γένει στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής. Θα σας έβρισκε σύμφωνους μία τέτοια πρωτοβουλία;

- Ναι
- Όχι

19. Αν υπάρχει συνεργασία, μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, διοργανώνονται από κοινού δράσεις;

- Ναι
- Όχι

20. Αν ναι, αναφέρατε χαρακτηριστικές δράσεις

- Στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας
- Παρουσιάσεις βιβλίων σχετικά με την υγιεινή διατροφή, χορό κ.ά.
- Πρόσκληση αθλητών στους χώρους της βιβλιοθήκης για ομιλίες και δράσεις
- Διοργάνωση μαθημάτων γιόγκα, πιλάτες, χοροκινητική, ζούμπα κ.ά.
- Άλλο

21. Στο εξωτερικό και κυρίως στην Αμερική, εξελίσσεται μία καμπάνια υπέρ της φιλαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές (π.χ. LeBron James). Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας;

- Ναι
- Όχι

22. Παρέχει η Βιβλιοθήκη σας κάποιο πρόγραμμα που βασίζεται στην κίνηση (προγράμματα χορού, πιλάτες, ζούμπα);

- Ναι

- Όχι
- Περιστασιακά, στο πλαίσιο κάποιου project

23. Αν όχι ποιοι είναι οι λόγοι;

- Έλλειψη προσωπικού
- Έλλειψη χώρου
- Έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς χρηστών
- Έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς προσωπικού
- Έλλειψη οικονομικών πόρων
- Πιστεύουμε ότι δε συνάδει με το πνεύμα και τις αρμοδιότητες των Βιβλιοθηκών
- Άλλο

24. Έχουν εκφράσει οι χρήστες σας επιθυμία για διοργάνωση εντός του χώρου της Βιβλιοθήκης προγραμμάτων που βασίζονται στην κίνηση;

- Ναι
- Όχι

25. Στο μέλλον, σκέφτεστε να εντάξετε στον προγραμματισμό των δράσεων της Βιβλιοθήκης σας προγράμματα βασισμένα στην κίνηση;

- Ναι
- Όχι

26. Πολλές Βιβλιοθήκες στο εξωτερικό, εκτός από βιβλία δανείζουν βηματομετρητές, ποδήλατα, σκίιμπορντ, με σκοπό να ενθαρρύνουν τους χρήστες τους σε ένα πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο στις ελληνικές δημοτικές Βιβλιοθήκες είναι:

- Εφικτό
- Ανέφικτο
- Πιθανό, αλλά μακροπρόθεσμα υλοποιήσιμο
- Χρήσιμο για τους χρήστες των Βιβλιοθηκών
- Ξένο ως προς τις αρμοδιότητες των Βιβλιοθηκών

- Άλλο

27. Με δεδομένο ότι: σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Πρωτοβουλίας Επιτήρησης της Παιδικής Παχυσαρκίας (COSI) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), το 42% των αγοριών και το 38% των κοριτσιών στην Ελλάδα είναι υπέρβαρα, ενώ παχύσαρκα είναι το 20% των αγοριών και το 14% των κοριτσιών, πιστεύετε οι Βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλλουν προς τη βελτίωση αυτής της κατάστασης;

- Ναι
- Όχι

28. Αν ναι, με ποιους τρόπους;

- Σεμινάρια και ενημέρωση των χρηστών σε θέματα υγιεινής διατροφής και θεμάτων υγείας
- Προγράμματα απώλειας βάρους σε συνεργασία με τα τμήματα αθλητισμού, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα κ.ά.
- Προγράμματα βασισμένα στην κίνηση (χορό, γιόγκα, πιλάτες, ζούμπα)
- Συνεργασίες με τα αντίστοιχα τμήματα αθλητισμού του Δήμου σας
- Άλλο

29. Με πρωτοβουλία της Μισέλ Ομπάμα υλοποιείται στις βιβλιοθήκες της Αμερικής (2010-2017), ένα project με την ονομασία ‘Let’s Move in Libraries’ με σκοπό την αύξηση της σωματικής δραστηριότητας, της καταπολέμησης της παχυσαρκίας και εν γένει μιας πιο υγιούς ζωής. Πιστεύετε ότι ένα παρόμοιο project θα μπορούσε να υλοποιηθεί στις ελληνικές δημοτικές Βιβλιοθήκες.

- Ναι
- Όχι

30. Συμφωνείτε με την άποψη ότι οι Βιβλιοθήκες σε ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, οφείλουν να γίνουν πιο εξωστρεφείς και να αναλάβουν καινοτόμες και πρωτοπόρες δράσεις;

- Ναι
- Όχι

31. Συμφωνείτε με την άποψη ότι ο βιβλιοθηκονόμος στις μέρες μας παύει να είναι αυτός που μόνο δανείζει βιβλία. Γίνεται εμπυχωτής, αυτός που θα δώσει την αρχική ώθηση στη γνώση, θα εμπνεύσει;

- Ναι
- Όχι

32. Ποια εικόνα από τις παρακάτω ταιριάζει σε εσάς (του υπευθύνου της Βιβλιοθήκης)

- Αρμόδιο για την επεξεργασία του υλικού της Βιβλιοθήκης
- Μεσάζοντα ανάμεσα στον χρήστη και τη γνώση
- Υπεύθυνο για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και την ενίσχυση της φιλιαναγνωσίας
- Κάποιος που εμπνέει τους χρήστες, παροτρύνοντάς τους να κάνουν χρήση του χώρου της Βιβλιοθήκης και με πιο εναλλακτικά προγράμματα, βελτιώνοντας όχι μόνο το πνεύμα, αλλά και το σώμα, με αποτέλεσμα πιο υγιείς και ευτυχισμένους πολίτες.
- Άλλο

33. Σε αυτό το σημείο μπορείτε να καταγράψετε οποιαδήποτε άποψή σας σχετικά με το θέμα του ερωτηματολογίου.....

Ευχαριστούμε πολύ για τον χρόνο σας!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (Τ.Ο.Δ.Α)

Ερωτηματολόγιο που διακινήθηκε στους δημοτικούς αθλητικούς οργανισμούς της Περιφέρειας Αττικής

Αξιολόγηση της συνεισφοράς του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών στην ανάπτυξη και εξέλιξη του αθλητικού και πολιτιστικού γίνεσθαι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Πρώτου Βαθμού

Η συγκεκριμένη έρευνα διεξάγεται στο πλαίσιο διδακτορικής διατριβής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής, Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού. Πραγματοποιείται από την υποψήφια διδάκτωρ Μαρία Κορκίδη. Η συμπλήρωση του παρακάτω ερωτηματολογίου δεν ξεπερνά τα πέντε λεπτά. Οι απαντήσεις είναι ανώνυμες και εμπιστευτικές και τα αποτελέσματά του θα είναι στη διάθεσή σας. Ευχαριστούμε πολύ για τη συμμετοχή σας.

1. Ονομασία δημοτικού αθλητικού οργανισμού
2. Διεύθυνση αθλητικού οργανισμού
3. Τηλέφωνο αθλητικού οργανισμού
4. E-mail αθλητικού οργανισμού
5. Θέση/ειδικότητα ερωτώμενου
  - Αιρετός (Πρόεδρος, Αντιδήμαρχος κ.ά.)
  - Υπηρεσιακός παράγοντας (Διευθυντής, Προϊστάμενος, εργαζόμενος κ.ά.)
  - Άλλο
6. Ηλικία ερωτώμενου
  - 20-30
  - 30-40
  - 40-50
  - 50 και άνω
7. Ο Δημοτικός αθλητικός οργανισμός διοικητικά υπάγεται σε Νομικό Πρόσωπο του Δήμου
  - Τμήμα μέσα στο Δήμο
  - Διεύθυνση μέσα στο Δήμο
  - Άλλο
8. Υπάρχουν βιβλία στα γραφεία ή στους χώρους αναμονής του αθλητικού οργανισμού (π.χ. βιβλία που αφορούν σε αθλητική ψυχολογία, προπονητική, υγιεινή διατροφή, αθλητικό μάνατζμεντ, αθλητικές χορηγίες κ.ά.);
  - Ναι
  - Όχι

9. Αν όχι, γιατί;

- Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι
- Δεν υπάρχει μεγάλη ζήτηση από το κοινό για τέτοια θεματολογία
- Άλλο

10. Υπάρχει νομική σύνδεση με το τμήμα βιβλιοθηκών; ανήκουν δηλαδή στο ίδιο ΝΠΔΔ ή στο ίδιο Τμήμα (π.χ. τμήμα βιβλιοθηκών & Αθλητισμού);

- Ναι
- Όχι

11. Υπάρχει συνεργασία μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού;

- Ναι
- Όχι

12. Αν όχι, ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι

- Δεν υπάρχει κουλτούρα συνεργασίας στον δημόσιο τομέα
- Οι κατευθυντήριες οδηγίες συνεργασίας δίνονται κεντρικά και δεν έχει υπάρξει τέτοια πρωτοβουλία
- Δεν υπάρχει εμφανής σχέση μεταξύ των δύο αντικειμένων
- Δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό για πρωτοβουλίες συνεργασίας
- Άλλο

13. Αν υπάρχει συνεργασία, μεταξύ τμήματος βιβλιοθηκών και τμήματος αθλητισμού, διοργανώνονται από κοινού δράσεις;

- Ναι
- Όχι

14. Αν ναι, αναφέρατε χαρακτηριστικές δράσεις

- Στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας

- Παρουσιάσεις βιβλίων σχετικά με την υγιεινή διατροφή κ.ά.
- Πρόσκληση αθλητών στους χώρους της βιβλιοθήκης για ομιλίες
- Διοργάνωση μαθημάτων γιόγκα, χοροκινητική κ.ά.
- Άλλο

15. Πιστεύετε ότι οι δημοτικοί αθλητικοί οργανισμοί ή τα αθλητικά τμήματα μπορούν να συμβάλλουν στην προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής και στην ενίσχυση του "Νους υγίης εν σωματι υγείη" σε συνεργασία με τις βιβλιοθήκες;

- Ναι
- Όχι

16. Σε πολλές χώρες υπάρχει μία συνεχώς αναπτυσσόμενη συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και αθλητικών τμημάτων. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών, αθλητές, προπονητές κ.ά. σε συνεργασία με τους βιβλιοθηκονόμους, διοργανώνουν αθλητικές δραστηριότητες για τα παιδιά, συνδυάζοντας τη φυσική με την πνευματική δραστηριότητα. Θα σας έβρισκε σύμφωνους μία τέτοια πρωτοβουλία;

- Ναι
- Όχι

17. Στην Κροατία, η βιβλιοθήκη Rijeka, στο πλαίσιο ενός προγράμματος με τίτλο BookBall, εγκατέστησε μία δανειστική βιβλιοθήκη μέσα στο στάδιο της πόλης, με σκοπό να δημιουργήσει ένα "σημείο πολιτισμού" σε ένα κατεχοχόν αθλητικό χώρο. Πιστεύετε ότι μια τέτοια πρωτοβουλία για τα ελληνικά δεδομένα είναι:

- Εφικτή
- Ανέφικτη
- Χρήσιμη
- Ξένη, ως προς τις αρμοδιότητες του τομέα αθλητισμού
- Πιθανή, αλλά μακροπρόθεσμα υλοποιήσιμη

- Άλλο

18. Στο εξωτερικό και κυρίως στην Αμερική, εξελίσσεται μία καμπάνια υπέρ της φιλιαναγνωσίας με πρωταγωνιστές προβεβλημένους αθλητές (π.χ. LeBron James). Πιστεύετε ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να φέρει αποτελέσματα στη χώρα μας;

- Ναι
- Όχι

19. Σε αυτό το σημείο μπορείτε να καταγράψετε οποιαδήποτε άποψή σας σχετικά με το θέμα του ερωτηματολογίου.....

Ευχαριστούμε πολύ για τον χρόνο σας!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Σχόλια ερωτώμενων.

Στο ελεύθερο πεδίο του ερωτηματολογίου, όπου ο ερωτώμενος μπορούσε να σχολιάσει ό,τι θεωρούσε σημαντικό, παρατίθενται τα ακόλουθα σχόλια⁵⁹. Από τις παρατηρήσεις αυτές μπορούν να εξαχθούν χρήσιμες πληροφορίες.

Σχόλια ερωτώμενων που απάντησαν εκ μέρους των δημοτικών βιβλιοθηκών:

--«Χρήσιμο, ακόμα και αν απέχει από την άμεση υλοποίηση γιατί ενημερώνει, δίνει ιδέες, σπάει στερεότυπα, ανοίγει ορίζοντες».

--«Πρωτότυπο θέμα και ερωτήσεις που ήταν πολύ ακριβείς!».

--«Μου δώσατε μια πολύ ωραία ιδέα και θα να την πραγματοποιήσω άμεσα».

--«Το θέμα του ερωτηματολογίου με εκφράζει, διότι έχω πραγματοποιήσει συνεργασία με το camp του δήμου μέσα στη βιβλιοθήκη με σκοπό τη φιλαναγνωσία από το 2015 έως το 2017. Το 2017 μάλιστα το πραγματοποίησα σε συνεργασία και με την Εθνική Βιβλιοθήκη στο πλαίσιο της καλοκαιρινής εκστρατείας ανάγνωσης και δημιουργικότητας 2017».

--«Στις μέρες μας, οι δημοτικές βιβλιοθήκες, λόγω της θέσης τους στον κοινωνικό ιστό θα μπορούσαν μέσα στα πλαίσια ενός συνολικότερου μοντέλου εξωστρέφειας, να προσανατολιστούν και σε πιο καινοτόμες και πρωτοποριακές δράσεις, όπως ακριβώς γίνεται σε βιβλιοθήκες του εξωτερικού. Εφαρμόζοντας, λοιπόν, τολμηρές πρακτικές, θεωρούμε ότι οι δημοτικές βιβλιοθήκες θα συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής και του πνεύματος των χρηστών και θα αποκτήσουν με την αρωγή καινοτόμων δράσεων στις υπηρεσίες τους το χαμένο πρωταγωνιστικό τους ρόλο στην τοπική κοινωνία».

---

⁵⁹ Τα σχόλια των ερωτώμενων, παρατίθενται αυτούσια, χωρίς καμία περαιτέρω επεξεργασία (συντακτική, ορθογραφική, κ.ά.).

--«Ελπιδοφόρα και καινοτόμα προσπάθεια».

--«Πολύ ενδιαφέρουσα η προοπτική "παντρέματος" γνώσης και αθλητισμού στις Βιβλιοθήκες».

--«Οι ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες έχουν θέματα έλλειψης χώρου και προσωπικού. Οπότε αναγκάζονται να κινούνται σε πιο στενά πλαίσια. Αντίθετα τα γυμναστήρια του Δήμου που είναι και αυτά όλη τη μέρα ανοικτά μπορούν να αναπτύσσουν ευκολότερα τέτοιες πρωτοβουλίες. Πρέπει να έχουμε υπόψη ότι οφείλουμε να διαφυλάσσουμε και κάποιο επίπεδο ησυχίας για αυτούς που θα έρθουν να μελετήσουν. Ή το ένα ή το άλλο θα γίνεται. Τα σεμινάρια μπορούν με πιο ευκολία να οργανωθούν. Επίσης είναι εύκολο να γίνουν εκθέσεις βιβλίου και να αναπτυχθεί η συλλογή με τέτοιου είδους βιβλία, τα οποία το προσωπικό θα φροντίσει ώστε να κινούνται. Μπορούμε να έχουμε αφίσες με τα προγράμματα των γυμναστηρίων και να ενημερώνουμε το κοινό για αυτά τα προγράμματα με φυλλάδια».

--«Δυστυχώς δεν υπάρχουν πόροι για μόνιμο προσωπικό (βιβλιοθηκονόμο) και βασίζονται στα οκτάμηνα του ΟΑΕΔ, θα πάρουν γυμναστές? Παρόλα αυτά βρίσκω το θέμα σας υπέροχο και με την κατάλληλη στήριξη θα μπορούσαμε να έχουμε μαζί μας όλο τον κόσμο τις πόλης μας , γιατί παρόμοιες δράσεις έχω υλοποιήσει στο παρελθόν και είχαν μεγάλη απήχηση!!!».

--«Συγχαρητήρια».

--«Η Βιβλιοθήκη μας λειτουργεί μόνο με εθελοντές και παρόλο που υπάρχουν πολλές ιδέες προς υλοποίηση και όρεξη για διεύρυνση των υπηρεσιών της, συναντά πολλά εμπόδια και δυσκολίες. Πρέπει αρχικά να στηριχτούν οι Βιβλιοθήκες για το βασικό τους έργο και να υπάρξει ενημέρωση, επιμόρφωση και κίνητρα για περαιτέρω ανάπτυξη και συνεργασίες. Χαρήκαμε για την συμμετοχή μας στην έρευνά σας και καλή συνέχεια στο έργο σας!».

--«Πιστεύω ότι οι Βιβλιοθήκες μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στη βελτίωση της ζωής της κοινότητας, που εξυπηρετούν, με διάφορους εναλλακτικούς τρόπους

και φυσικά να γίνουν στέκια έρευνας, φιλιαναγνωσίας, επιμόρφωσης, και διασκέδασης των πολιτών όλων των ηλικιών».

--«Δυστυχώς οι περισσότερες Δημοτικές Βιβλιοθήκες, λόγω μεγάλης έλλειψης προσωπικού, είναι αναγκασμένες να ιεραρχούν τις προτεραιότητες τους στις απολύτως αναγκαίες».

Σχόλια ερωτώμενων που απάντησαν εκ μέρους των δημοτικών αθλητικών οργανισμών:

--«Δυστυχώς, δεν υπάρχει βιβλιοθήκη στον Δήμο μας».

--«Συγχαρητήρια για την πρωτοποριακή ιδέα σας!».

--«Πάρα πολύ ενδιαφέρον θέμα».

--«θέμα με εξαιρετικό ενδιαφέρον στα πλαίσια εφαρμογής του λατινικού ρητού "νους υγιής εν σώματι υγιεί"».

--«Ως προς το θέμα του ερωτηματολογίου θεωρώ ότι είναι χρήσιμη η διασύνδεση των βιβλιοθηκών με το τμήμα Αθλητισμού και τις Αθλητικές δραστηριότητες, αλλά λόγω έλλειψης προσωπικού και πόρων είναι δύσκολη μια ουσιαστική συνεργασία».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Πρόγραμμα Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κερατσινίου-Δραπετσώνας, στο πλαίσιο της Καλοκαιρινής Εκστρατείας Ανάγνωσης και Δημιουργικότητας

Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου - Δραπετσώνας

- 1) Κεντρική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου(στην Αμφιάλη):
Εμμ. Μπενάκη 70, Τ.Κ. 18757, Κερατσίνι, Τηλ: 2104003116, 2104312182
Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 8.30-20.00
- 2) Βιβλιοθήκη Ευγένειας:
Βύρωνος 79, Τ.Κ. 18757, Κερατσίνι, Τηλ: 2104002916
Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα, Τρίτη 14.00-20.00, Τετάρτη-Παρασκευή 8.30-13.30
- 3) Βιβλιοθήκη Δραπετσώνας:
Αγ. Πολυτεχνείου & Καραϊσκάκη, Τ.Κ. 18648, Δραπετσώνα, Τηλ: 2132004097
Ωράριο Λειτουργίας: Δευτέρα, Πέμπτη 13.00-19.00, Τρίτη, Τετάρτη, Παρασκευή 8.30-13.30

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΟΥΝΙΟΥ - ΙΟΥΛΙΟΥ

Τρίτη 24 Ιουνίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα του σωστού και του λάθους
Χωρίζουμε σε δύο ομάδες και παίζουμε το παιχνίδι του σωστού και του λάθους με τους ήρωες των βιβλίων της βιβλιοθήκης.
Με τις εκπαιδευτικούς Σοφία Ανδρέου και Χρύσα Αντωνίου.
Για παιδιά 7-10 ετών. Με προεγγραφή. Στην Κεντρική βιβλιοθήκη Κερατσινίου.

Τετάρτη 25 Ιουνίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα του καλού και του κακού
"Η νύχτα πέφτει... στην Ευγένεια". Μέσα από ένα παιχνίδι μυστηρίου ανακαλύπτουμε τους καλούς και τους κακούς της ιστορίας μας.
Για παιδιά 8-11 ετών. Με προεγγραφή. Στη βιβλιοθήκη της Ευγένειας.

**Γιόγκα για
παιδιά**

Πέμπτη 26 Ιουνίου, 10:30-12:00, το πρωί
Hatha Yoga για παιδιά: Η μέρα της σύνδεσης των αντιθέτων

Ha σημαίνει ήλιος, Tha σημαίνει φεγγάρι. Ένωση της αναπνοής με την κίνηση, το σώματος με το νου.

Με την yoga instructor Ρόζα Ποιμενίδου.
Για παιδιά 6-12 ετών. Με προεγγραφή. Στην Κεντρική βιβλιοθήκη Κερατσινίου.

Παρασκευή 27 Ιουνίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα του όσπρου και του μαύρου
Παίζουμε το κλασικό παιχνίδι "Ντάμα" με τα παιδιά να παριστάνουν τα όσπρα και τα μαύρα πουλιά.
Για παιδιά 7-12 ετών. Με προεγγραφή. Στη βιβλιοθήκη της Ευγένειας.

Παρασκευή 27 Ιουνίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα του παλιού και του καινούριου
Μετά την ανάγνωση του βιβλίου "Η επανάσταση των παλιών παιχνιδιών" του Χρήστου Μπουλώτη, φτιάχνουμε τη χρονογραμμή της ιστορίας των

παιχνιδιών.
Με τις εκπαιδευτικούς Διονυσία Γιάτση, Σοφία Ανδρέου και Χρύσα Αντωνίου.
Για παιδιά 5-7 ετών. Με προεγγραφή. Στην Κεντρική βιβλιοθήκη Κερατσινίου.

Δευτέρα 30 Ιουνίου, 5:00-7:00, το απόγευμα
Η μέρα των παιδιών και των ηλικιωμένων
Τα παιδιά προσκαλούν στη βιβλιοθήκη για γαλιές και παππούδες και τους αφηγούνται καινούργιες ιστορίες.
Για παιδιά 6-10 ετών. Με προεγγραφή. Στη βιβλιοθήκη της Δραπετσώνας.

Τρίτη 1 Ιουλίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα της ειρήνης και του πολέμου
Διαβάζουμε το βιβλίο "Ο πόλεμος και η Ειρήνη" της Ericgitte Labbe και φτιάχνουμε τη χρονογραμμή της ιστορίας.
Για παιδιά 7-10 ετών. Με προεγγραφή. Στη βιβλιοθήκη της Δραπετσώνας.

Τρίτη 1 Ιουλίου, 10:00-11:30, το πρωί
Το παιχνίδι των καινούργιων βιβλίων
Γνωρίζουμε τα καινούργια βιβλία της βιβλιοθήκης παίζοντας.
Για παιδιά 6-12 ετών. Με προεγγραφή. Στην Κεντρική βιβλιοθήκη Κερατσινίου.

Τετάρτη 2 Ιουλίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα των μεγάλων ψυχολογικών αντιθέσεων
Αναλύουμε "Το βιβλίο των μεγάλων ψυχολογικών αντιθέσεων" του Oscar Brenifier και παρουσιάζουμε με παντομίμα ζευγάρια ψυχολογικών αντιθέσεων.
Με την ψυχολόγο Δέσποινα Αμανατίδου.
Για παιδιά 9-12 ετών. Με προεγγραφή. Στην Κεντρική βιβλιοθήκη Κερατσινίου.

Τετάρτη 2 Ιουλίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα του στεγνού και του βρεγμένου
Μαθαίνουμε κανόνες για τη σωστή συμπεριφορά μέσα στη θάλασσα, αλλά και στην ακτή.
Με τον συγγραφέα και εκπαιδευτικό θεολόγο Τερζάδη.
Για παιδιά 5-8 ετών. Με προεγγραφή. Στη βιβλιοθήκη της Ευγένειας.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

15 ΙΟΥΝ-15 ΣΕΠ 2014
<http://summer.futurelibrary.gr>

**ΟΤΙ ΚΙ ΑΝ
ΣΚΕΦΤΕΣΑΙ
ΣΚΕΨΟΥ ΤΟ
ΝΤΙΘΕΤΟ!**

Πέμπτη 3 Ιουλίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα του καλού και του κακού
Παίζουμε κουκλοθέατρο την "Κοκκίνοσκουφίτσα" και ζωγραφίζουμε τους καλούς και τους κακούς ήρωες της ιστορίας.
Για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Σε συνεργασία με παιδικό σταθμό του Δήμου μας στη Δραπετσώνα.

Παρασκευή 4 Ιουλίου, 10:00-11:30, το πρωί
Εκθροί και φίλοι
Παρουσιάζουμε το βιβλίο "Φίλοι για πάντα" του Eric Carle και ζωγραφίζουμε τους φίλους μας και τα παιχνίδια που παίζουμε μαζί τους. Φτιάχνουμε τη συνταγή της φιλιές.
Για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Σε συνεργασία με παιδικό σταθμό του Δήμου μας στο Κερατσίνι.

Παρασκευή 4 Ιουλίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα των φτωχών και των πλουσίων
Μέσα από το βιβλίο: "Σκουπίδι" της Άντυ Μάλλιγκαν γνωρίζουμε τις συνθήκες επιβίωσης και των δύο τάξεων και σχεδιάζουμε τη χρονογραμμή της ιστορίας τους.
Για παιδιά 9-12 ετών. Με προεγγραφή. Στη βιβλιοθήκη της Ευγένειας.

Δευτέρα 7 Ιουλίου, 10:00-11:30, το πρωί
Η μέρα του ζεστού και του κρύου
Μαθαίνουμε να ξεχωρίζουμε τα χρώματα σε ψυχρά και θερμά.
Για παιδιά 7-10 ετών. Με προεγγραφή. Στη βιβλιοθήκη της Ευγένειας.

ΑΠΟΚΡΕΤΙΚΟΣ ΔΟΡΗΤΗΣ
ΙΣΝ/SNF
ΛΕΓΓΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS
FOUNDATION

